

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

SADELEŞME AKIMI SÜRECİNDE YENİ OLARAK KABUL EDİLEN
KELİMELEİN GÜNÜMÜZ TÜRKİYE TÜRKÇESİNDEKİ GÖRÜNÜMLERİ

Bülent ÇETİNKAYA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADANA / 2022

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

SADELEŞME AKIMI SÜRECİNDE YENİ OLARAK KABUL EDİLEN
KELİMELEİN GÜNÜMÜZ TÜRKİYE TÜRKÇESİNDEKİ GÖRÜNÜMLERİ

Bülent ÇETİNKAYA

Danışman: Prof. Dr. Muna YÜCEOL ÖZEZEN

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Bekir Tahir TAHİROĞLU

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Yasemin ÇELİK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADANA / 2022

Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne;

Bu çalışma, jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. Dr. Muna YÜCEOL ÖZEZEN
(Danışman)

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Bekir Tahir TAHİROĞLU

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Yasemin ÇELİK

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

.../.../2022

Prof. Dr. Serap ÇABUK
Enstitü Müdürü

NOT: Bu tezde kullanılan ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

ETİK BEYANI

Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. / / 2022

Bülent ÇETİNKAYA

ÖZET

SADELEŞME AKIMI SÜRECİNDE YENİ OLARAK KABUL EDİLEN KELİMELERİN GÜNÜMÜZ TÜRKİYE TÜRKÇESİNDEKİ GÖRÜNÜMLERİ

Bülent ÇETİNKAYA

Yüksek Lisans Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Muna YÜCEOL ÖZEZEN

Temmuz 2022, 170 sayfa

Bu çalışmanın konusunu; Tanzimat Dönemi'nde filizlenen ve zaman içerisinde büyüyen, Cumhuriyet'in ilanından sonra ivme kazanan ve zamanla bir akım halini alan dilde sadeleşme hareketi sürecinde ortaya çıkan yeni kelimelerin günümüz Türkiye Türkçesindeki görünümüleri oluşturmaktadır.

Çalışma giriş, kuramsal açıklamalar ve değerlendirmeler, yöntem ve örneklem, bulgular ve yorum, sonuç ve değerlendirme olmak üzere beş bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde çalışmanın konusu, amacı, varsayımları ve sınırlılıkları hakkında bilgiler verilmiştir.

Kuramsal açıklamalar ve değerlendirmeler bölümü kendi içerisinde iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda, Türkiye Türkçesindeki sadeleşme hareketleri dilde sadeleşme tartışmalarının başladığı Tanzimat Dönemi'nden itibaren ele alınarak incelenmiştir. Dilde sadeleşme hareketinin giderek bir akım halini aldığı Cumhuriyet sonrası dönem daha detaylı bir incelemeye tabi tutulmuştur. İkinci kısımda ise sadeleşme hareketinin doğal bir sonucu olan sözlükselleşme olgusu Türkiye Türkçesi bağlamında ele alınıp incelenmiş, Türkiye Türkçesinde sözcük ve sözcük yapımı konularına değinilmiştir.

Çalışmanın kullandığı yöntemi ve çalışmanın örneklemi açıklayan bölüm, çalışmanın üçüncü bölümünü oluşturmaktadır.

Bulgular ve yorum bölümünde, Faruk Kadri Timurtaş'ın kitabındaki kelimelerin *Türkçe Sözlük* (2011), Türkçe Ulusal Derlemi yazılı metinler ve sözlü metinlerdeki görünümüleri ayrı ayrı listeler halinde verilerek bu kelimelerin günümüz Türkiye Türkçesindeki görünümüleri sunulmuş; kelimelerin günümüzdeki kullanımlarına dair

bulgular değerdendirilip yorumlanmıştır. Bu bölümde ayrıca, varsa, bu kelimelerin günlük konuşma dilindeki kullanımlarına dair kişisel gözlemler de aktarılmıştır.

Sonuç ve değerdendirme bölümünde, bulgulardan hareketle, sadeleşme hareketinin Türkiye Türkçesinde görülen etkileri, bugünkü mevcut durumun dil içi ve dil dışı etkenleri değerdendirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Türkiye Türkçesinde sadeleşme, neoloji, sözlükselleşme, sözlükbilim, sözcükbilim.

ABSTRACT**THE APPEARANCE OF THE WORDS WHICH WERE ACCEPTED AS NEW
AT THE PROCESS OF PURIFICATION CURRENT IN CONTEMPORARY
TURKISH****Bülent ÇETİNKAYA****Master Thesis, Turkish Language and Literature Department****Supervisor: Prof. Dr. Muna YÜCEOL ÖZEZEN****July 2022, 170 pages**

The subject of this study; the new words that emerged in the process of purification in the language, which sprouted in the Tanzimat Period and grew over time, gained momentum after the proclamation of the Republic and became a trend over time, form the appearances of contemporary Turkish.

The study consists of five parts: Introduction, theoretical explanations and evaluations, method and sample, findings and interpretation, conclusion and evaluation.

In the introduction, information about the subject, purpose, assumptions and limitations of the study is given.

The theoretical explanations and evaluations section consists of two parts in itself. In the first part, the purification movements in Turkish are examined by considering them from the Tanzimat Period, when the discussions on purification in the language began. The post-Republican period, in which the language purification movement gradually became a trend, was subjected to a more detailed examination. In the second part, the lexicalization phenomenon, which is a natural result of the purification movement, is handled and examined in the context of Turkish, and the issues of word and word formation in Turkish are mentioned.

The section that explains the method used by the study and the sample of the study constitutes the third part of the study.

In the findings and comment section, the appearances of the words in the Faruk Kadri Timurtaş's book in *Turkish Dictionary* (2011), Turkish National Corpus written texts and oral texts are listed separately and the appearance of these words in contemporary Turkish is presented; the findings on the current use of words were

evaluated and interpreted. In this section, personal observations on the use of these words in daily speech, if any, are also given.

In the conclusion and evaluation section, based on the findings, the effects of the purification movement in Turkish and the intra- and extra-linguistic factors of the current situation are evaluated.

Key words: purification in Turkish, neology, lexicalization, lexicography, lexicology.

ÖN SÖZ

Dilleri sadeleştirmenin tarihi neredeyse dillerin tarihi kadar eskidir, denilebilir. Herhangi bir topluluğun, konuştuğu dili zamanla sahiplenip bu konuda hassaslaştığı ve dilini dış etkilerden korumak için kendiliğinden bir refleks geliştirdiği tarih boyunca görülebilen bir durum olmuştur. Burke buna çarpıcı bir örnek vermiştir: “Latince tarihçileri, kendi dönemlerinde artan kırsal kesim barbarlığına bağladıkları Latince saflığın kaybını tanımlamışlar, bunun için yas tutmuşlar ve İS ilk yüzyıl kadar erken bir döneme tarihlemişlerdir” (Burke, 2016, s. 228).

Osmanlı’da dili sadeleştirme hareketleri Tanzimat Dönemi’nde başlamıştır. Dilin sadeliği meselesi ilk kez bu dönemde sadece kişisel bir tercih meselesi olmaktan çıkmış gerek aydınlarca gerek devlet adamlarınca etraflı bir şekilde ele alınıp tartışılan bir mesele olmuştur. Yine alfabe meselesi de ilk kez bu dönemde ortaya çıkmış, bu konuda farklı görüşler ileri sürülüp tartışılmıştır.

Türk dilinin sadeleştirilmesinin bir devlet politikası olarak uygulanması Cumhuriyet’le başlamıştır. Tanzimat’la başlayan sadeleşme hareketi bu dönemde ivme kazanmış ve zamanla bir akım halini almıştır. Bu süreçte dildeki yabancı kelimelere karşılık olarak birçok “yeni” kelime önerilmiş, bunların bazıları toplum tarafından benimsenmezken büyük bölümü zamanla dilde tutunup yerleşikleşmiş ve hatta sözlükselleşmiştir. İşte bu kelimelerin bugünkü Türkiye Türkçesindeki görünimleri bu çalışmanın esas konusunu oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra, sadeleşme hareketine bağlı olarak Türkiye Türkçesinde görülen sözlükselleşme olgusuna da değinilmiştir.

Bu çalışmanın her aşamasında akademik ve manevi desteğini gördüğüm danışman hocam Prof. Dr. Muna YÜCEOL ÖZEZEN’e, derlem konusunda verdiği değerli bilgiler için hocam Dr. Öğr. Üyesi Bekir Tahir TAHİROĞLU’na, teknik konulardaki desteği için değerli arkadaşım İskender ÇETİN’e, tez çalışması boyunca manevi desteklerini hep arkamda hissettiğim eşim Çiğdem ve oğlum Umut’a teşekkür ederim.

Bülent Çetinkaya

Mersin, 2022

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	vi
ÖN SÖZ	viii

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Konusu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	1
1.3. Araştırmanın Varsayımları	1
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	1

BÖLÜM II

KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE DEĞERLENDİRMELER

2.1. Türk Dilinde Sadeleşme ve Sadeleşme Hareketleri.....	3
2.1.1. Tanzimat Dönemi’nde Dilde Sadeleşme Hareketleri	3
2.1.2. Tanzimat Dönemi Sonrası Dilde Sadeleşme Hareketi.....	8
2.1.3. Cumhuriyet Döneminde Dilde Sadeleşme Hareketi.....	10
2.1.3.1. Alfabe Meselesi.....	10
2.1.3.2. I. Türk Dili Kurultayı	12
2.1.3.3. Yabancı Kelimelere Karşılık Bulma Meselesi	13
2.1.3.4. Güneş-Dil Teorisi	14
2.1.3.5. Atatürk’ün Vefatından Sonra Dilde Sadeleşmede Yaklaşımlar	17
2.1.3.6. Devlet Dilinin Türkçeleştirilmesi.....	17
2.1.3.7. İstanbul Muallimler Birliği “Dil Kongresi”	17
2.1.3.8. 1950’li Yıllarda Dilde Sadeleşmede Genel Durum.....	18
2.1.3.9. 1960 Sonrası Dilde Sadeleşmede Genel Durum	21
2.1.3.10. 1980 Sonrası Dilde Sadeleşmede Genel Durum	23
2.2. Faruk Kadri Timurtaş’ ın <i>Uydurma Olan ve Olmayan Yeni Kelimeler Sözlüğü</i> Kitabı	25

2.3. Türkçede Sözlükselleşme ve İlgili Kavramlar	27
2.4. Sözcük ve Sözcük Yapımı	29
2.4.1. Sözcük: Tanımı, Sınırları ve İlgili Kavramlar	29
2.4.2. Türkçede Sözcük Yapımı Literatür Özeti	30
2.4.3. Sözcük Yapımı	31
2.4.3.1. Ekleme	31
2.4.3.2. Birleştirme	32
2.4.3.3. Kısaltma	32
2.4.3.4. Kopyalama	32
2.4.3.5. Yerlileştirme	33
2.4.3.6. Örnekseme	33
2.4.3.7. Tür Değiştirme	33
2.4.3.8. İkileme	33
2.4.3.9. Uydurma ve Yeni Öge	33
2.4.3.10. Titremleme	34
2.4.3.11. Genelleşme	34
2.4.3.12. Eksiltme	34
2.4.3.13. Derleme ve Tarama	34
2.4.3.14. Geri Oluşum	34
2.5. Sözlükselleşme Süreci	34
2.5.1. Anlık Oluşum	35
2.5.2. Yeni Öge (Neolojizm)	35
2.5.3. Yerleşikleşme	36

BÖLÜM III

YÖNTEM VE ÖRNEKLEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi	37
3.2. Araştırmanın Örneklemi	37

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4.1. Yeni Kelimelerin Günümüz Türkiye Türkçesindeki Görünümlerinin İncelenmesi	39
4.1.1. Yeni Kelimelerin <i>Türkçe Sözlük</i> 'teki Görünümleri	39

4.1.1.1. <i>Türkçe Sözlük</i> 'e Alınan “Uydurma” Kelimeler.....	39
4.1.1.2. <i>Türkçe Sözlük</i> 'e Alınmayan “Uydurma” Kelimeler.....	43
4.1.1.3. <i>Türkçe Sözlük</i> 'e Alınan “Doğru” Kelimeler.....	45
4.1.1.4. <i>Türkçe Sözlük</i> 'e Alınmayan “Doğru” Kelimeler.....	52
4.1.1.5. <i>Türkçe Sözlük</i> 'e Alınan “Galat-ı Meşhur” Kelimeler	53
4.1.1.6. <i>Türkçe Sözlük</i> 'e Alınmayan “Galat-ı Meşhur” Kelimeler.....	56
4.1.2. Yeni Kelimelerin <i>TUD</i> 'daki Görünümleri.....	57
4.1.2.1. Yeni Kelimelerin <i>TUD</i> Yazılı Metinlerdeki Görünümleri.....	57
4.1.2.1.1. <i>TUD</i> Yazılı Metinlerde Görünen “Uydurma” Kelimeler ..	57
4.1.2.1.2. <i>TUD</i> Yazılı Metinlerde Görünmeyen “Uydurma” Kelimeler.....	62
4.1.2.1.3. <i>TUD</i> Yazılı Metinlerde Görünen “Doğru” Kelimeler	64
4.1.2.1.4. <i>TUD</i> Yazılı Metinlerde Görünmeyen “Doğru” Kelimeler .	73
4.1.2.1.5. <i>TUD</i> Yazılı Metinlerde Görünen “Galat-ı Meşhur” Kelimeler.....	75
4.1.2.1.6. <i>TUD</i> Yazılı Metinlerde Görünmeyen “Galat-ı Meşhur” Kelimeler.....	78
4.1.2.2. Yeni Kelimelerin <i>TUD</i> Sözlü Metinlerdeki Görünümleri.....	79
4.1.2.2.1. <i>TUD</i> Sözlü Metinlerde Görünen “Uydurma” Kelimeler...	79
4.1.2.2.2. <i>TUD</i> Sözlü Metinlerde Görünmeyen “Uydurma” Kelimeler.....	82
4.1.2.2.3. <i>TUD</i> Sözlü Metinlerde Görünen “Doğru” Kelimeler.....	85
4.1.2.2.4. <i>TUD</i> Sözlü Metinlerde Görünmeyen “Doğru” Kelimeler .	90
4.1.2.2.5. <i>TUD</i> Sözlü Metinlerde Görünen “Galat-ı Meşhur” Kelimeler.....	95
4.1.2.2.6. <i>TUD</i> Sözlü Metinlerde Görünmeyen “Galat-ı Meşhur” Kelimeler.....	97

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

100

KAYNAKÇA.....	102
EKLER	104
ÖZGEÇMİŞ	170

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Konusu

Cumhuriyet'in ilk yıllarında başlayan ve yavaş yavaş bir akım halini alan dilde sadeleşme hareketi boyunca, farklı yöntemlerle, yabancı kelimelere Türkçe karşılıklar bulma çalışmaları yapılmış ve bu çalışmalar neticesinde, ortaya atıldığı dönemde “yeni” olarak değerlendirilen birçok kelime, kullanıma sunulmak üzere, teklif edilmiştir. Araştırmanın konusunu bu yeni kelimelerin günümüz Türkiye Türkçesindeki görünüşleri oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, sadeleşme akımı sürecinde teklif edilerek kullanıma sunulan “yeni” kelimelerin bugünkü Türkiye Türkçesinde kullanılıp kullanılmadıklarını tespit etmek, kullanılıyorsa, bu kullanımın yaygınlık derecesini belirlemek, şayet artık kullanılmıyorsa bu durumu da tespit etmek ve tüm bunların dil içi ve dil dışı etkenlerini belirleyip ortaya koymaktır.

1.3. Araştırmanın Varsayımları

Bu çalışmada Faruk Kadri Timurtaş'ın *Uydurma Olan ve Olmayan Yeni Kelimeler Sözlüğü* adlı kitabında ele alıp incelediği kelimeler sadeleşme akımı sürecinde ortaya çıkan yeni kelimeler olarak kabul edilmiş, söz konusu kelimeler eskilik yenilik bağlamında tartışılmamıştır.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın veri tabanını Faruk Kadri Timurtaş'ın 1979 yılında yayımlanan *Uydurma Olan ve Olmayan Yeni Kelimeler Sözlüğü* adlı eseri oluşturmaktadır. Aynı dönemde bu konuya dair başka çalışmalar da vardır. Örneğin, Doğan Aksan'ın 1976 yılında yayımlanan *Tartışılan Sözcükler ve Özleştirme Sorunu* adlı eseri de aynı konuyu ele alıp inceleyen bir başka eserdir. Sadeleşme akımı sürecinde teklif edilen yeni kelimelerin günümüz Türkiye Türkçesindeki kullanımları, sıklık oranları vb. üzerine yapılacak bir çalışmanın Cumhuriyet dönemi dil politikası bağlamındaki bütün tespitleri

esas alması daha yerinde bir tercih olacaktır. Ancak, Timurtaş'ın tespit ettiği 3122 adet yeni kelimenin, sadeleşme akımı sürecindeki yeni kelimelerin genel görünümü hakkında fikir vereceği düşünülerek, araştırma, Timurtaş'ın sunduğu veri bağlamında sınırlandırılmıştır. Ayrıca, bu yeni kelimeler üzerinde, eşzamanlı ve artzamanlı olarak, anlam ve biçim analizi yapmanın çalışma açısından uygun olacağı düşünülmüştür. Fakat çalışmanın kapsamı göz önüne alındığında, bu analizin ancak başka bir çalışmanın konusu olabileceği değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu tercihlerde çalışma takviminin sınırlaması da etkili olmuştur.

BÖLÜM II

KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE DEĞERLENDİRMELER

2.1. Türk Dilinde Sadeleşme ve Sadeleşme Hareketleri

2.1.1. Tanzimat Dönemi'nde Dilde Sadeleşme Hareketleri

Konuşulduğu toplulukta zamanla sosyolojik bir olgu olarak yer eden dil; konuşurlarınca sahiplenilen, neredeyse kutsanan ve yabancı etkilere karşı “korunan” bir toplumsal unsur haline gelmiştir. Fransız Devrimi'nden önce belli belirsiz görünür olan bu durum, ulus devletlerin kurulma sürecinde iyice belirginleşmiştir.

1789 Fransız Devrimi'nden sonra milliyetçilik fikri güçlenmiş ve tüm dünyaya yayılmaya başlamıştır. Bu etki zamanla dil üzerinde de kendisini iyiden iyiye göstermeye başlamıştır. Dünyanın hemen her yerinde devletler dil politikaları belirlemişler ve bunları uygulamaya çalışmışlardır.

Türk dilinde görülen ilk sadeleşme hareketleri ise Tanzimat Dönemi'nde, 19. yüzyılın ortasında başlamıştır. Söz konusu hareketin Fransız Devrimi'nden hemen sonra ve Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküş sürecinde gerçekleşmesi, hareketin neden bu dönemde görülmeye başladığının cevabıdır. Levend bu durumu şöyle açıklamıştır:

“Tanzimat, neredeyse bütün kurumlarıyla çökmeye yüz tutmuş olan Osmanlı İmparatorluğu'nun, bu durumdan kurtulmak maksadıyla, Batı'nın kurmakta olduğu yeni uygarlık hareketine ayak uydurmaya çalışması ve bu bağlamda düşünce hayatında da Batı'ya yüzünü dönmesiyle başlayan bir harekettir” (Levend, 1972, s. 80).

Batı'ya ayak uydurma çabası, aslında Tanzimat'ın ilanından önce, III. Selim döneminde Fransa ile ilişkilerin gelişmesi ile başlamıştır, denilebilir. Tanzimat döneminde yurtdışında eğitim gören veya memlekette Fransızca öğrenen genç aydınlar Fransız Devrimi sonrasında dünyaya yayılan fikirleri benimsemişler ve tüm yurttan yaymaya çalışmışlardır.

Tanzimat'la birlikte sosyal hayatta yavaş yavaş fakat belirgin bir şekilde değişimler yaşanmaya başlamıştır. Batı'ya açılan pencereden içeri yeni düşünceler, yeni anlayışlar, yeni bir yaşam tarzı girer. Bu duruma bağlı olarak edebi dilde de yavaş yavaş bir yenileşme görülmeye başlanır. Bu dil elbette Divan Edebiyatı'nın dili ile ilgisi olmayan bir dildir; eski edebiyatın dili ne kadar bireysel karaktere sahipse bu yeni

edebiyatın dili de o kadar toplumsal karaktere sahiptir. Levend de bu duruma vurgu yapmıştır:

“Bu yeni hayatı anlatan yeni bir edebiyat da filizlenmeye başlar. İşte Batı’yı örnek alan Tanzimat edebiyatı; şiirleri, romanları, tiyatroları, eleştirileri ve günlük yazılarıyla, değişen bu yeni hayatı belirtir” (Levend, 1972, s. 84).

Tüm bu değişim ve gelişmeler yaşanırken ortaya kendiliğinden şöyle bir mesele çıkar: Bu dönemde ileri sürülen yeni düşünceler, anlayışlar ve yavaş yavaş şekillenmeye başlayan yeni hayat anlayışı halka nasıl anlatılacaktır? İşte bu noktada, mevcut yazı dilinin sadeleştirilmesi gerektiği düşüncesi ileri sürülür ve tartışılmaya başlanır.

Fransa'nın etkisiyle gündeme taşınan yeni fikirlerden birisi de dilin sadeleştirilmesidir. Mustafa Reşit Paşa, özellikle maarifin halk arasında kolayca yayılabilmesi için bilim ve sanat eserlerinin herkesin anlayabileceği bir dille yazılması gerektiği görüşünü dile ilk getiren kişidir. Onun yetiştirdiği Ahmet Cevdet Paşa da eserlerinde kendisinden önceki nesle göre biraz daha sade bir dil kullanmıştır (Levend, 1972, s. 81-82).

Türk dilinin sadeleşmesinde gazete ve dergilerin önemli bir yeri olmuştur. Bu iletişim araçlarıyla halka hitap eden aydınlar anlaşılacak için sade bir dil kullanmak durumundaydılar. Bundan dolayı Tanzimat'ta gazete ve dergi dilinin tedrici olarak sadeleştiği görülür. Bu bilince sahip olan aydınların başında Şinasi gelmektedir. Özellikle gazeteciliğiyle ön plana çıkan Şinasi tıpkı bu konuda olduğu gibi dilin sadeleştirilmesi konusunda da bir ilke imza atarak gazete dilinin sadeleştirilmesi hareketini başlatmış ve bu hareketi ile Osmanlı aydınının ilgisini çekmiştir. Gazete çıkaran veya gazetede yazan aydınların hemen hepsi Şinasi'nin yolunu tutmuş, böylece gazete dili günden güne sadeleşmeye başlamıştır.

Tanzimat döneminde dilde sadeleşme konusunda gazetelerin önemli bir yeri olduğunu Perihan Ölker de belirtmiştir:

“Tanzimat döneminde gazete dilinin aşamalı olarak sadeleştiği görülür. Aydınların çabasıyla, zamanla, yeni bir gazete dili oluşmuştur. Halkın okuyunca daha rahat anlayabildiği, cümlelerin kısa tutulduğu bir dildir bu” (Ölker, 2012, s. 440).

Tanzimat'ta dilde sadeleşme meselesi hemen her aydının üzerine düşündüğü, fikir ve önerilerini beyan ettiği bir mesele olmuştur, denilebilir. Ali Suavi, Namık Kemal, Şinasi, Ahmet Mithat, Ziya Paşa ve Şemsettin Sami bu aydınların önde gelenleridir. İmer bu durumu şöyle belirtmiştir:

Gazete ve dergilerde yazarlar ve aydınlar arasında dil bilincinin uyandığını gösterecek nitelikte olan yazıların yayımlanmaya başlaması, Türkçenin yabancı öğelerden temizlenmesi konusundaki ilk düşünceler olması bakımından önem taşımaktadır. Bunlar arasında Namık Kemal'in Tasvir-i Efkar'da çıkan 'Lisan-ı Osmaninin edebiyatı hakkında ba'zı mülâhazatı şamildir' (1866) başlıklı yazısı, Ali Suavi'nin 1867-1869 yıllarında Muhbir ve Ulum gazetelerinde çıkan yazıları, Ziya Paşa'nın Hürriyet gazetesinde yayımlanan 'Şiir ve İnşa' (1868) adlı yazısı, Ahmed Mithat Efendi'nin Basiret, Terceman-ı Hakikat gazetelerinde dil sorunlarını ele alan yazılarıyla Dağarcık dergisinde 1871'de yayımlanan 'Osmanlıcanın Islahı' adlı yazısı, Şemsettin Sami'nin Hafta dergisinde 1880'de yayımlanan 'Lisan-ı Türki-Osmani' başlıklı yazısı, vb. dil sorununa bilinçli olarak değinen ilk yazılardır (İmer, 1976, s. 71).

Bu dönemde görülen dili sadeleştirme çabalarında, yine, bir gazeteci olan Ali Suavi'nin de adının anılması gerekir. Ali Suavi çıkardığı *Muhbir* gazetesinde diğer gazetecilere hitaben yazdığı yazılarında dil birliğinin önemine vurgu yapmış, gazete dilinin halkın anlayacağı bir dil olması gerektiğini belirtmiştir.

Namık Kemal de dilin sadeleşmesi konusunda çaba göstermiş, bu konuda hem fikir beyan etmiş hem de eserlerinde bunu uygulamaya çalışmıştır. Levend, Namık Kemal'in sadeleşme hareketi içindeki önemli yerine dikkat çekmiştir:

“Namık Kemal, artık gülünç bir hal alan eski edebiyat üzerinde durmuş, onu yıkmağa, günün ihtiyacına uygun yeni bir edebiyatın kurulmasına çalışmıştır. Bununla birlikte, yeri geldikçe dile de dokunmuş ve bu dilin yeni hayat karşısındaki kusurlarını ve zaafları belirtmeğe çalışmıştır” (Levend, 1972, s. 113).

“Namık Kemal, gerçi şiirde yüksek bir kudret gösteremedi. Fakat dil bakımından Şinasi'nin nesirde gösterdiği yeniliği o nazımda meydana getirdi” (Levend, 1972, s. 95).

Ahmet Mithat da dilin sadeleşmesiyle ilgili önemli görüşler ileri sürmüştür. O'nun dikkat çektiği en önemli mesele Osmanlıcayı öğrenmenin güçlüğüdür ki bu konuda hiç de haksız sayılmaz. Arap alfabesinin ve imlasının temel kurallarını bile enikonu öğrenebilmek için büyük çaba sarf etmek ve oldukça zaman harcamak gerekmektedir.

Argunşah, Ahmet Mithat'ın bu konudaki görüşlerini şöyle aktarır:

Ahmet Mithat Efendi, dilin tashih ve ıslaha muhtaç olduğu, bunun zamana yayarak gerçekleştirilmesinin mümkün olabileceği inancındadır. “Fakat zaman dardır. Osmanlı milleti her türlü bilim ve sanata hiçbir zamanla kıyaslanamayacak ölçüde muhtaçtır. Fakat bütün bunlara ulaşmasında en büyük

engel önündeki ağır Osmanlıcadır. Çünkü bu dili hakkıyla öğrenmek için bir insanın on, on beş yılını vermesi gerekmektedir. Hâlbuki ömrünün bu kadar zamanını dil öğrenmeye harcayan insanların bilim ve sanat öğrenmeye zamanları kalmayacaktır. Bu yüzden dilin bir an önce sadeleştirilmesi ve tashih edilmesi mecburiyeti vardır” (Argunşah, 2012, s. 1-12).

Bu durumdan rahatsız olan Ahmet Mithat, çözümü halkın kullandığı dili millet dili yapmakta bulur: “Pekâlâ, ne yapalım? Lisansız mı kalalım? Hayır, halkımızın kullandığı bir lisan yok mu? İşte onu millet lisanı yapalım” (Argunşah, 2012, s. 1-12).

Ziya Paşa da kullanılan yazı dilinin anlaşılması güç oluşundan şikayetçi olan aydınlardandır. O da tıpkı Ahmet Mithat gibi, halkın konuştuğu dilin yazı dili olabileceğini savunur.

“Ziya Paşa ‘Şiir ve İnşa’ başlıklı makalesinde; eski şiirimiz gibi, eski nesrimizin de anlaşılması güç olduğunu belirtir. Belli başlı eserlerde bile Türkçe kelimelerin oranının üçte biri bulmadığını, öyle ki bu eserleri okuyabilmek için *Kamus* ve *Ferheng* gibi sözlüklere müracaat etmek gerektiğini söyler” (Donbay, 2001, s. 186).

Bu tespitten sonra, çözüm önerisine geçen Ziya Paşa çarpıcı fikirler ileri sürmüştür:

Ziya Paşa’ya göre, “Bizim kendimize özgü bir şiirimiz ve nesrimiz vardır. Bu şiir ve nesir, taşrada ve İstanbul’da halk arasında hâlâ olduğu gibi durmaktadır. Bizim şiirimiz, divan şairlerinin ölçüsüz diye beğenmedikleri avâm şarkıları ve taşrada çöğür şairleri arasında ‘deyiş’, ‘üçleme’ ve ‘kayabaşı’ diye anılan manzumelerdir. Bize özgü nesrimiz de *Kamus* adlı Arapça sözlüğü Türkçe’ye çeviren Mütercim Âsım’ın izlediği rahat ve temiz yazış tarzıdır. Yine bize özgü şiir odur ki, şair, azıcık düşündükten sonra, kendini zorlamadan hemen o anda kırk elli beyit yazabilmelidir. Millî yazarlık odur ki, eli kalem tutan bir kimse düşüncelerini iyi-kötü kâğıt üzerine geçirebilmelidir” (Donbay, 2001, s. 187-188).

Tanzimat aydınları, genel olarak yeninin peşinde olmuşlar fakat eskiden de büsbütün kopamamışlardır. İçinde yetiştikleri edebi gelenek bir ölçüde bunun sebebidir, denilebilir. Bu sebepten bir ikiliğe düşmüşler ve dilde sadeleşmeyi pratikte pek de uygulayamamışlardır.

İmer de bu konuya dikkat çekenlerdendir:

Şurası bir gerçektir ki Tanzimat döneminde yeni kavramların ortaya çıkışı ve dilde bunlara karşılık olan sözcüklerin kullanım bulması sonucunda Türkçede bir gelişme olmakla birlikte, yerlileşme ve yerlileştirme açısından bu kadar büyük bir oranda gelişme olmamıştır. Türkçenin sadeleşmesi konusunda görüşlerini açıklayanların bile yabancı sözcük ve kurallarla yazması, savunulan düşünce ile uygulama alanı arasında çelişki olduğunu ortaya koymaktadır (İmer, 1976, s. 71).

Tanzimat aydınlarının yaşadıkları ikilemin kuşkusuz başka sebepleri de vardı. Yaşadıkları tek zorluk eski ile yeni arasında kalmaları değildi. Zaten yeninin öncüsü ve sözcüsü olan kendileriydi. Söz konusu yeni fikirler ve bunların halka anlatılması olduğunda da durum böyleydi. Bu sebepten birçok zorluk yaşadılar. Bu dönemde, özellikle istibdat döneminde, fikirleri sebebiyle sürgüne gönderilmeyen Osmanlı aydını yok gibiydi. Bu yüzden de çalışmaları sekteye uğramış, başladıkları bazı işler yarım kalmış, yapmak istediklerini tam olarak hayata geçirememişlerdir.

Levend ise bu duruma farklı bir açıdan yaklaşmıştır. O'na göre Tanzimat aydınının temel problemi kararsızlıktır. Durumu şöyle özetlemiştir:

Ancak, bütün gayretleriyle birlikte, başarılabacak işlerin çokluğu ve zorluğu, Tanzimatçıları amaçlarına ulaşmaktan alıkoymuştu. Her cephede koşmak ve her konuda kalem yürütmek zorunda bulunmak yüzünden, başladıklarını eksik bıraktılar. Yaptıklarında tereddütten ve kararsızlıktan kurtulamadılar. Bu kararsızlık, onları çok kere fikirlerinde aykırılığa düşürdü. Ele aldıkları her meselede, elbette tamamiyle yetki sahibi değillerdi. İşte Tanzimatçıların hemen hepsinde görülen ikiliğin sebepleri bunlardır (Levend, 1972, s. 138).

Tanzimat aydınlarının dikkat çektikleri dil meseleleri arasında, Türkçenin enikonu hazırlanmış bir sözlüğünün ve gramer kitabının olmayışı da yer alır. Tıpkı Ziya Paşa gibi Şemseddin Sami de bu konuya dikkat çekmiştir:

Şemseddin Sami'ye göre, “Bir dilin edebî bir dil olabilmesi için önce kelimelerini toplayan bir sözlük ve dilbilgisi kurallarını tesbit eden bir gramer kitabının bulunması eskiden beri genel bir kanaat hükmündedir. Bu gerçek herkes tarafından kabul gördüğü halde bin yıldan beri yazılı bir edebiyata sahip olan Türkçe'nin bütün kelimelerini toplayan bir sözlük ve gramer kitabı bulunmamaktadır. Bundan dolayı Türkçe zaman içinde kendine ait asıl kelimelerini kaybedip halkın telaffuzuna dayalı galat bir dil halini almıştır. Kelime açığı Arapça ve Farsça'dan alınan kelimelerle kapatılmaya çalışılmıştır” (Çağlayan, 2013, s. 3).

Özellikle sözlük konusunda Şemsettin Sami'nin çözüm önerisi, tarama ve derleme çalışmaları yapılarak Türkçe sözlerin tespit edilmesi ve kayıt altına alınmasıdır.

Bununla birlikte, Şemsettin Sami tasfiyeci değildir. Dilin sadeleştirilmesi meselesine gerçekçi bir yaklaşım getirmiştir:

Türk dilinin ıslahı meselesinde Şemseddin Sami'yi en fazla meşgul eden şey, konuşma ve özellikle yazı dilinin Arapça-Farsça kelime ve terkiplerin hakimiyetinden kurtarılması konusudur. Ancak bu hususta aşırılığa kaçmamış, sadece, 'Türkçe' de karşılığı bulunan ve konuşma dilinde kullanılmayan kelimelerin tasfiyesini istemiş, kökeni ne olursa olsun konuşma dilindeki kelimelerin Türkçe'ye dahil olduğunu kabul etmiştir (Uçman, 2010, s. 519-523).

2.1.2. Tanzimat Dönemi Sonrası Dilde Sadeleşme Hareketi

Tanzimat devrinden sonra edebiyatta Servet-i Fünun ve Fecr-i Ati devirleri yaşanmıştır. Bu devirlerde, dilde sadeleşme çabaları görülmediği gibi, tam aksine, edebi dil, anlaşılması güç, hatta zaman zaman, zorlama denebilecek bir hal almıştır. Bu yıllarda, ayrı bir yerde duran Ahmet Mithat, Şemsettin Sami, Necip Asım gibi Türkçecilerin dilde sadeleşme çabası içinde oldukları görülür. Yine, Servet-i Fünun devrinde oldukça sade bir dille manzumeler yazan Mehmet Emin'in çabaları da önemlidir. Buradaki tarihi dönemeç Meşrutiyet'in ilanidir:

"1908 yılında Meşrutiyetin ilanının, dilde sadeleşme hareketinin bilinç kazanmasına ve yeni bir atılma ile ortaya çıkmasına olanak verdiği görülür" (Levend, 1972, s. 300).

1908'de kurulan Türk Derneği ve 1911'de basılmaya başlayan Genç Kalemler dergisi bu dönemin en önemli hareketleridir.

Türkçe XX. yüzyılın başlarında yazı dili olarak bir önceki yüzyıldan farklı bir görünüm arz eder. Tanzimat döneminde hemen her ayında her kalem erbabında görülen dilde sadeleşme kaygısı ve bu uğurda gösterilen çabalar karşılığını bulmaya başlamış gibidir. İmer de bu duruma dikkat çekmiştir:

Genel olarak XX. yy. başında Türkçe, özellikle eski evreden oldukça ayrılmış, XIX. yy.'ın ikinci yarısında başlamış olan 'dil ıslahı' konusundaki düşünceler yavaş yavaş ürünlerini verme yoluna girmiştir. Yazı dilinde genel olarak koyu Arapça ve Farsça kalıp ve kuralların azalması, bir önceki çağda başlamış olan dil konusundaki yerleşme düşüncelerinin bir sonucu olmalıdır (İmer, 1976, s. 73).

Tanzimat dönemi ve sonrasında dilin sadeleşmesi konusunda sarfedilen bütün çabalara rağmen bu konuda çok fazla yol alınamamasının belki de en önde gelen sebebi, Türkçenin sadeleşmesi hareketinin devlet tarafından doğrudan desteklenmemesi ve uygulanması hususunda belirli bir politika güdülmemesidir. Bu durum ise, mevcut siyasi iklimin, yavaş yavaş filizlenmeye başlayan Türkçülük akımı için tam anlamıyla uygun olmayışının doğal sonucudur.

Yusuf Akçura 1904 yılında kaleme aldığı ve Kahire’de çıkan *Türk* adlı gazetede yayımlanan *Üç Tarz-ı Siyaset* başlıklı makalesinde bu duruma değinmiştir:

Tanzimat ve Genç Osmanlılık hareketlerinde, Türkleri birleştirmek fikrinin varlığına dair hiçbir belirtiye rastgelmedim. ... Şu muhakkak ki, son zamanlarda İstanbul’da Türk milliyeti arzu eden bir mahfil, siyasi olmaktan ziyade ilmi bir mahfil teşekkül etti.

Şemsettin Sami, Türkçe Şiirler’in muhterem müellifi (Mehmet Emin), Necip Asım, Veled Çelebi ve Hasan Tahsin bu mahfilin göze görünen azası olup, *İkdam* bir dereceye kadar düşüncelerinin benimseyicileridir. Günümüzdeki hükümetin, bu doktrine iyi bakmamasından olacak ki, hareketleri pek yavaş oluyor. (Yanılmıyorsam, Türk Tarihi’nin ikinci cildinin neşr olunmasına hükümet müsaade etmedi) (Akçura, 1976, s. 23-24).

Bu yüzyılın başlarından itibaren Türkçülük akımının en etkili fikir ve eylem adamlarından olan Ziya Gökalp da dilin sadeleşmesi konusunda dikkat çeken görüşler ileri sürmüştür. Gökalp, Tanzimat aydınlarından bir adım daha ileri giderek, yalnızca dilde sadeleşmeyi değil ulusal bir dil oluşturmayı da savunmuştur. Bunun için Osmanlıcanın öylece bir kenara bırakılması gerektiğini söylemiş, halkın diliyle yazmayı önermiştir. Osmanlıcanın tamamen bir kenara bırakılması konusu sayılmazsa, Gökalp, dilin sadeleşmesi konusunda Tanzimat aydınıyla hemen hemen aynı konumdadır. O da Türkçede karşılıkları olan yabancı kelimelerin atılmasını, fakat dilde karşılığı olmayan kelimelerin de Türkçe kabul edilerek bunlara hiç dokunulmamasını ister. Bunların yerine zorlama kelimeler konulmaya çalışılmasını onaylamaz. Arapça ve Farsçanın karmaşık kurallarının dile alınıp uygulanmasına karşıdır. Tıpkı Şemsettin Sami gibi Gökalp da Türkçe’nin iyi hazırlanmış bir sözlüğe ve gramere ihtiyacı olduğunu savunur. Tüm bunlar dikkate alındığında Gökalp’ın, dil konusunda gerçekçi bir denge gözettiği ve bir tasfiyeci olmadığı sonucu çıkarılabilir.

2.1.3. Cumhuriyet Döneminde Dilde Sadeleşme Hareketi

2.1.3.1. Alfabe Meselesi

1923 yılında Cumhuriyet'in ilanıyla yeni bir devlet kurulmuş ve akabinde hemen her alanda olduğu gibi eğitim ve dil konularında da reformlar gerçekleştirilmiştir. Batı uygarlığının kültür dairesine girmek isteyen bu yeni devlet anlayışının bu bağlamda dilde yaptığı ilk reform Latin alfabesinin kabulü olmuştur.

Levend'in de belirttiği gibi bu konu genç Cumhuriyet'in, üzerinde en çok tartışılan meselesi olmuştur:

"1923'ten 1928'e kadar, dil konusuyla ilgili yazılarda en çok üzerinde durulan mesele, 'ımlâ ve alfabe' dir. İmlânın, harflere bazı işaretler koymak suretiyle düzelebileceği iddiası yanında, Lâtin harflerinin kabulü teklifi de yankı uyandırmaya başlar. Tartışmaların ağırlık merkezi budur" (Levend, 1972, s. 389).

Tabii ki alfabe meselesi bugünden yarına çözülebilecek bir mesele değildi. Bir yanda yüzyıllardır kullanılagelen Arap alfabesi, diğer yanda Türkçenin ses yapısını daha doğru yansıtacağı savunulan Latin alfabesi vardı. Bu bağlamda aydınların ve halkın bu reforma ne kadar hazır oldukları tartışmalıydı. Aydınların bir kısmı, alfabe değişiminin kültürel bir değişimi tetikleme ihtimalinden rahatsızdı. Yüzyıllardır Arap alfabesini kullanan halkın yeni bir alfabe öğrenmek zorunda olması da bir başka mesele gibi duruyordu.

Bu kaygılardan öne çıkanı, alfabe değişikliğiyle birlikte geçmişin kültürel birikiminin de yavaş yavaş unutulup yok olacağıydı. Levend bu konuyu şöyle özetlemiştir:

"Arap harflerini bırakmaya razı olamayanların korkusu, yüzyılların meydana getirmiş olduğu ürünlerin bir anda unutulacağı ve geçmişle olan manevî bağın kopacağı noktasında toplanmış bulunuyordu" (Levend, 1972, s. 399).

Andreas Tietze de böyle düşünenlerdendir. Tietze *Türk Sözlükbiliminin Problemleri* başlıklı makalesinde, "Türkiye'de dil devrimini yapan kadronun 1928'de Arap alfabesini feshedip Latin alfabesini getirerek eski kültürel gelenekle olan bağları şiddetle ve geri dönülmez bir şekilde kestiğini savunur" (Boz, 2012, s. 13-20).

Cumhuriyetin ilanı ile Latin harflerinin kabulü arasında geçen beş yıllık sürede, alfabe meselesi neredeyse hep gündemde olmuştur. Mesele; İzmir İktisat Kongresi'nde, Meclis'te, gazetelerde, aydınlar ve yazarlar arasında görüşülüp tartışılmış, hep sıcak bir konu olarak orta yerde durmuştur.

Yüzünü Batı'ya çeviren Cumhuriyet, eski anlayışın referansı olarak gördüğü Arap harflerini geçmişte bırakmaya kararlıydı. Bu beş yıllık süreçte halk ve aydın kesim yavaş yavaş Latin alfabesi fikrine ısındırılmış ve nihayet beklenen hamle 1928 yılında yapılmıştır. İlk iş olarak, bu işlerin düzenli bir şekilde yürütülmesi için bir dil encümeni kurulmuştur:

Maarif Vekilliğinin teklifi ve Bakanlar Kurulunun kabul etmesiyle 23 Mayıs 1928 tarihinde bir 'Dil Encümeni' kurulmuştur. Falih Rıfkı Atay, Fazıl Ahmed Aykaç, Ruşen Eşref Ünaydın, Ragıp Hulusi Özdem, Ahmed Cevad Emre, Yakub Kadri Karaosmanoğlu, Mehmed Emin Erişirgil, İhsan Sungu ve İbrahim Grantay' dan oluşan encümenin Ankara'da bulunan üyeleri 26 Haziran 1928'de Maarif Vekilliğinde toplanarak, Alfabe ve Gramer komisyonlarına ayrıldıktan sonra çalışmalarına başlamış ve ilk iş olarak alfabe ve gramer raporlarını hazırlamıştır (Levend, 1972 s. 401).

Bu gelişmenin akabinde aynı yıl içerisinde, 3 Kasım 1928'de, yeni Türk harflerine ait kanun Meclisçe kabul edilmiştir. Böylece, Tanzimat'tan bu yana tartışılmalı gelen imla ve alfabe meselesi devlet otoritesinin ağırlığı ve Meclis'in onayıyla kanunlaşmış ve bu mesele nihayet esaslı bir kurala bağlanarak çözülmüştür.

Latin harflerinin kabulü ile, Türk dilinin yapısına göre yeni bir alfabe oluşturulmuştur. Levend'e göre, "Bu yeni alfabe, yüzyıllardır dile yerleşmiş ve halihazırda kullanılmakta olan Arapça ve Farsça kelimelerin aslında Türk diline ve yazısına ne kadar yabancı olduklarını ortaya çıkarmıştır" (Levend, 1972, s. 406).

Bu farkındalık, dilin yapısına uymayan bu kelimeleri bırakıp bunların yerine Türkçe karşılıklarını koyma hareketine ivme kazandırmıştır. Böylece, yavaş yavaş bir akım halini alan ve uzunca bir süre devam edecek olan dilde sadeleşme hareketi de başlamıştır. Farklı yöntemlerle, yabancı kelimelere Türkçe karşılıklar bulma çalışmaları yapılmış ve bu çalışmalar neticesinde, ortaya atıldığı dönemde "yeni" olarak değerlendirilen birçok kelime, kullanıma sunulmak üzere, teklif edilmiştir.

Ancak, bu çalışmaların keyfi bir nitelik taşıması neredeyse kaçınılmaz bir sonuç olmuştur. Çünkü söz konusu olan, dil gibi, nesnel bir tavırla yaklaşılması çok zor olan bir meseleydi. Sadeleşme hareketinin savunucularından olan Levend bile bu durumu itiraf etmiştir:

"Tabii bu çalışmalar kişiye göre, hatta biraz da keyfe göre gelişigüzel olmaktaydı. Birer deneme olarak ileri sürülen yeni kelimeler, elbet zevklerin ve yetkin kalemlerin

süzgecinden geçecek, ayıklanacak, yakışanlar tutunup kalacak, zevksiz ve uygunsuz olanlar da unutulup gidecekti” (Levend, 1972, s. 406).

Yeni bir alfabenin kabulü ve akabinde başlayan dili sadeleştirme çabalarının peşi sıra sözlük tartışmaları kendiliğinden başlamıştır. Çünkü bu gelişmelerle birlikte dilin kelime haznesinde değişiklikler meydana gelmiştir ve bunun yazıyla sabitlenmesi, betimlenmesi gerekmektedir. Dilin sınırlarının çizilmesi de yine, hazırlanacak bu sözlükle mümkün olacaktır.

2.1.3.2. I. Türk Dili Kurultayı

12 Temmuz 1932’de Türk Dili Tetkik Cemiyeti kurulmuştur. Kurum çalışmalarına başlamadan önce; yapılacak çalışmaların fikri çerçevesinin çizilmesi, araştırma yöntemlerinin belirlenmesi, çalışma kollarının kurulması, yani kısaca, Kurum’un yol haritasının çizilmesi amacıyla bir kurultay toplanması kararlaştırılmıştır.

Yabancı bilginlerin de çağrıldığı Birinci Türk Dili Kurultayı 26 Eylül 1932’de Dolmabahçe sarayının büyük tören salonunda toplanmıştır.

Kurultay’da birçok konu konuşulup tartışılmıştır. Bu konulardan, Türk dilinin eskiliği meselesinin Kurultay’ın ağırlıklı konularından olması dikkat çekicidir. Kurultay’da görüşülen diğer konuları Levend şöyle özetlemiştir:

“Kurultay çalışmalarının ağırlık merkezi, Türk dilinin eskiliği, Hind-Avrupa ve başka Avrupa-Asya dilleriyle münasebeti üzerine hazırlanmış olan tezlerin okunması olmuştur. Bu tezleri, Türk lehçeleri, halk ve divan edebiyatlarının dili, bugünkü dil hareketleri üzerindeki konuşmalar takibetmiştir” (Levend, 1972, s. 409).

Kurultayda Hüseyin Cahid’in sözleri tartışmalara yol açmıştır. Hüseyin Cahid, özetle, “Dil üzerinde zorlama yapılamayacağını, üstelik, dil gibi zaten doğal olarak değişme eğilimine sahip olan bir olgu üzerinde zorlama yapmaya gerek olmadığını vurgulamıştır” (Levend, 1972, s. 409).

Kurultay’ın son toplantısında yedi maddeden oluşan bir program kabul edilmiştir. Bu program Türkçenin hem eski hem canlı dillerle karşılaştırmasının yapılması, Türkçenin tarihinin araştırılması ve karşılaştırmalı gramerinin yazılması, Türkçenin tarihi gramerinin yazılması, gazetelerde dille ilgili konulara yer verilmesi gibi önemli konuları içermekteydi.

Kurultay'dan hemen sonra dil çalışma kolları kurulmuştur. Hazırlanacak olan sözlüğe ve gramer kitabına kaynak olması bakımından kelime derleme çalışmalarına ağırlık verilmiştir.

2.1.3.3. Yabancı Kelimelere Karşılık Bulma Meselesi

Latin harflerinin kabulünün ardından dili sadeleştirme çalışmaları hız kazanmıştır. 1932 yılında Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin kurulmasıyla bu çalışmalar hem daha sistemli bir hal almış hem de hızlandırılmıştır. Yabancı kelimelere karşılık bulunması amacıyla, Kurum tarafından derleme ve tarama çalışmaları başlatılmıştır. Halk ağzından yapılan derlemelerle ve eski eserlerin taranmasıyla binlerce söz fişlere kaydedilmiştir. Yine, Kurum'un hazırladığı sözlük bu alanda çok önemli bir eksiği gidermiştir. Sadeleşme çalışması bağlamında ilginç yöntemler kullanıldığı da görülmüştür:

“Bundan başka, gerek Kurum'un gerek gazetelerin düzenlediği anketler aracılığıyla yabancı sözlere Türkçe karşılık teklifleri toplanmış, bu konuda adeta bir dil seferberliğine girişilmiştir” (Levend, 1972, s. 416).

Cumhuriyet'in ilanı gerçek anlamda bir devrimdir ve bu devrim tabii ki eskisinden farklı, yeni bir siyasi ve sosyal düzen getirmiştir. Bu yeni düzenin sahip olduğu anlayışı ifade etmek için de yeni kavramlara ihtiyaç duyulmuştur. Çünkü artık köhneleşmiş olan eski anlayışın kavramları, bu yeniliği ifade kabiliyetine sahip değildir. Bu durum da doğal olarak yeni kelimelere olan ihtiyacı ortaya çıkarmıştır.

Yabancı kelimelere Türkçe karşılık bulmada, bu işe giren herkes, doğal olarak, kendince hareket ediyor ve bu şekilde yeni kelimeler ortaya çıkıyordu. Bazı yeni kelimeler yanlış da türetilmiş olsa veya uydurma da olsa, yine de yerlileştirmede kullanılan ortak yollar vardı.

Sözcükleri yerlileştirmede kullanılan ortak yolları İmer şöyle toparlamıştır:

Türetme yolu: Kavramları dilin kendi kök ve ekleriyle türetilmiş sözcüklerle karşılamak demektir. Dil devriminin en verimli yoludur. Yeni sözcükler türetilirken dilin işlek eklerinden yararlanıldığı gibi, az işlek ya da işlek olmayan eklerine zaman zaman işleklik kazandırılmaya çalışılmakta, hatta kimi zaman - az da olsa- yanlış türetmeler yapılabilmektedir.

Birleştirme yoluyla yeni sözcükler yapma: İki sözcüğün birleştirilmesiyle daha çok yeni anlamda dil öğeleri ortaya koymaktır.

Başka bir dildeki sözcüğün anlamının dile çevrilmesiyle yeni öğeler yapma.

Eskiden var olan ögelerin yeniden kullanılmaya başlanması: Bu durumda sözcük ya eskiden kullanıldığı anlamda ya da anlam genişlemesi veya daralmasına uğrayarak, değişik anlamda kullanılmaya başlar.

Halk ağzında geçen sözcükleri genel dile mal etme.

Yabancı sözcükleri dilin ses sistemine yaklaştırma: Türkçe avukat (Fr. avocat), duvar (Far. divar)

Bunlardan başka; değişik lehçelerden yararlanma, ek sanılan sözcük sonunu atarak geri kalan kısmı yani kökü bağımsız sözcük durumuna getirme gibi yöntemler kullanılmıştır (İmer, 1976, s. 33-34-35).

Yabancı kelimelere Türkçe karşılık bulma çabası 1935 yılı sonuna kadar sürmüştür. Fakat iş o hale gelmişti ki, herkes kendince "bulduğu" kelimeleri yazılarında kullanıyor; dolayısıyla yazılarını kendilerinden başkaları kolay kolay anlayamıyordu.

Gelinen noktayla ilgili Levend çarpıcı bir tespit yapmıştır:

“Hatta iş iyice çığından çıkmış, Türkçe kelimelere bile karşılık arayanlar olmuştur” (Levend, 1972, s. 426).

2.1.3.4. Güneş-Dil Teorisi

Türkiye Türkçesinde sadeleşme hareketinin dönüm noktalarından birisi de hiç kuşkusuz Güneş-Dil Teorisi olmuştur. Türk dilinin eskiliğini ve önemli bir kültür dili olduğunu ispat etme amacı taşıyan bu tez, tahmin edilen aksine, sadeleşme akımını bir süreliğine de olsa sekteye uğratmıştır.

Güneş-Dil Teorisi’nin kaynağının dilbilimci Hermann Kvergic’in 1935 yılında Atatürk’e gönderdiği *Türk Dillerindeki Bazı Unsurların Psikolojisi* başlıklı daktilo edilmiş bir metin olduğu kabul edilir. “Kvergic bu metinde, Türkçenin biçimlenen ilk insan dili olduğunu savunuyordu” (Lewis, 2019, s. 86). Buradan hareketle Türk dilinin eskiliği ispatlanmaya çalışılmıştır.

Güneş-Dil Teorisi’nin başlattığı süreci ve sonuçlarını Levend şöyle özetlemiştir:

Güneş-Dil teorisi, Türk tarih tezine uygun olarak şu hükmü kapsıyordu: Türk dili, taş ve maden devrinde, kültür kelimelerini göç yolu ile yeryüzündeki dillere yayan eski ve büyük kültür dilidir. Etimoloji lügatlerinde ‘kaynağı karanlık’ olarak gösterilen birçok Fransızca, Almanca ve İngilizce kelimelerin Türkçe ile kolayca açıklanabilmesi bunu göstermektedir.

Bu teoriden şu sonucu çıkaranlar oldu: Dilimize yabancı saydığımız birçok kelimeleri feda etmek gerekmez. Çünkü bunların esasta Türkçe olması mümkündür. Hattâ, Güneş-Dil teorisine uyularak Türkçe ile açıklanabilen

birçok yabancı kültür kelimeleri de Türk kelimesi olarak kabul edilebilir. Meselâ botanik kelimesi bitki ile, sosyal kelimesi soy ile, termal kelimesi ter ile, elektrik kelimesi ıltırık, yıldırtık, yaltırık ile açıklanabilir.

Çıkarılan bu sonuç, Osmanlıcaya dönmek isteyenlerin çok işine yaradı. Aşırı gayretler birden durdu; fakat yabancı kelimelere karşılık bulma işi de durmuş oldu. Dil çalışmaları yeni bir evreye girdi (Levend, 1972, s. 439).

Bilimselliği tartışmalı olan Güneş-Dil Teorisi, 1936’da üçüncüsü düzenlenen Türk Dili Kurultayı’nın ana konusunu teşkil etmiştir. Kurultay’a birçok yabancı bilim adamı davet edilmiştir. Kurultay’a katılan bilim adamları, teoriyi bilimsellikten uzak bulmuşlardır.

Lewis’e göre, “Bu bilim adamlarının söz konusu teorinin anlamsız olduğunu düşünceleri Atatürk’ün teoriye olan bağlılığını sarsmış olmalıdır” (Lewis, 2019, s. 94). “Zeki bir insan olduğundan, hemen hemen hiç açıkça dillendirmese de ülke içindeki görüşün de aslında bu yabancı ilim adamlarının düşüncelerine paralel olduğunu sezmişti” (Lewis, 2019, s. 101). Yine Lewis’e göre, “Atatürk, bu teorinin başlattığı gidişatın değiştirilmesinin gerekli olduğuna ise halkı, atalarından kalma kelime hazinesinden vazgeçirmeye çabalamanın beyhudeliğini gördüğünde karar vermişti” (Lewis, 2019, s. 101).

Lewis, “Atatürk’ün dilde tasfiyeden tedrici olarak vazgeçtiğini savunur” (Lewis, 2019, s.108). Buna kanıt olarak da O’nun 1934 ve 1935 yıllarında Dil Kurumu’na çektiği telgraflarda Öztürkçe bir dil kullanmışken, 1936 ve 1937 yıllarında çektiği telgraflarda yeni kelimelerin yanında Arapça kelimeleri de kullanmasını gösterir ve bundan şu sonucu çıkarır:

“Atatürk, dili tasfiyeden vazgeçmiştir, fakat dil reformunu da bir kenara bırakmış değildir. Bu da kullandığı yeni kelimelerden bellidir. O’nun yaptığı, reformun övülmeye layık cephesine sadık kalmak oldu: Dilin var olan kaynaklarının tam kullanımını sağlamak” (Lewis, 2019, s. 102-103).

III. Türk Dili Kurultayı’ndan sonra, yabancı kelimelere karşılık bulma çalışmaları durma noktasına gelmiştir. Bu dönemde, Atatürk’ün talimatıyla, bilimsel terimlere karşılık bulma çalışması başlamıştır. Hatta Atatürk bu meseleyle bizzat ilgilenmiş, kendisi de yazdığı kitap vasıtasıyla yeni terimler teklif etmiştir.

“O zamana kadar kullanılagelen bilimsel terminolojinin neredeyse tamamı Arapça, Arapça olmayanlar ise Farsça idi. Üstelik bu terimler zaman içerisinde

doğallaşmamış, asıl biçimlerini muhafaza etmişti. Atatürk bu sorunu bizzat çözmeye karar vermişti” (Lewis, 2019, s. 98).

Atatürk bilimsel terimlere karşılıklar önermek amacıyla Geometri adlı bir kitap kaleme almıştır. Bu kitapta bazıları kendi icadı olan terimleri açıklamıştır. Terimler kalıcı olmayı başarmış ve günümüze kadar kullanılagelmiştir.

1936-37’nin kışında geometrinin temel ilkeleri üstüne *Geometri* adında bir kitap yazmıştır. Bu kitapta Atatürk, hepsi kendi icadı olmamakla beraber, şu anda düzenli kullanımda olan kelimeler kullanmıştır. Bunların içinde *açı, alan, boyut, dikey, düşey, düzey, gerekçe, kesit, köşegen, orantı, teğet, türev, uzay, yanal, yatay, yöndeş, yüzey* kelimeleri de vardır. *Artı, eksi, çarpı, bölü, izdüşüm* gibi terimleri ise Atatürk üretmiştir (Lewis, 2019, s. 98).

Güneş-Dil Teorisi’nin ömrü kısa olmuştur. Teorinin bilimsel bir dayanağı olmadığı zamanla iyice ortaya çıkmıştır. Üstelik, teori, yabancı kelimelere karşılık bulma çalışmalarını da sekteye uğratmıştır. Bu durumu fark eden Atatürk’ün teoriden vaz geçtiği düşünülebilir. Lewis de bu fikri savunanlardandır:

“Güneş-Dil Teorisi daha Atatürk hayattayken karanlığa gömülmeye başlamış ve öldüğü vakit tamamen ortadan kalkmıştır. Teori üzerine Ankara Üniversitesi’nde bir dizi ders veren İbrahim Necmi Dilmen, Atatürk ölünce dersini kaldırmıştır. 1942 senesindeki Kurultay’da, teoriden iyi ya da kötü söz edilmemiştir” (Lewis, 2019, s. 108-109).

Lewis, “Atatürk’ün terk etmesine rağmen, Dil Kurumu’nun tasfiyeye devam ettiğini savunur” (Lewis, 2019, s. 108). Öte yandan, bu ısrarda bir haklılık payı olduğunu da teslim eder:

Bu ısrarın haklılığının kanıtlanıp kanıtlanmadığı da bir başka meseledir. Eğer Kurum ısrarcı olmasaydı, Atatürk’ün dili Arapça ve Farsçanın boyunduruğundan kurtarma amacı başarılamayacaktı. Fakat bu, Atatürk’ün kendisinin tasfiyeden asla vazgeçmediği düşüncesinde inat etmeden de kabul edilebilir bir düşüncedir, çünkü O kesin bir şekilde vazgeçmiştir ve bunu inkâr etmek tarihi çarpıtmak olur (Lewis, 2019, s. 108).

2.1.3.5. Atatürk'ün Vefatından Sonra Dilde Sadeleşmede Yaklaşımlar

Atatürk'ün vefatından hemen sonra, günlük gazetelerde dil meseleleriyle ilgili yazılar görülmeye başlamıştır. Bu yazıların çoğunluğunu, dil reformuna karşı olanların eleştiri yazıları oluştuyordu.

Bunlar arasında; “Derleme tecrübesi, bizi sun’î ve sentetik bir dile götürmüştür” diyenler; “düzme Türkçe”den bahsederek, biraz durmayı, işi bir müddet kendi haline terketmeği tavsiye edenler; tecrübe devresinde, lisanın içtimai, pedagojik, edebî tekâmülünün yanlış bir mecraya sevk edilmiş, zararlı ifratlara yol açmış olduğunu iddia edenler vardı (Levend, 1972, s. 444).

“Türk Dil Kurumu ise, Levend’in tabiriyle, Atatürk'ün vaktiyle çizdiği program çerçevesi içinde çalışmalarına devam etmiştir” (Levend, 1972, s. 444).

2.1.3.6. Devlet Dilinin Türkçeleştirilmesi

Dil reformunun başlamasının üzerinden yaklaşık on yıl geçmesine rağmen, resmi işlerde hâlâ eskiden beri kullanılagelen terimler hüküm sürmekteydi. Tabii bu durumun kaynağı da dilsel yapısını muhafaza etmiş olan Teşkilat-ı Esasiye Kanunu idi. Levend bu durumu ve devlet dilinin Türkçeleştirilmesi sürecini şöyle anlatır:

Türkçe, henüz resmi dairelerle mahkemelere girmemişti. Kanun ve nizamların eski şeklinde kalması, iş hayatını dil bakımından ikiye bölüyordu. Dışardaki ‘suçlu’, mahkemede ‘mücrim’ oluyor; ‘bina vergisi’, tahsil şubesinde ‘müsakkafat resmi’ olarak alınıyor; ‘toplantıdaki gizli oturum’, ‘içtimain celse-i hafiyyesi’ şeklinde tutanaklara geçiyordu. Önce, ana kanun olan ‘Teşkilat-ı Esasiye Kanunu’ nu Türkçeleştirmek gerekirdi. 1942 de böyle bir teşebbüse girişilmiş, bu maksatla kurulan komisyonların hazırladığı tasarılar, düşünceleri öğrenilmek üzere yetkililere gönderilmişse de bir netice alınamamıştı.

C.H.P. Meclis Grubu, nihayet 14-11-1944 tarihinde yaptığı toplantıda, Teşkilât-ı Esasiye Kanunu’nu dil bakımından incelemek üzere yeni bir komisyon kurulmasına karar vermiştir. Komisyon, Teşkilât-ı Esasiye Kanunu’nu yalnız dil bakımından inceleyip Türkçeleştirecek, kanun hükümlerine dokunmıyacaktı.

Komisyonun hazırladığı anayasa tasarısı 10 Ocak 1945 tarihinde Meclisçe kabul edilmiş ve bu suretle devlet dili de Türkçeleştirilmiştir (Levend, 1972, s. 448-449).

2.1.3.7. İstanbul Muallimler Birliği “Dil Kongresi”

Dil reformuna karşı olanlar, Atatürk'ün vefatından sonra, eleştirilerini daha açık şekilde ve yüksek sesle dile getirmeye başlamışlardır. Özellikle, tek parti iktidarının

1946 yılı genel seçimleri sonrası gevşemeye başlamasıyla oluşan siyasi iklimin de buna elverişli olduğu düşünülebilir. Dil reformu karşıtı olan hareketlerden en dikkat çekenini ise İstanbul Muallimler Birliği'nin düzenlediği dil kongresidir. Levend kongreyi ve kongreye hakim olan görüşleri şöyle aktarmıştır:

İstanbul Muallimler Birliği'nin tertiplediği 'dil kongresi'nden, üzerinde durulması gereken bir hareket olarak bahsedilmelidir.

İstanbul Eminönü Halkevi konferans salonunda, 23 Ekim 1948'de başlayarak üç oturum süren bu 'kongre', dil devrimine bağlı olanlarla, bu devrimi küçümseyip inkâr edenler arasında çok şiddetli tartışmalarla geçmiştir.

Toplantıda, gürültülerle sık sık kesilen konuşmalardan sonra raporlar okunmuştur. Dil devrimini küçümseyenlerin iddiaları şu noktada toplanmaktadır:

a) "Dil siyasete âlet edilmiştir.

b) Uydurma kelimeler devlet zoruyla kitaplara sokulmuştur.

c) Nesiller birbirini anlamaz hale gelmiştir.

ç) Dil Kurumu'nda çalışanlar emirle iş gören, bilgisiz kimselerdir.

Şu sonuca varılıyor: Bu işten vaz geçilmeli, Atatürk'ün I. Dil Kurultayı'nı topladığı 1928'den önceki devre dönülmeli, Kurum hükümetçe 'teftiş ve tasfiye' edilmelidir" (Levend, 1972, s. 452).

2.1.3.8. 1950'li Yıllarda Dilde Sadeleşmede Genel Durum

Türkçenin sadeleştirilmesi meselesinde baştan beri ortaya çıkıp süregelen üç ana fikir bu yıllarda da varlığını neredeyse aynı şekilde korumaktadır. Levend, bu fikirleri şu şekilde gruplandırır:

1. " Bütün yabancı kelimeleri dilden atmak.
2. Dile hiç dokunmamak.
3. Yabancı kurallarla birlikte yabancı kelimeleri de atmak, fakat halk arasında yaşayanlara dokunmamak" (Levend, 1972, s.453).

Levend bu grupları şöyle anlatır:

Birinci fikrin temsilcisi, bugün Nurullah Ataç'tır. Ona göre, kökünü ve üretme yollarını bilmediğimiz bir kelimeyi kullanmaya hakkımız yoktur. "Biz şimdiye kadar Arapça kelimeleri istediğimiz gibi kullanıyorduk; çünkü kelimelerin aslını biliyor ve ona türlü şekiller verebiliyorduk. Yeni kuşağın bunu bilmesine imkân yoktur. Böyle olunca, aslını bilmediği bir kelimeyi kullanmağa hakkı da olamaz. Bu yalnız Arapça için değil, başka diller için de böyledir. Meselâ 'tiyatro' kelimesinin aslını, nereden geldiğini, nasıl değişmelere uğradığını biliyor muyuz? O halde, bilmediğimiz bu kelimeyi kullanmağa hakkımız yoktur". Ataç, yabancı

kelimelere bulduğu karşılıkları yazılarında ısrarla kullanmakta ve ortaya attığı yüzlerce kelimedenden beşinin tutmasını bile, sarfettiği emeğin bir kazancı saymaktadır (Levend, 1972, s. 454).

Lewis, “Ataç’ın dil uzmanı olmadığını, zaten Ataç’ın da öyle olduğunu iddia etmediğini belirtir. Ataç’ın dil reformundaki yeri, büyük bir kelime mucidi olmasıdır” (Lewis, 2019, s. 117).

Nurullah Ataç sadece yeni kelimeler üretmenin dilin sadeleşmesini sağlamak için yeterli olmadığını savunur. O’nun sunduğu çözümü ise Lewis şöyle aktarmıştır:

Nurullah Ataç da tıpkı Falih Rıfkı Atay gibi, tercihen gazete makalelerinde, halkın dikkatine sunulmayan yeni kelimeler üretmenin beyhude olduğunu düşünüyordu. Yabancı sözlere karşılık arayanların, bu yeni kelimeleri bir yazıda kullanmak yerine sözlük yapmaya kalktıklarını; kendi deyimiyle ‘tilcikler’in sözlüklerde ölü olduklarını, ancak yazılarda dirilebileceklerini belirtir (Lewis, 2019, s. 118).

Ataç’ın bu konuda haklı olduğunu zaman göstermiştir. Türetilen veya uydurulan yeni kelimelerin, halkın geniş kesimlerince okunan gazetelerde ya da hikâye, roman gibi edebi türlerde kullanıldıkça, bazılarının benimsendikleri ve kullanıldıkları görülmüştür.

Öte yandan Ataç, yazılarında kullandığı Öztürkçe veya uydurma kelimelerde aşırıya kaçmakla eleştirilmiştir. Öyle ki neredeyse kendisinden başka kimsenin anlamadığı ve kullanmadığı kelimeleri kullanmaktan çekinmemiştir. “Ataç, Öztürkçe söz konusu olunca aşırı olmaktan başka bir şey istemeyen biridir” (Lewis, 2019, s. 118).

“Dile dokunulmamasını isteyenlere göre ise, dil devrimi boşuna bir gayret olmuştur. Türk dili ‘tabii tekâmül’ ünü takip etmektedir. Hele Cumhuriyet devrinde dil gereği kadar sadeleşmiştir” (Levend, 1972, s. 454).

Bu düşüncede olanlara göre, dil devrimi adı verilen hareket Türkçe’ye zarar vermiştir. Yabancı dillerden Türkçe’ye girmiş olan ve fakat toplumun hemen her kesimi tarafından bilinip kullanılan kelimelerin yerine, dilin erbabı olmayanlarca adeta uydurulmuş kelimelerin konulmaya çalışılması dili tasfiye etmekten başka bir şey değildir.

Levend, sonuncu grubun fikirlerini ise şöyle özetler:

Üçüncü fikrin temsilcilerine göreyse, kurallarla birlikte yabancı kelimeleri de atmak fakat halk arasında yaşıyan kelimelere dokunmamak lazımdır. Bunlar dil

devriminin zaruri olduğuna, dil üzerinde çalışıp işlemek ve onun gelişmesine yardım etmek gerektiğine inanmışlardır. Bunlara göre ‘kalem, kâğıt, kitap, mektup, ahlâk’ gibi kelimeler Türkçedir. Bu gibi kelimelerin asıllarını araştırmak ve karşılıklarını bulmak gerekmez. Fakat Türk hançeresine uymıyan ve yabancılığını cümle içinde duyuran ‘an’ane, müessesese, mes’uliyet, kat’î, teşrinievvel, teşrinisani, kânunievvel, kânunısanî,’ gibi kelimeler atılmalıdır. Nitekim bu kelimeler atılmış ve yerine ‘gelenek, kurum, sorum, kesin, ekim, kasım, aralık, ocak’ gibi çok güzel karşılıklar bulunmuştur (Levend, 1972, s.455).

Levend’in bu fikirde olanlara eleştirisi ise şu şekildedir:

Ancak, bugünün tasfiyecileriyle muhafazakârlarının fikirleri açık ve kesin olduğu halde, bu sonuncular fikirlerine kesinlik verememişlerdir. Tasfiyeciler, bütün yabancı asıllı kelimeleri atmak, muhafazakârlar ise, hiçbirine dokunmamak fikrindedirler. ‘Mutedil’ diyebileceğimiz bu gruptakiler ancak esasta birleşmişler, düşüncelerinin ve isteklerinin sınırını çizmemişlerdir. Kelime almak ve atmakta ölçüleri nedir, yabancı kurallar derken neyi kastetmektedirler, terimler için ne düşünüyorlar? Bütün bu noktalarda fikir birliği yapmış değillerdir. Bunun içindir ki, bir yandan tasfiyecilerin, öte yandan da muhafazakârların hücumuna uğramakta ve bu yüzden çalışmalarına bir doğrultu verememektedirler. Bu durumun dil devrimi için bir tehlike olduğuna şüphe yoktur (Levend, 1972, s. 455).

Bu üçüncü gruba dahil olanlar fikirlerinin kesin sınırlarını çizememişlerdir. Daha doğrusu, fikirleri kendi içinde tutarsız görünmektedir. Şöyle ki; bir yandan “dil devriminin zaruri olduğuna, dil üzerinde çalışıp işlemek ve onun gelişmesine yardım etmek gerektiğine” inanıp, diğer yandan, dilde yaşayan kelimelere dokunulmamasını beklemek ne kadar mümkün olabilirdi? Zira, “dil üzerinde çalışıp işleme” gibi bir hareketin kapsamının ve sonuçlarının ne olacağını önceden kestirmek pek de mümkün değildir. Kısacası bu grubun temsilcileri, gerçekleştirilmesi pek mümkün görünmeyen bir terkip oluşturma fikrindedirler.

1950 yılı Türkiye için siyasi, sosyal, iktisadi ve kültürel açıdan bir dönüm noktası olmuştur, denilebilir. Bu yıl yapılan seçimlerde, yaklaşık 27 yıl süren tek parti iktidarı sona ermiş ve yaklaşık 10 yıl sürecek olan başka bir tek parti iktidarı başlamıştır.

Bu yıllarda dil politikasında da bir değişiklik görülür. Bir devlet politikası olarak uygulanan sadeleşme hareketi yaklaşık 20 yıl, pek sekteye uğramadan, devam etmiştir. 1950 yılından sonra ise sadeleşme hareketinin inişli çıkışlı bir seyir izlediği gözlenir. Levend bu duruma örnek oluşturan bir kayıt aktarır:

Anayasa metnindeki öz Türkçe kelimelerin değiştirilmesi için 1952 yılı başlarında İstanbul Milletvekili Fuat Köprülü ile 203 arkadaşı tarafından Büyük Millet Meclisi'ne bir teklif sunulmuştur. Hazırlanan taslakta 'belirir' yerine 'tecelli eder', 'toplanır' yerine 'temerküz eder', 'kendi' yerine 'bizzat', 'eliyle' yerine 'marifetiyle', 'kurulur' yerine 'teşekkül eder', 'katılmak' yerine 'iltihak etmek', 'olduğu gibi' yerine 'aynen', 'yanında' yerine 'nezdinde', 'belli' yerine 'muayyen', 'güven' yerine 'itimat', 'tek başına' yerine 'münferit', 'açık' yerine 'alenî', 'kesin' yerine 'kat'î', 'yetki' yerine 'salâhiyet', 'sanık' yerine 'maznun', 'ödenek' yerine 'tahsisat' vb. kelimeleri konulmuştur. Anayasa komisyonu daha ileri giderek, teklifteki bazı Türkçe kelimeleri de kaldırarak yerlerine yabancı kelimeler koymuştur. Meselâ 'çoğunluk' yerine 'ekseriyet', 'boşalınca' yerine 'inhiâl edince', 'bunun dışında' yerine 'müstesna olmak üzere', 'ilgili olduğu' yerine 'taallûk ettiği' gibi (Levend, 1972, s. 465).

2.1.3.9. 1960 Sonrası Dilde Sadeleşmede Genel Durum

1960 yılında gerçekleşen askeri müdahaleden sonra şekillenen mevcut siyasi ortamda dil politikasında tekrar sadeleşme hareketine dönüldüğü görülür. İmer'e göre, "1950-1960 yılları arasında hükümet aracılığıyla başlayan Türk Dil Devrimini köstekleme çabaları, 1960 yılından sonra ortadan kalkmıştır" (İmer, 1976, s. 94).

Bu yıllarda, dil reformunun devlet tarafından özellikle desteklendiği görülür. Öyle ki bunun için dönemin hükümeti tarafından ilgili genelgeler yayımlanmış, yasalar çıkarılmıştır:

Hükümet başkanı tarafından bakanlıklara gönderilen 28.1.1961 tarihli genelge ile Türkçe karşılıkları bulunan yabancı sözcüklerin kullanılmaması bildirilmiştir. Yine aynı yılda (11.10.1961) yayımlanan bir başbakanlık genelgesiyle resmi yazışmalarda kullanılan sözcüklerin, ulusal devrim anlayışına uygun olarak Türkçe karşılıklarının kullanılması ve her kuruluşu ilgilendiren terimlerin bir an önce saptanması istenmiştir. 1961 yılı temmuz ayında kabul edilen yeni anayasa ile hukuk diliyle genel kullanım dili arasındaki ayrılık ortadan kaldırılmış, birçok Türkçe sözcüğün ve hukuk teriminin dilimizde yerleşmesine yol açılmış oluyordu (İmer, 1976, s. 94).

Dil reformunun, ilerleyen yıllarda her dönem farklı bir seyir izlediği görülür. Bir dönem desteklenirken, başka bir dönem reformun tam aksi uygulamalar görülür.

İmer bu durumu şöyle anlatır:

Daha sonraki yıllarda, dil devriminin ilerlemesiyle ilgili olarak devlet yönetimini ele alan hükümetlerin kendi dil anlayışlarına uygun genelgeler

yayımladıkları ve düşüncelerini ortaya koyan açıklamalarda bulundukları, kimi zaman dil devrimi yanlısı kimi zaman da dil devrimi karşısında olanların iş başına gelmiş olmaları ve dil politikasını hükümet politikası durumuna getirmek istemelerine rastlanmaktadır. Ancak, dil devrimi karşısında olanların düşünceleri geniş halk kitlesini ve yayın organlarını hiçbir zaman 1950-1960 yıllarındaki kadar etkileyememektedir. Türk Dil Devriminin 40. yılını aştığımız şu yıllarda Türkçe, yabancı sözcüklerden oldukça arınmış, -tam olarak yeterli duruma gelmiş olmamakla birlikte- bir kültür dili olarak da epeyce yol almış görünmektedir (İmer, 1976, s. 94).

Benzer bir duruma Levend de vurgu yapar. Dil reformu, epeydir, artık devlet politikası değildir; en azından, sürekli olarak böyle değildir. O'na göre, dil reformu tasfiyecilik demek de değildir. Gelinek noktası şöyle belirtir:

“Dilden bütün yabancı kelimelerin çıkarılmasını isteyen tasfiyeciler bugün de vardır. Gençlerin bazıları bu yolu tutmuştur. Telaşlanmak boşunadır. Ortaya atılan yeni kelimeler beğenilip tutunmazsa kendiliğinden unutulup gider; kullanılmaz olur. Beğenilip yerleşirse şikayete hakkımız olamaz. Dil Kurumu'nun tuttuğu yol işte budur” (Levend, 1972, s. 483).

Dil reformunu “trajik başarı” olarak niteleyen Lewis ise, açıkça dile getirmese de reformun başarısız olduğunu düşünenlerdendir. Lewis reformun, sıradan vatandaşın günlük konuşma dilini neredeyse hiç değiştirmedine vurgu yapar:

Dil reformu hem başarılı hem başarısız bir girişimdir. Başarılıdır; çünkü dil reformuyla gerçekleşmesi umulan, gündelik hayatta Osmanlıca kelime kullanımının bırakılması büyük oranda gerçekleşmiştir. Başarısızdır; çünkü Öztürkçenin yayılışı entelektüel olmayan insanların konuşma adetlerini neredeyse hiç değiştirmemiştir. Bugün esnafın, zanaatkarın, köylünün konuştuğu dil, dedelerinin dilinden pek de farklı değildir. Bu açıdan ise uçurum büyümüş ve reform başarısız olmuştur (Lewis, 2019, s. 207).

Lewis, reformun yaptığı etkiyi göstermek için geçmişle bugünü dil bakımından karşılaştırır. Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde kullanılan dildeki birçok kelimenin kısa denebilecek bir sürede adeta ölü bir dilin kelimeleri haline gelmesinin şaşırtıcılığına vurgu yapar. O dönemin edebiyatıyla estetik bir nitelik kazanmış olan dilin bu özelliğini zamanla yitirdiğini, bugün bu durumun yazı dilinde ve konuşma dilinde kendisini açıkça gösterdiğini belirtir:

Başarıya trajedi niteliğini katan yalnız Osmanlı Türkçesinin kayboluşu değil- zaten onun zamanı çoktan geçmiştir - dilin doğal gelişiminin, 1920 ve 1930'ların Türkçesinin, yani Halide Edip Adıvar, Sabahattin Ali, Yakup Kadri Karaosmanoğlu ve Reşat Nuri Güntekin gibi yazarların dilinin yitirilişidir. Bu yitiriş şimdi konuşurken veya yazarken gereken manayı tam olarak karşılayan kelimeyi el yordamıyla arayan, fakat bu kelime Etrüsk dili gibi ölü olduğu ve yerine bir karşılık koyulmadığı için bulamayan her Türk'ü etkilemektedir. Dahası, pek çok yeni kelime Türkçenin kurallarına ve geleneklerine çok az dikkat edilerek veya hiç dikkat edilmeyerek üretildiği için dil hissiyatına sahip herhangi bir Türk en azından bu kelimelerden bir kısmını dayanılmaz bulmakta ve bunları kullanmaya veya duymaya katlanamamaktadır (Lewis, 2019, s. 12).

2.1.3.10. 1980 Sonrası Dilde Sadeleşmede Genel Durum

1980 yılında gerçekleşen askeri müdahale ülkedeki neredeyse her kurumu olduğu gibi Türk Dil Kurumu'nu da etkileyecekti. Zira, müdahaleden iki yıl sonra yürürlüğe konulacak olan yeni anayasanın taslağında kullanılan dil Kurum'da meydana gelecek olan değişimin habercisi gibiydi. Taslakta eski ve yeni kelimeler bir arada kullanılmakla beraber, Lewis'e göre, "Anayasa taslağını hazırlayanlar eskiye biraz eğilimli olmakla beraber, eski ve yeni arasında aşağı yukarı bir orta yol tutturmak istedikleri yönünde bir izlenim bırakmışlardır" (Lewis, 2019, s. 240). Nitekim, "TDK'yi başbakanlığa bağlı olarak yeni kurulan Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'nun bir parçası olarak yeniden oluşturan bir kanun 1983 yılında Meclis'ten geçmiş ve bunun sonucunda TDK'nin başına farklı bir idare heyeti gelmiştir" (Lewis, s. 240). Bu kanunla Türk Dil Kurumu'nun yapısal değişimi başlamıştır. Kurum, giderek, dil politikası bağlamında eski otoritesini kaybetmiştir.

Bu idari değişiklikle birlikte Kurum'un bu kez başka dillere karşı bir dil seferberliği başlattığı görülür. Çünkü, yüzünü doğudan batıya doğru çeviren Türkçenin kelime dağarcığına epeydir Arapça ve Farsça değil, İngilizce kelimeler girmektedir. İşte yeni Türk Dil Kurumu, Türkçe'yi artık batılı dillerin etkilerinden koruma görevini üstlenmiş oluyordu. Böylece, Kurum yeni kelimelere Türkçe karşılıklar önermeye devam etti.

Fakat önceki anlayışla arasında ince bir fark vardı. 1995 yılında Kurum'un yayımladığı ve o güne kadar yapılan önerileri içeren *Yabancı Kelimelere Karşılıklar* adlı kitabın giriş bölümünde "Yüzyıllar boyunca dile girmiş kelimelerin, kaynağı ne olursa olsun, Türkçe olarak kabul edileceği; kuralları ihlal edecek şekilde oluşturulmuş

kelimelerin, eğer halkın diline tamamen yerleşmişse, makbul addedileceği belirtilmiştir” (Lewis, 2019, s. 245).

Bir başka deyişle, yeni Dil Kurumu Arapça ve Farsça ile barışmış; batılı dillerden gelen kelimelere karşı ise adeta dil seferberliği başlatmıştır. Aslında bu durum yeni sayılmamalıdır. Çünkü benzer bir hamle 70’li yıllarda yine o dönemin Türk Dil Kurumu tarafından da yapılmış; fakat başarılı olamamıştır. Kurum 1994 yılında, kendi yayın organı olan Türk Dili dergisinde bu seferberliği başlatmıştır. Ayrıca, batılı dillerden gelen kelimelere karşılıklar düşünülmesi ve bunların tartışılması için ayda bir toplanacak olan bir komisyon kurulmuştur. Bu konuda yeni Dil Kurumu’nun gayretlerinin de olumlu sonuç verdiğini söylemek pek mümkün değildir. Örneğin, *televizyon* kelimesi yerine önerilen *uzgörüm* kelimesini o dönem kullanan olmadığı gibi, bugün hatırlayan bile yoktur, denilebilir.

Bugün ise, Türk Dil Kurumun’un bu konuda işinin daha zor olduğu söylenebilir. Çünkü dijital iletişim çağının yaşandığı günümüzde dile giren yabancı bir kelime, bu iletişim ortamında hızla yayılmaktadır. Bu yabancı kelimeye karşılık yeni bir Türkçe kelime önerinceye ve bunu dilde dolaşıma sokmaya çalışıncaya kadar, yabancı kelime anlık oluşum aşamasından yeni öge aşamasına geçmiş olmaktadır. Bu noktadan sonra bu yabancı kelimenin yerine önerilen kelimeyi yerleştirmeye çalışmak neredeyse imkansız olmaktadır. Bu duruma güncel sayılabilecek bir örnek olarak İngilizceden Türkçeye girmiş olan *selfie (selfi)* kelimesi verilebilir. Kurum bu kelimenin yerine *özçekim* kelimesini önermiştir. Bu kelime aslında, ilk bakışta *selfi* kelimesinin yerini alabilecek kadar iyi düşünülmüş bir kelime gibi durmaktadır. Öz kelimesiyle yapılmış ve toplum tarafından kabul görmüş olan önceki kelimelerle olan ses benzerliği ve ses yapısının kulağı tırmalamaması nedeniyle böyle düşünülebilir. Fakat öyle olmamış; *özçekim, selfi*’yi yerinden edememiştir. Bunun böyle olmasının bir başka sebebi de *selfi* kelimesinin neredeyse hep çek- fiiliyle birlikte, *selfi çek-* şeklinde kullanılmasıdır. Halbuki *özçekim* kelimesinin aynı şekilde, yani *özçekim çek-* veya *özçekim yap-* şeklinde kullanılması semantik ve fonetik açıdan pek mümkün görünmemektedir.

Sadeleşme akımı 1983’ten itibaren yavaş yavaş eski önemini kaybetmeye başlamıştır. Dönemin muktedirleri sadeleşme konusunda dil politikası bakımından eski ile yeni arasında bir orta yol tutturmuşlardır. Dilin sadeleştirilmesi konusunda o zamana kadar uygulanmış olan politikalar ve bunların sonuçları enikonu konuşulup tartışılmamış, konu bu şekilde kapatılmıştır. Dilde sadeleşme konusu bugün artık güncel bir mesele olmaktan iyice uzaklaşmıştır. Bu konuda yalnız Türk Dil Kurumu’nun, eskisi

kadar etkili olmayan, çabaları görülmektedir. Kurum, resmi web sayfasından ulaşılabilen Yabancı Sözlere Karşılıklar Kılavuzu adlı bir kılavuz hazırlamıştır. Açıklama bölümünde, Türkçenin söz varlığına son dönemde giren yabancı sözlere karşılık teklif edilmesinin amaçlandığı belirtilmiş ve bu konuda herkesin katkısının beklendiği vurgulanmıştır. Kılavuzun adında “sözcük”ün değil, “söz”ün tercih edilmesi dikkat çekicidir.

2.2. F.K. Timurtaş’ın *Uydurma Olan ve Olmayan Yeni Kelimeler Sözlüğü* Kitabı

Faruk Kadri Timurtaş’ın 1979 yılında yayımlanan bu kitabı beş bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler, sırasıyla, “Önsöz”, “Türkçenin Bünyesi ve Kelime Yapma Yolları”, “Türkçede Türetme ve Ekler”, “Uydurma Olan veya Yanlış Kullanılan Kelimeler İçin Açıklamalı Örnekler”, “Sözlük” bölümleridir.

Yazar, kitabının önsözünde, “Atatürk’ün başlattığı dil inkılabının Türkçenin sadeleştirilmesi bağlamında şuurlu bir başlangıç olduğunu ve fakat sonradan istenilen şekilde gerçekleştirilemediğini, hatta son 20-25 yıldır esas gayesinden bir hayli saptırıldığını” belirtir (Timurtaş, 1979, s. 5). Timurtaş’a (1979) göre, “Sadeleştirmede önemli olan, Türkçede karşılığı olan yabancı kelimeleri kullanmamaktır. Öte yandan, halk diline girmiş, yani Türkçeleşmiş kelimelere ise dokunmamaktır. Herkesin bilip kullandığı kelimeleri atıp yerine kimsenin bilmediği, kullanmadığı kelimeleri getirmek halk dilinden uzaklaşmaktır” (s. 5-6).

Timurtaş’ın (1979) eserini üzerine bina ettiği temel savı ise (s. 6) “Sadeleştirmede ölçünün kaçırılıp tasfiyeye gidilmesinin Türkçe için zararlı olduğu ve böylece yaşayan dilden uzağa düşüldüğü, yeni kelimeler türetilmesinin tamamen keyfi bir hal aldığı, böylece hatalı kelimelerin dili sardığı, bunun sonunda ortaya uydurma bir dil çıktığıdır.”

Kitabın adından anlaşılacağı üzere yazar, uydurma olan ve olmayan bütün kelimelere eserinde yer vermiştir. Bundaki amacını ise (1979, s. 7) “Doğru ve uygun olan yeni kelimelerin yayılıp yerleşmesine yardımcı olmak, bunun yanı sıra yeni kelimeleri kullanıp kullanmamakta tereddüt edenlere yol göstermek ve bilhassa yanlış olanlara işaret ederek uyarma ve düzeltme vazifesini yerine getirmek” şeklinde açıklamıştır.

“Türkçenin Bünyesi ve Kelime Yapma Yolları” başlıklı bölümde Timurtaş, Türkçenin morfolojik yapısına dikkat çekmiş ve dilin morfolojik özelliklerini açıklamıştır. Yazar, (1979) “Türkçede yeni kelimelerin türetme ya da birleştirme

yoluyla teşkil edildiğini belirttikten sonra, daha çok, türetme yoluyla yeni kelimeler yapıldığını da” (s. 10) eklemiştir. Timurtaş, (1979, s. 11) “Eklerin birçok mana ve fonksiyonu olduğunu, bunların ayrı ayrı ve iyice tesbit edilmesi gerektiğini, eklere keyfi ve uydurma olarak manalar verilemeyeceğini ve başka vazifeler yüklenemeyeceğini” belirtmiştir. “Bir dilde yeni kelimelerin ancak canlı eklerle meydana getirilebileceğini belirten Timurtaş, bu durumun bütün dillerde aynı olduğunu da” ekler (1979, s. 12). Yazar, “Yeni teşkil edilen kelimelerin canlı eklerle ve ekin fonksiyonu ile manasına aykırı olmadan meydana getirildikleri takdirde doğru olduklarını” söyler (1979, s. 12).

Timurtaş, “Türkçede Türetme ve Ekler” bölümünde, Türkçede yapım ekleri kullanılarak nasıl yeni kelime türetildiğini, işlek eklerden örnekler vererek anlatır. Yazar, bölümün sonunda, “Yeni meydana getirilen kelimelerin şekil bakımından mutlaka doğru olması gerektiğini, bunun yanı sıra, türetilen kelimelerin mana ve mefhum bakımından da hatasız olmaları gerektiğini, ancak bu şartları taşıyan kelimelerin doğru sayılabileceğini” belirtir (1979, s. 25).

“Uydurma Olan veya Yanlış Kullanılan Kelimeler İçin Açıklamalı Örnekler” bölümünde yazar, daha önceki bölümlerde tespit edip belirttiği ölçütlere göre, yanlış türetilmiş olan bazı yeni kelimeleri ele alıp incelemiş, bunların neden yanlış olduklarını ortaya koymuştur. Bu ölçütler “Kelimenin, bilinen bir kökten canlı bir ekle yapılması, ekin fonksiyonuna göre manasının uygun olması, teşkil edilen kelimenin ses bakımından da güzel olmasıdır” (1979, s. 25). Timurtaş, bölümün sonunda, kendi görüşlerine karşı yapılan eleştirileri cevaplamıştır. Yazar, gramer kuralları dışında kalan kelimeleri tanımadığı, dil realitesini anlamadığı şeklinde yapılan eleştirilere cevaben, “Dil hadiselerinin bir gerçek olduğunu, önce dilin sonra gramerin geldiğinin muhakkak olduğunu fakat bu durumun kimseye kelime uydurmak imkan ve yetkisini veremeyeceğini” belirtmiştir (1979, s. 67).

Timurtaş, “Sözlük” bölümünde, “yeni” oldukları kabul edilen 3122 kelimeyi alfabetik olarak dizip yerine önerildiği kelimeyi / kelimeleri de karşısına yazmıştır. Kelimeler üç ayrı karakterde dizilmiştir. Doğru kabul edilen kelimeler “batone beyaz”, yanlış kabul edilen kelimeler “batone siyah”, yanlış oldukları halde dilde iyice yaygınlaşmış ve dolayısıyla yerleşmiş olan kelimeler ise “italik” karakterde dizilmiştir.

2.3. Türkçede Sözlükselleşme ve İlgili Kavramlar

Dil ile toplum arasında, tartışmasız, sıkı bir ilişki vardır. Bu bağlamda, toplumda meydana gelen değişimlerin dilde kendisini göstermemesi beklenemez.

Dilde sadeleşme konusu doğrudan doğruya sözlükselleşme olgusuyla ilgilidir. Çünkü sadeleşme hareketi, yeni kelimelerin türetildiği, teklif edildiği bir süreçtir ve kaçınılmaz olarak dilde sözlükselleşmeyi tetiklemiştir. Bu sebeple, sadeleşme hareketiyle birlikte Türkçede sözlükselleşme olgusunun da incelenmesi gerekmektedir.

Bundan önce, sözlükselleşme (lexicalisation) olgusuna genel olarak değinmek gerekmektedir.

İngilizce “lexicalisation” terimi iki anlama gelmektedir: 1. sözcükleştirme 2. sözlükselleşme.

Sözlükselleşme olgusunun dilbilimcilerce farklı şekillerde anlaşıldığını ve tanımlandığını belirtmek gerekir. Bu durumu, Ferdi Bozkurt şu şekilde açıklamıştır:

Sözlükselleşme terimi dilbilimi alanında çalışan araştırmacılar tarafından farklı tanımlamalarla ele alınmaktadır. Özellikle dilbilimin biçim bilgisi dalında çalışan araştırmacılar bu terimi birkaç farklı biçimde tanımlamıştır. Hohenhaus (2005, s. 353) “Bu terim üzerinde tam bir uzlaş sağlanamadığını, sözlükselleşme teriminin geniş bir kavramı temsil ettiğini ve sözlükselleşmenin en iyi anlaşılmış olan yanının, söz varlığını oluşturan unsurların zaman içinde değişme eğilimi içinde olmasına bağlı bir süreç olduğunu belirtmektedir” (Bozkurt, 2017, s.32).

Sözlükselleşme teriminin karşıladığı kavram için Batı literatüründe dört yaklaşım bulunmaktadır (Bozkurt, 2017). Bunlardan ilki, sözlükselleşmeyi birden çok sözcüğün kendini oluşturan bileşenlerinin özelliklerini kaybederek tek sözcük haline gelmesi olarak tanımlamaktadır (Lipka, 1992, s. 7; Bauer, 1983, s. 47-48; Bussmann, 1996, s. 534-535; Booij, 2007, s. 17-18’den aktaran (Bozkurt, 2017).

İkinci yaklaşım ise sözlükselleşmeyi, dilbilgiselleşmenin karşıtı olarak tanımlamaktadır (Anttila, 1989, s. 151; Lehmann, 2002, s. 14; Brinton ve Traugott, 2005, s. 18’den aktaran (Bozkurt, 2017).

Üçüncü yaklaşım, Harley’ in tanımıyla “Konuşma üretimi sürecinde, düşüncelerin seslere dönüştürülüp sözcüklerin üretilmesi işlemi” dir. (Harley, 2005, s. 410’dan aktaran (Bozkurt, 2017).

Dördüncü yaklaşımın temsilcisi olan Blank, sözlükselleşmeyi “Yeni dilsel varlıkların -basit sözcükler, birleşik sözcükler ya da yeni anlamlar- söz varlığı düzeyinde topluma uygun hale gelmesinin süreci” olarak tanımlamaktadır (Blank, 2001, s. 1603’ten aktaran (Bozkurt, 2017).

Sözlükselleşme (lexicalization) terimi, Türkçe literatürde de artzamanlı veya eşzamanlı bakış açılarına göre farklı şekillerde tanımlanmıştır. Belli başlı tanımlamalar şu şekildedir:

“Sözlükselleşme dilbilgiselleşmenin tersi yönüdür. Sözcük ile söz dizimi ilişkisinde ortaya çıkan anlam bilgisel bir olaydır. Bir bağımlı biçim biriminin asıl biçim birimi haline gelmesi, bir söz dizimi biriminin kalıplaşarak ve anlam daralmasına uğrayarak, bir sözlük birimi haline gelişi, sözlükselleşmedir” (Karaağaç, 2013, s. 784).

“Sözlükselleşme, bir yeni türetme sözcüğün zamanla dilde yayılması ve söz varlığının bir ögesi olarak sözlüklere alınma süreci. Belli bir alanın terimleri de o bilim dalından çıkarak yaygınlaşırsa ve genel dile katılırsa, sözlükselleşmiş olur” (Hengirmen, 2009, s. 342).

“Sözlükselleşme bir dilin sözcük dağarcığı içindeki bir sözcüğün, (dilin genel kurallarına ait ayrıcalıkları içermesine karşın) özel bir kimliğinin ya da durumunun olduğunu kabul etme işini belirtir. Sözcükçede türetimciliğin varlığını benimseme ve sözlüksel birimleri düzgüleme işidir” (Günay, 2007, s. 284).

“Kısır bir biçimbilimsel süreç yoluyla sözcük türetme; örn. yanaş- eylemi, yalnızca bu eylemde görünen bir ekle yan tabanından türemiştir. Birleşimsel olmayan sözcük birliktelikleri de sözlükselleşmiş olarak görülür: karnıyarık, imambayıldı, hanımeli, devetabanı, dilbalığı vb.” (İmer vd. 2011, s. 232).

“Sözlükselleşme, yeni bir sözcüğün dilde belirli bir sözlüksel içerikle, belirli bir çapta yaygınlaşması, tutunmasıdır” (Uzun, 2006, s. 89).

Sözlükselleşme olgusuna yönelik bu yaklaşımlardan hareketle yapılabilecek ilk çıkarım, kuşkusuz, bu olgunun çok geniş bir kavrama karşılık gelmesidir. Çünkü her bir yaklaşım tek başına eksik bir tanımlama gibi durmakta; ancak hepsinin birleşimi bu olguyu tanımlamaya, anlamaya yetmektedir.

Bozkurt da bu kavramı, daha önce yapılan tanımlamalardan farklı olarak ve kendi deyişiyle ‘sözlük’ olgusunu da dahil ederek şu şekilde tanımlamıştır: “Farklı yollarla oluşturulmuş ya da dilde zaten mevcut olan sözcükler veya sözcük öbeklerinin var olan anlamları ile ya da bunlara yeni anlamlar yüklenmesi ile veya başka bir dilden

ödünçleme olarak alınan yapıların bir basılı veya elektronik bir sözlüğe dahil edilme sürecidir” (Bozkurt, 2017).

Bir başka çıkarımsa, “lexicalisation” teriminin Batı literatüründe daha çok “sözcükleştirme” şeklinde anlaşıldığıdır. Çünkü yapılan tanımlamalar, terimin; daha çok, “sözcükleştirme” anlamına yöneliktir. Olgunun sözlükselleşme anlamı pek dikkate alınmamış, dile getirilmemiştir. Batı literatüründe bu olgu “neoloji” olarak algılanıp ele alınmış, ortaya çıkan neolojik birimin sözlüklere alınıp alınmamış olması pek dikkate alınmamıştır. Bizce de bu algılayış ve bu bağlamda yapılan tanımlama “lexicalisation” terimini yeterince açıklamaktadır. Çünkü bugün Türkiye Türkçesinde de halk arasında kabul görüp oldukça yaygın bir şekilde kullanılan bazı “yeni” kelimelerin Türkçe sözlüklere alınmamış olduğunu görmekteyiz. Örneğin, İngilizceden dilimize giren ve “kişinin cep telefonu ile kendi fotoğrafını çekmesi” anlamına gelen “selfie (selfi)” kelimesi, özellikle konuşma dilinde, son yıllarda oldukça yaygın olarak kullanılmasına rağmen, Türk Dil Kurumu’nun resmi web sayfasında kullanıma açılmış olan ve yine Kurum’un tanımıyla “dilimizde yaşanan gelişmelere bağlı olarak sürekli güncellenen” Türkçe Sözlük’ün güncel sürümünde yer almamaktadır.

2.4. Sözcük ve Sözcük Yapımı

2.4.1. Sözcük: Tanımı, Sınırları ve İlgili Kavramlar

Sözcüğün tanımının yapılması ve hangi ilkeler doğrultusunda tasnif edilmesi gerektiği konusu ilk olarak Antik Yunan döneminde Aristoteles tarafından ele alınıp açıklanmıştır. Aristoteles sözcük türleri hakkında ‘ad (onoma)’, ‘eylem (rhéma)’, ‘edat’ (syndesmoi) saptamalarını temel alan bir yaklaşımda bulunur ki, bu yaklaşıma göre sözcükler önce ‘isim’, ‘fiil’ ve ‘edat’ olmak üzere üç ayrı kategori olarak ele alınır (Delice, 2012, s. 27-34).

Türkçe Sözlük’te sözcük, “anamlı ses veya ses birliği, söz” (TS, s. 1381) olarak tanımlanmıştır. Ergin sözcüğü “mânâsı veya gramer vazifesi bulunan ve tek başına kullanılan ses veya sesler topluluğu” (2004, s. 95) şeklinde tanımlar. Banguoğlu (2011, s. 144) ise, kelimeleri anlam ve hece bağlamında “bir veya birkaç heceden meydana gelmiş, her dile göre ayrı anlam birlikleri” olarak tanımlar. Korkmaz (2009, s. 6), “Kelimeler, bir veya birden çok heceli ses öbeklerinden oluşan ve tek başlarına zihindeki belirli kavramlara karşılık olan somut veya soyut söz kalıplarıdır; somut ve soyut kavramlar arasında ilişki kuran dil birimleridir.” tanımını verir ve ardından

anlamalı-görevli ayrımını yapar. Uzun (2006, s. 13-14) ise, “Sözcüklerin ses, anlam, diziliş vb. dil görünümleri ile ilgili açıklamalarda kesişme noktası olduğunu, fakat geleneksel çalışmaların aksine kuramsal çalışmalarda sözcüğün nadiren yer bulduğunu” belirtir.

2.4.2. Türkçede Sözcük Yapımı Literatür Özeti

Türkçede sözcük yapımı konusu, gramer kitaplarında kronolojik olarak şu şekilde ele alınıp değerlendirilmiştir:

Fransız Türkolog Jean Deny Grammaire de la langue Turque (Dialecte-Osmanlı) adlı kitabında sözcük yapımını sadece kökler ve ekler esasında değerlendirir ve “Bir veya birçok yapım ekini içine alan kelime, türemiş kelimedir.” ifadesini kullanarak, dolaylı da olsa sözcük yapımı ile türemiş kelimeleri kasteder (2012, s. 94). Deny’ nin burada, sözcük yapımı bağlamında değerlendirdiği sadece eklemedir (Sarı, 2015, s. 34-35).

Atalay (1946), Türkçede sözcük yapımına kapsamlı olarak yaklaşan ilk araştırmacıdır. "Türkçe'de Kelime Yapma Yolları" başlıklı çalışmasında sözcük yapımını üç ana başlıkta ele alır: çekme, birleştirme ve ekleme (1946, s. 59). “Çekme yolu” ile sözcük yapımına *düzen*, *çıkar*, *gözde* gibi örnekleri verir. Birleştirme konusunda, birleştirmenin gelişigüzel yapılamayacağına değinerek, belli başlı birleştirme kurallarını sıralar (1946, s. 72-92). *İyi saatte olsunlar*, *vurdumduymaz ile devekuşu*, *koşuvermek* gibi yapıları farklı “kurallar” ile birleştirme altında ele alır. Ekleme kısmında, “ekleme yoluyla kelime yapmakta kurallar”a değinir ve ardından ekleri alt alta sıralayarak bunlara bir ya da birkaç örnek verir. Buradaki sınıflandırması, önce ad, daha sonra eylem kategorisinde sözcük türeten ekler şeklindedir. Atalay’ın çalışmasındaki sözcük yapımıyla ilgili son bölüm “göçürme yoluyla kelime yapmak” başlığını taşır. Burada, çekim unsurlarıyla ortaya çıkan yeni sözcüklere değinir ve *yazar* gibi örnekleri verir.

Ergin (2004), sözcük yapımını “kelime yapma yolları” alt başlığında daha çok kökler ve ekler bağlamında ele alır ve "kelime yapma şartları"na değinir. Ona göre sözcük yapımı, “mevcut kök ve gövdelerden yeni gövde yapmak”tır ve “yeni dil birlikleri ancak gövdeler şeklinde olabilir” (Ergin, 2004, s. 149). Ardından “yapım ekleri” başlığı altında “isimden isim yapma ekleri, isimden fiil yapma ekleri, fiilden isim yapma ekleri ve fiilden fiil yapma ekleri”ni listeleterek, bu eklerin işlevlerini ve

ilgili örneklerini verir. Ayrıca "partisip ekleri" alt başlığında -An, -Ar, -r, -mXş, -DX, -DXk, -AcAk, -AsI ve -mAz eklerini listeleyerek, bunların *düzen, keser, gelir, dolmuş, şıpsavdi, tanıdık, içecek* gibi örneklerde kalıcı adlar yaptığından bahseder (2004, s. 198). Birleştirme yoluyla sözcük yapımına ise “kelime yapma yolları” alt başlığında değinmemiş, “kelime grupları ve cümleler” bölümündeki “birleşik isim” ve “birleşik fiil” bahislerinde bu biçimlenme süreçlerini irdlemiştir (2004, s. 385-386).

“Korkmaz, sözcük yapımını ayrı bir bölüm olarak ele alır ve sözcükleri yapı bakımından basit ve türemiş olmak üzere ikiye ayırır. “Türemiş kelimeler” konusunda “addan ad türeten ekler, fiilden ad türeten ekler, addan fiil türeten ekler, fiilden fiil türeten ekler” olmak üzere, yapım eklerini sınıflandırır ve eklerin çeşitli işlevlerine değinerek, bunlara örnekler verir” (Korkmaz, 2009, s. 31).

Türkçede sözcük yapımı ile ilgili burada anılmayan çalışmalar da vardır. Ancak, burada bahsi geçen çalışmalar bu konuda Türkçe gramer yazımının genel eğilimini yansıtır niteliktedir. Öyle ki, Türkçede sözcük yapımı, gramer kitaplarında başlı başına bir konu olarak ele alınıp değerlendirilmemiştir. Bu konu, genellikle, biçimbilgisi başlığı altında işlenmiştir. Bu bakış açısının; Türkçenin, eklemeli bir dil olması hasebiyle, büyük oranda ekleme yoluyla sözcük yaptığı ön kabulünden kaynaklandığı söylenebilir.

2.4.3. Sözcük Yapımı

“Sözcük yapımı, esasında biçimbilgisel bir süreçtir, fakat birleşik sözcükler gibi çeşitli sözcük türleri söz konusu olduğunda sözdizimsel ve anlamsal boyutlar da ön plana çıkar” (Sarı, 2015, s. 40).

Söz yapımı, sözcük kök ve gövdelerinden çeşitli yollarla yeni sözcükler elde etme işidir. Eklemeli bir dil olan Türkçenin söz yapımında ekleme, en çok kullanılan yollardan biridir.

Türkçede sözcük yapımında eklemekten başka söz yapım yolları da vardır.

2.4.3.1. Ekleme

Türkçe, yapısı gereği, söz yapımında en çok ekleme yoluna başvurur. Bunu da kök ve gövdelere yapım ve çekim ekleri getirerek yapar. Türkçe her ne kadar sondan eklemeli bir dil olsa da dil etkileşimleri sonucunda, özellikle son zamanlarda bazı

Türkçe sözlerde bir ön ek alma durumu görülür. Bu duruma Sarı (2015) şöyle bir örnek verir:

...ön gibi yapılar Türkçe için artık türetkenlik ve işleklik kazanmıştır denebilir. Zira ön- ile kurulan? Ön-koşu? Ön-içme? Ön-oyun gibi yapılar dilde daha önce hiç kullanılmamış olmasalar da anlamca şeffaf ve yapıca çözümlenebilir, yani anlaşılabilir niteliktedir. Dolayısıyla ön-'ün Türkçe için bir ön ek niteliği kazandığı ve bu işleviyle belli oranda türetkenlik seviyesinin arttığı söylenebilir (Sarı, 2015, s. 46).

2.4.3.2. Birleştirme

Türkçede söz yapımında başvuru olan bir diğer yol olan birleştirme, dilbilgisi çalışmalarında daha çok sözcükler, sözcük türleri, sözcük öbekleri gibi farklı bölümlerde ele alınmaktadır.

“Oysa birleştirme başka durumlarda bağımsız işlevi de olan aynı ya da değişik sözcük sınıfından iki ya da daha çok sözcüğün yeni bir kavramı adlandırmak için yan yana getirilmesi işi olarak söz yapma yoludur” (İmer, Kocaman ve Özsoy, 2013, s. 58).

2.4.3.3. Kısaltma

Türkçede kısaltma yoluyla yapılmış sözcükler de vardır. Türkçede üç kısaltma türü görülür: *Başharfleştirme*, *kırpma* ve *karma*.

“Türkçedeki bir dizimin baş harfleri kullanılarak yapılan kısaltma olan (İmer, Kocaman ve Özsoy 2013, s. 47) ve son yıllarda ortaya çıkan AVM (Alışveriş Merkezi) başharfleştirmeye örnek olarak gösterilebilir.”

Kırpma ise bir sözcüğün, anlamında değişiklik olmadan, belirli bir parçasının atılması yoluyla yapılır: tel (graf), foto (graf) gibi.

İki ayrı birimden tek bir birim oluşturacak biçimde yapılan kısaltma türüne karma adı verilir.

2.4.3.4. Kopyalama

“Başka dillerden alınma sözcükler de Türkçenin söz varlığına katılmıştır. Bu sözcüklerin kimisinde ses, yapı, anlam değişiklikleri olurken bir bölümünde bu özellikler korunur” (Akalin, 2014, s. 834). Başka bir dilden alınan herhangi bir sözcük halihazırda ait olduğu dilde mevcuttur, fakat bu sözcüğü kopyalayan dil için yeni bir sözcük olduğundan, bu durum da bir tür sözcük yapım yolu olarak kabul edilir.

2.4.3.5. Yerlileştirme

Başka dillerden kopyalanan sözcükleri, daha yaygın olarak bilinen, sesçe ve anlamca örtüşen sözcüklerle birleştirip dilin söz varlığına katma yoluna yerlileştirme adı verilir.

“Bu türün en yaygın bilinenleri *gardırop* yerine *gardolap*, *kameriye* yerine *kamelya* denilmesidir” (Akalın, 2014, s. 834).

2.4.3.6. Örnekseme

Örnekseme dilde var olan ses, biçim, söz dizimi gibi yapılara benzetilerek yeni bir biçim veya söz dizimi yapısının oluşturulma yoludur.

“Türkçedeki *görenek* sözü örneksenerek Türkçe köklerden (An-Ak) eki ile gelenek, seçenek gibi yüzlerce söz oluşturulmuştur” (Akalın, 2014, s. 836).

2.4.3.7. Tür Değiştirme

Bir sözcüğün herhangi bir açık yapı değişimine uğramaksızın başka bir sözcük türüne evrilmesi olan tür değiştirme yoluyla elde edilmiş sözcükler de vardır. “*Uydu* ve *çıktı* çekimli birer fiilken dilbilgisi yapısından sözlükselleşerek ada dönüşen ve böylece söz varlığına katılan sözcüklerdir” (Akalın, 2014, s. 836).

2.4.3.8. İkileme

Anlamı pekiştirmek için aynı sözcüklerin tekrarlanması yoluyla elde edilen dil verimlerine ikileme denir.

“*Ev bark, çalı çırpı* gibi bazı ikilemeler sözcük değeri kazanmış ve Türkçe Sözlük’ e girmiştir” (Akalın, 2014, s. 836).

2.4.3.9. Uydurma ve Yeni Öge

Uydurma ve yeni öge, dilin türetme yollarını kullanarak yeni kavramlar ve nesneler için yeni sözcükler üretme işidir.

“Geçmişte 'uydurma, yanlış' denilen *nezaket*, *emniyet*, *ahlaki*; *sorun*, *ödev*, *görev* gibi sözcükler zamanla benimsenmiş, yaygınlaşmıştır” (Akalın, 2014, s. 836).

2.4.3.10. Titremleme

“Vurgu, ezgi, ritm, yükseklik gibi parçalar üstü birimler üzerinde değişimler sağlayarak sözcüklerin titremleme açısından yeniden biçimlenmeleri yoluyla da sözcük elde edilebilir (Akalin, 2014: 836): bodru’m – Bo’drum gibi” (Akalin, 2014, s. 836).

2.4.3.11. Genelleşme

Özel adlardan genel bir ad olma yoluna girerek söz varlığına katılmış olan sözcükler de bulunmaktadır. Doğrudan özel isimlerden veya marka adlarından genelleşme örnekleri görülür; *neskafe* gibi.

2.4.3.12. Eksiltme

“Söz dizimi kaynaklı anlam değiştirmenin bir sonucu olarak söz öbeğindeki eksiltmeyle geride kalan tek söz, söz öbeğinin anlamını taşımaktadır: *düdüklü tencere* >*düdüklü* gibi” (Akalin, 2014, s. 836).

2.4.3.13. Derleme ve Tarama

Halk dilinde veya tarihi metinlerde ya da her ikisinde de mevcut olan bazı sözcüklerden yeni sözler yapılmıştır: *devinmek* >*devinim* gibi.

2.4.3.14. Geri Oluşum

“Geri oluşum, dilde var olan daha büyük bir taban sözcükten belli bir parçayı atarak dilde o ana kadar var olmayan daha küçük bir sözcük elde etme türüdür: *öykü* <*öykünmek* gibi” (Akalin, 2014, s. 839).

2.5. Sözlükselleşme Süreci

Sözlükselleşme çeşitli aşamalardan oluşan bir süreçtir. Dilde anlık oluşum (nonce-formation) sonucu ortaya çıkan bir sözün sözlükselleşebilmesi onun bazı aşamalardan geçmesine bağlıdır. Dilde ortaya çıkan bir söz, bu anlık oluşum aşamasından bir sonraki yeni öge aşamasına geçebilmekte, sonra, ait olduğu dilde sözlüksel bir unsur olmakta ve dil düzeyine çıkabilmektedir.

2.5.1. Anlık Oluşum

Konuşma esnasında konuşucu, anlatmak istediklerini karşılayan sözcükleri zihinsel sözvarlığından seçer ve çoğu durumda bu seçimlerini dilin yapısal özelliklerine göre işletip birleştirerek, söz ve cümle hâline getirir. Diğer bir ifadeyle, derin yapıdaki dağınık unsurları dilin dilbilgisi kuralları kapsamında yüzey yapıya dönüştürür. Eğer anlatmak istediği kavram veya olguyu karşılayacak sözcük dilin sözvarlığında bulunmuyorsa, o an için ilgili kavramı karşılayan sözcüğü hatırlayamazsa ya da kullanacağı sözcük kastettiği kavramı aktarmada yetersiz kalırsa, anlık oluşum mekanizması devreye girer ve konuşucu, farkında olmadan, alıcının anlayacağı şekilde, dilin kurallarına uygun bir sözcük ya da ifade türetir (Bauer 1983, s. 45'ten aktaran (Sarı 2015)).

Anlık oluşumlar, ortaya çıktıkları andan itibaren sözcükleşmiş durumdadırlar ve kurumsallaşma süreçleri başlar. Bu şekilde sözcükleşen anlık oluşumlar, dilin çekim ve sözcük yapım özelliklerine uygunluk gösterirler ve bunların oluşmasında rol oynayan unsurlar (biçimbirim ve sesbirimler), daha önce dilde kodlanmış durumdadırlar, aksi hâlde ortaya çıkan yapılar alıcı tarafından anlaşılmaz durumda kalacaktır (Sarı, 2015, s. 94-95).

Anlık oluşumlar, farklı zaman ve mekanlarda, farklı konuşucular tarafından aynı şekilde ortaya çıkarılabilirler: *sula-* eylemine örneksime yoluyla oluşturulan *çayla-*, bu anlık oluşumların bilinenlerinden biridir. *sula-* eylemi arklar veya savaklar yardımı ile su akıtarak herhangi bir toprak bölgesini kuraklıktan kurtarma; toprak, bitki, hayvan vb.ne su vermek anlamlarında kullanılır. Fakat çay içmek isteyen birine çay vermek eylemini ifade edecek bir sözlüksel yapı bulunmamaktadır. “Bu noktada, anlık oluşum mekanizması işletilerek aynı durum ve tasarımı karşılayacak yapı ortaya çıkar. Alıcı da zihnindeki benzer kodlamaya istinaden, kendisine sezdirilen anlamın farkındadır” (Sarı, 2015. s. 95).

2.5.2. Yeni Öge (Neolojizm)

“Neolojizm terimi, bir dilde, yeni kavramları karşılamak üzere oluşturulan yeni sözlüksel birimleri anlatır. Dilin bütün alanlarını kapsayan neoloji, dilbilimsel değişim (mutation) çerçevesinde incelenmelidir. Ancak burada, neoloji ve dilbilimsel değişim kavramlarının birbirine yakın, fakat eşanlamli olmadığını belirtmek gerekmektedir” (Emecan, 1998, s. 21).

Anlık oluşum sonucu ortaya çıkan bir sözün dilde tutunması için bir sonraki aşamaya geçmesi, yani yeni bir öge olarak dil konuşurlarınca kabul görüp kullanılmaya başlaması ve bunun süreklilik arz etmesi gerekir.

Yeni sözcüğün kişisel kullanımdan çıkıp ortak kullanıma geçmesi, kişisel yaratıcılığı topluma kabul ettiren “ihtiyaç faktörü” ne bağlıdır. Yeni sözcük, eğer gündelik bir ihtiyaca yanıt veriyorsa, kısa zamanda dilin sözvarlığında yerini almakta, böyle bir ihtiyacın karşılığı değilse, kişisel söz sınırını aşarak toplumsal nitelikli alana girememektedir (Emecan, 1998, s. 23).

2.5.3. Yerleşikleşme

Anlık oluşum ve yeni öge aşamalarını geçen bir söz, artık, ait olduğu dilde tutunma ve dile yerleşmeye başlama aşamasına geçmiştir. Eğer bir söz, toplumsal dil alanına girmiş ve o dilin konuşurları arasında yaygın olarak kullanılmaya başlamışsa, sözlükselleşme yolunda ilerliyor demektir ki bir sonraki aşama budur. Bir sözün dilde yerleşikleşebilmesi, onun, toplumun sosyal ve kültürel hayatındaki yerine ve işlevine bağlıdır.

“Yeni öğelerin yerleşikleşme aşamalarını tamamlamaları için dil kullanıcıları tarafından benimsenerek metinlerde belirli bir sıklıkta kullanılması, yayılım kazanması ve zaman direnci göstermesi gerekmektedir” (Bozkurt, 2017, s. 56).

BÖLÜM III

YÖNTEM VE ÖRNEKLEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem listesini oluşturan, Faruk Kadri Timurtaş'ın *Uydurma Olan ve Olmayan Yeni Kelimeler Sözlüğü* adlı kitabının sözlük bölümündeki 3122 madde başı kelime bir tablo oluşturacak şekilde tıpkı sözlükteki gibi alfabetik olarak yeniden dizilmiştir. (Bu tablo “Ekler” bölümünde verilmiştir). Kelimeler kitapta dizildikleri gibi siyah, beyaz, italik olarak aynı şekilde tekrar dizilmiştir. Bu kelimeler *Türkçe Sözlük* (2011), Türkçe Ulusal Derlemi¹ yazılı metin ve TUD sözlü metinlerde taranarak, kelimelerin diğer örneklem listelerinde olup olmadıkları tespit edilmiştir. Var oldukları tespit edilenlerin tablodaki ilgili sütununa “var”, olmayanların ilgili sütununa “yok” şeklinde belirtilmiştir. Bundan sonra nicel yöntem kullanılmış, var olanların, yazılı ve sözlü metinlerdeki görünme sayıları kelimenin hemen yanına parantez içinde yazılmıştır. Bu tarama işleminden sonra ise tablodaki kelimeler *Türkçe Sözlük* (2011) ve TUD metinlerindeki görünümüne göre ayrı ayrı başlıklar halinde gruplandırılmışlardır. Bu işlemin ardından, kelimelerin görünümüne göre yine nicel yöntemle sayısal olarak ortaya konulmuş ve elde edilen veriler yorumlanmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmanın yazımında genel olarak Türk Dil Kurumu'nun İmla Kılavuzu esas alınmış, nadiren kişisel tercihler söz konusu olmuştur.

3.2. Araştırmanın Örnekleme

Araştırmanın örneklemini Mersin Üniversitesi İngiliz Dil Bilimi tarafından oluşturulan Türkçe Ulusal Derlemi (TUD) ve Türk Dil Kurumu 2011 baskısı *Türkçe Sözlük* oluşturmaktadır. Araştırmamızda Türkçe Ulusal Derlemi'ni birincil örneklem olarak kullanmak istememizin nedeni, bu derlemin 1990 yılı sonrasını kapsayan bir derlem olması, dolayısıyla, araştırmamız için güncel ve sağlıklı bir veri tabanı teşkil etmesidir. TUD Sürüm 3.0 50 milyon sözcükten oluşan, 24 yıllık bir dönemi (1990-2013) kapsayan, günümüz Türkçesinin çok sayıda farklı alan ve türlerden yazılı ve sözlü örneklerini içeren, geniş kapsamlı, dengeli ve temsil yeterliliğine sahip,

¹Bundan sonra TUD şeklinde kısaltılacaktır.

genel amaçlı bir referans derlemidir. Kullanıcılar çok çeşitli kısıtlama ölçütleri ile (medya, metin örnekleme, konu alanı, türev metin biçimi, yazar cinsiyeti, hedef okur, metin türü vb.) sorgularını gerçekleştirebilirler. Ayrıca TUD 3.0 sürümünde kullanıcılar sözcük türüne ve eklere göre de sorgu yapabilmekte; çoksözcüklü birimleri arayabilmektedirler. Kullanıcılar, ayrıca sorgularını düzenli ifadeler kullanarak da yapabilmektedirler.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4.1. Yeni Kelimelerin Günümüz Türkiye Türkçesindeki Görünümlerinin İncelenmesi

Bu bölümde, Faruk Kadri Timurtaş'ın *Uydurma Olan ve Olmayan Yeni Kelimeler Sözlüğü* adlı kitabında yer alan “Sözlük” bölümündeki 3122 adet kelimenin Türkçe Sözlük (2011), TUD yazılı metinler ve TUD sözlü metinlerdeki görünümleri ayrı ayrı verilmiştir. Timurtaş tarafından “uydurma”, “doğru”, “galat-ı meşhur” olarak üç ayrı kategoriye ayrılmış olan bu kelimeler burada da yine bu kategorilere ayrılarak gösterilmiştir. Kelimelerin TUD yazılı ve TUD sözlü metinlerdeki görünme sayıları bu kelimelerden hemen sonra parantez içinde yazılmıştır.

4.1.1. Yeni Kelimelerin *Türkçe Sözlük*'teki Görünümleri

4.1.1.1. *Türkçe Sözlük*'e Alınan “Uydurma” Kelimeler

acun, açıklama, açınım, açınmak, açmazlık, adıl, akçeli, aklamak, aktöre, algı, algılamak, alışkı, alnaç, amaç, andaç, anı, anık, anıklamak, anımsamak, anlak, anlatı, anlık, ansımak, asal, aşama, atamak, atanmak, avunç, avuntu, ayça, ayırmaç, ayırt, ayırtı, aymaz, aymazlık, ayrılanmak, ayrışmak, ayırım, ayımlaşmak, ayrışık, azışmak.

bağı, bağıl, bağım, bağımlı, bağımlılık, bağımsız, bağımsızlık, bağıntı, bağıntılı, bağıntılılık, bağışık, bağışıklık, bağıt, bağıtlı, bağlaç, bağlam, bağlaşık, bağlaşmak, bağnaz, bakaç, basınç, başyapıt, başyazman, belgin, belgisiz, belgit, belirlemek, belirteç, belkili, bellek, bellik, benzeti, beti, betik, betim, betimlemek, betimsel, bırakıt, biçem, bilecen, bileşik, bileşim, bileşme, bileştirme, bilgelik, bilimsel, bilinçlendirmek, bilinçlenmek, bilindik, bilinmedik, birey, bireycilik, bireysel, birim, bitek, boğumlanma, boş inan, boyut, bölümlemek, budunbetim, budunbilim, bulgulamak, bunalım, bunlu, bunluk, burgaç, bütet, bükün, büküntü, büyü.

cılızlık, cinsel, cinslik, coşku.

çağcıl, çağırmaç, çağrılık, çakılı, çakım, çatı, çatışık, çatışkı, çavlan, çekimlemek, çekimsemek, çekince, çekinti, çekül, çevirmen, çevre, çevrelemek, çevren, çevrilemek, çevrim, çevrinmek, çıkak, çıkarcı, çıvmak, çizelge, çoğul, çözümlemek, çözünmek.

dalaş, dalgı, dalınç, danış, danışman, dayanç, dayanış, dayanışık, değgin, değinmek, değiş, değişkeme, değiştirmek, demeç, denek, denetmen, deneyim, deneyli, deneysel, derişik, derişmek, derslik, devim, devimsel, devimsellik, devrim, devrimci, deyi, dışalım, dışınlı, dışlak, dışlamak, dışrak, dışsatım, dikleme, dillendirmek, dinci erki, dingin, dinginlik, dinlence, dinsel, direngen, direnim, direşken, direşmek, dirim, dirimli, dirimsel, dişil, dize, dizem, dizge, dizgesel, dizmen, doğa, doğacılık, doğaç, doğal, doğalcılık, doğalcı, doğallık, doğa ötesi, doğrulu, dokunca, dokunsal, dolunca, donamak, doygı, dölüt, dönel, dönence, döner, dördül, döşem, döşemci, duraç, dural, duruksun, duyarga, duyarlı, duyarlılık, duygan, duygusal, duysal, duyumsal, düşgücü, düşlemek, düşsel, düşün, düşündeş, düşünsel, düşüt, düze, düzeç, düzence, düzenleşik, düzey, düzgü, düzgülü, düzgüsel, düzgüsüz, düz yazı.

eder, edilgi, edilgin, edim, edimsel, edinç, egemen, egemenlik, eğitbilim, eğitimsel, ekenek, ekin, eksikli, eleştirel, eleştiri, eleştirici, eleştirimcilik, eleştirisel, eleştirme, eleştirmeci, eleştirmen, eleştirmenlik, elgin, erden, erdenlik, erek, ergimek, ergitmek, eril, erin, erinç, erinçsiz, erinlik, erke, esin, esindirmek, esinlemek, eşey, eşeyssel, eşgüdüm, etkimek, etmen, evre, evrensel, eytişimsel, ezinç.

geçenek, geleneksel, gereç, gereksinim, gereksinme, gereksinmek, gezmen, girişik, giz, gizem, gizemci, gizemcilik, gizemli, gizemsel, gizil, göksel, gömüt, gömütlük, gönenç, görece, görececilik, görelı, görelilik, görsel, görü, gözlemlemek, günce, güncel, güncelleşmek, güncellik, gündem.

ılım, ılıman, ıra.

içbükey, içerik, içermek, içitim, içitmek, içlem, içlik, içrek, içsel, ikincil, ikircim, ikircimli, iletişim, ilginç, ilinek, ilke, ilkel, ilkelcilik, ilkeleşmek, ilkelleşmek, ilkellik, imge, imgelem, imgeleme, imgelemek, imgesel, imleç, imren, imrence, inak, inakçı, inakçılık, inaksal, inanca, indirgeme, indirgemek, irdeleme, irdelemek, istek, istem,

istemli, istemsiz, istenç, istençli, ister, işitsel, işlev, işlevsel, işyar, itki, izlenim, izlenimci, izlenimcilik.

kakışma, kalıtım, kalıtsal, kamusal, kamutay, kanı, kanıkmak, kanıt, kanıtlamak, kanıtlı, kapsam, kapsamak, karasal, karşı, karşıcı, karşıt, karşıtçı, karşıtlam, karşıtlaşmak, karşıtlık, kasıl, katışıksız, katman, katmanlaşmak, kayra, kayşa, kesene, kesenkes, kesinleme, keşik, keşikleme, kılğı, kılğılı, kılgın, kılğısal, kırsal, kısa

kısır döngü, kısıt, kısıtlamak, kısıtlı, kıstak, kıya, kişilik dışı, kişisel, komut, komuta, koşaç, koşul, koşullar, koşullandırılmak, koşullandırmak, koşullanmak, koşullu, koşut, koşutçuluk, koşutluk, koyak, kösnül, kumul, kuram, kuramcı, kuramsal, kurgusal, kurul, kuşak, küşüm.

mut.

neden, nedensel, nedensellik, nesnel, nesnelcilik, nesnelleşmek, nesnellik, nicel, nitel.

olanak, olanaklı, olanaksız, olası, olasıcılık, olasılı, olasılık, olumsal, olumsallık, omuzdaşlık, onay, onaylamak, onaylı, onaysız, onursal, orantı, orantılı, ortaç, ortam, ozan, ozansı.

ödev, ödevli, ödevcil, ödül, ödüllendirmek, ödün, ödünlemek, ödünlöl, ödünsüz, öğrenmelik, öğür, ölçün, öncel, önel, önem, önemli, önemsemek, önemsiz, önerge, öneri, önerme, önermek, öngörmek, öngörü, öngörölöl, önlem, önsel, öntasar, öрге, örgen, örgensel, örgüt, örgütölöl, örgütölölöl, örgütlemek, örgütlendirmek, örgütlenmek, örgütlöl, örgütsel, örgütsöl, örneğın, örnek, öyköl, öykölöl, öykölölöl, öyköllemek, öykölnce,öykölnmek, özdeköl, özdekölöl, özdeksel, özel, özelik, özelleşmek, özelleştirmek, özellik, özellikle, özenci, özengen, özerk, özerklik, özet, özetlemek, özgöl, özgöl, özgöllemek, özgölölöl, özgöl, özgölölöl, özgöl, özgölölöl, özgölölölölöl, özgölölölölölöl, özne, öznel, öznelcilik, öznelölöl, özsöl, özümlölöl, özümlöl, öz yaşam.

ruhbilimsel, ruhsal.

sağın, sağlıksal, sakıntı, sakıntılı, sakıntısız, salt çoğunluk, saltcılık, saltık, sanal, sanrı, saptamak, sarkıl, sarmal, saydam, saydamlaşmak, saydamlık, saygın, saygınlık, sayıştay,

saylav, sayman, saymanlık, sayrıl, sayrım sak, sayrım samak, sergen, serüven, sesçil, sezgisel, sığa, simge, simgeci, simgecilik, simgelemek, simgeleşmek, simgesel, siyasa, siyasal, soğurmak, somut, somutlaşmak, somutlaştırmak, somutluk, sorun, sorunsal, soyut, soyutçuluk, soyutlama, soyutlamak, soyutluk, sömürge, sömürgecilik, sömürgeleşmek, sömürgeleştirmek, sönüm, sönümlemek, söylem, söylence, söyleşmek, söylev, sözel, süre duran.

şölen.

tanılamak, tanım, tanımlamak, tanıt, tanıtlamak, tanrısal, tansık, tarımsal, tarihsel, tasarı, tasarım, tasarımılamak, tasarlamak, tasım, tasımlamak, taşıl, tecim, tecimen, tecimevi, teğet, tekdüze, tekdüzelik, tekil, tekilik, tepke, tepkimek, tike, tikel, tinsel, tinselcilik, tinsellik, toplantı, toplumbilim, toplumbilimci, toplumbilimsel, toplumcu, toplumculuk, toplumsal, toplumsallaştırma, toplumsallaştırmak, törel, töz, tözcülük, tutku, tutkulu, tutucu, tutuculuk, tutuklama, tutuklamak, tüketici, tüketim, tüm, tümce, tüm dengelim, tüm dengelimsel, tümel, tümevarım, tümleç, tümlemek, tüm lenmek, tüm ler, tüm sayı, türe, türel, türüm, tüze, tüzel, tüzel kişi.

uğraş, ulaş, ulusal, ulusallaştırmak, ulusallık, ulusçu, ulusçuluk, umarsız, usa vurmak, uslamlama, uslamlamak, ussal, ussallaştırma, ussallık, uygar, uygarlaşmak, uygarlık, uygulamayım, uygulayım bilim, uyruk, uyrukluk, uzaduyum, uzam.

ülküs el, üstenci, üst enme, üst enmek.

varsıl, varsıllaşmak.

yabanıl, yabanıllık, yabansımak, yadsıma, yadsımak, yalınç, yalıtım, yalıtkan, yalıt mak, yanaşlık, yanay, yandaş, yandaşlık, yanılsama, yanıltı, yanıtlamak, yanıtlanmak, yansima, yansımak, yansıt mak, yapay, yapıntı, yapısal, yapısalcı, yapısalcılık, yapıt, yasal, yasalaşmak, yasalaştırmak, yaşam, yaşamöyküsü, yaşamsal, yazın, yazıncı, yazıneri, yazınsal, yazman, yerel, yerey, yeröte, yeti, yetişek, yetke, yineleme, yinelemek, yoğaltıcı, yoğaltım, yoksunmak, yoksuzluk, yokumsamak, yontu, yontucu, yontuculuk, yönerge, yön etimsel, yön etmen, yön etmenlik, yön seme, yöntembilimsel,

yöresel, yöresellik, yörünge, yurtsama, yurtsamak, yüküm, yükümlenmek, yükümlü, yükümlülük, yüzey, yüzeysel.

zoralım.

Timurtaş tarafından “uydurma” olarak nitelenen 1008 kelimedenden Türkçe Sözlük (2011)’e alınanların sayısının 790 olduğu tespit edilmiştir. Bu sayı, uydurma kelimelerin toplamının yaklaşık %79’una karşılık gelir ki bu da oldukça yüksek bir yüzdedir. Türk Dil Kurumu’nun, sadeleşme akımının öncü kurumu olduğu göz önüne alındığında bunun beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir. Ayrıca, biraz aşağıda gösterileceği üzere, uydurma kelimelerin TUD yazılı metinlerde görünme oranının daha düşük olduğu, TUD sözlü metinlerde ise Türkçe Sözlük’teki oranlara göre tam tersi bir durum ortaya çıktığı göz önüne alınırsa, buradan hareketle genel anlamda sözlüklerin muhafazakar bir niteliğe sahip oldukları söylenebilir.

4.1.1.2. Türkçe Sözlük’e Alınmayan “Uydurma” Kelimeler

akağın, alabık, aldatı, arıtlaşmak, artam, asıcıl, aşnı, ataç, ayırğa, ayral, azış, azışık, azrak.

bağıtlamak, batkı, benzek, bildirmen, bileduyuş, bozut, bölücük, bölümce, budunbuyrun, bulunç.

coşu, coşumculuk.

çatak, çekilim, çıkarcıl, çikat, çoktanki, çoktanlık.

dağıtman, dalsayış, dayanca, dayangaç, değerkira, değinmece, değişmece, değre, deneylemeli, denkser, derey, dergin, derginlemek, dillendirmek, dillenim, direnti, direşim, diyelek, diyem, dizgeleştirmek, doğunç, doğunçluk, doğunçtan, doğuşlu, dolantı, donatman, döndürü, dörüt, dörütmen, dura, durumsamak, duyganlık, düşgörü, düşlem, düş ülke, düşüncü, düşüncülük, düşüntü, düz anlatış, düz çizir, düzengeç, düzgül, düzün.

edimselcilik, edinik, edinsel, eğindirmek, eğitbilimci, eğitbilimsel, eğitçi, eğitken, ekinç, ekinli, ekinlilik, ekinsel, ekinsiz, ekinsizlik, elerki, elerli, erem, eremlemek, eskil eskisel, eskilik, ezgisel.

geçegen, gönence, görececi, güldürmen, gürel, güreli, gürellik.

içlek, içsellik, ikil, imgecilik, imsel, incelem, istençsiz, işçil, izdem.

kaçınık, kakışık, kamul, kamutanrıcılık, kapsar, karşınlık, kılğılamak kınamsımak, kıpı, kişiselcilik, kokusal, koşa, koşuklama, koşuklaşım, koşuklu, kovumsama, köğ, köğük, kösnücül.

nelik, nesnelleştirmek, niceliksel, niteliksel.

ortaşık.

ödence, öngün, örgencilik, örgenleşmek, örgenlik, örgensellik, öyküsel, özdevim, özdevimsel, özdevimsellik, özelci, özencilik, özetleyiş, özetleyim, özgürlüksüz.

pekin, pekinlik.

rastlantısal, ruh çözümsel.

sağ istem, saltın, savunca, somutlamak, soyutlanmak, söylen, söylenbilim, söylenge, sözül, süre durum.

tanmalı, tansımak, tecimsel, tek düzen, tek düzenlik, tekellik, tekilleştirmek, tensel, terimsel, tiksiniç, tiksiniçlik, tin çözüm, tin çözümsel, tinselci, tinsellik, toplumsallık, tutkusallık, tümdengelimsel, tümevarımsal, türetmen, türen, türsel, türsellik, tüzeci.

uğraştas, us alır, uygarlaştırmak, uygulayimbilimsel, uygulayımsal, uzaysal.

ülküselletirmek, üretmen.

yadsıl, yadsın, yadsınlık, yalınçlık, yalıtımcı, yasallaştırmak, yaşam öyküsel, yaşamsallık, yaymaç, yayman, yazak, yazıncılık, yazınsallık, yerellik, yılçağıyıldalık, yinelem, yönelti, yöntemsel, yüzeysellik.

zamansırasal.

Türkçe Sözlük’e alınmayan uydurma kelimelerin sayısı ise 218’dir. Bu da uydurma kelimelerin toplamının yaklaşık %21’i kadardır ki oldukça düşük bir yüzde olduğu söylenebilir. Sözlüğe alınmayan bu kelimelerin çoğunun telaffuzunun güç olduğu dikkat çekmektedir. Örneğin; *kadim* kelimesinin yerine önerilen *çoktanki*, *iyi niyet* yerine önerilen *akağın* böyle kelimelerdir. Yine, sözlük dışında bırakılan birleşik kelimeler de dikkat çekicidir. *Sempati* yerine önerilen *bileduyuş*; *demokrasi* yerine önerilen *budunbuyrun* kelimeleri örnek olarak verilebilir. Uzun olan ve / veya telaffuzu güç olan kelimelerin benimsenip kullanıma girememesi “dilde en az çaba yasası” ile açıklanabilir düşüncesindeyiz. Tabii bu durum, sözlüğe alınmayan bütün uydurma kelimeler için geçerli değildir. Uydurma kelimeler içinde yapı ve kelime türü olarak farklı olanların sözlüğe alınmama sebepleri arasında, yine; telaffuzunun güç olması, fonetik açıdan kulağa hoş gelmemesi, dilde uzun zamandır yerleşik halde bulunan alternatiflerinin olması sayılabilir.

4.1.1.3. Türkçe Sözlük’e Alınan “Doğru” Kelimeler

açı, açıklama, açıklamak, açıklık, ad çekme, ağıt, akan yıldız, akar yakıt, akıcı, akıcılık, akım, akıncı, akkor, aktarmak, akyuvar, alan, albay, alındı, alışkanlık, alışılmış, alıştırma, alyuvar, anaerkil, anayasa, anlam, anlaşma, anlaşmazlık, anlatım, anlatma, anmak, ant, antlaşma, aracı, arama, ardıl, ardışık, arı, artçı, artı, ast, aşınma, aşırma, atacılık, atardamar, atılım, aydınlatmak, ayırım, aykırı, ayrıksı, ayrıntı, azaltma.

bağdaşmak, bağış, bağışlamak, bağlantı, bakan, bakanlık, bakım, bakımından, bakımsız, baltalama, barınak, barış, basılı, basım, basımevi, basın, baskı, basma, basmak, başarı, başarılı, başarısız, başarmak, başbakan, başkan, başkanlık, başkent, başvurma, batı, bayındır, beğeni, belge, belgi, belirgin, belirli, belirmek, belirsiz, belirtmek, belirti, bencil, benlik, benzetme, berkitmek, bezek, bezemeli, bezeyici, bezginlik, bildiri, bildirme, bilge, bilgi, bilgili, bilgi sayar, bilinen, bilinmeyen, bilirkşi, bilmezlenmek,

bilmezlikten gelme, birbirini tutmazlık, birleşik, birleşim, birlik, bitki, bitim, bölge, bölmek, bölü, bölüm, bölüştürmek, bucak, buğu, bulaşıcı, bulaşmak, bulgu, bulucu, buluşma, buluşmak, bulutsu, bunaltı, bunama, bundan böyle, buyruk, buyrultu, buyurmak, buzdağı, buzdolabı, bütünleme, büyülteç, büyültme, büyüksemek, büyüteç, büyütmek, büzülme.

can atmak, cankurtaran, canlandırmak, canlılık, cansız, caymak, cezalandırma, cılız, cumhurbaşkanı.

çağ, çağdaş, çağdaşlaşma, çağırmak, çağılayan, çağrı(çağır), çağırıcı(çağırıcı), çalım, çalıştırıcı, çalışma, çapraşık, çarpık, çarpan, çarpım, çarpma, çarpıma, çatalağız, çatışma, çekici, çekilme, çekim, çekingen, çekinme, çekinmek, çekmek, çelişik, çelişiklik, çelişki, çelişme, çelişmek, çeşit, çeşitli, çeşitlilik, çeviri, çevirici, çevri, çevri yazı, çıkar, çıkarma, çıkarsama, çıkış, çıkışlı, çıkma, çırpınmak, çırpıntı, çizge, çizgi, çoğalma, çoğaltma, çoğun, çokluk, çok seslilik, çok tanrı, çorak, çökeltmek, çökeltmek, çökelti, çökme, çözmek, çözüm, çürük, çürütmek.

dağıtım, dağıtımçı, dal, damıtık, damıtmak, danışık, danışıklı, danışma, danışmak, dâvacı, dâvâlı, davranım, davranış, davranmak, dayanak, dayanıklı, dayanışma, dayanışmak, değerbilir, değerli, değersiz, değin, değirmi, değişen, değişik, değişim, değişken, değişkenlik, değıştirme, dek, delgi, deneme, denemek, denizaltı, denk, denklem, denkleme, denkleşim, denkleşmek, denkleştirmek, denklik, denli, deprem, deprenmek, dergi, derinti, dernek, destek, devindirmek, devingen, devingenlik, devinim, devinmek, devrimcilik, deyim, deyiş, dışadönük, dışadönüklük, dışavurumculuk, dışışleri, dışkı, dış ülkü, dikit, diklemesine, dil, dilbilgisi, dile dolama, dilek, dilekçi, dil uzatma, dinlenme, direnç, direnme, direnmek, dirimselcilik, dirlik (dirilik), dirlik, dizgi, dizgici, dizi, dizin, doğru,doğruculuk, doğrulamak, doğrultu, doğru, doğru bilimci, doğum, doğurgan, doğuştancılık,doku, dokunaklı, dokundurma, dokunum, dolaşım, dolay, dolaylı, dolaysız, dolunay, donatı,donatım, donatmak, doruk, doygun, doygunluk, doyum, doyurucu, döl, döllemek, döl yatağı ,döndürme, dönemeç, dönmek, dönüş, dönüşlü, dönüşmek, dönüştürmek, dönüştürüm, dönüşüm, dönüşümcülük, dörderli, dördün, dördüz, dörtgen, dörtlük, döşeli, döşeme, döşemek, durağan, durak, duraksamak, durgu, durgun, durma, durmaksızın, duruk, durum,duruşma, duyarlık, duygu, duyguculuk, duygudaş, duygudaşlık, duygulandırmak, duygulanım,

duygulanmak, duygulu, duygululuk, duyu, duyum, duyum yitimi, duyurmak duyuru, duyuş, düş, düşünce, düşünme, düşünür, düzelme, düzeltici, düzeltme, düzen düzenlemek, düzenli, düzensiz, düzgün, düzlemek, düzme, düzmece, düzmeci, düzmecilik.

edinilmiş, edinmek, eğik, eğilim, eğim, eğitici, eğiticilik, eğitim, eğitimci, eğitimcilik, eğitmek, eğitmen, eğitsel, eğitsellik, eğreti(iğreti), eğri, eğrilik, ek, eklem, eklemek, eklemeli, eklenti, eksen, eksi, eksik, eksiklik, eksilme, eksiltme, elçi, elçilik, eliyle elverişli, el yazması, el koyma, emek, emekçi, en, en az, enez, engel, engellemek engelleyici, engel olmak, engin, enlem, er, eren, ergen, ergenlik, ergi, ergin, erginlik erişim, erişkin, erk, ertelemek, esen, esenleşmek, esenlik, eski eserler, esnek, esneklik esrik, esriklik, esrimek, esritmek, eş anlamlı, eş değerli, eş değerlilik, eşsesli, eş zamanlı eş zamanlılık, evcil, evcilleşmek, evcilleştirmek, evirmek, eylem, ezgi, ezme, ezici.

faydalanmak, felçli, fıkra, fizikötesi.

gecikme, geciktirme, geçer, geçerlik, geçersiz, geçici, geçiş, geçişli, geçişmek, geçişsiz, geçmelik, geçmiş, gedik, gelecek, gelecekçi, gelenek, gelenekçilik, gelenekleştirmek gelir, gelişigüzel, gelişim, gelişmek, geliştirmek, geniş zaman, gerçek, gerçekçi, gerçekçilik, gerçeklemek, gerçekleşmek, gerçekleştirmek, gerçeklik, gerçekten, gerçeküstücülük, gerçi, gerek, gerekli, gereklilik, gereksiz, gereksizlik, gerektirmek, geri almak, geri çevirmek, ,geri vermek, gerilemek, gerilim, gevşeklik, gezegen, gezgin, gezginci, gezi, gezici, ,gezicilik, gider, giderek, gidermek, giriş, girme, girmelik, gizli, göç, göçmek, gökbilim, gökçe, gökçek, gökçül, gömmek, gömü, göndermek, gönenmek, gönül hoşluğu, göre, ,görenek, görgü, görme, görüm, görüntü, görünüm, görünüş, görüş, görüşme, gösterge, gösteri, gösterişsiz, göstermelik, gözbağcı, gözdağı vermek, göze, gözetim, gözgü, ,gözükmek, gücenik, güceniklik, güç, güçlü, güçsüz, güdü, güdüm, güdümlü, güldürü, gülmece, gündelik, güney, günlük, güven, güvenç, güvenilecek, güvenilir, güvenli, güvenlik,güvensizlik, güzel sanatlar.

haberleşme, haktanır, halkbilgisi , halk oyu , hammadde –hazırlık sınıfı , hiççilik, hoş görü , hoşgörücü.

ısı, ısı ölçer , ısıtma, ışıklandırma , ılık ölçer, ılıdak , ışın, ışın ölçer.

içe bakış , içe dönük , içişleri, içten, içtüzük, ikici, ikicilik, ikilik, il, ilçe, ilenç, ilenmek, ilerleme, ilerici, ilericilik, iletim, iletken, iletkenlik, iletke, iletmek, ilgi, ilgilendirmek, ilgilenmek, ilgili, ilgisiz, ilgisizlik, ilinti, ilintili, ilişik, ilişki, ilk çağ, inan, inanç, inançlı inceleme, incelemek, incelik, indirim, indirimli, indirme, inme, insancı, insancıl, insancılık ,insanüstü, iş bırakımı, iş birliği, iş bölümü, işitim, işkil, işkillenmek, işkilli, itilme, ivdirmek,ivecen, ivenenlik, ivedi, ivedilik, ivmek, iye, iyelik, iyilikçi, iyimser, iyimserlik, iyi niyet,izinli, izlemek.

kabarma, kaçak, kaçınmak, kalan, kalım, kalıntı, kalkışma, kanık, kanun koyucu, kapalı kapalılık, kaplam, karalama, karamsar, karamsarlık, kararlılık, kargaşa, kargaşacı, kargaşalık, karışmak, karışım, karma, karmaşık, karşılaştırma, karşılaştırmak, karşılık karşılıklık, kas, katılmak, katışık, katkı, katma, kavram, kavşak, kayırmak, kayıtlamak kayıtlı, kayıtsız, kayıtsızlık, kaynak, kazanmak, kazı, kendiliğinden, kendince, kerte kesenek, kesik, kesiksiz, kesilmek, kesim, kesin, kesinleşmek, kesinleştirmek, kesinlik kesinti, kesintisiz, kesit, kestirme, kestirmek, kez, kılavuz, kılavuzluk, kınamak, kırılma kırılmak, kırım, kısaltış, kısılma, kısıntı, kısmak, kışkırtı, kışkırtıcı, kışkırtma, kıvanç kıvançlı, kıvanmak, kıyıcı, kıyıcılık, kıyım, kimi, kip, kiralama, kişi, koçak, koçaklama kokuşmak, kokuşuk, kol, kolçak, kollamak, kolluk, konu, konuk, konukçu, konuk evi konuklamak, konukluk, konuksever, konuşma, konuşmacı, koruma, korunak, korunma koruyucu, koruyuculuk, koşuk, kov, kovalama, kovma, kök, kökleşmiş, kökten, köktenci, köktencilik, körelmek, kösnük, kötümser, kötümserlik, kötüye kullanma, kullanılmış,kullanma, kullanım, kumla, kurma, kurtulma, kurtuluş, kurucu, kuruluş, kurum, kurumlaşmak, kuruntu, kuşatma, kut, kutlamak, kutlu, kutlulamak, kutsamak, kutsuz, kuz,kuzey, kuzey batı, kuzey doğu, küçümsemek, küçültme, küskün, küşümlenmek.

mayası bozuk , memnunlukla , meydana çıkmak, meydana gelmek, meydana getirmek mirasçı.

nesne, ne yapıp yapıp, nice, nicelik, nite, nitelemek, nitelik, nitelikli, niteliksiz, niteliksizlik noktalama, nüfusbilim.

odak, okuma, okur, olabilir, olabilirlik, olağan, olağan dışı, oldu bitti, olgu, olumlu, olumsuz olumsuzluk, oluş, oluşmak, oluşum, omur, omurga, omurilik, omuzdaş, onama,

onamak, onarım, onarmak, ondalık, oran, oranlamak, oranlı, oransız, orta, orta çağ, ortak, ortaklaşa, ortaklaşacılık, ortaklaşma, ortaklaşmak, ortaklık, ortalama, otlak, oturum, oylamak, oymak, oyun, oyuncu, oyunculuk, oyunlaştırmak.

öç, ödeme, ödemek, ödenek, ödenti, öğrenci, öğrencilik, öğrenim, öğreti, öğretim, öğütöğütlemek, ölçek, ölçü, ölçülü, ölçüm, ölçüsüz, ölmez, ölüm, ölümlü, ölümlülük, ölümsüz, ölümsüzlük, önce, öncelik, öncesiz, öncesizlik, öncü, öncül, önek, önlemek, ön seçim, ön söz, ön yargı, ören, örneklendirmek, örneklik, örtülü ödenek, övgü, övmek, övünç, övünmek, öz, özdeş, özdeşlemek, özdeşlik, öz deyiş, öz eleştiri, özen, özendirmek, özenli, özenmek, özensiz, özensizlik, özentî, özentici, özentili, özge, özgeci, özgecilik, özlem,özleme, özlemek, özleşmek, özleştirme, özleştirmeci, özleştirmecilik, özleştirmek, özletmek, öz su, özümseme, özümsemek, özümsemek, öz veri, özverili.

parasız, parça, parlamak, parmağı olmak, pay, paydaş, pekiştirmek, pekitmek, püskürteç.

rastlamak, ruhbilimci, ruh hastası.

sağ beğeni, sağ görü, sağ görülü, sağ görüsüz, sağlamak, sağlık, sağlıklı, sağlıksız, sakıngan, sakınmak, saldırgan, saldırganlık, saldırı, saldırmak, saldırmazlık, salgı salgılamak, salgın, salık, salık vermek, salıverme, samanyolu, san, sanatlı, sançmak sanık, sapıklık, sapınç, saplantı, sapmak, sarkaç, sarkıt, satıcı, savaş, savaşçı, savaşçılık savaşım, savaşkan, savaşmak, savruk, savsak, savsamak, savsaklamak, savunma, savunmak savunu, savunucu, savunuculuk, saygı, saygıdeğer, saygılı, saygısız, saygısızlık, sayı,sayı sıfatı, sayılama, sayılı, sayım, sayışmak, saymak, seçilmek, seçim, seçkin, seçkinlik,seçme, seçmeler, seçmece, seçmeci, seçmecilik, seçmek, seçmeli, sepettopu, sepi, sepici, ,sergi, sergilemek, sergilik, sesbilgisi, sesdeş, sesli, sessiz, sevi, sezdiri, sezdirmek, sezgi,sezgicilik, sezmek, sıcakölçer, sığınak, sığınmak, sıkı düzen, sıkı yönetim, sinama, sinamak,sınıflama, sınıfta kalma, sınıflandırma, sınık, sınır, sınırdaş, sınırlamak, sınırlandırmak, sınırlı, sinmak, sıvı, sin, sindirim, sindirmek, sinlik, soğutkan, soğutmaç, soluk, solungaç, solunmak, solunum, son deyiş, son ek, sonrasız, sonrasızlık, sonsuz, sonsuzluk, sonuç, sonuçlandırmak, sonuçlanmak, sorgu, sorgu hakimi, soru, soruşturma, soruşturmak, soy, soya çekim, soya çekme, soy ağacı, soydaş,

soy kırımı, soylu, soyluluk, soysuz, soysuzlaşma, soysuzlaşmak, söbe, sövgü, söyleniş, söylenti, söyleyiş, söz, sözcü, sözcülük, sözde, söz dizimi, söz etmek, söz gelimi, söz gelişi, söz götürmez, söz konusu, sözleşme, sözleşmek, sözlü, sözlük, sözlükçü, sözü geçer, suç, suç atmak, suç işlemek, suçlamak, suçlanmak, suçlandırmak, suçlu, suçsuz, suçüstü, sunmak, sunu, sunuş, suskun, suskunluk, susturmak, sürdürmek, süre, sürekli, sürekli, süreklilik, süreksiz, süreksizlik, süreli, sürgün, sürmek, sürüm, sürümlü, sürümsüz, sürüngen, sürüp gitmek.

şaka, şakalaşmak, şakımak, şarkiyatçı , şaşma, şaşmak, şenlik.

takma ad, tamlama, tamlanan, tamlayan, tam sayı, tanık, tanıklamak, tanıklık, tanıtmak, tanılamak, tanrı, tanrıbilimi, tanrıçılık, tapınak, tapınış, tapınmak, tapma, tapmak, taslak taşıma, taşınır, taşınır mal, taşınmaz, taşıt, taşlama, taşlamak, tek başına, tektanrıci tektanrıçılık, tepkili, titreşim, titreşmek, toplam, toplama, toplamak, toplanma, toplanmak, toplar damar, topluluk, toplu tartışma, tortu, töre, töreci, törecilik, töre dışı, töredışıçılık, tören, tutak, tutar, tutarlı, tutarlılık, tutarsız, tutarsızlık, tutkun, tutkunluk, tutsak, tutsaklık, tutuk, tutulu, tutum, tutumlu, tutumluluk, tutumsuz, tutumsuzluk, tür, türetici, türetme.

uçak, uçucu, uçuculuk, uğramak, uğraşı, uğraşmak, uğurlama, ulama, ulamak, ulaşım, ulaştırma, ululamak, uluslararası, umar, umarsızlık, ummak, umut, umutlu, umutsuz umutsuzluk, uruk, us, uyaran, uyarı, uyarılmak, uyarlık, uyarma, uyartı, uyduruk, uyum uyumlu, uyumsuz, uyumsuzluk, uyurgezer, uyuşmazlık, uyuşum, uzamak, uzatmak, uz görür, uzlaşma, uzlaşmacı, uzlaşmacılık, uzunkafalı.

üçleme, üleşmek, üleştirmek, ülke, ülkü, ülkücü, ülkücülük, ülküleştirmek, ün, ünlem, ünlü, ünsüz, üreme, üremek, üreteç, üretici, üretim, üretmek, ürperiş, üst, üstelemek, üstü kapalı.

varlık, varlıklı, varlıksız, varmak, var oluş, var oluşçu, var oluşçuluk, var sayım, var saymak, vazgeçme, verecek, verecekli, vergici, veri, verim, verimli, verimlilik, verimsiz, verimsizlik, vurgu, vurgun, vurguncu, vurgunculuk, vuru, vuruş.

yaban, yad, yağı, yağmurluk, yakarı, yakarış, yakarmak, yakınma, yakınmak, yakıt, yaklaşık, yaklaşım, yaklaşma, yalanlama, yalanlamak, yalaza, yalgın, yalın, yalınca, yalınlık, yaltakçı, yaltaklanmak, yaltaklık, yalvaç (yalavaç), yalvaçlık, yamuk, yamukluk, yangı, yangılanmak, yangılı, yanılğı, yanılma, yanılmaca, yanılmaç, yankı (yanku), yankılanmak, yapaylık, yapı, yapıbilgisi, yapım, yapımca, yapımcaılık, yapım evi, yapma, yapmacık, yapmacıklı, yapmacıksız, yaradılış, yarar, yararca, yararcılık, yararlanma, yararlanmak, yararlık, yaraşık, yaratık, yaratış, yargı, yargıca, yargılamak, yarı, yarıyıl, yarım, yarış, yarışca, yarışma, yarışmacı, yarlıgamak, yarlık (yarlığ), yas, yatılı, yatırım, yatırımcı, yayılma, yayım, yayımcı, yayımcılık, yayımlamak, yayımlanmak, yayımlatmak, yayın, yaymak, yazar, yazarlık, yazgıca, yazgıcaılık, yazı bilimi, yazıbilimci, yazıca, yazık, yazıklanmak, yazışma, yazışmak, yazmanlık, yeğ, yeğın, yeğni, yeğnilik, yeğnilmek, yenik, yenilmek, yenilik, yenmek, yerbilimi, yerbilimci, yer çekimi, yergi, yergici, yerinmek, yerme, yermeci, yermek, yermeli, yer yuvarlağı, yeter, yeterli, yeterlik, yeterlilik, yetersiz, yetersizlik, yetinmek, yetki, yetkili, yetkililik, yetkin, yetkinlik, yetkisiz, yetkisizlik, yetmezlik, yığınak, yığışım, yığmak, yıkık, yıkım, yıkıntı, yıkkın, yıldırı, yıldırımsavar, yıldızbilimi, yıldızbilimci, yitik, yitirme, yitirmek, yitmek, yoksul, yoksullaşmak, yoksullaştırmak, yoksulluk, yol açmak, yollamak, yolluk, yolsuz, yolsuzluk, yormak, yorum, yorumcu, yorumculuk, yorumlamak, yoz, yozlaşma, yozlaşmak, yön, yönelmek, yöneltmek, yönetici, yöneticilik, yönetim, yönetmek, yönetmelik, yöntem, yöntembilim, yöre, yurt, yurtlandırmak, yurtlanmak, yurtluk, yurtsever, yurtseverlik, yurtaş, yurtaşlık, yutak, yuvak, yuvar, yücelik, yüceltmek, yüklem, yükleme, yükseltme, yüreklendirmek, yüreklenmek, yürekli, yüreklilik, yüreksiz, yüreksizlik, yürürlük, yürütme, yürütmek, yürütölmek, yüzgeç , yüz kızartıcı , yüz ölçümü , yüzünden , yüz yıl , yüz yıllık , yüzyüze.

zaman aşımı, zincirleme, zorlayıcı, zorunlu, zorunluk, zorunluluk.

Timurtaş tarafından “doğru” olarak nitelenen 1626 kelimedenden 1527 tanesinin Türkçe Sözlük’e alındığı tespit edilmiştir. Bir başka deyişle, doğru kelimelerin neredeyse %95’i sözlükte kendisine yer bulmuştur ki bu oldukça yüksek bir orandır. Sözlüğe alınan uydurma kelimeler için söylediklerimizi burada da tekrarlayabiliriz. Türk Dil Kurumu sadeleşme akımının adeta lokomotifiydi ve Kurum’un sözlüğünde,

doğru teşkil edilmiş olan yeni kelimelerin neredeyse tamamının eskilerin yerini alması öngörülebilir bir durum olarak değerlendirilebilir.

4.1.1.4. *Türkçe Sözlük’e Alınmayan “Doğru” Kelimeler*

basılmış, bir cinsten, bölüp ayırmak, bulunma hakkı, bulunmayı, bundan dolayı, bundan sonra, bununla beraber.

çalıştırı, çekmek, çelmek, çökmesi yakın.

dağıtan, dağıtıcı, depremek, dışgörünü, dirimsellik, dörderleme, duyar, düşünceleme, düşün, düzmecelik.

elindelik, en çok, esritici, ezici çoğunluk.

geri bırakmak, geri istemek, görün, görünüşe göre, gücü yetmek.

halde, hoşgörür.

ırakgörür.

içe dönüş , içe kapanış , iç uyum, indirimsiz, işlemez, ivgen, izleyen.

kanun koyan, kargaşacılık, karşı duygu, kasılım, kendi eliyle, konusu, koşukçu, kötü niyet, küşümcülük.

nesneleşmek, nesneleştirmek, ne yazık ki, nitesel.

olumluk, onam.

öğretsel, öldürüşme, ön tasarı, özendir, özlülük, öz söz.

ruh çözüm, ruhçözümü.

sağ düşünce, salıklamak, savsaklık, saygılılık, sınıf geçme, sınırlayıcı, sona ermek, son söz, sözle, sözü edilen, suçbilimi, süre durmak.

şimdiki zaman.

tolunay, töredışııcı.

ulu gönüllü, ulular sözü, umutluluk, uyanca, uyumluluk, uz bilim, uz görü, uzlaşım.

var sayış.

yalınlaştırma, yamılmak, yan bölüm, yanılmaz, yansı, yantutar, yaşdaş, yıldırı, yıllık, yönetimevi, yürütmenin durdurulması.

Türkçe Sözlük’e alınmayan doğru kelimelerin sayısı sadece 99’dur. Bu sayı toplamın sadece %5’i kadardır ve önemsiz bir oran olarak nitelenebilir. Sözlüğe alınmayan doğru kelimelere bakıldığında; uzun, telaffuzu güç ve birleşik kelimelerin çoğunlukta olduğu göze çarpmaktadır. Örneğin “*acele eden, koşan*” yerine önerilen *ivgen*; *alicenap* kelimesi yerine önerilen *ulu gönüllü*; *basiret* yerine önerilen *uz görü* böyle kelimelerdir. Burada yine dilde en az çaba yasası devreye girmiştir, denilebilir. Tabii bir de bu durumda olmayan kelimeler de vardır. Örneğin, yine doğru teşkil edilmiş olan, *onam* kelimesinin ve *öğretsel* kelimesinin sözlüğe alınmamalarının sebepleri arasında birinin *onama*, diğerinin *didaktik*, *öğretici* gibi yerleşikleşmiş ve kullanışlı alternatiflerinin olması sayılabilir.

4.1.1.5. Türkçe Sözlük’e Alınan “Galat-ı Meşhur” Kelimeler

aday, anıt, araç, aralık, asbaşkan, asalak, ataerkil, azınlık.

besin, biçim, bildirge, bilim, bilinç, bilinçli, boylam, buzul.

çaba, çağrışım, çekimser, çoğunluk.

danıştay, denet, denetçi, denetim, denetleme, denetlemek, denge, dengelemek, dengeli

dengesiz, dışbükey, dikey, dilbilim, dilekçe, doğu bilim, dokubilim, dokundurmaca dokunulmazlık, duyumsama, duyumsamak, döndürmece, dönem, duygun, dürtü, düşey düşkü, düşük, düzelti, düzlem.

edilgen, edinti, eğretileme, ekim, emekli, emeklilik, engebe, engebeli, erat, erdem, erdemli, erkin, erkincilik, esinlenmek, esirgemez, eşit, eşitlik, eşitlikçi, eşitsiz, eşitsizlik, etken, etkenlik, etki, etkilemek, etkilenmek, etkili, etkin, etkinci, etkincilik, etkinlik, etkisiz, ettirgen, evren, evrenbilim, evrim, evrimcilik, eylemli, eylemsiz, eytişim.

fiziksel.

gelgit, genel, genelge, genellemek, genelleştirmek, genellikle, genlik, gensoru, gerekçe gerekme, gereksemek, gerici, gericilik, girişim, girişmek, giysi, göçmen, gömük, görev görevlendirmek, görevli, görevliler, görevsizlik, görkem, gözlem, gözlemci, gözlemek gözlemevi, gündüzlü, günlü, gün öte, gürlük, güvence.

hepten.

ılgım, ılımlı, ılımlılık.

içgüdü, içtenlik, iç tepisi, ilişkin, im, imlemek, inanlı, inansız, inansızlık, insanbilim insanbilimci, işgüder, işlem, işteşlik, iyicil, izdüşüm.

kaldıraç, kalımlı, kalımlılık, kalımsız, kalıt, kalıtçı, kamu, kamulaştırmak, kamuoyu kanıklanmak, karacı, karmaşa, karşın, kasım, kasınç, kazıbilim, kent, kentçilik kentleşmek, kentli, kısınmak, kimlik, kimyasal, kişilik, kişiliksiz, komutan, komutanlık konum, konut, koruncak, korunum, koşun, kovuşturma, köken, kösnü, kötücül, kural kurallaşmak, kurallaştırmak, kurallı, kuralsız, kurgu, kurmay, kurtulmalık, kurultay kuşku, kuşkucu, kuşkulanmak, kuşkulu, kuşkusuz, kutsal, kutsallaşmak, kutsallık.

milletvekili, muştı, muştucu, muştulamak, mutlu, mutluluk, mutsuz, mutsuzluk.

okul, okullu, okutman, olağan üstü, olay, olaybilim, olaylı, olaysız, olguculuk, ongun ongunculuk, ongunluk, onur, onurlandırmak, onurlu, onursuz, orun, oy, oylum

öge, öğretmen, ölçüştürmek, ölçüt, incelemek, öndelik, önder, önsezi, örnekseme
övünce, özdek, özgecil, öz geçmiş, özlük işleri, özünü.

paralı.

rastlantı, ruhbilim.

sabuklama, sağ duyu, sakınca, sakıncalı, sakıncasız, salt, sanatçı, sanı, sav, savcı
savcılık, savlamak, sayaç, sayın, saymaca, sayrı, sayrılar evi, sayrılık, seçenek, seçi
seçiciler kurulu, seçmen, seçmenlik, sekizgen, ses bilim, sevecen, sevecenlik, sığınık
sınav, sıralaç, sim, sinirbilim, sinirce, sonlu, sorum, sorumlu, sorumluluk, sorumsuz
sorumsuzluk, sömürge, sömürgecilik, sömürmek, sömürü, sömürücü, sömürücülük
söyleşi, sözcük, subay, sucul, sungu, susku, süreç, sürege, süregeleşmek.

tadım, takmak, tamu, tanı, tanıtımlık, tanrıça, tanrı tanımaz, tanrı tanımazlık, tapı tarım,
tartışma, tartışmak, teğmen, tekel, tekelci, tekelcilik, tekelleştirmek, tepki, terim ters
orantılı, tin, titrem, toplum, törebilim, tuğay, tuğbay, tuğgeneral, tutamak, tutanak tutu,
tutuklu, tutukluluk, türdeş, türdeşlik, tüzük.

ulam, ulus, usçu, usçuluk, usdışı, usdışılık, utku, uyak, uyaklı, uyaksız, uyarlama,
uyarlamak, uydu, uydulaşmak, uyduluk, uygulama, uygulamak, uygulamalı,
uygulanmak, uyuntu, uzay, uziletişim, uzluk, uzman, uzmanlaşmak, uzmanlık.

üçgen, ürem, ürkü, ürün, üstlenmek, üye, üyelik, üzgü, üzünç.

varlıkbilim.

yabancı, yabancıllık, yabansı, yabansıllık, yakınsak, yakınsamak, yakmaç, yalın, yalman
yalnızcılık, yanal, yanıt, yanlı, yansılama, yansılama (yansımak), yansız, yansızlık
yantutmaz, yantutmazlık, yapıbilim, yaptırım, yararlı, yararsız, yararsızlık, yaratı,
yaratım, yargıç, yargıçlık, yargıtay, yasa, yasama, yasamak, yaşantı, yatay, yazgı, yazım,
yazıt, yeğînleşmek, yeğînlik, yeğlemek, yengi, yenilgi, yetenek, yetenekli, yeteneksiz,
yeteneksizlik, yetingen, yetingenlik, yığılışma, yıkı, yıldırak, yıldı, yır, yitim, yoğalmak,
yoğaltmak, yoğun, yoğunlaşmak, yoğunlaştırmak, yoğunluk, yoksun, yoksunluk,

yordam, yönelim, yöntemli, yöntemlilik, yöntemsiz, yöntemsizlik, yükselteç, yükselti, yükünme, yükünmek, yürütüm, yüzlemece.

zamandizin, zorba, zorbalık.

Toplam 488 galat-ı meşhur kelimedenden 442 tanesinin TS'ye alındığı tespit edilmiş olup bu sayı toplamın yaklaşık %90'ı kadardır. Bu, kelimelerin tamamına yakınının sözlüğe alındığı anlamına gelir. Bu durum, bir kez daha, genel anlamda sözlüklerin muhafazakar nitelikte olduğunun bir göstergesidir. Bir örnek vermek gerekirse, *kronoloji* yerine önerilen *zamandizin* kelimesi TUD'un yazılı ve sözlü metinlerinde görülmemiştir. Kişisel gözlemlerimize dayanarak bu kelimenin konuşma dilinde kullanılan bir kelime olduğunu da söyleyemeyiz. Halbuki *kronoloji* kelimesinin ve özellikle, onun sözcükbiçimi olan *kronolojik* kelimesinin konuşma dilinde kullanıldığı kişisel gözlemlerimizle sabittir. Neredeyse hiç kullanılmayan bir kelimenin yine de sözlükte kendisine yer bulabilmesi, ancak sözlüğün muhafazakar niteliğiyle açıklanabilir.

4.1.1.6. *Türkçe Sözlük*'e Alınmayan “Galat-ı Meşhur” Kelimeler

dönü, duraksatış.

eğretiden, eksilti, elcil, eşitçe.

görüşçü.

içken, ilksizlik, inanlılık, itilim.

kalımsızlık, karaduygu, karaduygulu, kentsoylu, kentsoyluluk, kıtık, kuzeyssel.

öz sevi.

sağ töre, savlı, sayıbilim, sayırılanmak, söyleşim, süreğenlik.

şaşkı.

tapınç, tartışı, toplanak, türeti.

uyarılgan, uyducu, uygu, uz.

yanıkçı, yanılmak, yantutarlık, yapın, yararlılık, yaratımcılık, yerinç, yoldüzer, yorgu, yoru, yüzleşim.

zamansıra.

Toplam 488 galat-ı meşhur kelimeden 46 tanesinin Türkçe Sözlük’e alınmadığı tespit edilmiştir. Bu sayının TUD yazılı metinlerde 99, TUD sözlü metinlerde ise 290 olduğu göz önüne alındığında, sözlük dışında bırakılan galat-ı meşhurların sayısının oldukça düşük olduğu görülür.

4.1.2. Yeni Kelimelerin TUD’daki Görünümleri

4.1.2.1. Yeni Kelimelerin TUD Yazılı Metinlerdeki Görünümleri

4.1.2.1.1. TUD Yazılı Metinlerde Görünen “Uydurma” Kelimeler

acun (6), açıklama (8), adıl (11), akçeli (6), aklamak (51), algı (1650), algılamak (171), alışkı (3), amaç (4224), andaç (34), anı (4542), anımsamak (144), anlak (25), anlatı(622), anlık (38), ansımak (1), asal (373), aşama (1103), atamak (27), atanmak (30), avunç (2), avuntu (60), aymaz (33), aymazlık (43), ayırım (1060), ayırışık (16), azrak (3).

bağıl (172), bağımlı (1901), bağımlılık (919), bağımsız (6879), bağımsızlık (1675) bağıntı (280), bağıntılı (74), bağıntılılık (4), bağışık (61), bağışıklık (575), bağıt (2) bağlaç (18), bağlaşık (17), bağnaz (139), basınç (1234), başyapıt (53), belgin (6) belgisiz (1), belirlemek (1438), belirteç (20), belkili (1), bellek (1176), beti (3), betik (20), betim (50), betimlemek (69), betimsel (76), biçem (95), bileşik (621), bileşim (154), bileşme (1), bilgelik (243), bilimsel (6387), bilinçlendirmek (46), bilinçlenmek (8), bilindik (74), bilinmedik (120), birey (3097), bireycilik (93), bireysel (4436), birim (2717), bitek (8), boyut (1356), bölümce (3), bölümlemek (5), budunbetim (1), budunbilim (10), bulgulamak (1), bulunç (1), bunalım (715), burgaç (6), büyü (770).

cinsel (5220), coşku (693), coşu (3).

çağcıl (89), çağrılık (2), çakılı (106), çatı (993), çatışık (3), çatışkı (9), çavlan (7) çekince (217), çekül (20), çevirmen (196), çevre (7639), çevrelemek (5), çevren (4) çevrim (102), çıkarıcı (122), çizelge (1310), çoğul (354), çözümlemek (150).

dalaş (6), dalınç (5), danışman (501), değgin (27), değinmek (381), değiş (195) değişmece (2), değiştirmek (1409), demeç (261), denek (282), denetmen (7) deney (1548), deneyim (1075), deneyli (7), deneysel (989), derişik (106), derslik (67) devim (8), devimsel (7), devrim (2970), devrimci (3478), deyi (3), dışalım (17) dışlamak (60), dışsatım (48), dillendirmek (6), dingin (381), dinginlik (127) dinlence (44), dinsel (2348), direngen (19), direnim (1), direşken (1), dirim (55) dirimsel (20), dişil (157), dize (1237), dizem (4), dizge (112), dizgeleştirmek (1) dizgesel (42), doğa (3403), doğacılık (3), doğaç (6), doğal (13352), doğalcılık (6) doğalcı (18), doğallık (85), doğrulu (1), dokunca (1), dokunsal (60), dölüt (3) döndürü (3), dönel (25), dönence (26), dördül (1), döşem (2), dural (10), duyarga (4) duyarlı (1894), duyarlılık (527), duyganlılık (1), duygusal (2964), duysal (27) duyumsal (33), düşgücü (5), düşlem (21), düşlemek (39), düşsel (256), düş ülke (1) düşün (23), düşünsel (1143), düzeç (4), düzeltmen (13), düzence (2), düzey (2305) düzgü (17), düzgülü (6), düzgüsel (3).

eder (71), edilgin (114), edim (257), edimsel (86), edinç (9), edinsel (5), egemen (4313) egemenlik (1569), eğitbilim (3), eğitimsel (149), ekin (12), ekinsel (49), eksikli (35) eleştirel (1038), eleştiri (1652), eleştirici (83), eleştirisel (15), eleştirme (95) eleştirmeci (4), eleştirmen (216), eleştirmenlik (10), erek (351), eril (229), erinç (58) erinlik (8), erke (1), esin (361), eskil (33), eşey (143), eşeysel (57), eşgüdüm (270) etmen (275), evre (326), evrensel (3324), eytişimsel (12), ezgisel (6), ezinç (7).

geçenek (1), geleneksel (6087), gereç (248), gereksinim (1335), gereksinme (266) gezmen (7), girişik (6), giz (261), gizem (364), gizemci (36), gizemcilik (19) gizemli (1117), gizimsel (17), gizil (126), göksel (84), gömüt (21), gömütlük (2) gönenç (67), görece (862), görececi (1), görececilik (2), görelil (646), görelilik (88) görsel (1625), gözlemlemek (101), günce (82), güncel (1649), güncellik (67), gündem (769).

ılım (8), ılıman (197).

içbükey (70), içerik (1334), içermek (32), içlem (16), içlik (15), içrek (28), içsel (1259) içsellik (14), ikil (1), ikincil (1247), ikircim (8), ikircimli (4), iletişim (8062), ilginç (6796), ilinek (14), ilke (2054), ilkel (1602), ilkelcilik (2), ilkellik (2), imge (619), imgelem (122), imgeleme (45), imgelemek (1), imgesel (122), imleç (10), imren (66), inakçı (2), indirgeme (178), indirgemek (130), irdeleme (58), irdelemek (158), istek (1341), istem (273), istemli (58), istemsiz (58), istenç (55), istençli (14), istençsiz (2), işitsel (212), işlev (998), işlevsel (869), itki (49), izlenim (449), izlenimci (38), izlenimcilik (11).

kaçınık (1), kalıtım (168), kalıtsal (284), kamul (1), kamusal (2020), kamutay (5) kanıt (740), kanıtlamak (457), kanıtlı (4), kapsam (487), kapsamak (44), karasal (203) karşı (49676), karşıcı (4), karşıt (1028), karşıtlam (1), karşıtlık (277), kasıl (2) katışıksız (39), katman (158), kayra (12), kayşa (2), kesenkes (13), kesinleme (4) keşik (1), kılğı (4), kılğılı (1), kılğın (3), kılğısal (19), kırsal (2203), kısa (3963) kısır döngü (28), kısıt (56), kısıtlamak (75), kısıtlı (832), kıstak (2), kıya (1) kişisel (5471), kişiselcilik (6), kokusal (3), komut (207), komuta (467), koşaç (1) koşuklama (5), koşuklu (8), koşul (702), koşullar (2342), koşullandırılmak (1) koşullandırmak (1), koşullanmak (1), koşullu (260), koşut (425), koşutluk (57) koyak (108), kösnül (41), kumul (24), kuram (540), kuramcı (38), kuramsal (1221) kurgusal (179), kurul (1730), kuşak (1362).

mut (4).

neden (51595), nedensel (212), nedensellik (431), nelik (10), nesnel (1653) nesnelcilik (6), nesnelleştirmek (4), nesnellik (154), nicel (238), niceliksel (153) nitel (184), niteliksel (215).

olanak (2864), olanaklı (985), olanaksız (1202), olası (2979), olasılı (9), olasılık (701) olumsal (48), olumsallık (20), omuzdaşlık (1), onay (1077), onaylamak (81), onaylı (86) onaysız (1), onursal (138), orantı (172), orantılı (873), ortaç (3), ortam (19098) ozan (1115)

ödev (570), ödevli (6), ödül (1934), ödüllendirmek (46), ödün (575) ödünsüz (71), öğür (6), öncel (2), önem (9282), önemli (59008), önemsemek (29) önemsiz (997), önerge (189), öneri (946), önerme (560), önermek (93), öngörmek (67) öngörü (319), öngörülü

(18), önlem (1150), önsel (48), örge (2), örgen (1), örgensel (5) örgensellik (3), örgüt (3489), örgütçü (19), örgütçülük (17), örgütlemek (73) örgütlenmek (37), örgütlü (751), örgütsel (1512), örgütsüz (75), örneğin (19229) örnek (10521), öykü (2152), öykücü (63), öykücülük (2), öykülemek (2), öykünmek (14), öyküsel (12), özdekçi (4), özdekçilik (1), özdeksel (64), özel (30408), özellik (11) özelleştirmek (18), özellik (2202), özellikle (29535), özerk (1210), özerklik (768) özet (1375), özetlemek (278), özgü (4345), özgül (734), özgülemek (2), özgüllük (15) özgün (2195), özgünlük (96), özgür (5402), özgürlük (3637), özgürlükçü (474) özgürlükçülük (16), özgürlüksüz (7), özne (916), öznal (838), öznalcilik (5), öznellik (130), özsel (179), özümleme (57), özümlemek (8), öz yaşam (32).

rastlantısal (175), ruhbilimsel (19), ruhsal (1935).

sağlıksal (3), sakıntılı (1), saltık (27), sanal (1425), sanrı (52), saptamak (598), sarmal (172), saydam (551), saydamlaşmak (2), saydamlık (270), saygın (823) saygınlık (233), sayıştay (209), saylav (1), sayman (92), saymanlık (61), sayrıl (3) serüven (328), sesçil (5), sezgisel (183), sığa (1), simge (367), simgeci (2), simgecilik (8), simgelemek (15), simgesel (475), simgesellik (5), siyasa (67), siyasal (14106), soğurmak (44), somut (3781), somutlamak (6), somutlaşmak (1), somutlaştırmak (24) somutluk (38), sorun (9308), sorunsal (81), soyut (1913), soyutlama (237), soyutlamak (46), soyutlanmak (9), soyutluk (14), sömürge (522), sömürgecilik (174) sömürgeleşmek (3), sömürgeleştirmek (5), sönüm (15), söylem (1122), söylen (20) söylence (55), söyleşmek (23), söylev (100), sözel (553), süre durum (1).

şölen (203).

tanılamak (2), tanım (1180), tanımlamak (609), tanıt (4), tanıtılamak (1), tanrısal (513) tansık (20), tarımsal (2554), tarihsel (4816), tasarı (642), tasarım (1366), tasarımılamak (5), tasarlamak (84), tasım (7), taşıl (4), tecim (5), tecimen (5), tecimevi (3) tecimsel (59), teğet (116), tek düze (306), tek düzen (22), tek düzelik (27), tekil (734) tekilik (26), tensel (56), tepke (8), terimsel (15), tike (6), tikel (241), tiksineç (11), tinsel (265), tinselci (4), tinselcilik (2), tinsellik (9), toplantı (2491), toplum bilim (13) toplumbilimci (32), toplumbilimsel (64), toplumcu (459), toplumculuk (44), toplumsal (17063), toplumsallaştırma (25), toplumsallaştırmak (1), toplumsallık (46) törel (36), töz (131),

tözcülük (1), tutku (587), tutkulu (325), tutkusal (12), tutucu (582) tutuculuk (61), tutuklama (337), tutuklamak (24), tüketici (2546), tüketim (3637) tüm (38844), tümce (275), tüm dengelim (35), tüm dengelimsel (14), tümel (306) tümevarım (58), tümevarımsal (25), tümleç (14), tümlemek (1), tümler (1), türe (14) türsel (62), türsellik (1), türüm (1), tüze (31), tüzel (1033), tüzel kişi (6).

uğraş (844), ulusal (11269), ulusallaştırmak (2), ulusallık (24), ulusçu (100), ulusçuluk (146), umarsız (187), usa vurmak (8), uslamlama (21), ussal (167), ussallaştırma (2), ussallık (20), uygar (736), uygarlaşmak (5), uygarlaştırmak (2) uygarlık (1010), uygulayım (1), uygulayımsal (6), uyruk (25), uyruklu (26), uzaduyum (6), uzam (246), uzaysal (46).

ülkisel (31), üretmen (1).

varsıl (58).

yabanıl (169), yabanıllık (6), yadsıma (50), yadsımak (59), yalınç (11), yalıtım (106) yalıtkan (23), yalıtım (6), yandaş (142), yandaşlık (8), yanılsama (206), yanıltı (1) yanıtlamak (140), yanıtlanmak (1), yansıma (210), yansıtmak (162), yapay (1697) yapıntı (45), yapısal (3129), yapısalıcı (65), yapısalcılık (49), yapıt (635), yasal (5064) yasalaşmak (2), yasalaştırmak (6), yasallaştırmak (6), yaşam (11325), yaşam öyküsü (43), yaşamsal (650), yaşamsallık (2), yazın (119), yazıncı (2) yazınsal (618), yazınsallık (25), yazman (8), yerel (8581), yerellik (62), yeti (72), yetke (44), yineleme (77), yinelemek (83), yoğaltım (2), yokumsamak (2), yontu (56), yontucu (12), yontuculuk (1), yönelti (1), yönerge (107), yönetsel (79), yönetmen (1457), yönetmenlik (89), yönseme (7), yöntembilimsel (30), yöntemsel (87), yöresel (315), yöresellik (1), yörünge (160), yurtsama (5), yüküm (60), yükümlenmek (1), yükümlü (589), yükümlülük (331), yüzey (1461), yüzeysel (698), yüzeysellik (17).

zorallım (8).

TUD yazılı metinlerde 1008 uydurma kelimedenden 682 tanesinin görüldüğü tespit edilmiştir ve bu sayı yaklaşık olarak %68’lik bir oran demektir ki bu da yüksek bir oran sayılır. Bu oranın TUD sözlü metinlerde %27 civarında olduğu göz önüne alınırsa,

uydurma kelimelerin konuşma dilinde pek olmasa da yazı dilinde oldukça kabul görüp kullanıldığı söylenebilir. Ancak, burada sadece görünme oranının değil görünme sayısının da büyük önem arz ettiği bir gerçektir. Örneğin TUD gibi, yaklaşık 50 milyon kelimelik bir derlemde sadece 3 kez görünen bir kelimenin dil konuşurlarınca kabul görüp yaygın bir şekilde kullanıldığı söylenemez. Her ne kadar derlemlerde, kelimelerin dilde yerleşik hale geldiğini veya sözlükselleşmiş olduğunu belirleyen görünme sayısı eşiklerinden bahsedilemeyeceğini kabul etmemiz gerekse de yine de görünme sayıları bu konuda kabaca bir fikir vermektedir. Örneğin TUD yazılı metinlerde *tözcülük* kelimesinin sadece bir kez görünmesi pek bir anlam ifade etmezken, *toplumsal* kelimesinin 17063 kez görünmesi bu kelimenin zamanla kabul görüp sözlükselleşmiş bir kelime olduğunu gösterir.

4.1.2.1.2. TUD Yazılı Metinlerde Görünmeyen “Uydurma” Kelimeler

açınım, açınmak, açmazlık, akağın, alabık, aldatı, alnaç, anık, anıklamak, arıtlamak, artam, asıcıl, aşnı, ataç, ayça, ayırmaç, ayırt, ayırtı, ayal, ayrılanmak, ayrışmak, ayrımlaşmak, azış, azışık, azışmak.

bağı, bağım, bağtılamak, bağtılı, bağlam, bağlaşmak, bakaç, başyazman, batkı, belgit bellik, benzek, bırakıt, bildirmen, bilecen, bileduyuş, bileştirme, boğumlanma, boş inan, bozut, bölücük, budunbuyrun, bunlu, bunluk, bükün, büküntü.

cılızlık, cinslik, coşumculuk.

çağırtmaç, çakım, çatak, çekilim, çekimlemek, çekimsemek, çekinti, çevrilemek, çevrinmek, çıkak, çıkarcıl, çıkıat, çıkıt, çıvmak, çoktanki, çoktanlık, çözünmek dağıtman, dalgı, dalsayış, danış, dayanca, dayanç, dayanga, dayanış, dayangaç, dayanışık, değer kira, değinmece, değışkeme, değre, deneylemeli, denkser, derey, dergin, derginlemek, derişmek, devimsellik, dışınlı, dışlak, dışrak, dikleme, dillenim, dinci erki, direnti, direşim, direşmek, dirimli, diyelek, diyem, dizmen, doğa ötesi, doğunç, doğunçluk, doğunçtan, doğuşlu, dolantı, dolunca, donamak, donatman, doygı, döner, dörüt, dörütmen, döşemci, dura, duraç, duruksun, durumsamak, duygı, düşgörü, düşüncü, düşüncülük, düşündeş, düşüntü, düşüt, düz anlatış, düz çizer, düze, düzengeç, düzenleşik, düzgül, düzgüsüz, düzün, düz yazı.

edilgi, edimselcilik, edinik, eğindirmek, eğitbilimci, eğitbilimsel, eğitçi, eğitken, ekenek, ekinç, ekinli, ekinlilik, ekinsiz, ekinsizlik, elerki, elerkli, eleştirimcilik, elgin, erden, erdenlik, erem, eremlemek, ergimek, ergitmek, erin, erinçsiz, esindirmek, esinlemek, eskisel, eskillik, eslemek, etkimek.

geçegen, gereksinmek, gönence, görü, güldürmen, güncelleşmek, gürel, güreli, gürellik.

ıra.

içitim, içitmek, içlek, ilkeleşmek, ilkelleşmek, imgecilik, imrence, imsel, inak, inakçılık, inaksal, inanca, incelem, ister, işçil, işyar, izdem.

kakışık, kakışma, kamutanrıcılık, kanıkmak, kapsar, karşınlık, karşıtçı, karşıtlaşmak, katmanlaşmak, kesene, keşikleme, kılğılamak, kınamsımak, kıpı, kişilik dışı, koşa, koşuklaşım, koşutçuluk, kovumsama, köğ, köğük, kösnücül, küşüm.

nesnelleşmek.

olasıcılık, ortaşık, ozansı.

ödense, ödevcil, ödünlemek, ödünlü, öğrenmelik, ölçün, önel, öngün, ön tasar, örgencilik, örgenleşmek, örgenlik, örgütlendirmek, öyküsel, özdevim, özdevimsel, özdevimsellik, özelci, özencilik, özetleyiş, özetleyim.

pekin, pekinlik.

ruh çözümsel.

sağın, sağ istem, sakıntı, sakıntısız, salt çoğunluk, saltçılık, saltın, sarkıl, savunca, sayırımsak, sayırımsamak, sergen, simgeleşmek, sindirimsel, soyutçuluk, sönümlemek, söylenbilim, sözü, süre duran.

tansımak, tasımlamak, tek düzenlik, tekellik, tekilleştirmek, tepkimek, tiksincilik, tin çözüm, tin çözümsel, tümlenmek, tüm sayı, türel, türetmen, türen, tüzeci.

uğraştas, ulaç, us alır, uslamlamak, uygulayım bilim, uygulayimbilimsel.

ülküselleştirmek, üstenci, üstlenme , üstlenmek.

varsıllaşmak.

yadsıl, yadsın, yadsınlık, yalınçlık, yalıtımcı, yanaşlık, yanay, yansımak, yaşam öyküsel, yaymaç, yayman, yazak, yazıncılık, yazıneri, yerey, yer öte, yetişek, yılçağı yıldalık, yinelem, yoğaltıcı, yoksunmak, yoksuzluk, yurtsamak.

zamansırasal.

TUD yazılı metinlerde görünmeyen uydurma kelimelerin sayısı 326 olup bu sayı toplamın yaklaşık %32'sidir. Bu sayının TUD sözlü metinlerde 734, oranın ise %73 olduğu göz önüne alınırsa uydurma kelimelerin yazı dilinde sözlü dile göre daha fazla tutunup kullanıldığı söylenebilir. Buradan hareketle yazı dilinin, kelimeleri muhafaza edip sonraki kuşaklara aktarmada oldukça önemli bir rol oynadığı söylenebilir.

4.1.2.1.3. TUD Yazılı Metinlerde Görünen “Doğru” Kelimeler

açı (496), açıklama (3475), açıklamak (1110), açıklık (1385), ağıt (322), akar yakıt (357), akıcı (280), akıcılık (42), akım (1476), akıncı (103), akkor (38), aktarmak (506), akyuvar (30), alan (16899), albay (1149), alındı (59), alışkanlık (838), alışılmış (400), alıştırmak (114), alyuvar (68), anaerkil (44), anayasa (5689), anlam (5321), anlaşma (2660), anlaşmazlık (358), anlatım (1386), anlatma (398), anmak (198), ant (175), antlaşma (249), aracı (3720), arama (2509), ardıl (58), ardışık (147), arı (117), artçı (115), artı (952), ast (157), aşınma (133), aşırma (20), atardamar (34), atılım (378), aydınlatmak (168), ayırım (540), aykırı (3762), ayıksı (95), ayırtı (537), azaltma (323).

bağdaşmak (2), bağış (416), bağışlamak (60), bağlantı (2099), bakan (8571), bakanlık (1266), bakım (1636), bakımından (8663), bakımsız (272), baltalama (14), barınak (110), barış (6123), basılı (312), basılmış (387), basım (171), basımevi (36), basın (4576), baskı (4755), basma (518), basmak (97), başarı (4032), başarılı (9313), başarısız

(1445), başarmak (279), başbakan (6987), başkan (7068), başkanlık (1716), başkent (993), başvurma (188), batı (10558), bayındır (29), beğeni (419), belge (2220), belge (1), belirgin (3427), belirli (8540), belirmek (7), belirsiz (2314), belirtmek (1356), belirti (427), bencil (520), benlik (625), benzetme (222), berkitmek (2), bezek (5), bezemeli (47), bezeyici (1), bezginlik (58), bildiri (634), bildirme (125), bilge (1106), bilgi (21065), bilgili (735), bilgisayar (5680), bilinen (5085), bilinmeyen (1352), bilirkişi (316), birleşik (2002), birleşim (62), birlik (3502), bitki (4306), bitim (47), bölge (5905), bölmek (194), bölü (27), bölüm (2827), bölüştürmek (6)bucak (387), buğu (144), bulaşıcı (365), bulaşmak (48), bulgu (444), bulucu (54), bulunmayış (1), buluşma (708), buluşmak (405), bulutsu (36), bunaltı (16), bunama (69), buyruk (341), buyrultu (7), buzdağı (23), buzdolabı (327), bütünleme (23), büyülteç (1), büyültme (9), büyüteç (75), büyütmek (164), büzülme (46).

cankurtaran (144), canlandırmak (151), canlılık (547), cansız (725), caymak (9), cezalandırma (221), cılız (583), cumhurbaşkanı (4484).

çağ (1370), çağdaş (5443), çağdaşlaşma (239), çağırma (207), çağlayan (97), çağrı (919), çağrıcı (4), çalım (68), çalıştırıcı (109), çalışma (13044), çapraşık (75), çarpık (650), çarpan (858), çarpım (48), çarpma (156), çatışma (1905), çekici (661), çekilme (306), çekim (1283), çekingen (488), çekinme (114), çekinmek (18), çelişik (197), çelişiklik (12), çelişki (857), çelişme (56), çelişmek (5), çeşit (4144), çeşitli (18421), çeşitlilik (567), çeviri (1097), çevri yazı (1), çıkar (7695), çıkarma (1358), çıkarsama (48), çıkış (2878), çıkışlı (277), çıkma (1530), çırpınmak (14), çırpıntı (7), çizge (15), çizgi (2399), çoğalma (152), çoğaltma (134), çoğun (31), çokluk (249), çok tanrı (1), çorak (200), çökelti (87), çökme (127), çözmek (994), çözüm (6738), çürük (13), çürütmek (1).

dağıtan (256), dağıtıcı (102), dağıtım (1749), dağıtıcı (20), dal (325), damıtık (18) damıtmak (1), danışıklı (48), danışma (1093), danışmak (90), davacı (227), davalı (163) davranım (5), davranış (4269), davranmak (468), dayanak (491), dayanıklı (1176) dayanışma (1416), dayanışmak (16), değerbilir (5), değerli (4536), değersiz (341) değin (1660), değirmi (27), değişen (3274), değişik (10737), değişim (4414) değişken (1475), değişkenlik (185), değiştirme (1128), dek (5937), delgi (1), deneme (1711), denemek (429), denizaltı (293), denk (77), denklem (454), denkleme (1), denkleştirmek (8),

denklik (101), denli (4231), deprem (3240), dergi (1778), dernek (1115), destek (8071), devindirmek (1), devingen (85), devingenlik (16), devinim (214), devinmek (3), devrimcilik (162), deyim (608), deyiş (122), dışadönük (40), dışadönüklük (12), dışavurumculuk (21), dışışleri (4566), dışkı (244), dikit (13), diklemesine (18), dil (9768), dilek (678), dinlenme (744), direnç (784), direnme (326), direnmek (132), dirimsellik (5), dirlik/dirilik (27), dirlik (137), dizgi (100), dizgici (7), dizi (3049), dizin (89), doğruculuk (4), doğrulamak (86), doğrultu (178), doğu (7787), doğu bilimci (2), doğum (3482), doğurgan (102), doğuştancılık (1), doku (1013), dokunaklı (188), dokundurma (8), dokunum (3), dolaşım (495), dolaylı (2473), dolaysız (641), dolunay (322), donatı (99)donatım (76), donatmak (42), doruk (416), doygun (254), doygunluk (92), doyum (482), doyurucu (343), döl (17), döllemek (3), döndürme (63), dönemeç (72), dönmek (1379), dönüş (2031), dönüşlü (37), dönüşmek (69), dönüştürmek (364), dönüştürüm (6), dönüşüm (1569), dönüşümcülük (1), dörderli (12), dördün (13), dördüz (2), dörtgen (107), dörtlük (244), döşeli (178), döşeme (302), döşemek (16), durağan (383), durak (589), duraksamak (3), durgu (1), durgun (706), durma (620), durmaksızın (310), duruk (8), durum (16538), duruşma (332), duyarlık (156), duygu (3799), duygudaş (1), duygudaşlık (23), duygulandırmak (1), duygulanım (63), duygulanmak (1), duygulu (292), duygululuk (5), duyu (490), duyum (141), duyurmak (282), duyuru (174), duyuş (103), düş (3194), düşünce (7847), düşünme (1807), düşünüy (2), düşünür (1964), düzelme (159), düzeltici (103), düzeltme (905), düzenlemek (614), düzenli (3776), düzensiz (726), düzgün (2011), düzlemek (2), düzme (5), düzmece (111).

edinilmiş (161), edinmek (439), eğik (335), eğilim (1210), eğim (179), eğitici (311) eğiticilik (7), eğitim (25068), eğitimci (261), eğitimcilik (14), eğitmek (204), eğitmen (108), eğitsel (242), eğreti/iğreti (116), eğri (1935), eğrilik (50), ek (4441), eklem (352), eklemek (479), eklemeli (37), eklenti (50), eksen (363), eksi (470), eksik (4010), eksiklik (671), eksilme (47), eksiltme (28), elçi (333), elçilik (150), eliyle (224), elverişli (1415), el yazması (34), el koyma (3), emek (3487), emekçi (787), en (1147), en az (21), en çok (40), engel (4083), engellemek (886), engelleyici (281), engel olmak (2), engin (1225), enlem (56), er (2337), eren (147), ergen (6), ergenlik (668), ergi (12), ergin (424), erginlik (32), erişim (965), erişkin (402), erk (578), ertelemek (92), esenleşmek (1), esenlik (70), esnek (1434), esneklik (585), esrik (76), esriklik (14), esrimek (1), eş anlamlı (116), eş değerli (18), eş değerlilik (36), eş zamanlı (330), eş zamanlılık (30), evcil (342), evcilleşmek (1), evcilleştirmek (18), ezgi (204), ezici (340).

faydalanmak (199), felçli (102), fıkra (502), fizikötesi (22).

gecikme (596), geciktirme (36), geçerlik (138), geçersiz (443), geçici (3976), geçiş (3344), geçişli (70), geçişsiz (47), geçmiş (9412), gedik (383), gelecek (3970), gelecekçi (3), gelenek (1612), gelenekçilik (10), gelenekleştirmek (1), gelir (7706), gelişigüzel (466), gelişim (2234), gelişmek (72), geliştirmek (1493), gerçek (18793), gerçekçi (2044), gerçekçilik (238), gerçekleştirmek (18), gerçekleştirmek (1336), gerçeklik (1217) gerçekten (14705), gerçeküstücülük (22), gerçi (3334), gerek (18203), gerekli (13411) gereklilik (251), gereksiz (2099), gereksizlik (3), gerektirmek (1), geri vermek (1) gerilemek (7), gerilim (1104), gevşeklik (43), gezegen (487), gezgin (496), gezginci (34), gezi (827), gezici (205), gezicilik (1), gider (1229), giderek (9857), gidermek (784), giriş (4278), girme (816), gizli (7761), göç (3125), göçmek (46), gökbilim (36), gökçe (9), gökçek (8), gömmek (74), gömü (44), göndermek (498), gönenmek (1), göre (77576), görenek (80), görgü (509), görme (1960), görüm (27), görüntü (2435), görünüm (886), görünüş (308), görüş (4502), görüşme (2159), gösterge (649), gösteri (1189), gösterişsiz (111), göstermelik (237), gözbağcı (4), gözdağı vermek (249), göze (121), gözetim (405), gözükme (43), gücenik (22), güceniklik (13), güç (11072), güçlü (10813), güçsüz (823), güdü (68), güdüm (24), güdümlü (252), güldürü (128), gülmece (108), gündelik (1568), güney (5266), günlük (7527), güven (4522), güvenç (7), güvenilecek (30), güvenilir (1802), güvenli (1970), güvenlik (9732), güvensizlik (550).

haberleşme (1171), haktanır (2), halkbilgisi (1), halk oyu (10), hammadde (959), hiççilik (3), hoşgörü (900), hoşgörücü (3), hoşgörür (7).

ısı (1589), ısı ölçer (2), ısıtma (420), ışıklandırma (63), ışıldak (14), ışın (318).

içe bakış (4), içe dönük (71), içe dönüş (1), içişleri (1578), içten (2020), içtüzük (72), ikici (22) ikicilik (4), ikilik (145), il (4493), ilçe (2272), ilenç (12), ilenmek (1), ilerleme (1398), ilerici (560), ilericilik (86), iletim (500), iletken (123), iletkenlik (148), iletki (3), iletme (230) ilgi (6759), ilgilendirmek (6), ilgilenmek (236), ilgili (41764), ilgisiz (658), ilgisizlik (157) ilinti (42), ilintili (234), ilişik (18), ilişki (7550), ilk çağ (87), inanç (2893), inançlı (346), inceleme (2497), incelemek (1024), incelik (227), indirim (788), indirimli (176), indirimsiz (5), indirme (197), insancı (20), insancıl (426), insancılık (15), insanüstü (127), iş bırakımı (1), iş birliği (4630), iş bölümü (298), işitim (18), işkil (1), işkilli (10), itilme (7), iveness (16), ivenesslik (2), ivedi (162), ivedilik (29), iye (3), iyelik (24), iyilikçi (6), iyimser (685), iyimserlik (230), iyi niyet (11), izinli (226), izlemek (1184).

kaçınmak (354), kalan (12681), kalım (138), kalıntı (149), kanun koyucu (8), kapalı (5441), kapalılık (48), kaplam (19), karalama (10), karamsar (414), karamsarlık (131), kararlılık (367), kargaşa (405), kargaşalık (29), kargış (13), karışmak (154), karışım (450), karmaşık (2991), karşılaştırma (653), karşılaştırmak (191), karşılık (8501), karşılıklık (1), kas (1105), katılmak (1161), katışık (5), katkı (2665), katma (1618), kavram (2955), kavşak (146), kayırmak (9), kayıtlamak (2), kayıtlı (1117), kayıtsız (905), kayıtsızlık (114), kaynak (26330), kazanmak (1703), kazı (561), kendiliğinden (2387), kendince (616), kerte (36), kesenek (7), kesiksiz (30), kesilmek (37), kesim (13216), kesin (398), kesinleşmek (2), kesinleştirmek (11), kesinlik (326), kesinti (169), kesintisiz (752), kesit (498), kestirmek (245), kez (31059), kılavuz (276), kılavuzluk (79), kınamak (45), kırılma (416), kırılmak (15), kırım (26), kısıntı (37), kısmak (67), kışkırtı (1), kışkırtıcı (268), kışkırtma (81), kıvanç (192), kıvançlı (14), kıyıcı (55), kıyıcılık (7), kıyım (468), kimi (16591), kip (22), kiralama (342), kişi (21425), koçaklama (2), kokuşuk (2), kol (2), kollamak (114), kolluk (342), konu (10758) konuk (3676), konuk evi (9), konukluk (14), konuksever (38), konuşma (4346), konuşmacı (1494), korucu (599), koruma (4261), korunak (19), korunma (667), koruyucu (1340), koruyuculuk (38), koşuk (12), kovalama (25), kovma (40), kök (1846) kökleşmiş (38), kökten (453), köktenci (128), köktencilik (17), kösnük (3), kötümser (173), kötümserlik (67), kullanılmış (960), kullanma (2374), kullanım (2948), kumla (2), kurma (1783), kurtulma (347), kurtuluş (2954), kurucu (999), kuruluş (3234), kurum (4539), kurumlaşmak (2), kuruntu (67), kuşatma (286), kut (11), kutlamak (304), kutlu (744),

kutsamak (14), kutsuz (2), kuzey (6252), kuzey batı (136), kuzey doğu (163), küçümsemek (63), küçültme (49), küskün (248).

memnunlukla (32), mirasçı (137).

nesne (5539), nesneleştirmek (1), nice (2452), nicelik (330), nite (1), nitelemek (95), nitelik (2036), nitelikli (1714), niteliksiz (141), noktalama (113), nüfusbilim (1).

odak (792), okuma (3611), okur (2430), olabilir (16818), olabilirlik (23), olağan (1369) olağan dışı (228), oldu bitti (14), olgu (1969), olumlu (8214), olumsuz (7775), olumsuzluk (238), oluş (630), oluşmak (16), oluşum (1129), omur (63), omurga (114) omurilik (78), omuzdaş (4), onam (11), onama (20), onamak (3), onarım (449), onarmak (66), ondalık (38), oran (28145), oranlamak (5), oranlı (274), oransız (8), orta çağ (708), ortak (13497), ortaklaşa (678), ortaklaşacılık (2), ortaklaşma (11), ortaklaşmak (3), ortaklık (1288), otlak (190), oturum (1163), oylamak (4), oymak (64), oyun (13025), oyuncu (3020), oyunculuk (264), oyunlaştırmak (2).

öç (299), ödeme (2485), ödemek (762), ödenek (795), ödenti (7), öğrenci (6184), öğrencilik (278), öğrenim (1471), öğreti (191), öğretim (5902), öğretsel (2), öğüt (339) öğütlemek (4), ölçek (780), ölçü (1047), ölçülü (494), ölçüm (617), ölçüsüz (208), öldürüşme (1), ölüm (7891), ölümlü (301), ölümlülük (25), ölümsüz (507), ölümsüzlük (227), önce (63896), öncelik (1372), öncesiz (40), öncesizlik (2), öncü (1060), öncül (146), önek (4), önlemek (1929), ön seçim (48), ön söz (94), ön tasarı (1), ön yargı (211), ören (9), örneklendirmek (13), örneklik (22), övgü (391), övmek (95), övünç (99), övünmek (73), öz (2762), özdeş (395), özdeşlemek (1), özdeşlik (179), öz deyiş (33), öz eleştiri (156), özen (2142), özendirmek (97), özenli (315), özenmek (20), özensiz (96), özensizlik (15), özentisi (105), özentici (1), özentili (27), özge (106), özgeci (36), özgecilik (17), özlem (1220), özleme (41), özlemek (72), özleştirme (20), özleştirmek (2), özletmek (1), özlülük (2), , öz su (17), özümseme (24), özümsemek (20), öz veri (187), öz verili (167).

parasız (650), parça (3946), parlamak (12), pay (2096), paydaş (134), pekiştirmek (129).

rastlamak (350), ruhbilimci (8).

sağ görü (5), sağ görülü (3), sağlamak (5451), sağlık (8765), sağlıklı (5471), sağlıksız (519), sakingan (10), sakınmak (79), saldırgan (935), saldırganlık (355), saldırı (1920), saldırmak (151), saldırmazlık (38), salgı (256), salgılamak (5), salgın (421), salık (178), salık vermek (178), salıverme (16), samanyolu (184), san (34), sanatlı (43), sanık (945), sapıklık (62), saplantı (107), sapmak (19), sarkaç (79), sarkıt (18), satıcı (893), savaş (11519), savaşçı (676), savaşçılık (17), savaşım (197), savaşkan (8), savaşmak (312), savruk (56), savsak (1), savsamak (2), savsaklamak (8), savunma (4821), savunmak (611), savunu (10), savunucu (41), savunuculuk (9), saygı (4473), saygıdeğer (309), saygılı (1205), saygısız (235), saygısızlık (359), sayı (34067), sayılama (2), sayılı (6770), sayım (427), saymak (511), seçilmek (73), seçim (7508), seçkin (1212), seçkinlik (24), seçme (1165), seçmeler (85), seçmece (14), seçmeci (40), seçmecilik (2), seçmek (565), seçmeli (332), sepi (4), sergi (1145), sergilemek (169), sesbilgisi (6), sesdeş (2), sesli (17), sessiz (28), sevi (64), sezdirmek (12), sezgi (318), sezgicilik (15), sezmek (34), sığınak (230), sığınmak (188), sıkı düzen (4), sıkı yönetim (550), sına (87), sinamak (131), sınıf geçme (1), sınıflama (153), sınıfta kalma (243), sınıflandırma (449), sınır (3029), sınırdış (13), sınırlamak (119), sınırlandırmak (63), sınırlayıcı (197), sınırlı (5141), sinmak (1), sıvı (2047), sin (2), sindirim (482), sindirmek (74), soluk (4497), solungaç (30), solunum (1291), sona ermek (1245), son ek (3), sonrasız (31), sonrasızlık (5), son söz (39), sonsuz (2788), sonsuzluk (357), sonuç (9821), sonuçlandırmak (46), sonuçlanmak (9), sorgu (507), sorgu hakimi (63), soru (7204), soruşturma (2049), soruşturmak (31), soy (1593), soya çekim (11), soya çekme (1), soy ağacı (54), soydaş (37), soy kırımı (237), soylu (814), soyluluk (70), soysuz (51), soysuzlaşma (7), sövgü (30), söyleniş (20), söylenti (201), söyleyiş (88), söz (36148), sözcü (195), sözcülük (14), sözde (1542), söz dizimi (46), söz etmek (44), söz gelimi (968), söz gelişi (113), söz konusu (1862), sözle (57), sözleşme (2460), sözleşmek (2), sözlü (1589), sözlük (515), sözlükçü (3), sözü edilen (5), sözü geçer (1), suç (4933), suç işlemek (485), suçlamak (142), suçlanmak (19), suçlandırmak (1), suçlu (2034), suçsuz (362), suçüstü (236), sunmak (713), sunu (118), sunuş (197), suskun (555), suskunluk (209), susturmak (82), sürdürmek (808), süre (22433), süre (50), sürekli (15980), süreklilik (790), süreksiz (26), süreksizlik (26), süreli (2068), sürgün (1108), sürmek (515), sürüm (197), sürümlü (1), sürünge (94), sürüp gitmek (723).

şaka (1365), şakalaşmak (13), şakılamak (1), şarkiyatçı (16), şaşma (25), şaşmak (14) şaşılacak (295), şenlik (451), şimdiki zaman (358).

takma ad (118), tamlama (25), tamlanan (1), tamlayan (1), tam sayı (62), tanık (2200) tanıklık (649), tanıtmak (364), tanrı (4644), tanrıbilimi (5), tanrıçılık (5), tapınak (319) tapınış (2), tapınmak (22), tapma (28), tapmak (47), taslak (294), taşıma (1629), taşınır (432), taşınır mal (52), taşınmaz (391), taşıt (444), taşlama (54), tek başına (21), tektanrı (9), tektanrıçılık (3), tepkili (1), titreşim (234), toplam (12529), toplama (1325), toplamak (843), toplanma (160), toplanmak (53), toplar damar (14), topluluk (2010), tortu (71), töre (332), tören (842), tutak (1), tutar (2763), tutarlı (1236), tutarlılık (275), tutarsız (230), tutarsızlık (141), tutkun (147), tutkunluk (29), tutsak (619), tutsaklık (69), tutuk (128), tutum (2478), tutumlu (134), tutumluluk (40), tutumsuz (1), tutumsuzluk (1), tür (16684), türetici (1), türetme (60).

uçak (2213), uçuculuk (1), uğramak (73), uğraşı (227), uğraşmak (393), uğurlama (51) ulama (6), ulaşım (1420), ulaştırma (1047), ulu gönüllü (1), ululamak (2), uluslararası (15828), umar (115), umarsızlık (26), ummak (73), umut (3079), umutlu (359), umutsuz (713), umutsuzluk (356), uruk (3), us (192), uyaran (283), uyarı (998), uyarılmak (5), uyarlık (27), uyarma (103), uyartı (6), uyduruk (211), uyum (4860), uyumlu (2135), uyumluluk (88), uyumsuz (354), uyumsuzluk (245), uyurgezer (39), uyuşmazlık (230), uyuşum (28), uzamak (2), uzatmak (258), uz görü (1), uz görür (1), uzlaşım (26), uzlaşma (1052), uzlaşmacı (163), uzlaşmacılık (8).

üçleme (38), üleşmek (2), ülke (13144), ülkü (589), ülkücü (655), ülkücülük (49), ün (1143), ünlem (73), ünlü (8320), ünsüz (40), üreme (825), üremek (34), üreteç (13), üretici (1525), üretim (13421), üretmek (909), ürperiş (11), üst (13918), üstelemek (5), üstü kapalı (172).

varlık (4155), varlıklı (540), varlıksız (5), varmak (745), var oluş (644), var oluşçu (109), var oluşçuluk (61), var sayım (380), var saymak (75), vazgeçme (129), verecekli (5), veri (4355), verim (833), verimli (2868), verimlilik (1833), verimsiz (347), verimsizlik (44), vurgu (805), vurgun (187), vurguncu (16), vurgunculuk (3), vuruş (140).

yaban (603), yad (60), yağmurluk (38), yakarı (10), yakarış (61), yakarmak (11), yakınma (103), yakınmak (23), yakıt (1188), yaklaşık (11187), yaklaşım (3392), yaklaşma (218), yalanlama (31), yalanlamak (21), yalın (1152), yalınlaştırma (7),

yalınlık (49), yaltakçı (1), yaltaklanmak (4), yaltaklık (2), yalvaç/yalavaç (6) yalvaçlık (1), yamuk (161), yamukluk (9), yangı (14), yangılı (6), yanılğı (252) yanılma (178), yanılmaca (6), yankı (388), yapaylık (33), yapı (8182), yapım (1139) yapımcı (279), yapımcılık (13), yapım evi (2), yapmacık (228), yapmacıklı (16) yapmacıksız (21), yaradılış (107), yarar (3220), yararçı (28), yararcılık (7) yararlanma (807), yararlanmak (791), yararlık (8), yaraşık (2), yaratık (546), yaratış (25), yargı (3466), yargıcı (19), yargılamak (95), yarı (4653), yarıyıl (63), yarım (5624) yarış (769), yarışçı (16), yarışma (864), yarışmacı (96), yarlık (2), yaşdaş (1), yatılı (575), yatırım (6734), yatırımcı (386), yayılma (431), yayım (144), yayımcı (18), yayımcılık (12), yayımlamak (63), yayımlanmak (18), yayımlatmak (5), yayın (5250), yaymak (292), yazar (9709), yazarlık (259), yazgıcı (3), yazgıcılık (1), yazıcı (97), yazık (4840), yazıklanmak (4), yazışma (136), yazışmak (6), yazmanlık (1), yeğ (94), yeğın (15), yeğni (5), yeğnilik (2), yenik (761), yenilmek (54), yenilik (1090), yenmek (211), yerbilimi (1), yerbilimci (7), yer çekimi (174), yergi (56), yergici (2), yerinmek (2), yerme (26), yermek (29), yeterli (8607), yeterlik (282), yeterlilik (271), yetersiz (2918), yetersizlik (292), yetinmek (258), yetki (2440), yetkili (2568), yetkililik (1), yetkin (602), yetkinlik (129), yetkisiz (89), yetkisizlik (15), yetmezlik (62), yığınak (69), yığmak (19), yıkık (268), yıkım (464), yıkıntı (101), yikkın (19), yıldırı (5), yıldızbilimi (2), yıldızbilimci (1), yitik (291), yitirme (131), yitirmek (140), yitmek (7), yoksul (2249), yoksullaşmak (61), yoksullaştırmak (3), yoksulluk (1349), yol açmak (1), yollamak (82), yolluk (77), yolsuz (55), yolsuzluk (1003), yormak (10), yorum (2166), yorumcu (200), yorumculuk (11), yorumlamak (292), yoz (85), yozlaşma (217), yozlaşmak (4), yön (1893), yönelmek (245), yöneltmek (114), yönetici (2579), yöneticilik (320), yönetim (12164), yönetmek (405), yönetmelik (870), yöntem (3795), yöntembilim (18), yöre (655), yurt (4149), yurtluk (13), yurtsever (236), yurtseverlik (125), yurttaş (719), yurttaşlık (366), yutak (23), yuvar (2), yücelik (70), yüceltmek (93), yüklem (99), yükleme (509), yükseltme (9), yüreklendirmek (30), yüreklenmek (1), yürekli (620), yüreklilik (45), yüreksiz (21), yüreksizlik (4), yürürlük (106), yürütme (1330), yürütmek (383), yürütmenin durdurulması (56), yürütölmek (12), yüzgeç (39), yüz kızartıcı (3), yüz ölçümü (94) yüzünden (6732), yüz yıl (3352), yüz yıllık (214), yüzyüze (317).

zaman aşımı (149), zincirleme (182), zorlayıcı (309), zorunlu (5416), zorunluk (31) zorunluluk (859).

1626 doğru kelimedenden 1394 tanesinin TUD yazılı metinlerde görüldüğü tespit edilmiştir. Bu sayı toplamın %85'ine tekabül etmektedir. Bu oranın Türkçe Sözlük'te %95 olduğu hatırlanırsa, sadeleşme akımı sürecinde önerilen doğru teşkil edilmiş yeni kelimelerin özellikle yazı dilinde yerleşikleştiği ve de büyük oranda sözlükselleştiği söylenebilir.

4.1.2.1.4. TUD Yazılı Metinlerde Görünmeyen “Doğru” Kelimeler

akan yıldız, atacılık.

bilmezlenmek, bilmezlikten gelme, birbirini tutmazlık, bir cinsten, bölüp ayırmak, bulunma hakkı, bundan böyle, bundan dolayı, bundan sonra, bununla beraber, buyurmak, büyükmek.

can atmak.

çalıştırı, çarpma cedveli, çatalağız, çekmek, çelmek, çevirici, çevri, çok seslilik, çökelmek, çökeltmek, çökmesi yakın.

danışık, değıştiri, denkleşim, denkleşmek, depremek, deprenmek, derinti, dışgörünüş dış ülkü, dilbilgisi, dile dolama, dilekçi, dil uzatma, dirimselcilik, doğru, dolay, döl yatağı, dörderleme, duyar, duyguculuk, duyum yitimi, düşüncelme, düzen, düzmecelik, düzmeci, düzmecilik.

elindelik, enez, esen, eski eserler, esritmek, esritici, evirmek, ezme, ezici çoğunluk.

geçer, geçişmek, geçmelik, gerçeklemek, geri almak, geri bırakmak, geri çevirmek geri istemek, girmelik, gökçül, gönül hoşluğu, görünüşe göre, gözgü, gücü yetmek güzel sanatlar.

hazırlık sınıfı.

ırakgörür, ışık ölçer, ışın ölçer.

içe kapanış, iç uyum, inan, inme, işkillenmek, işlemez, ivdirmek, ivgen, ivgenlik, ivmek, izleyen.

kabarma, kaçak, kalkışma, kanun koyan, kargaşacı, kargımak, karma, karmaşmak, karmaştırmak, karşı duygu, kasılım, kendi eliyle, kesik, kestirme, kısaltış, kısılma, kıvanmak, koçak, kokuşmak, kolçak, konukçu, konuklamak, konusu, koşukçu, kov, körelmek, kötü niyet, kötüye kullanma, kutlulamak, kuz, küşümcülük, küşümlenmek.

mayası bozuk , meydana çıkmak, meydana gelmek, meydana getirmek.

nesneleşmek, ne yapıp yapıp, ne yazık ki, niteliksizlik, nitesel.

olumluk, onmak, orta, ortalama.

ölmez, örtülü ödenek, özendiri, özleştirmeci, özleştirmecilik, öz söz, özünsenmek.

parmağı olmak, pekitmek, püskürteç.

ruh çözümcü, ruhçözümü, ruh hastası.

sağ beğeni, sağ düşünce, sağ görüsüz, salıklamak, sançmak, sapınç, savsaklık, saygılılık, sayı sıfatı, sayışmak, sepettopu, sepici, sergilik, sezdiri, sıcakölçer, sınık, sinlik, soğutkan, soğutmaç, solunmak, son deyiş, soysuzlaşmak, söbe, söz götürmez, suç atmak, suçbilimi, süre durmak, sürümsüz.

tanıklamak, tanlamak, taşlamak, titreşmek, tolunay, toplu tartışma, töreci, törecilik, töre dışı, töredışıcı, töredışıcılık, tutulu.

uçucu, ulamak, ulular sözü, umutluluk, uyanca, uz bilim, uzunkafalı.

üleştirmek, ülküleştirmek.

var sayış , verecek, vergici, vuru.

yağı, yalaza, yalgın, yalınca, yamılmak, yan bölüm, yangılanmak, yanılmaz, yanılmaç, yankılanmak, yansı, yantutar, yapıbilgisi, yapma, yarlıgamak, yazı bilimi, yazıbilimci, yeğnilmek, yermeci, yermeli, yer yuvarlağı, yeter, yığışım, yıldırımsavar, yıllık, yoğrum, yönetimevi, yurtlandırmak, yurtlanmak, yuvak.

TUD yazılı metinlerde görünmeyen doğru kelimelerin sayısı 232'dir. %15'lik bir orana karşılık gelen bu sayının TUD sözlü metinlerde 855 ve oranın %53 olduğu göz önüne alınınca yazı dili ile konuşma dili arasındaki fark ortaya çıkmaktadır.

4.1.2.1.5. TUD Yazılı Metinlerde Görünen “Galat-ı Meşhur” Kelimeler

aday (3599), anıt (347), araç (4329), aralık (1929), asbaşkan (81), asalak (106), ataerkil (265), azınlık (2166).

besin (2249), biçim (2323), bildirge (102), bilim (10511), bilinç (1687), bilinçli (2464), boylam (28), buzul (223).

çaba (3082), çağrışım (324), çekimser (127), çoğunluk (1209).

danıştay (591), denet (1), denetçi (89), denetim (3175), denetleme (906), denetlemek (275), denge (2516), dengelemek (97), dengeli (1192), dengesiz (294), dışbükey (52), dikey (912), dilekçe (450), dokundurmaca (1), dokunulmazlık (278), duyumsama (26), duyumsamak (38), dönem (8097), dönü (3), dürtü (203), düşey (672), düşük (9), düzelti (4), düzlem (214).

edilgen (209), edinti (2), eğretileme (37), ekim (4448), elcil (1), emekli (3319), emeklilik (1290), engebe (42), engebeli (127), erat (30), erdem (988), erdemli (258), esinlenmek (5), esirgemez (4), eşit (67), eşitçe (20), eşitlik (1606), eşitlikçi (258), eşitsiz (336), eşitsizlik (388), etken (1630), etkenlik (45), etki (4832), etkilemek (261), etkilenmek (30), etkili (8825), etkin (5990), etkinlik (2034), etkisiz (628), ettirgen (2), evren (1376), evrenbilim (2), evrim (887), evrimcilik (9), eylemli (66), eylemsiz (25), eytişim (2).

fiziksel (3739).

gelgit (39), genel (43148), genelge (258), genellemek (7), genelleştirmek (21), genellikle (10238), gensoru (111), gerekçe (1043), gerici (544), gericilik (217), girişmek (122), giysi (520), göçmen (1160), gömük (6), görev (8846), görevlendirmek (18), görevli (2470), görevliler (494), görevsizlik (51), görkem (39), görüşçü (17), gözlem (1399), gözlemci (372), gözlemek (146), gözlemevi (54), gündüzlü (84), günlü (182), gürlük (2), güvence (1340).

hepten (296).

ılımlı (641), ılımlılık (17).

içgüdü (160), içtenlik (144), iç tepisi (7), ilişkin (17757), im (463), imlemek (15), inanlı (2), insanbilim (21), insanbilimci (5), işgüder (1), işlem (4262), işteşlik (1), itilim (11), iyicil (8), izdüşüm (17).

kaldıraç (72), kalımlı (7), kalımlılık (3), kalımsız (4), kalıt (18), kamu (14973), kamulaştırmak (5), kamuoyu (1691), karacı (1), karmaşa (321), karşın (8208), kasım (4421), kazıbilim (1), kent (4612), kentçilik (5), kentleşmek (2), kentli (570), kentsoylu (49), kentsoyluluk (1), kıtık (1), kimlik (4012), kimyasal (2911), kişilik (5930), kişiliksiz (135), komutan (893), komutanlık (67), konum (4983), konut (2137), korunum (13), kovuşturma (110), köken (376), kösnü (6), kötücül (101), kural (2103), kurallı (82), kuralsız (87), kurgu (566), kurmay (607), kurultay (432), kuşku (1463), kuşkucu (95), kuşkulanmak (15), kuşkulu (372), kuşkusuz (4392), kutsal (3476), kutsallık (101).

milletvekili (4507), muştı (33), muştucu (3), muştulamak (2), mutlu (8843), mutluluk (2851), mutsuz (1266), mutsuzluk (289).

okul (8994), okullu (86), okutman (11), olağan üstü (3429), olay (37747), olaylı (119), olaysız (75), olguculuk (9), ongun (3), onur (1372), onurlandırmak (15), onurlu (675), onursuz (71), oy (7410), oylum (22).

öge (171), öğretmen (6730), ölçüt (603), öncelemek (2), önder (661), önsezi (39), örnekseme (3), özdek (14), özgecil (1), öz geçmiş (58).

paralı (464).

rastlantı (700), ruhbilim (31).

sabuklama (3), sağ duyu (277), sakınca (671), sakıncalı (537), sakıncasız (15), salt (2561), sanatçı (2955), sanı (247), sav (1007), savcı (1319), savcılık (267), savlamak (7), savlı (1), sayaç (42), sayın (6398), saymaca (24), sayrı (34), sayrılar evi (2), sayrılık (20), seçenek (979), seçiciler kurulu (36), seçmen (891), seçmenlik (8), sekizgen (121), ses bilim (2), sevecen (540), sevecenlik (67), sığınık (17), sınav (1472), sinirbilim (13), sonlu (248), sorum (7), sorumlu (4559), sorumluluk (3095), sorumsuz (281), sorumsuzluk (111), sömürge (14), sömürmek (44), sömürü (548), sömürücü (60), sömürücülük (1), söyleşi (551), söyleşim (23), sözcük (1757), subay (1246), suçul (90), susku (31), süreç (3945), süreğen (58), süreğenlik (2).

tadım (50), takmak (209), tamu(10), tanı (931), tanrıça (411), tanrı tanımaz (20), tanrı tanımazlık (10), tapı (1), tapınç (2), tarım (6643), tartışma (3536), tartışmak (496), teğmen (236), tekel (628), tekelci (315), tekelcilik (10), tekelleştirmek (2), tepki (4510), terim (4411), ters orantılı (1), tin (244), toplum (11554), törebilim (2), tuğay (280), tuğgeneral (192), tutamak (48), tutanak (173), tutuklu (829), tutukluluk (74), türdeş (130), türdeşlik (16), tüzük (438).

ulam (27), ulus (1706), usçu (7), usçuluk (4), usdışı (20), usdışılık (2), utku (172), uyak (40), uyaklı (17), uyaksız (1), uyarılama (154), uyarlamak (45), uydu (899), uyduluk (13), uygu (2), uygulama (5851), uygulamak (765), uygulamalı (499), uygulanmak (117), uyuntu (1), uz (3), uzay (1619), uziletişim (2), uzman (2093), uzmanlaşmak (20), uzmanlık (743).

üçgen (621), ürem (1), ürkü (39), ürün (5925), üstlenmek (175), üye (5195), üyelik (1506), üzgü (3), üzünç (14).

varlıkbilim (5).

yabancıl (1), yabansı (36), yakınsak (14), yakınsamak (8), yalnızcılık (1), yanal (213), yanıt (4930), yanlı (447), yansılama (14), yansılama (1), yansız (174), yansızlık (27),

yantutmaz (1), yaptırım (447), yararlı (2960), yararlılık (28), yararsız (130), yararsızlık (29), yaratı (88), yaratım (109), yargıç (1071), yargıçlık (36), yargıtay (898), yasa (4618), yasama (1482), yaşantı (354), yatay (1584), yazgı (193), yazım (159), yazıt (53), yeğlilik (1), yeğlemek (13), yengi (20), yenilgi (412), yetenek (1028), yetenekli (1072), yeteneksiz (129), yeteneksizlik (8), yetingen (2), yetingenlik (2), yıldı (16), yitim (5), yoğun (8113), yoğunlaşmak (50), yoğunlaştırmak (35), yoğunluk (583), yoksun (2274), yoksunluk (172), yoldüzer (2), yordam (52), yönelim (286), yöntemli (36), yöntemlilik (1), yöntemsiz (3), yükselteç (6), yükselti (62), yürütüm (2).

zorba (192), zorbalık (101).

TUD yazılı metinlerde 488 galat-ı meşhur kelimedenden 389 tanesinin görüldüğü tespit edilmiştir. Bu sayı %80 oranına tekabül etmektedir ki Türkçe Sözlük'teki galat-ı meşhur kelimelerin oranına yakındır. TUD sözlü metinlerdeki oran ise ancak %40 civarındadır.

4.1.2.1.6. TUD Yazılı Metinlerde Görünmeyen “Galat-ı Meşhur” Kelimeler

dilbilim, doğu bilim, dokubilim, döndürmece, duraksatış, duygun, düşkü, eğretiden, eksilti, erkin, erkincilik, etki yapmak, etkinci, etkincilik.

genlik, gerekmek, gereksemek, gün öte.

ılgım.

içken, ilksizlik, inanlılık, inansız, inansızlık.

kalımsızlık, kalıtçı, kanıklanmak, karaduygu, karaduygulu, kasınç, kısınmak, koruncak, koşun, kurallaşmak, kurallaştırmak, kurtulmalık, kutsallaşmak, kuzeysel.

olaybilim, ongunculuk, ongunluk, orun.

ölçüştürmek, öndelik, övünce, özlük işleri, öz sevi, özünlü.

sağ töre, sayıbilim, sayılanmak, seçi, sıralaç, sinirce, sömürgenlik, sungu, süreğenleşmek.

şaşkı.

tanıtmalık, tartışı, titrem, toplanak, tuğbay, tutu, türeti.

uyarılgan, uyducu, uydulaşmak, uzluk.

yabancılık, yabansılık, yakmaç, yalın, yalman, yanıkçı, yanıkmaq, yantutarlık, yantutmazlık, yapıbilim, yapın, yaratımcılık, yasamak, yeğınleşmek, yerinç, yığılışma, yıkı, yıldırak, yır, yoğalmak, yoğaltmak, yorgu, yoru, yöntemsizlik, yükünme, yükünmek, yüzlemece, yüzleşim.

zamandizin, zamansıra.

TUD yazılı metinlerde görünmeyen galat-ı meşhur kelimelerin sayısının 99 olduğu tespit edilmiştir. Bu sayı toplamın %20' si kadardır. Bu oranın TUD sözlü metinlerde %60 civarında olduğu göz önüne alınırsa, galat-ı meşhur kelimelerin yazı dilinde tutunurken konuşma dilinde tam aksi bir görünümün söz konusu olduğu gözlenir.

4.1.2.2. Yeni Kelimelerin TUD Sözlü Metinlerdeki Görünümleri

4.1.2.2.1. TUD Sözlü Metinlerde Görünen “Uydurma” Kelimeler

algı (10), algılamak (3), amaç (44), anı (43), anımsamak (2), asal (8), aşama (29), atamak (1), ayırım (20).

bağımlı (21), bağımlılık (13), bağımsız (55), bağımsızlık (9), bağışıklık (3), bağlaç (5), bağnaz (1), basınç (3), belirlemek (13), bileşik (7), bilimsel (139), bilinçlendirmek (1), bilindik (7), bilinmedik (2), birey (48), bireysel (36), birim (17), boyut (4), bunalım (9) büyü (10).

cinsel (26), coşku (2).

çevirmen (6), çevre (266), çevrim (6), çıkarıcı (2), çoğul (1), çözümlemek (2).

danışman (22), değinmek (15), değiş (5), değiştirmek (25), demeç (2), deney (10), deneyim (23), deneysel (2), derslik (4), devrim (16), devrimci (2), dillendirmek (1), dinlence (1), dinsel (23), dize (6), doğa (52), doğal (194), doğalcı (1), duyarlı (13), duyarlılık (7), duygusal (26), düşünsel (11), düzey (23).

edim (17), egemen (39), egemenlik (34), eleştirel (18), eleştiri (43), eleştirici (2), eleştirme (1), eleştirmen (1), erek (1), esin (1), etmen (5), evrensel (99).

geleneksel (22), gereç (6), gereksinim (3), gereksinme (1), giz (1), gizem (15), gizemli (4), görece (2), görelî (16), görsel (36), gözlemlemek (1), güncel (11), gündem (19).

ılıman (1).

içerik (8), içsel (3), içsellik (1), ikincil (5), iletişim (82), ilginç (115), ilke (33), ilkel (19), ilkelîlik (1), imge (1), irdeleme (1), irdelemek (1), istek (14), istem (4), istemsiz (1), işitsel (5), işlev (6), işlevsel (5), izlenim (2).

kalıtsal (4), kamusal (5), kanı (8), kanıt (7), kanıtlamak (5), karşı (445), karşıt (13), karşıtlık (4), katman (4), kesenkes (1), kırsal (9), kısa (84), kısıtlı (15), kıstak (1), kişisel (63), komut (2), komuta (2), koşul (3), koşullar (16), koşullu (2), koşut (1), koşutluk (3), kuram (5), kuramsal (5), kurgusal (1), kurul (14), kuşak (11).

mut (2).

neden (430), nesnel (13), nesnellik (1), niceliksel (1), nitel (2)

olanak (24), olanaklı (10), olanaksız (10), olası (13), olasılık (3), olumsal (1), onay (14), onaylamak (1), orantılı (6), ortam (268), ozan (7).

ödev (23), ödül (21), ödün (8), önem (123), önemli (1178), önemsemek (1), önemsiz (6), önerge (30), öneri (20), önerme (2), öngörmek (1), öngörü (3), önlem (12), örgüt (22), örgütlemek (1), örgütlü (2), örgütsel (1), örneğin (131), örnek (229), öykü (12),

özel (385), özellik (20), özellikle (586), özerk (8), özerklik (30), özet (24), özetlemek (10), özgü (26), özgün (5), özgür (185), özgürlük (65), özgürlükçü (9), özgürlükçülük (2), özne (86), öznel (6), özümleme (1).

rastlantısal (1), ruhsal (10).

sanal (5), saptamak (3), sarmal (1), saydam (3), saygın (20), saygınlık (4), sayıştay (1), serüven (1), sezgisel (4), simge (2), simgesel (2), siyasal (141), somut (30), somutlaştırmak (1), sorun (244), soyut (16), soyutlama (1), sömürge (4), sömürgecilik (3), söylem (29), söylence (1), sözel (13).

şölen (2).

tanım (11), tanımlamak (5), tanrısal (5), tarımsal (15), tarihsel (54), tasarı (23), tasarım (10), tasarlamak (1), teğet (5), tek düzelik (1), tekil (11), tekillik (1), terimsel (2), tikel (3), toplantı (44), toplumsal (76), toplumsallık (2), töz (1), tutku (2), tutucu (5), tutuklama (2), tüketici (14), tüketim (25), tüm (355), tümce (1), tümel (22), tümevarım (2), tüzel (6).

uğraş (7), ulusal (144), ulusçuluk (2), usamlama (2), ussal (2), uygar (6), uygarlık (16), uzam (6).

yadsımak (1), yandaş (1), yandaşlık (2), yanılsama (2), yansıtmak (2), yapay (9), yapısal (11), yapıt (1), yasal (55), yaşam (90), yaşam öyküsü (2), yaşamsal (4), yerel (42), yerellik (2), yeti (2), yineleme (1), yinelemek (1), yontu (1), yönelti (1), yönetsel (1), yönetmen (27), yönetmenlik (2), yöresel (7), yörünge (2), yükümlü (3), yükümlülük (1), yüzey (1), yüzeysel (2).

Toplam 1008 uydurma kelimedenden 274 tanesinin TUD sözlü metinlerde görüldüğü tespit edilmiştir. Bu da %27 gibi düşük sayılacak bir orana tekabül etmektedir. Öyle ki uydurma kelimelerin Türkçe Sözlük'teki oranı %79, TUD yazılı metinlerdeki oranı ise %68'dir. Üstelik kelimelerin görünme sayılarının da oldukça düşük olduğu görülmektedir. Bu da yeni kelimelerin konuşma dilinde kabul görüp yerleşikleşmesinin oldukça güç olduğunu göstermektedir. Ayrıca, bu durum insanların konuşma

âdetlerinde köklü bir değişiklik görünmesinin en azından kısa vadede pek de mümkün olmadığı şeklinde de yorumlanabilir.

4.1.2.2.2. TUD Sözlü Metinlerde Görünmeyen “Uydurma” Kelimeler

acun, açımılama, açınım, açınmak, açmazlık, adıl, akağın, akçeli, aklamak, aktöre, alabık, aldatı, alışkı, alnaç, andaç, anık, anıklamak, anlak, anlatı, anlık, ansımak, arıtlaşmak, artam, asıcıl, aşnı, ataç, atanmak, avunç, avuntu, ayça, ayırğa, ayırmaç, ayırt, ayırtı, aymaz, aymazlık, ayral, ayrılanmak, ayrılasmak, ayrımlasmak, ayrışık, azış, azışık, azışmak, azrak.

bağı, bağıl, bağım, bağıntı, bağıntılı, bağıntılılık, bağışık, bağıt, bağıtlamak, bağıtlı, bağlam, bağlaşık, bağlaşmak, bakaç, başıyapıt, başıyazman, batkı, belgin, belgisiz, belgit, belirteç, belkili, bellek, bellik, benzek, benzeti, beti, betik, betim, betimlemek, betimsel, bırakıt, biçem, bildirmen, bilecen, bileduyuş, bileşim, bileşme, bileştirme, bilgelik, bilinçlenmek, bireycilik, bitek, boğumlanma, boş inan, bozut, bölücük, bölümce, bölümlemek, budunbetim, budunbilim, budunbuyrun, bulgulamak, bulunç, bunlu, bunluk, burgaç, bütet, bükün, büküntü.

cılızlık, cinslik, coşu, coşumculuk.

çağcıl, çağırtmaç, çağrılık, çakılı, çakım, çatak, çatı, çatışık, çatışkı, çavlan, çekilim, çekimlemek, çekimsemek, çekince, çekinti, çekül, çevrelemek, çevren, çevrilemek, çevrinmek, çıkak, çıkarcıl, çıkıat, çıkıt, çıvmak, çizelge, çoktanki, çoktanlık, çözünmek.

dağıtman, dalaş, dalgı, dalınç, dalsayış, danış, dayanca, dayanç, dayanga, dayanış, dayangaç, dayanışık, değer kira, değgin, değinmece, değışkeme, değışmece, değre, denek, denetmen, deneylemeli, deneyli, denkser, derey, dergin, derginlemek, derişik, derişmek, devim, devimsel, devimsellik, deyi, dışalım, dışınlı, dışlak, dışlamak, dışrak, dikleme, dillenim, dinci erki, dingin, dinginlik, direngen, direnim, direnti, direşim, direşken, direşmek, dirim, dirimli, dirimsel, dişil, diyelek, diyem, dizem, dizge, dizgeleştirmek, dizgesel, dışrak, dikleme, dillenim, dinci erki, dingin, dinginlik, direngen, direnim, direnti, direşim, direşken, direşmek, dirim, dirimli, dirimsel, dişil, diyelek, diyem, dizem, dizge, dizgeleştirmek, dizgesel, dizmen, doğacılık, doğaç,

doğalcılık, doğallık, doğa ötesi, doğrulu, doğunç, doğunçluk, doğunçtan, doğuşlu, dokunca, dokunsal, dolantı, dolunca, donamak, donatman, doygı, dölüt, döndürü, dönöl, dönence, döner, dördöl, dörüt, dörütmen, döşem, döşemci, dura, duraç, dural, duruksun, durumsamak, duyarga, duygan, duyganlık, duysal, duyumsal, düşgörü, düşgücü, düşlem, düşlemek, düşsel, düş ülke, düşün, düşüncü, düşüncülük, düşündeş, düşüntü, düşüt, düz anlatış, düz çizer, düze, düzeç, düzeltmen, düzence, düzengeç, düzenleşik, düzgü, düzgöl, düzgölü, düzgüsel, düzgüsüz, düzün, düz yazı.

eder, edilgi, edilgin, edimsel, edimselcilik, edinç, edirik, edinsel, eğindirmek, eğitbilim, eğitbilimci, eğitbilimsel, eğitçi, eğitimsel, eğitken, ekenek, ekin, ekinç, ekinli, ekinlilik, ekinsel, ekinsiz, ekinsizlik, eksikli, elerki, elerkli, eleştirimcilik, eleştirmeci, eleştirmenlik, elgin, erden, erdenlik, erem, eremlemek, ergimek, ergitmek, eril, erin, erinç, erinçsiz, erinlik, erke, esindirmek, esinlemek, eskil, eskisel, eskillik, eslemek, eşey, eşeyssel, eşgüdüm, etkimek, evre, eytişimsel, ezgisel, ezinç.

geçegen, geçenek, gereksinmek, gezmen, girişik, gizemci, gizemcilik, gizemsel, gizil, göksel, gömüt, gömütlük, gönence, gönenç, görececi, görececilik, görelilik, görü, güldürmen, günce, güncelleşmek, güncellik, gürel, güreli, gürellik.

ılım, ıra.

içbükey, içermek, içitim, içitmek, içlek, içlem, içlik, içrek, ikil, ikircim, ikircimli, ilinek, lkelcilik, ilkeleşmek, ilkelleşmek, imgecilik, imgelem, imgeleme, imgelemek, imgesel, imleç, imren, imrence, imsel, inak, inakçı, inakçılık, inaksal, inanca, incelem, indirgeme, indirgemek, istemli, istenç, istençli, istençsiz, ister, işçil, işyar, itki, izdem, izlenimci, izlenimcilik.

kaçınık, kakışık, kakışma, kalıtım, kamul, kamutanrııcılık, kamutay, kanıkmak, kanıtlı, kapsam, kapsamak, kapsar, karasal, karşıcı, karşınlık, karşıtçı, karşıtlam, karşıtlaşmak, kasıl, katışksız, katmanlaşmak, kayra, kayşa, kesene, kesinleme, keşik, keşikleme, kılgi, kılğılamak, kılğılı, kılgın, kılğısal, kınamsımak, kıpı, kısır döngü, kısıt, kısıtlamak, kıya, kişilik dışı, kişiselcilik, kokusal, koşa, koşaç, koşuklama, koşuklaşım, koşuklu, koşullandırılmak, koşullandırmak, koşullanmak, koşutçuluk, kovumsama, koyak, köğ, köğük, kösnücül, kösnül, kumul, kuramcı, küşüm.

nedensel, nedensellik, nelik, nesnelcilik, nesnelleşmek, nesnelleştirmek, nicel, niteliksel.

olasıcılık, olası, olumsuzluk, omuzdaşlık, onaylı, onaysız, onursal, orantı, ortaç, ortaşık, ozansı.

ödense, ödevli, ödevcil, ödüllendirmek, ödünlemek, ödünl, ödünsüz, öğrenmelik, öğür, ölçün, öncel, önel, önermek, öngöröl, öngün, önsel, ön tasar, öрге, örgen, örgencilik, örgenleşmek, örgenlik, örgensel, örgensellik, örgütçü, örgütçölük, örgütlendirmek, örgütlenmek, örgütsüz, öykücü, öykücölük, öykülemek, öykünce, öykünmek, öyküsel, özdekçi, özdekçilik, özdeksel, özdevim, özdevimsel, özdevimsellik, özelci, özelik, özelleşmek, özelleştirmek, özenci, özencilik, özengen, özetleyiş, özetleyim, özgöl, özgülemek, özgüllük, özgünlük, özgürlüksüz, öznelcilik, öznellik, özsel, özümlemek, öz yaşam.

pekin, pekinlik.

ruhbilimsel, ruh çözümsel.

sağın, sağ istem, sağlıksal, sakıntı, sakıntılı, sakıntısız, salt çoğunluk, saltçılık, saltık, saltın, sanrı, sarkıl, savunca, saydamlaşmak, saydamlık, saylav, sayman, saymanlık, sayrıl, sayrımsak, sayrımsamak, sergen, sesçil, sığa, simgeci, simgecilik, simgelemek, simgeleşmek, simgesellik, sindirimsel, siyasa, soğurmak, somutlamak, somutlaşmak, somutluk, sorunsal, soyutçuluk, soyutlamak, soyutlanmak, soyutluk, sömürgeleşmek, sömürgeleştirmek, sönüm, sönümlemek, söylen, söylenbilim, söylene, söyleşmek, söylev, sözü, süre duran, süre durum.

tanılamak, tanıt, tanıtlamak, tanmalı, tansımak, tansık, tasarımılamak, tasım, tasımlamak, taşıl, tecim, tecimen, tecimevi, tecimsel, tek düze, tek düzen, tek düzenlik, tekellik, tekilleştirmek, tensel, tepke, tepkimek, tike, tiksiniç, tiksiniçlik, tin çözüm, tin çözümsel, tinsel, tinselci, tinselcilik, tinsellik, toplum bilim, toplumbilimci, toplumbilimsel, toplumcu, toplumculuk, toplumsallaştırma, toplumsallaştırmak, törel, tözcölük, tutkulu, tutkusall, tutuculuk, tutuklamak, tüm dengelim, tüm dengelimsel, tümevarımsal, tümleç, tümlemek, tümlenmek, tümler, tüm sayı, türe, türel, türetmen, türen, türsel, türsellik, türüm, tüze, tüzeci, tüzel kişi.

uğraştas, ulaç, ulusallaştırmak, ulusallık, ulusçu, umarsız, us alır, usa vurmak, uslamlamak, ussallaştırma, ussallık, uygarlaşmak, uygarlaştırmak, uygulayım, uygulayım bilim, uygulayimbilimsel, uygulayımsal, uyruk, uyrukluk, uzaduyum, uzaysal.

ülküşel, ülküşelleştirmek, üretmen, üstenci, üstlenme, üstlenmek.

varsıl, varsıllaşmak.

yabanıl, yabanılık, yabansımak, yadsıl, yadsıma, yadsın, yadsınlık, yalınç, yalınçlık, yalıtım, yalıtımcı, yalıtkan, yalıtımak, yanaşlık, yanay, yanıltı, yanıtlamak, yanıtlanmak, yansım, yansımak, yapıntı, yapısalıcı, yapısalıcılık, yasalaşmak, yasalaştırmak, yasallaştırmak, yaşam öyküşel, yaşamsallık, yaymaç, yayman, yazak, yazın, yazıncı, yazıncılık, yazıneri, yazınsal, yazınsallık, yazman, yerey, yer öte, yetişek, yetke, yılçağı, yıldalık, yinelem, yoğaltıcı, yoğaltım, yoksunmak, yoksuzluk, yokumsamak, yontucu, yontuculuk, yönerge, yönseme, yöntembilimsel, yöntemsel, yöresellik, yurtsama, yurtsamak, yüküm, yükümlenmek, yüzeysellik.

zamansırasal, zoralım.

1008 uydurma kelimedenden 734 tanesinin TUD sözlü metinlerde görünmediği tespit edilmiştir. Bu da %73 gibi oldukça yüksek bir orana tekabül eder. Uydurma kelimelerin yazı dilinde büyük oranda tutunup yerleşikleşmesi ve hatta sözlükselleşmesi zaman içinde mümkün olmuştur. Ancak, buradaki veride de görüldüğü üzere, konuşma dili için bunu söylemek çok güçtür. Buradaki veride ilginç olan şey ise, bu derlemin sözlü metinlerinde görünmeyen bazı uydurma kelimelerin dilde yerleşikleşmiş ve hatta sözlükselleşmiş olmalarıdır. Örnek olarak; *anlatı, bellek, çatı, dışla-, imgelem, karasal, nedensellik, onaylı, öner-* kelimeleri verilebilir.

4.1.2.2.3. TUD Sözlü Metinlerde Görünen “Doğru” Kelimeler

açı (4), açıklama (67), açıklamak (16), açıklık (8), ağıt (6), akar yakıt (65), akıcı (1), akım (16), aktarmak (10), alan (213), albay (28), alışkanlık (12), alıştırmak (7), alyuvar (1), anaerkil (1), anayasa (117), anlam (28), anlaşma (54), anlaşmazlık (2), anlatım (8),

anlatma (11), anmak (6), ant (2), antlaşma (1), aracı (22), arama (16), ardışık (3), artı (111), atılım (3), aydınlatmak (1), ayırım (2), aykırı (18), ayrintı (11), azaltma (3).

bağış (6), bağlantı (28), bakan (176), bakanlık (26), bakım (46), bakımından (83), barış (76), basılı (4), basılmış (4), basım (3), basın (76), baskı (82), basma (2), basmak (2), başarı (37), başarılı (117), başarısız (5), başarmak (3), başbakan (136), başkan (383), başkanlık (63), başkent (8), başvurma (3), batı (104), belge (34), belirgin (8), belirli (70), belirsiz (8), belirtmek (44), bencil (3), benlik (1), benzetme (3), bildiri (26), bildirme (1), bilge (16), bilgi (376), bilgili (13), bilgi sayar (90), bilinen (44), bilinmeyen (11), bilirkişi (8), birleşik (76), birleşim (4), birlik (55), bitki (31), bölge (78), bölü (81), bölüm (127), bulaşıcı (4), buluşma (5), buluşmak (6), buyruk (3), buzdolabı (3), bütünleme (1).

canlandırmak (4), canlılık (4), cansız (2), caymak (2), cezalandırma (2), cılız (2), cumhurbaşkanı (72).

çağ (36), çağdaş (58), çağdaşlaşma (5), çağırma (1), çağrı (25), çalışma (203), çarpık (7), çarpan (7), çarpım (2), çarpma (6), çatışma (11), çekici (16), çekilme (3), çekingen (1), çekinme (3), çelişik (2), çelişki (20), çelişme (1), çeşit (53), çeşitli (168), çeşitlilik (3), çeviri (10), çıkar (80), çıkarma (18), çıkış (38), çıkışlı (9), çırpınmak (1), çırpıntı (1), çizgi (49), çoğaltma (1), çoğun (1), çokluk (2), çorak (2), çökme (1), çözmek (24), çözüm (95).

dağıtan (3), dağıtıcı (4), dağıtım (18), dal (8), danışma (27), danışmak (2), davranış (20), davranmak (7), dayanıklı (13), dayanışma (13), değerli (741), değin (3), değişen (32), değişik (1929), değişim (22), değişken (2), değiştirmek (6), dek (14), deneme (21), denemek (18), denizaltı (1), denk (2), denkleştirmek (1), denli (4), deprem (19), dergi (22), dernek (12), destek (117), devinim (1), deyim (20), deyiş (1), dışışleri (113), dil (212), dilek (36), dinlenme (13), direnme (1), direnmek (2), dizi (51), doğrulamak (1), doğrultu (2), doğu (106), doğum (145), doğurgan (4), doku (9), dokunaklı (1), dolaşım (9), dolaylı (22), dolaysız (4), dolunay (1), donatmak (1), doruk (6), doygunculuk (1), doyum (3), doyurucu (5), dönemeç (1), dönmek (14), dönüş (26), dönüştürmek (8), dönüşüm (21), dörtlük (12), döşeli (3), döşeme (1), durak (5), durgun (3), durma (8), durmaksızın (1), durum (228), duruşma (8), duyarlık (1), duygu (112), duygulu (1),

duyu (4), duyurmak (5), duyuru (1), düş (3), düşünce (121), düşünme (65), düşünür (34), düzelme (1), düzeltme (6), düzenlemek (3), düzenli (34), düzensiz (6), düzgün (83).

edinmek (4), eğilim (19), eğitici (3), eğitim (369), eğitimci (7), eğitmen (2), eğri (4), eğrilik (4), ek (53), eklemek (13), eklenti (1), eksi (60), eksik (86), eksiklik (8), elçi (4), elçilik (5), eliyle (3) elverişi (6), emek (44), emekçi (3), en (11), engel (30), engellemek (14), engin (42), enlem (1) er (8), eren (4), ergenlik (3), erişim (6), erişkin (4), erk (2), esnek (4), esneklik (4).

faydalanmak (4), felçli (3), fıkra (6).

gecikme (3), geçici (37), geçiş (37), geçmiş (1239), gedik (3), gelecek (5), gelenek (23), gelişigüzel (1), gelişim (31), gelişmek (3), geliştirmek (24), gerçek (213), gerçekçi (37), gerçekleşmek (1), gerçekleştirmek (15), gerçeklik (20), gerçekten (753), gerçi (142), gerek (308), gerekli (133), gereklilik (2), gereksiz (31), gerilim (7), gevşeklik (1), gezegen (3), gezgin (3), gezginci (1), gezi (8), gezici (1), gider (4), giderek (66), gidermek (5), giriş (49), girme (4), gizli (57), göç (49), göndermek (5), göre (880), görgü (3), görme (18), görüntü (27), görünüm (8), görünüş (1), görüş (51), görüşme (55), gösterge (12), gösteri (14), gözdağı vermek (1), gözükme (3), güç (113), güçlü (78), güçsüz (1), güldürü (2), gülmece (6), gündelik (9), güney (65), günlük (90), güven (55), güvenç (21), güvenilecek (1), güvenilir (18), güvenli (25), güvenlik (190), güvensizlik (9).

haberleşme (2), hammadde (2), hoş görü (8).

ısı (10), ısıtma (8), ışıklandırma (1), ışın (3).

içişleri (19), içten (19), içtüzük (17), ikilik (1), il (98), ilçe (26), ilerleme (23), ilerici (3), ilericilik (1), iletim (6), iletmek (7), ilgi (45), ilgilenmek (5), ilgili (918), ilgisiz (3), ilgisizlik (2), ilintili (6), ilişki (70), inanç (65), inançlı (6), inceleme (17), incelemek (9), incelik (7), indirim (18), indirimli (3), indirme (1), insancıl (7), insancılık (2), iş birliği (72), iyimser (8), iyimserlik (3), izinli (3), izlemek (18).

kaçınmak (2), kalan (93), kalım (1), kapalı (131), kapalılık (2), karalama (1), karamsar (5), karamsarlık (2), kararlılık (2), karışmak (3), karışım (9), karmaşık (16), karşılaştırma (21), karşılaştırmak (1), karşılık (40), kas (10), katılmak (14), katkı (76), katma (12), kavram (40), kavşak (1), kayıtlı (17), kayıtsız (1), kaynak (62), kazanmak (28), kendiliğinden (19), kendince (3), kesim (138), kesinlik (1), kesinti (4), kesintisiz (7), kestirmek (1), kılavuz (5), kırılma (1), kışkırtıcı (2), kıvanç (4), kimi (119), kişi (523), kolluk (2), konu (271), konuk (30), konuşma (138), konuşmacı (17), korucu (1), koruma (34), korunma (3), koruyucu (14), koruyuculuk (1), kök (4), kökten (13), köktenci (1), kullanılmış (20), kullanma (17), kullanım (33), kurma (12), kurtuluş (41), kurucu (83), kuruluş (40), kurum (65), kuruntu (1), kuşatma (5), kutlamak (4), kutlu (1), kuzey (84), küçümsemek (2), küçültme (2).

nesne (45), nice (13), nicelik (5), nitelik (13), nitelikli (16), niteliksiz (3).

odak (6), okuma (33), okur (19), olabilir (651), olabilirlik (1), olağan (10), olağan dışı (4), oldu bitti (1), olgu (15), olumlu (130), olumsuz (76), olumsuzluk (1), oluş (9), oluşum (8), omur (2), omurga (8), omurilik (2), onarım (5), oran (225), oranlı (2), orta çağ (8), ortak (166), ortaklaşa (7), ortaklık (13), otlak (2), oturum (117), oymak (3), oyun (206), oyuncu (61), oyunculuk (31).

öç (2), ödeme (29), ödemek (10), ödenek (11), öğrenci (212), öğrencilik (9), öğrenim (8), öğreti (4), öğretim (224), öğüt (3), ölçek (1), ölçü (6), ölçülü (2), ölçüm (8), ölçüsüz (3), ölüm (47), ölümlü (4), ölümlülük (1), ölümsüz (6), önce (1435), öncelik (14), öncü (5), önlemek (7), ön yargı (1), örneklik (2), övgü (3), övmek (1), övünç (1), övünmek (1), öz (42), özdeş (2), özen (7), özendirmek (1), özenli (4), özenti (11), özgeci (1), özlem (27), özümsemek (1), öz veri (7), özveri (5).

parasız (12), parça (47), pay (26), paydaş (1), pekiştirmek (5).

rastlamak (2).

sağlamak (58), sağlık (376), sağlıklı (83), sağlıksız (3), sakınmak (1), saldırgan (2), saldırı (5), saldırmak (2), salgın (5), samanyolu (4), sanık (11), sapıklık (1), sarkıt (1), satıcı (3), savaş (156), savaşçı (6), savaşçılık (1), savaşmak (2), savunma (42),

savunmak (1), savunuculuk (1), saygı (110), saygıdeğer (24), saygılı (11), saygısız (2), saygısızlık (11), sayı (423), sayılı (134), sayım (11), saymak (9), seçilmek (3), seçim (222), seçkin (5), seçme (3) seçmek (6), seçmeli (13), sergi (7), sergilemek (1), sezmek (1), sığınak (1), sığınmak (4), sınıflama (7), sınıfta kalma (4), sınıflandırma (2), sınır (19), sınırlamak (4), sınırlandırmak (1), sınırlayıcı (4), sınırlı (38), sıvı (11), soluk (3), solunum (5), sona ermek (32), sonsuz (17), sonuç (93), soru (311), soruşturma (19), soy (21), soy kırım (11), soylu (3), soyluluk (1), soysuz (2), söylenti (2), söyleyiş (2), söz (574), sözcü (5), sözde (19), söz gelimi (2), söz konusu (24), sözle (2), sözleşme (18), sözlü (37), sözlük (6), suç (36), suç işlemek (5), suçlamak (3), suçlu (11), suçsuz (2), suç üstü (1), sunmak (25), sunu (1), sunuş (3), suskun (3), sürdürmek (10), süre (205), sürekli (327), süreklilik (4), süreli (26), sürgün (9), sürmek (7), sürünge (1), sürüp gitmek (3).

şaka (39), şakalaşmak (1), şenlik (4), şimdiki zaman (1).

takma ad (1), tanık (17), tanıklık (5), tanıtmak (14), tanrı (49), tapınak (3), tapma (1), taslak (5), taşıma (9), titreşim (3), toplam (102), toplama (18), toplamak (9), toplanmak (8), topluluk (11), töre (14), tören (16), tutar (8), tutarlı (9), tutarlılık (2), tutuk (1), tutum (21), tutumlu (1), tutumsuzluk (1), tür (131).

uçak (25), uğraşı (1), uğraşmak (7), ulaşım (21), ulaştırma (6), uluslararası (149), ummak (1), umut (53), umutlu (5), umutsuz (7), umutsuzluk (5), uyarıcı (4), uyarı (15), uyarılmak (1), uyarma (1), uyduruk (1), uyum (70), uyumlu (22), uyumsuz (2), uyumsuzluk (2), uyuşum (3), uzatmak (7), uzlaşma (28), uzlaşmacı (8).

ülke (200), ülkü (62), ülkücü (3), ün (7), ünlem (3), ünlü (73), ünsüz (2), üreme (2), üremek (2), üretici (9), üretim (119), üretmek (38), üst (183), üstü kapalı (3).

varlık (33), varlıklı (7), varmak (6), var sayım (11), vazgeçme (1), veri (29), verim (11), verimli (42), verimlilik (8), verimsiz (1), vurgu (14), vuruş (2).

yaban (1), yakıt (68), yaklaşık (192), yaklaşım (31), yaklaşma (6), yalın (13), yamuk (16), yanılma (3), yanıltmaca (1), yankı (7), yapı (60), yapım (32), yapımcı (5), yapmacık (3), yarar (23), yararcı (1), yararlanma (7), yararlanmak (8), yaratık (2),

yaratış (2), yargı (27), yargılamak (1), yarı (71), yarıyıl (2), yarım (126), yarış (9), yarışçı (2), yarışma (8), yarışmacı (1), yas (1), yatılı (12), yatırım (95), yatırımcı (8), yayılma (2), yayın (64), yaymak (2), yazar (79), yazarlık (5), yazıcı (2), yazık (150), yazışma (1), yenik (1), yenilmek (1), yenilik (5), yenmek (5), yer çekimi (1), yermek (2), yeterli (92), yeterlilik (3), yetersiz (19), yetersizlik (3), yetinmek (1), yetki (36), yetkili (18), yetkin (14), yıkım (6), yoksul (15), yoksulluk (12), yollamak (3), yolsuz (1), yolsuzluk (5), yorum (44), yorumcu (1), yorumlamak (2), yön (14), yönelmek (1), yöneltmek (3), yönetici (23), yöneticilik (2), yönetim (106), yönetmek (4), yönetmelik (8), yöntem (41), yöre (12), yurt (96), yurtsever (3), yurtseverlik (1), yurttaş (11), yurttaşlık (4), yüklem (2), yükleme (1), yükseltme (1), yürekli (6), yürürlük (2), yürütme (29), yürütmek (8), yüz ölçümü (2), yüzünden (77), yüz yıl (58), yüz yıllık (2), yüzyüze (8).

zincirleme (4), zorlayıcı (1), zorunlu (41), zorunluluk (13).

1626 doğru kelimedenden 771 tanesinin TUD sözlü metinlerde görüldüğü tespit edilmiştir. Bu sayı oransal olarak %50'den biraz daha azdır. Bu oranın TS'de %95, TUD yazılı metinlerde %85 civarında olduğu düşünülürse, doğru kelimelerin TUD sözlü metinlerde görünme sayısının oldukça düşük olduğu söylenebilir. Buradan hareketle bir kez daha, yeni kelimelerin günlük konuşma dilinde kullanımının pek de yaygın olmadığı sonucu çıkarılabilir. Öte yandan bu kelimelerin yaklaşık yarısının konuşma dilinde kullanılıyor olması, yeni kelimelerin kabul görüp yerleşikleşmesi açısından dikkate değer bir durumdur.

4.1.2.2.4. TUD Sözlü Metinlerde Görünmeyen “Doğru” Kelimeler

ad çekme, akan yıldız, akıcılık, akıncı, akkor, akyuvar, alındı, alışılmış, ardıl, arı, artçı, ast, aşınma, aşırma, atacılık, atardamar, ayrıklı.

bağdaşmak, bağışlamak, bakımsız, baltalama, barınak, basımevi, bayındır, beğeni, belgi, belirlemek, belirti, berkitme, bezek, bezemeli, bezeyici, bezginlik, bilmezlenmek, bilmezlikten gelme, birbirini tutmazlık, bir cinsten, bitim, bölmek, bölüp ayırmak, bölüştürmek, bucak, buğu, bulaşmak, bulgu, bulucu, bulunma hakkı, bulunmayış, bulutsu, bunaltı, bunama, bundan böyle, bundan dolayı, bundan sonra, bununla beraber,

buyrultu, buyurmak, buzdağı, büyülteç, büyültme, büyüksemek, büyüteç, büyütme, büzülme.

can atmak, cankurtaran.

çağlayan, çağrıcı, çalım, çalıştırı, çalıştırıcı, çapraşık, çarpma cedveli, çatalağız, çekim, çekinmek, çekmek, çelişiklik, çelişmek, çelmek, çevirici, çevri, çevri yazı, çıkarsama, çıkma, çizge, çoğalma, çok seslilik, çok tanrı, çökelmek, çökeltmek, çökelti, çökmesi yakın, çürük, çürütmek.

dağıtımcı, damıtık, damıtmak, danışık, danışıklı, davacı, davalı, davranım, dayanışmak, değerbilir, değersiz, değirmi, değişkenlik, değıştiri, delgi, denklem, denkleme, denkleşim, denkleşmek, denklik, depremek, deprenmek, derinti, devindirmek, devingen, devingenlik, devinmek, devrimcilik, dışadönük, dışadönüklük, dışavurumculuk, dışgörünüş, dışkı, dış ülkü, dicit, diklemesine, dilbilgisi, dile dolama, dilekçi, dil uzatma, direnç, dirimselcilik, dirimsellik, dirlik (dirilik), dirlik, dizgi, dizgici, dizin, doğru, doğruculuk, doğu bilimci, doğuştancılık, dokundurma, dokunum, dolay, donatı, donatım, doygun, döl, döllemek, döl yatağı, döndürme, dönüşlü, dönüşmek, dönüştürüm, dönüşümcülük, dörderleme, dörderli, dördün, dördüz, dörtgen, döşemek, durağan, duraksamak, durgu, duruk, duyar, duyguculuk, duygudaş, duygudaşlık, duygulandırmak, duygulanım, duygulanmak, duygululuk, duyum, duyum yitimi, duyus, düşünceleme, düşünö, düzeltici, düzen, düzlemek, düzme, düzmece, düzmecelik, düzmeci, düzmecilik.

edinilmiş, eğik, eğim, eğiticilik, eğitimcilik, eğitmek, eğitsel, eğitsellik, eğreti (iğreti), eklem, eklemeli, eksen, eksilme, eksiltme, elindelik, el yazması, el koyma, en az, en çok, enez, engelleyici, engel olmak, ergen, ergi, ergin, erginlik, ertelemek, esen, esenleşmek, esenlik, eski eserler, esrik, esriklik, esirmek, esritmek, esritici, eş anlamlı, eş değerli, eş değerlilik, eşsesli, eş zamanlı, eş zamanlılık, evcil, evcilleşmek, evcilleştirmek, evirmek, ezgi, ezme, ezici, ezici çoğunluk.

fizikötesi.

geciktirme, geçer, geçerlik, geçersiz, geçişli, geçişmek, geçişsiz, geçmelik, gelecekçi, gelenekçilik, gelenekleştirmek, gerçekçilik, gerçeklemek, gerçeküstücülük, gereksizlik, gerektirmek, geri almak, geri bırakmak, geri çevirmek, geri istemek, geri vermek, gerilemek, gezicilik, girmelik, göçmek, gökbilim, gökçe, gökçek, gökçül, gömmek, gömü, gönenmek, gönül hoşluğu, görenek, görüm, görünü, görünüşe göre, gösterişsiz, göstermelik, gözbağcı, göze, gözetim, gözgül, gücenik, güceniklik, gücü yetmek, güdü, güdüm, güdümlü, güzel sanatlar.

haktanır, haldeş, halkbilgisi, halk oyu, hazırlık sınıfı, hiççilik, hoşgörücü, hoşgörür.

ırakgörür, ısı ölçer, ışık ölçer, ışıldak, ışın ölçer.

içe bakış, içe dönük, içe dönüş, içe kapanış, iç uyum, ikici, ikicilik, ilenç, ilenmek, iletken, iletkenlik, iletke, ilgilendirmek, ilinti, ilişik, ilk çağ, inan, indirimsiz, inme, insancı, insanüstü, iş bırakımı, iş bölümü, işitim, işkil, işkillenmek, işkilli, işlemez, itilme, ivdirmek, ivecen, ivecenlik, ivedi, ivedilik, ivgen, ivgenlik, ivmek, iye, iyelik, iyilikçi, iyi niyet, izleyen.

kabarma, kaçak, kalıntı, kalkışma, kanık, kanun koyan, kanun koyucu, kaplam, kargaşacı, kargaşacılık, kargaşalık, kargımak, kargış, karma, karmaşmak, karmaştırmak, karşı duygu, karşılıklık, kasılım, katışık, kayırmak, kayıtlamak, kayıtsızlık, kendi eliyle, kerte, kesenek, kesik, kesiksiz, kesilmek, kesin, kesinleşmek, kesinleştirmek, kesit, kestirme, kılavuzluk, kınamak, kırılmak, kırım, kısaltış, kısılma, kısıntı, kısmak, kışkırtı, kışkırtma, kıvançlı, kıvanmak, kıyıcı, kıyıcılık, kıyım, kiralama, koçak, koçaklama, kokuşmak, kokuşuk, kol, kolçak, kollamak, konukçu, konuk evi, konuklamak, konukluk, konuksever, konusu, korunak, koşuk, koşukçu, kov, kovalama, kovma, kökleşmiş, köktencilik, körelmek, kösnük, kötümser, kötümserlik, kötü niyet, kötüye kullanma, kumla, kurtulma, kurumlaşmak, kut, kutlulamak, kutsamak, kutsuz, kuz, kuzey batı, kuzey doğu, küskün, küşümcülük, küşümlenmek.

mayası bozuk, memnunlukla, meydana çıkmak, meydana gelmek, meydana getirmek, mirasçı.

nesneleşmek, nesneleştirmek, ne yapıp yapıp, ne yazık ki, nite, nitelemek, niteliksizlik, nitesel, noktalama, nüfusbilim.

olumluk, oluşmak, omuzdaş, onam, onama, onamak, onarmak, ondalık, onmak, oranlamak, oransız, orta, ortaklaşacılık, ortaklaşma, ortaklaşmak, ortalama, oylamak, oyunlaştırmak.

ödenti, öğretsel, öğütlemek, öldürüşme, ölmez, ölümsüzlük, öncesiz, öncesizlik, öncül, önek, ön seçim, ön söz, ön tasarı, ören, örneklendirmek, örtülü ödenek, özdeşlemek, özdeşlik, öz deyiş, öz eleştiri, özendirir, özenmek, özensiz, özensizlik, özentici, özentili, özge, özgecılık, özleme, özlemek, özleşmek, özleştirmek, özleştirmeci, özleştirmecilik, özleştirmek, özletmek, özlülük, öz söz, öz su, özümseme, özümsemek.

parlamak, parmağı olmak, pekitmek, püskürteç.

ruhbilimci, ruh çözümci, ruhçözümü, ruh hastası.

sağ beğeni, sağ düşünce, sağ görü, sağ görülü, sağ görüsüz, sakıngan, saldırganlık, saldırmazlık, salgı, salgılamak, salık, salıklaamak, salık vermek, salıverme, san, sanatlı, sançmak, sapınç, saplantı, sapmak, sarkaç, savaşım, savaşkan, savruk, savsak, savsamak, savsaklamak, savsaklık, savunu, savunucu, saygılılık, sayı sıfatı, sayılama, sayışmak, seçkinlik, seçmeler, seçmece, seçmeci, seçmecilik, sepettopu, sepi, sepici, sergilik, sesbilgisi, sesdeş, sesli, sessiz, sevi, sezdiri, sezdirmek, sezgi, sezgicilik, sıcakölçer, sıkı düzen, sıkı yönetim, sınamak, sınıf geçme, sınık, sınırdas, sınımak, sin, sindirim, sindirmek, sinlik, soğutkan, soğutmaç, solungaç, solunmak, son deyiş, son ek sonrasız, sonrasızlık, son söz, sonsuzluk, sonuçlandırmak, sonuçlanmak, sorgu sorgu hakimi, soruşturmak, soya çekim, soya çekme, soy ağacı, soydaş, soysuzlaşma, soysuzlaşmak, söbe, sövgü, söyleniş, sözcülük, söz dizimi, söz etmek, söz gelişi, söz götürmez, sözleşmek, sözlükçü, sözü edilen, sözü geçer, suç atmak, suçbilimi, suçlanmak, suçlandırmak, suskunluk, susturmak, süre durmak, süre, süreksiz, süreksizlik, sürüm, sürümlü, sürümsüz.

şakımak, şarkiyatçı, şaşma, şaşmak, şaşılacak.

tamlama, tamlanan, tamlayan, tam sayı, tanıklamak, tanılamak, tanrıbilimi, tanrıçılık, tapınış, tapınmak, tapmak, taşınır, taşınır mal, taşınmaz, taşıt, taşlama, taşlamak, tek başına, tektanrıci, tektanrıçılık, tepkili, titreşmek, tolunay, toplanma, toplar damar, toplu tartışma, tortu, töreci, törecilik, töre dışı, töredışıci, töredışıçılık, tutak, tutarsız, tutarsızlık, tutkun, tutkunluk, tutsak, tutsaklık, tutulu, tutumluluk, tutumsuz, türetici, türetme.

uçucu, uçuculuk, uğramak, uğurlama, ulama, ulamak, ulu gönüllü, ululamak, ulular sözü, umar, umarsızlık, umutluluk, uruk, us, uyanca, uyarlık, uyartı, uyumluluk, uyurgezer, uyuşmazlık, uzamak, uz bilim, uz görü, uz görür, uzlaşım, uzlaşmacılık, uzunkafalı.

üçleme, üleşmek, üleştirmek, ülkücülük, ülküleştirmek, üreteç, ürperiş, üstelemek.

varlıksız, var oluş, var oluşçu, var oluşçuluk, var sayış, var saymak, verecek, verecekli, vergici, verimsizlik, vurgun, vurguncu, vurgunculuk, vuru.

yad, yağ, yağmurluk, yakarı, yakarış, yakarmak, yakınma, yakınmak, yalanlama, yalanlamak, yalaza, yalgın, yalınca, yalınlaştırma, yalınlık, yaltakçı, yaltaklanmak, yaltaklık, yalvaç/yalavaç, yalvaçlık, yamılmak, yamukluk, yan bölüm, yangı, yangılanmak, yangılı, yanılgi, yanılmaz, yanıltmaç, yankılanmak, yansı, yantutar, yapaylık, yapıbilgisi, yapımcılık, yapım evi, yapma, yapmacıklı, yapmacıksız, yaradılış, yarararcılık, yararlık, yaraşık, yargıcı, yarlıgılamak, yarlık, yaşdaş, yayım, yayımcı, yayımcılık, yayımlamak, yayımlanmak, yayımlatmak, yazgıcı, yazgıcılık, yazı bilimi, yazıbilimci, yazıklanmak, yazışmak, yazmanlık, yeğ, yeğın, yeğni, yeğnilik, yeğnilmek, yerbilimi, yerbilimci, yergi, yergici, yerinmek, yerme, yermeci, yermeli, yer yuvarlağı, yeter, yeterlik, yetkililik, yetkinlik, yetkisiz, yetkisizlik, yetmezlik, yığınak, yığışım, yığmak, yıkık, yıkıntı, yıkkın, yıldırı, yıldırımsavar, yıldızbilimi, yıldızbilimci, yıllık, yitirme, yitirmek, yitmek, yoğrum, yoksullaşmak, yoksullaştırmak, yol açmak, yolluk, yormak, yorumculuk, yoz, yozlaşma, yozlaşmak, yönetimevi, yöntembilim, yurtlandırma, yurtlanmak, yurtluk, yutak, yuvak, yuvar, yücelik, yüceltmek, yüreklendirmek, yüreklenmek, yüreklilik, yüreksiz, yüreksizlik, yürütmenin durdurulması, yürütölmek, yüzgeç, yüz kızartıcı.

zaman aşımı, zorunluk.

Doğru kelimelerden 855 tanesinin TUD sözlü metinlerde görünmediği tespit edilmiştir ki bu sayı ise yaklaşık %53'lük bir orana tekabül etmektedir. Bu oran TUD yazılı metinlerde %15, Türkçe Sözlük'te ise yalnızca %5 civarındadır. Bu oranlar, yeni kelimelerin yazı dilindeki görünüşleri ile konuşma dilindeki görünüşleri arasındaki farka dikkat çekmesi bakımından önemlidir.

4.1.2.2.5. TUD Sözlü Metinlerde Görünen “Galat-ı Meşhur” Kelimeler

aday (26), anıt (6), araç (56), aralık (39), ataerkil (3), azınlık (11).

besin (20), biçim (38), bildirge (1), bilim (406), bilinç (13), bilinçli (20), buzul (7).

çaba (38), çağrışım (2), çekimser (3), çoğunluk (27).

danıştay (5), denetim (24), denetleme (13), denge (18), dengelemek (2), dengeli (6), dengesiz (11), dikey (2), dilekçe (19), dokunulmazlık (4), dönem (203).

edilgen (1), ekim (53), emekli (127), emeklilik (20), engebe (3), engebeli (5), erdem (7), erdemli (1), eşit (67), eşitlik (10), eşitlikçi (1), eşitsizlik (1), etken (13), etki (33), etkilemek (2), etkili (92), etkin (41), etkinlik (19), etkisiz (3), evren (15), evrim (10), eylemsiz (1).

fiziksel (24).

genel (717), genelge (2), genellikle (82), gerekçe (12), gerici (3), girişim (72), giysi (2), göçmen (7), görev (138), görevli (24), görevliler (5), görkem (17), gözlem (32), gözlemci (9), gözlemek (2), güvence (5).

ılımlı (6).

ilişkin (130), işlem (31).

kaldıraç (1), kamu (93), kamuoyu (19), karmaşa (1), karşın (16), kasım (53), kent (41), kimlik (109), kimyasal (19), kişilik (86), komutan (14), komutanlık (2), konum (8), konut (18), kovuşturma (2), köken (3), kural (11), kurallı (1), kuralsız (2), kurgu (5), kurmay (9), kurultay (13), kuşku (8), kuşkulu (1), kuşkusuz (25), kutsallık (1).

milletvekili (165), mutlu (127), mutluluk (46), mutsuz (5), mutsuzluk (2).

okul (214), okullu (3), okutman (1), olağan üstü (28), olay (573), olaylı (1), olaysız (1), onur (72), onurlu (9), onursuz (4), oy (187).

öğretmen (123), ölçüt (7), önder (38).

paralı (11).

rastlantı (4).

sağ duyu (1), sakınca (4), sakıncalı (5), salt (7), sanatçı (55), sav (9), savcı (8), savcılık (4), sayın (1778), seçenek (14), seçmen (36), sevecen (7), sevecenlik (1), sınav (132), sonlu (2), sorumlu (54), sorumluluk (46), sorumsuz (6), sorumsuzluk (3), sömürmek (1), sömürü (2), söyleşi (4), sözcük (15), subay (10), süreç (77).

tadım (1), takmak (3), tanı (2), tanrıça (1), tarım (66), tartışma (65), tartışmak (10), teğmen (9), tekel (7), tepki (44), terim (83), tin (3), toplum (187), tuğay (6), tuğgeneral (5), tutanak (5), tutuklu (4), tutukluluk (1), türdeş (3), türdeşlik (3), tüzük (4).

ulus (51), utku (2), uyarılma (3), uygulama (70), uygulamak (11), uygulamalı (8), uzay (5), uzman (54), uzmanlaşmak (2), uzmanlık (10).

üçgen (8), ürün (60), üstlenmek (1), üye (71), üyelik (30).

yanıt (25), yanlı (8), yaptırım (18), yararlı (32), yaratı (1), yaratım (1), yargıç (2), yargıtay (4), yasa (96), yasama (30), yaşantı (3), yatay (3), yenilgi (2), yetenek (30), yetenekli (17), yeteneksiz (1), yoğun (115), yoğunluk (4), yoksun (6), yükselti (4).

Toplam 488 galat-ı meşhur kelimedenden 198 tanesinin TUD sözlü metinlerde görüldüğü tespit edilmiştir. Bu sayı yaklaşık %40'lık bir oran demektir ve bu, kelimelerin yaklaşık yarısının konuşma dilinde kullanıldığını gösterir ki bunun, söz konusu galat-ı meşhurdan sayılan kelimeler olunca pek de düşük bir oran olmadığı söylenebilir.

4.1.2.2.6. TUD Sözlü Metinlerde Görünmeyen “Galat-ı Meşhur” Kelimeler

asalak, asbaşkan.

boylam.

denet, denetçi, denetlemek, dışbükey, dilbilim, doğu bilim, dokubilim, dokundurmaca, duyumsama, duyumsamak, döndürmece, dönü, duraksatış, duygun, dürtü, düşey, düşkü, düşük, düzelti, düzlem.

edinti, eğretiden, eğretileme, eksilti, elcil, erat, erkin, erkincilik, esinlenmek, esirgemez, eşitçe, eşitsiz, etkenlik, etki yapmak, etkilenmek, etkinci, etkincilik, ettirgen, evrenbilim, evrimcilik, eylemli, eytişim.

gelgit, genellemek, genelleştirmek, genlik, gensoru, gerekmek, gereksemek, gericilik, girişmek, gömük, görevlendirmek, görevsizlik, görüşçü, gözlemevi, gündüzlü, günlü, gün öte, gürlük.

hepten.

ılgım, ılımlılık.

içgüdü, içken, içtenlik, iç tepi, ilksizlik, im, imlemek, inanlı, inanlılık, inansız, inansızlık, insanbilim, insanbilimci, işgüder, işteşlik, itilim, iyicil, izdüşüm.

kalımlı, kalımlılık, kalımsız, kalımsızlık, kalıt, kalıtçı, kamulaştırmak, kanıklanmak, karacı, karaduygu, karaduygulu, kasınç, kazıbilim, kentçilik, kentleşmek, kentli, kentsoylu, kentsoyluluk, kısınmak, kıtık, kişiliksiz, koruncak, korunum, koşun, kösnü,

kötücül, kurallaşmak, kurallaştırmak, kurtulmalık, kuşkucu, kuşkulanmak, kutsallaşmak, kuzeysel.

muştı, muştucu, muştulamak.

olaybilim, olguculuk, ongun, ongunculuk, ongunluk, onurlandırmak, orun, oylum.

öge, ölçüştürmek, öncelemek, öndelikönsezi, örnekseme, övünce, özdek, özgecil, öz geçmiş, özlük işleri, öz sevi, özünü.

ruhbilim.

sabuklama, sağ töre, sakıncasız, sanı, savlamak, savlı, sayaç, sayıbilim, saymaca, sayrı, sayrılar evi, sayrılanmak, sayrılık, seçi, seçiciler kurulu, seçmenlik, sekizgen, ses bilim, sığınık, sıralaç, sim, sinirbilim, sinirce, sorum, sömürge, sömürgecilik, sömürücü, sömürücülük, söyleşim, suçul, sungu, susku, sürege, süregeleşmek, süregecilik.

şaşkı.

tamu, tanıtımlık, tanrı tanımaz, tanrı tanımazlık, tapı, tapınç, tartışı, tekerci, tekercilik, tekelleştirmek, ters orantılı, titrem, toplanak, törebilim, tuğbay, tutamak, tutu, türeti, ulam, usçu, usçuluk, usdışı, usdışılık, uyak, uyaklı, uyaksız, uyarılğan, uyarlamak, uydu, uyducu, uydulaşmak, uyduluk, uygu, uygulanmak, uyuntu, uz, uziletişim, uzluk.

ürem, ürkü, üzgü, üzünç.

varlıkbilim.

yabancı, yabancılık, yabansı, yabansılık, yakınsak, yakınsamak, yakmaç, yalın, yalman, yalnızcılık, yanal, yanıkçı, yanıkamak, yansılama, yansılamak, yansız, yansızlık, yantutarlık, yantutmaz, yantutmazlık, yapıbilim, yapın, yararlılık, yararsız, yararsızlık, yaratımcılık, yargıçlık, yaşamak, yazgı, yazım, yazıt, yeğınleşmek, yeğınlik, yeğlemek, yengi, yering, yeteneksizlik, yetingen, yetingenlik, yığılışma, yıkı, yıldırak, yıldı, yır, yitim, yoğalma, yoğaltmak, yoğınlaşmak, yoğınlaştırmak, yoksunluk, yoldüzer,

yordam, yorgu, yoru, yönelim, yöntemli, yöntemlilik, yöntemsiz, yöntemsizlik, yükselteç, yükünme, yükünmek, yürütüm, yüzlemece, yüzleşim.

zamandizin, zamansıra, zorba, zorbalık.

TUD sözlü metinlerde görünmeyen galat-ı meşhur kelimelerin 290 tane olduğu tespit edilmiştir ki bu da yaklaşık %60'lık bir oran demektir. Bazı kelimelerin, örneğin *asalak, denetle-, esinlen-, etkilen-, genelle-, giriş-, içgüdü, içtenlik, kişiliksiz, kuşkucu, kuşkulan-, öz geçmiş, sayaç, yararsız, yazım, yoğunlaş-, yordam* gibi kelimelerin derlemde görünmeseler de aslında günlük konuşma dilinde kullanıldıklarını belirtmekte yarar vardır. Buradan hareketle, her derlemin kapsadığı kelime sayısı ve incelediği zaman aralığı bakımından farklı veriler sunabileceği çıkarımı yapılabilir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sadeleşme akımı, Türk Dil Kurumu'nun kurulduğu 1932 yılından yine Kurum'un kanunla yapısal değişikliğe uğradığı 1983 yılına kadar geçen yaklaşık 50 yıllık bir sürece yayılmıştır. Bu süreçte özellikle Arapça ve Farsça kelimelerin yerine binlerce yeni kelime önerilmiştir. Yaptığımız çalışmada bu yeni kelimelerin özellikle yazı dilinde büyük oranda kabul edilip kullanıldığını, zamana direnç gösterip dilde yerleşiklediğini ve hatta önemli bir kısmının sözlükselleştiğini tespit ettik. Öyle ki toplam 3122 adet yeni kelimenin 2759 adedinin Türkçe Sözlük (2011)'e alındığı, bu sayının da toplamın yaklaşık %88'i olduğu görülmüştür. Bu oranın TUD yazılı metinlerde yaklaşık %80, TUD sözlü metinlerde yaklaşık %40 olduğu düşünülürse sadeleşme hareketinin amaçlanan sonuca ulaştığı söylenebilir. Dil reformuyla amaçlanan, geçmişte bırakılmak istenen bir siyasi anlayış ve sosyal yapının izlerini taşıyan kelimeleri artık kimsenin kullanmaması, bunun yerine, kurulan yeni düzenin kelimelerinin kullanılması, zihinlerde bu yeni anlayışın kavramlarının yerleşmesiydi. Eldeki veriler ışığında bakılırsa bu anlamda reformun başarılı olduğu söylenebilir. Tabii bu, yalnızca doğru teşkil edilmiş yeni kelimeler önerilerek başarılamazdı. Bu yolda; alfabenin değiştirilmesi, zorunlu ilköğretimin yaygınlaştırılması, okur – yazarlık oranının zamanla yükselmesi, ders kitaplarının dilinin yenilenmesi, yazarların eserlerinde yeni kelimelere yer vermeleri; gazete, radyo ve giderek televizyon gibi kitle iletişim araçlarıyla neredeyse bütün topluma ulaşılması gibi araç ve yöntemlerden faydalanılmıştır. 1950'li yıllardan itibaren özellikle endüstrileşmeyle birlikte görülen kentleşme hareketi ve buna bağlı olarak köyden kente başlayan yoğun göç, dolayısıyla yavaş yavaş şekillenip oluşan kentlileşme ve zamanla geniş kitlelere ulaşan sinema dilinin de sadeleşme hareketine dolaylı olarak katkıda bulunduğu söylenebilir.

Yeni kelimelerin yazı dilinde gözle görülür bir şekilde yerleşiklediğinden bahsedilmişti. Fakat aynı şeyi konuşma dili için söylemek pek mümkün değildir. Dil reformu standart bir yazı dil oluşturdu ve standart bir konuşma dili idealize etti. Bu dili enikonu konuşup yazanlarsa toplumun aydın kesimi ve belirli bir seviyeye kadar eğitim gören kişilerdi. Oysa günlük hayatın içindeki insanların, örneğin esnafın, çiftçinin, zanaatkarın konuşma âdetlerinde neredeyse hiç değişme olmamıştır. Bu bakımdan toplumun bazı kesimleri arasında, dili kullanma açısından belirgin bir fark ortaya

çıkmiştir. Bir örnek vermek gerekirse, 2003 yılında Elazığ il merkezinde geçirdiğimiz bir haftalık zaman zarfında, buradaki insanların günlük konuşma dilinde kullandıkları kelimelerin, çok daha önceki tanıklıklarımızla karşılaştırıldığında, hemen hiç değişmediğini gördük. Somut bir örnek olarak, şehirde yaşayan hemen herkesin *toplum* kelimesi yerine *halk* kelimesini kullanmalarını gösterebiliriz.

Sadeleşme hareketinin doğal bir sonucu olarak dilde sözlükselleşme olgusu ortaya çıkmıştır. Bu süreç içerisinde binlerce yeni kelime anlık oluşum, yeni öge ve yerleşikleşme aşamalarını geçerek sözlükselleşmiştir. Bu noktada dikkati çeken husus ise bu kelimeler içinde, Türkçenin tipik kelime yapma yolları dikkate alınmadan oluşturulmuş pek çok kelimenin olmasıdır. Burada parmak basılması gereken nokta Türkçenin tipik özellikler dışına çıkarak başka başka kelime yapma yollarına elverişli bir dil olmaya doğru evrilidir. Örneğin Türkçede bu süreçte bazı kelimelerin ön ek aldığı ve böylece ortaya yeni kelimeler çıktığı görülmüştür: *öngörü*, *öngörülü*, *öngör-gibi*.

Bu çalışma, sadeleşme akımı sürecinde ortaya çıkan yeni kelimelerin günümüz Türkiye Türkçesindeki görünümünü betimlemeyi amaçlamıştır. Bu kelimelerin günümüzde yazı ve konuşma dilinde kullanılıp kullanılmadığını, kullanılıyorsa hangi sıklıkla kullanıldıklarını ve bu durumun dil içi ve dil dışı sebeplerini ortaya koymak çalışmanın temel amacı olmuştur. Bu yeni kelimelerin, kelime yapıları ve kelime türleri bakımından tasnif edilerek günümüz Türkiye Türkçesindeki görünümünün bir de o yönden tetkik edilmeleri ve bu kelimelerin ortaya çıktıkları andan bugüne kadar uğradıkları olası anlam değişimleri bakımından incelenmeleri, bazı kelimelerin Türkçenin farklı kelime yapma yolları bakımından incelenmeleri bu çalışmanın, zamanın kısıtlı olması sebebiyle, yapamadığı araştırmalardır. Bu çalışmaların yapılması; yeni kelimelerin etraflıca betimlenmeleri ve ayrıca sadeleşme akımı bağlamında Türkiye Türkçesinde sözlükselleşme olgusunun daha da açılması bakımından faydalı olacaktır.

KAYNAKÇA

- Akalın, Ş.H. (2014). Türkçede eksiltili yapıdan sözlükselleşme. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 31(2). 13-29.
- Akalın, Ş.H. (2014). *Türkçede Söz Yapımı Yolları ve Sözlükselleşme*. XI. Milli Türkoloji Kongresi. İstanbul.
- Akçura, Y. (1976). *Üç Tarz-ı Siyaset*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Argunşah, H. ve Karaburgu, O. (Ed.). (2011). *100. Yılında Yeni Lisan Hareketi ve Milli Edebiyat Çalıştayı Bildirileri*. İstanbul: Türk Edebiyat Vakfı Yayınları.
- Argunşah, M. (2012). Ahmet Mithat Efendi'nin Türkçenin sadeleşmesiyle ilgili görüşleri, *Turkish Studies*, 7/4, 1-12.
- Atalay, Besim (1946). *Türkçe'de Kelime Yapma Yolları*. İstanbul: İbrahim Horoz Basımevi.
- Banguoğlu, T. (2011). *Türkçenin Grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Boz, E. (2012). Türk sözlükbiliminin problemleri. *Turkish Studies*, 7/4, 13 – 20.
- Bozkurt, F. (2017). *Sözlükselleşme: Genel Sözlükler İçin Sözlük Birim Seçimi*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Burke, Peter (2016). *Yeniçağ Avrupası'nda Diller ve Topluluklar*. İstanbul: Isık.
- Çağlayan, B. (2013). *Şemseddin Sami'nin Kâmus-ı Türkî Önsözünde Türk Dili Ve Türkçe Sözlükler Hakkındaki Görüşleri*, Dilbilimci Tahir Dizdari ve Arnavut Dili İçin Türkologlar, İškodra Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, İškodra Luigi Gurakuqi Üniversitesi, 31 Ocak 2013, İškodra.
- Delice, H.İ. (2012). Sözcük türleri nasıl tasnif edilmelidir. *Turkish Studies*, 7/4, 27 – 34.
- Donbay, A. (2001). Ziya Paşa'nın "Şiir ve İnşâ" makalesi. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (10), 181-188.
- Emecan, N. (1998). *1960' tan Günümüze Türkçe Bir Sözlük Denemesi*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Ergin, M. (2004). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım Yayın Tanıtım.
- Günay, D. (2007). *Sözcükbilime Giriş*, İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Hengirmen, M. (2009). *Dilbilgisi ve Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Engin Yayınevi
- İmer, K. (1976). *Dilde Değişme ve Gelişme Açısından Türk Dil Devrimi*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

- İmer, K. (1981). *Dil Değişmesinde Toplumsal ve Kültürel Etkenlerin Önemi. Atatürk Yolunda Türk Dil Devrimi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, s. 59 – 69.
- İmer, K., Kocaman, A., Özsoy, A.S. (2013), *Dilbilim Sözlüğü*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- Karaağaç, G. (2013). *Dil Bilimi Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları
- Korkmaz, Z. (2009). *Türkiye Türkçesi Grameri: Şekil Bilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Levend, A.S. (1972). *Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Lewis, G. (2019). *Trajik Başarı Türk Dil Reformu*. İstanbul: Çeviribilim.
- Ölker, P. (2012). *Tanzimat Basınının Dili*, Yayınlanmış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Sarı, İ. (2015). *Türkçede Ekleme Dışı Sözcük Yapımı ve Sözlükselleşme*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Timurtaş, F.K. (1979). *Uydurma Olan ve Olmayan Yeni Kelimeler Sözlüğü*. İstanbul: Umur Kitapçılık.
- Uçman, A. (2010). Şemseddin Sami. *TDV İslam Ansiklopedisi*. 38, 519-523, İstanbul
- Uzun, N.E. (2006). *Biçimbilim: Temel Kavramlar*. İstanbul: Papatya Eğitim Yayıncılık.
- _____(2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

-

Elektronik Kaynaklar

- Türkçe Ulusal Derlemi. Aksan, Y. et al. (2012). Construction of the Turkish National Corpus (TNC). *In Proceedings of the Eight International Conference on Language Resources and Evaluation (LREC 2012)*. İstanbul. Türkiye. <http://www.lrec-conf.org/proceedings/lrec2012/papers.html>
- Türk Dil Kurumu. www.tdk.gov.tr (erişim tarihi 13.06.2019). [*Selfi* kelimesinin aranması amacıyla.]
- Türk Dil Kurumu. <https://www.tdk.gov.tr/icerik/diger-icerikler/yabanc-soezlere-karliklar-klavuzu/> (erişim tarihi 7.11.2021). [*Yabancı Sözlere Karşılıklar Kılavuzu* hakkında bilgi almak amacıyla.]
- Tureng The Multilingual Dictionary. www.tureng.com (erişim tarihi 13.06.2019). [*Selfi* kelimesinin aranması amacıyla.]

EKLER

Ek A. Faruk Kadri TİMURTAŞ'ın Uydurma Olan ve Olmayan Yeni Kelimeler Sözlüğü Adlı Kitabındaki Kelimelerin Türkçe Sözlük (2011 baskı) TUD Yazılı ve Sözlü Metinlerindeki Görünümleri

kelime	büyük türkçe sözlük (2011)	türkçe ulusal derlemi yazılı metin	türkçe ulusal derlemi sözlü metin
acun	var	var (6)	yok
açı	var	var (496)	var (4)
açıklama	var	var (3475)	var (67)
açıklamak	var	var (1110)	var (16)
açıklık	var	var (1385)	var (8)
açım	var	var (8)	yok
açınım	var	yok	yok
açınmak	var	yok	yok
açmazlık	var	yok	yok
ad çekme	var	yok	yok
<i>aday</i>	var	var (3599)	var (26)
adıl	var	var (11)	yok
ağıt	var	var (322)	var (6)
akağın	yok	yok	yok
akan yıldız	var	yok	yok
akar yakıt	var	var (357)	var (65)
akçeli	var	var (6)	yok
akıcı	var	var (280)	var (1)
akıcılık	var	var (42)	yok
akım	var	var (1476)	var (16)
akıncı	var	var (103)	yok
akkor	var	var (38)	yok
aklamak	var	var (51)	yok
aktarmak	var	var (506)	var (10)
aktöre	var	var (50)	yok
akyuvar	var	var (30)	yok
alabık	yok	yok	yok
alan	var	var (16899)	var (213)
albay	var	var (1149)	var (28)
aldatı	yok	yok	yok
algı	var	var (1650)	var (10)
algılamak	var	var (171)	var (3)
alındı	var	var (59)	yok
alışkı	var	var (3)	yok
alışkanlık	var	var (838)	var (12)
alışılmış	var	var (400)	yok
alıştırma	var	var (114)	var (7)
alnaç	var	yok	yok
alyuvar	var	var (68)	var (1)
amaç	var	var (4224)	var (44)

anaerkil	var	var (44)	var (1)
anayasa	var	var (5689)	var (117)
andaç	var	var (34)	yok
anı	var	var (4542)	var (43)
anık	var	yok	yok
anıklamak	var	yok	yok
anımsamak	var	var (144)	var (2)
<i>anıt</i>	var	var (347)	var (6)
anlak	var	var (25)	yok
anlam	var	var (5321)	var (28)
anlaşma	var	var (2660)	var (54)
anlaşmazlık	var	var (358)	var (2)
anlatı	var	var (622)	yok
anlatım	var	var (1386)	var (8)
anlatma	var	var (398)	var (11)
anlık	var	var (38)	yok
anmak	var	var (198)	var (6)
ansımak	var	var (1)	yok
ant	var	var (175)	var (2)
antlaşma	var	var (249)	var (1)
aracı	var	var (3720)	var (22)
<i>araç</i>	var	var (4329)	var (56)
<i>aralık</i>	var	var (1929)	var (39)
arama	var	var (2509)	var (16)
ardıl	var	var (58)	yok
ardışık	var	var (147)	var (3)
arı	var	var (117)	yok
arıtlaşmak	yok	yok	yok
artam	yok	yok	yok
artçı	var	var (115)	yok
artı	var	var (952)	var (111)
asal	var	var (373)	var (8)
<i>asbaşkan</i>	var	var (81)	yok
<i>asalak</i>	var	var (106)	yok
asıcıl	yok	yok	yok
ast	var	var (157)	yok
aşama	var	var (1103)	var (29)
aşınma	var	var (133)	yok
aşıрма	var	var (20)	yok
aşnı	yok	yok	yok
atacılık	var	yok	yok
ataç	yok	yok	yok
<i>ataerkil</i>	var	var (265)	var (3)
atamak	var	var (27)	var (1)
atanmak	var	var (30)	yok
atardamar	var	var (34)	yok
atılım	var	var (378)	var (3)
avunç	var	var (2)	yok

avuntu	var	var (60)	yok
ayça	var	yok	yok
aydınlatmak	var	var (168)	var (1)
ayırğa	yok	yok	yok
ayırım	var	var (540)	var (2)
ayırmaç	var	yok	yok
ayırt	var	yok	yok
ayırtı	var	yok	yok
aykırı	var	var (3762)	var (18)
aymaz	var	var (33)	yok
aymazlık	var	var (43)	yok
ayral	yok	yok	yok
ayrık	var	var (95)	yok
ayrılanmak	var	yok	yok
ayrışmak	var	yok	yok
ayırım	var	var (1060)	var (20)
ayrışmak	var	yok	yok
ayrıntı	var	var (537)	var (11)
ayrışık	var	var (16)	yok
azaltma	var	var (323)	var (3)
<i>azınlık</i>	var	var (2166)	var (11)
azış	yok	yok	yok
azışık	yok	yok	yok
azışmak	var	yok	yok
azrak	yok	var (3)	yok
bağdaşmak	var	var (2)	yok
bağı	var	yok	yok
bağıl	var	var (172)	yok
bağım	var	yok	yok
bağımlı	var	var (1901)	var (21)
bağımlılık	var	var (919)	var (13)
bağımsız	var	var (6879)	var (55)
bağımsızlık	var	var (1675)	var (9)
bağıntı	var	var (280)	yok
bağıntılı	var	var (74)	yok
bağıntılılık	var	var (4)	yok
bağış	var	var (416)	var (6)
bağışık	var	var (61)	yok
bağışıklık	var	var (575)	var (3)
bağışlamak	var	var (60)	yok
bağıt	var	var (2)	yok
bağıtlamak	yok	yok	yok
bağıtlı	var	yok	yok
bağlaç	var	var (18)	var (5)
bağlam	var	yok	yok
bağlantı	var	var (2099)	var (28)
bağlaşık	var	var (17)	yok
bağlaşmak	var	yok	yok

bağnaz	var	var (139)	var (1)
bakaç	var	yok	yok
bakan	var	var (8571)	var (176)
bakanlık	var	var (1266)	var (26)
bakım	var	var (1636)	var (46)
bakımından	var	var (8663)	var (83)
bakımsız	var	var (272)	yok
baltalama	var	var (14)	yok
barınak	var	var (110)	yok
barış	var	var (6123)	var (76)
basılı	var	var (312)	var (4)
basılmış	yok	var (387)	var (4)
basım	var	var (171)	var (3)
basım-evi	var	var (36)	yok
basın	var	var (4576)	var (76)
basınç	var	var (1234)	var (3)
baskı	var	var (4755)	var (82)
basma	var	var (518)	var (2)
basmak	var	var (97)	var (2)
başarı	var	var (4032)	var (37)
başarılı	var	var (9313)	var (117)
başarısız	var	var (1445)	var (5)
başarmak	var	var (279)	var (3)
başbakan	var	var (6987)	var (136)
başkan	var	var (7068)	var (383)
başkanlık	var	var (1716)	var (63)
başkent	var	var (993)	var (8)
başvurma	var	var (188)	var (3)
başıyapıt	var	var (53)	yok
başıyazman	var	yok	yok
batı	var	var (10558)	var (104)
batkı	yok	yok	yok
bayındır	var	var (29)	yok
beğeni	var	var (419)	yok
belge	var	var (2220)	var (34)
belgi	var	var (1)	yok
belgin	var	var (6)	yok
belgisiz	var	var (1)	yok
belgit	var	yok	yok
belirgin	var	var (3427)	var (8)
belirlemek	var	var (1438)	var (13)
belirli	var	var (8540)	var (70)
belirmek	var	var (7)	yok
belirsiz	var	var (2314)	var (8)
belirteç	var	var (20)	yok
belirtmek	var	var (1356)	var (44)
belirti	var	var (427)	yok
belkili	var	var (1)	yok

bellek	var	var (1176)	yok
bellik	var	yok	yok
bencil	var	var (520)	var (3)
benlik	var	var (625)	var (1)
benzek	yok	yok	yok
benzeti	var	var (2)	yok
benzetme	var	var (222)	var (3)
berkitmek	var	var (2)	yok
<i>besin</i>	var	var (2249)	var (20)
beti	var	var (3)	yok
betik	var	var (20)	yok
betim	var	var (50)	yok
betimlemek	var	var (69)	yok
betimsel	var	var (76)	yok
bezek	var	var (5)	yok
bezemeli	var	var (47)	yok
bezeyici	var	var (1)	yok
bezginlik	var	var (58)	yok
bırakıt	var	yok	yok
biçem	var	var (95)	yok
<i>biçim</i>	var	var (2323)	var (38)
<i>bildirge</i>	var	var (102)	var (1)
bildiri	var	var (634)	var (26)
bildirme	var	var (125)	var (1)
bildirmen	yok	yok	yok
bilecen	var	yok	yok
bileduyuş	yok	yok	yok
bileşik	var	var (621)	var (7)
bileşim	var	var (154)	yok
bileşme	var	var (1)	yok
bileştirme	var	yok	yok
bilge	var	var (1106)	var (16)
bilgelik	var	var (243)	yok
bilgi	var	var (21065)	var (376)
bilgili	var	var (735)	var (13)
bilgi sayar	var	var (5680)	var (90)
<i>bilim</i>	var	var (10511)	var (406)
bilimsel	var	var (6387)	var (139)
<i>bilinç</i>	var	var (1687)	var (13)
bilinçlendirmek	var	var (46)	var (1)
bilinçlenmek	var	var (8)	yok
<i>bilinçli</i>	var	var (2464)	var (20)
bilindik	var	var (74)	var (7)
bilinen	var	var (5085)	var (44)
bilinmedik	var	var (120)	var (2)
bilinmeyen	var	var (1352)	var (11)
bilirkişi	var	var (316)	var (8)
bilmezlenmek	var	yok	yok

bilmezlikten gelme	var	yok	yok
birbirini tutmazlık	var	yok	yok
bir cinsten	yok	yok	yok
birey	var	var (3097)	var (48)
bireycilik	var	var (93)	yok
bireysel	var	var (4436)	var (36)
birim	var	var (2717)	var (17)
birleşik	var	var (2002)	var (76)
birleşim	var	var (62)	var (4)
birlik	var	var (3502)	var (55)
bitek	var	var (8)	yok
bitki	var	var (4306)	var (31)
bitim	var	var (47)	yok
boğumlanma	var	yok	yok
boş inan	var	yok	yok
<i>boylam</i>	var	var (28)	yok
boyut	var	var (1356)	var (4)
bozut	yok	yok	yok
bölge	var	var (5905)	var (78)
bölmek	var	var (194)	yok
bölü	var	var (27)	var (81)
bölücük	yok	yok	yok
bölüm	var	var (2827)	var (127)
bölümce	yok	var (3)	yok
bölümlemek	var	var (5)	yok
bölüp ayırmak	yok	yok	yok
bölüştürmek	var	var (6)	yok
bucak	var	var (387)	yok
budunbetim	var	var (1)	yok
budunbilim	var	var (10)	yok
budunbuyrun	yok	yok	yok
buğu	var	var (144)	yok
bulaşıcı	var	var (365)	var (4)
bulaşmak	var	var (48)	yok
bulgu	var	var (444)	yok
bulgulamak	var	var (1)	yok
bulucu	var	var (54)	yok
bulunç	yok	var (1)	yok
bulunma hakkı	yok	yok	yok
bulunmayış	yok	var (1)	yok
buluşma	var	var (708)	var (5)
buluşmak	var	var (405)	var (6)
bulutsu	var	var (36)	yok
bunalım	var	var (715)	var (9)
bunaltı	var	var (16)	yok
bunama	var	var (69)	yok
bunlu	var	yok	yok
bunluk	var	yok	yok

burgaç	var	var (6)	yok
bundan böyle	var	yok	yok
bundan dolayı	yok	yok	yok
bundan sonra	yok	yok	yok
bununla beraber	yok	yok	yok
buyruk	var	var (341)	var (3)
buyrultu	var	var (7)	yok
buyurmak	var	yok	yok
buzdağı	var	var (23)	yok
buzdolabı	var	var (327)	var (3)
<i>buzul</i>	var	var (223)	var (7)
büget	var	yok	yok
bükün	var	yok	yok
büküntü	var	yok	yok
bütünleme	var	var (23)	var (1)
büyü	var	var (770)	var (10)
büyülteç	var	var (1)	yok
büyültme	var	var (9)	yok
büyüksemek	var	yok	yok
büyüteç	var	var (75)	yok
büyütmek	var	var (164)	yok
büzülme	var	var (46)	yok
can atmak	var	yok	yok
cankurtaran	var	var (144)	yok
canlandırmak	var	var (151)	var (4)
canlılık	var	var (547)	var (4)
cansız	var	var (725)	var (2)
caymak	var	var (9)	var (2)
cezalandırma	var	var (221)	var (2)
cılız	var	var (583)	var (2)
cıllık	var	yok	yok
cinsel	var	var (5220)	var (26)
cinslik	var	yok	yok
coşku	var	var (693)	var (2)
coşu	yok	var (3)	yok
coşumculuk	yok	yok	yok
cumhurbaşkanı	var	var (4484)	var (72)
<i>çaba</i>	var	var (3082)	var (38)
çağ	var	var (1370)	var (36)
çağcıl	var	var (89)	yok
çağdaş	var	var (5443)	var (58)
çağdaşlaşma	var	var (239)	var (5)
çağırma	var	var (207)	var (1)
çağırtmaç	var	yok	yok
çağlayan	var	var (97)	yok
çağrı (çağırıcı)	var	var (919)	var (25)
çağırıcı (çağırıcı)	var	var (4)	yok
çağrılık	var	var (2)	yok

<i>çağrışım</i>	var	var (324)	var (2)
çakılı	var	var (106)	yok
çakım	var	yok	yok
çalım	var	var (68)	yok
çalıştırı	yok	yok	yok
çalıştırıcı	var	var (109)	yok
çalışma	var	var (13044)	var (203)
çapraşık	var	var (75)	yok
çarpık	var	var (650)	var (7)
çarpan	var	var (858)	var (7)
çarpım	var	var (48)	var (2)
çarpma	var	var (156)	var (6)
çarpma cedveli	var	yok	yok
çatak	yok	yok	yok
çatalağız	var	yok	yok
çatı	var	var (993)	yok
çatışık	var	var (3)	yok
çatışkı	var	var (9)	yok
çatışma	var	var (1905)	var (11)
çavlan	var	var (7)	yok
çekici	var	var (661)	var (16)
çekilim	yok	yok	yok
çekilme	var	var (306)	var (3)
çekim	var	var (1283)	yok
çekimlemek	var	yok	yok
çekimsemek	var	yok	yok
<i>çekimser</i>	var	var (127)	var (3)
çekince	var	var (217)	yok
çekingen	var	var (488)	var (1)
çekinme	var	var (114)	var (3)
çekinmek	var	var (18)	yok
çekinti	var	yok	yok
çekmek	yok	yok	yok
çekül	var	var (20)	yok
çelişik	var	var (197)	var (2)
çelişiklik	var	var (12)	yok
çelişki	var	var (857)	var (20)
çelişme	var	var (56)	var (1)
çelişmek	var	var (5)	yok
çelmek	yok	yok	yok
çeşit	var	var (4144)	var (53)
çeşitli	var	var (18421)	var (168)
çeşitlilik	var	var (567)	var (3)
çeviri	var	var (1097)	var (10)
çevirici	var	yok	yok
çevirmen	var	var (196)	var (6)
çevre	var	var (7639)	var (266)
çevrelemek	var	var (5)	yok

çevren	var	var (4)	yok
çevri	var	yok	yok
çevrilemek	var	yok	yok
çevrim	var	var (102)	var (6)
çevrinmek	var	yok	yok
çevri yazı	var	var (1)	yok
çıkak	var	yok	yok
çıkar	var	var (7695)	var (80)
çıkarcı	var	var (122)	var (2)
çıkarcıl	yok	yok	yok
çıkarma	var	var (1358)	var (18)
çıkarsama	var	var (48)	yok
çıkart	yok	yok	yok
çıkış	var	var (2878)	var (38)
çıkışlı	var	var (277)	var (9)
çıkıt	var	yok	yok
çıkma	var	var (1530)	yok
çırpınmak	var	var (14)	var (1)
çırpıntı	var	var (7)	var (1)
çıvmak	var	yok	yok
çizelge	var	var (1310)	yok
çizge	var	var (15)	yok
çizgi	var	var (2399)	var (49)
çoğalma	var	var (152)	yok
çoğaltma	var	var (134)	var (1)
çoğul	var	var (354)	var (1)
çoğun	var	var (31)	var (1)
<i>çoğunluk</i>	var	var (1209)	var (27)
çokluk	var	var (249)	var (2)
çok seslilik	var	yok	yok
çok tanrıci	var	var (1)	yok
çoktanki	yok	yok	yok
çoktanlık	yok	yok	yok
çorak	var	var (200)	var (2)
çökeltmek	var	yok	yok
çökeltmek	var	yok	yok
çökelti	var	var (87)	yok
çökme	var	var (127)	var (1)
çökmesi yakın	yok	yok	yok
çözmek	var	var (994)	var (24)
çözüm	var	var (6738)	var (95)
çözümlemek	var	var (150)	var (2)
çözünmek	var	yok	yok
çürük	var	var (13)	yok
çürütmek	var	var (1)	yok
dağıtan	yok	var (256)	var (3)
dağıtıcı	yok	var (102)	var (4)
dağıtım	var	var (1749)	var (18)

dağıtımıcı	var	var (20)	yok
dağıtman	yok	yok	yok
dal	var	var (325)	var (8)
dalaş	var	var (6)	yok
dalgı	var	yok	yok
dalinç	var	var (5)	yok
dalsayış	yok	yok	yok
damıtık	var	var (18)	yok
damıtmak	var	var (1)	yok
danış	var	yok	yok
danişik	var	yok	yok
danişiklı	var	var (48)	yok
danişma	var	var (1093)	var (27)
danişmak	var	var (90)	var (2)
danişman	var	var (501)	var ((22)
<i>daniştay</i>	var	var (591)	var (5)
dâvacı	var	var (227)	yok
dâvâlı	var	var (163)	yok
davranım	var	var (5)	yok
davranış	var	var (4269)	var (20)
davranmak	var	var (468)	var(7)
dayanak	var	var	var
dayanca	yok	yok	yok
dayanç	var	yok	yok
dayanga	yok	yok	yok
dayanış	var	yok	yok
dayangaç	yok	yok	yok
dayanıklı	var	var (1176)	var (13)
dayanışik	var	yok	yok
dayanışma	var	var (1416)	var (13)
dayanışmak	var	var (16)	yok
değerbilir	var	var (5)	yok
değer kira	yok	yok	yok
değerli	var	var (4536)	var (741)
değersiz	var	var (341)	yok
değgin	var	var (27)	yok
değın	var	var (1660)	var (3)
değınmece	yok	yok	yok
değınmek	var	var (381)	var (15)
değirmi	var	var (27)	yok
değiş	var	var (195)	var (5)
değişen	var	var (3274)	var (32)
değişik	var	var (10737)	var (192)
değişim	var	var (4414)	var (22)
değişkeme	var	yok	yok
değişken	var	var (1475)	var (2)
değişkenlik	var	var (185)	yok
değişmece	yok	var (2)	yok

değiştirme	var	var (1128)	var (6)
değiştiri	yok	yok	yok
değre	yok	yok	yok
değiştirmek	var	var (1409)	var (25)
dek	var	var (5937)	var(14)
delgi	var	var (1)	yok
demeç	var	var (261)	var (2)
denek	var	var (282)	yok
deneme	var	var (1711)	var (21)
denemek	var	var (429)	var (18)
<i>denet</i>	var	var (1)	yok
<i>denetçi</i>	var	var (89)	yok
<i>denetim</i>	var	var (3175)	var (24)
denetmen	var	var (7)	yok
<i>denetleme</i>	var	var (906)	var (13)
<i>denetlemek</i>	var	var (275)	yok
deney	var	var (1548)	var (10)
deneyim	var	var (1075)	var (23)
deneylemeli	yok	yok	yok
deneyli	var	var (7)	yok
deneysel	var	var (989)	var (2)
<i>denge</i>	var	var (2516)	var (18)
<i>dengelemek</i>	var	var (97)	var (2)
<i>dengeli</i>	var	var (1192)	var (6)
<i>dengesiz</i>	var	var (294)	var (11)
denizaltı	var	var (293)	var (1)
denk	var	var (77)	var (2)
denklem	var	var (454)	yok
denklemek	var	var (1)	yok
denkleşim	var	yok	yok
denkleşmek	var	yok	yok
denkleştirmek	var	var (8)	var (1)
denklik	var	var (101)	yok
denkser	yok	yok	yok
denli	var	var (4231)	var (4)
deprem	var	var (3240)	var (19)
deprenmek	yok	yok	yok
deprenmek	var	yok	yok
derey	yok	yok	yok
dergi	var	var (1778)	var (22)
dergin	yok	yok	yok
derginlemek	yok	yok	yok
derinti	var	yok	yok
derişik	var	var (106)	yok
derişmek	var	yok	yok
dernek	var	var (1115)	var (12)
derslik	var	var (67)	var (4)
destek	var	var (8071)	var (117)

devim	var	var (8)	yok
devimsel	var	var (7)	yok
devimsellik	var	yok	yok
devindirmek	var	var (1)	yok
devingen	var	var (85)	yok
devingenlik	var	var (16)	yok
devinim	var	var (214)	var (1)
devinmek	var	var (3)	yok
devrim	var	var (2970)	var (16)
devrimci	var	var (3478)	var (2)
devrimcilik	var	var (162)	yok
deyi	var	var (3)	yok
deyim	var	var (608)	var (20)
deyiş	var	var (122)	var (1)
dışalım	var	var (17)	yok
dışadönük	var	var (40)	yok
dışadönüklük	var	var (12)	yok
dışavurumculuk	var	var (21)	yok
<i>dışbükey</i>	var	var (52)	yok
dışgörünüş	yok	yok	yok
dışınl	var	yok	yok
dışışleri	var	var (4566)	var (113)
dışkı	var	var (244)	yok
dışlak	var	yok	yok
dışlamak	var	var (60)	yok
dışrak	var	yok	yok
dışsatım	var	var (48)	yok
dış-ülkü	var	yok	yok
<i>dikey</i>	var	var (912)	var (2)
dikit	var	var (13)	yok
dikleme	var	yok	yok
diklemesine	var	var (18)	yok
dil	var	var (9768)	var (212)
dilbilgisi	var	yok	yok
<i>dilbilim</i>	var	yok	yok
dile doloma	var	yok	yok
dilek	var	var (678)	var (36)
<i>dilekçe</i>	var	var (450)	var (19)
dilekçi	var	yok	yok
dillendirmek	var	var (6)	var (1)
dillenim	yok	yok	yok
dil uzatma	var	yok	yok
dinci erki	var	yok	yok
dingin	var	var (381)	yok
dinginlik	var	var (127)	yok
dinlence	var	var (44)	var (1)
dinlenme	var	var (744)	var (13)
dinsel	var	var (2348)	var (23)

direnç	var	var (784)	yok
direngen	var	var (19)	yok
direnim	var	var (1)	yok
direnme	var	var (326)	var (1)
direnmek	var	var (132)	var (2)
direnti	yok	yok	yok
direşim	yok	yok	yok
direşken	var	var (1)	yok
direşmek	var	yok	yok
dirim	var	var (55)	yok
dirimli	var	yok	yok
dirimsel	var	var (20)	yok
dirimselcilik	var	yok	yok
dirimsellik	yok	var (5)	yok
dirlik (dirilik)	var	var (27)	yok
dirlik	var	var (137)	yok
dişil	var	var (157)	yok
diyelek	yok	yok	yok
diyem	yok	yok	yok
dize	var	var (1237)	var (6)
dizem	var	var (4)	yok
dizge	var	var (112)	yok
dizgeleştirmek	yok	var (1)	yok
dizgesel	var	var (42)	yok
dizgi	var	var (100)	yok
dizgici	var	var (7)	yok
dizi	var	var (3049)	var (51)
dizin	var	var (89)	yok
dizmen	var	yok	yok
doğa	var	var (3403)	var (52)
doğacılık	var	var (3)	yok
doğaç	var	var (6)	yok
doğal	var	var (13352)	var (194)
doğalcılık	var	var (6)	yok
doğalcı	var	var (18)	var (1)
doğallık	var	var (85)	yok
doğa ötesi	var	yok	yok
doğru	var	yok	yok
doğruculuk	var	var (4)	yok
doğrulamak	var	var (86)	var (1)
doğrultu	var	var (178)	var (2)
doğrulu	var	var (1)	yok
doğu	var	var (7787)	var (106)
<i>doğu bilim</i>	var	yok	yok
doğu bilimci	var	var (2)	yok
doğum	var	var (3482)	var (145)
doğurgan	var	var (102)	var (4)
doğuştancılık	var	var (1)	yok

doğunç	yok	yok	yok
doğunçluk	yok	yok	yok
doğunçtan	yok	yok	yok
doğuşlu	yok	yok	yok
doku	var	var (1013)	var (9)
<i>dokubilim</i>	var	yok	yok
dokunaklı	var	var (188)	var (1)
dokunca	var	var (1)	yok
dokundurma	var	var (8)	yok
<i>dokundurmaca</i>	var	var (1)	yok
dokunsal	var	var (60)	yok
<i>dokunulmazlık</i>	var	var (278)	var (4)
dokunum	var	var (3)	yok
dolantı	yok	yok	yok
dolaşım	var	var (495)	var (9)
dolay	var	yok	yok
dolaylı	var	var (2473)	var (22)
dolaysız	var	var (641)	var (4)
dolunay	var	var (322)	var (1)
dolunca	var	yok	yok
donamak	var	yok	yok
donatı	var	var (99)	yok
donatım	var	var (76)	yok
donatmak	var	var (42)	var (1)
donatman	yok	yok	yok
doruk	var	var (416)	var (6)
doygı	var	yok	yok
doygıun	var	var (254)	yok
doygıunluk	var	var (92)	var (1)
doyum	var	var (482)	var (3)
<i>duyumsama</i>	var	var (26)	yok
<i>duyumsamak</i>	var	var (38)	yok
doyurucu	var	var (343)	var (5)
döl	var	var (17)	yok
döllemek	var	var (3)	yok
dölüt	var	var (3)	yok
döl yatağı	var	yok	yok
döndürme	var	var (63)	yok
<i>döndürmece</i>	var	yok	yok
döndürü	yok	var (3)	yok
dönel	var	var (25)	yok
<i>dönem</i>	var	var (8097)	var (203)
dönemeç	var	var (72)	var (1)
dönence	var	var (26)	yok
döner	var	yok	yok
dönmek	var	var (1379)	var (14)
<i>dönü</i>	yok	var (3)	yok
dönüş	var	var (2031)	var (26)

dönüşlü	var	var (37)	yok
dönüşmek	var	var (69)	yok
dönüştürmek	var	var (364)	var (8)
dönüştürüm	var	var (6)	yok
dönüşüm	var	var (1569)	var (21)
dönüşümcülük	var	var (1)	yok
dörderleme	yok	yok	yok
dörderli	var	var (12)	yok
dördül	var	var (1)	yok
dördün	var	var (13)	yok
dördüz	var	var (2)	yok
dörtgen	var	var (107)	yok
dörtlük	var	var (244)	var (12)
dörüt	yok	yok	yok
dörütmen	yok	yok	yok
döşeli	var	var (178)	var (3)
döşem	var	var (2)	yok
döşemci	var	yok	yok
döşeme	var	var (302)	var (1)
döşemek	var	var (16)	yok
dura	yok	yok	yok
duraç	var	yok	yok
durağan	var	var (383)	yok
durak	var	var (589)	var (5)
duraksamak	var	var (3)	yok
<i>duraksatış</i>	yok	yok	yok
dural	var	var (10)	yok
durgu	var	var (1)	yok
durgun	var	var (706)	var (3)
durma	var	var (620)	var (8)
durmaksızın	var	var (310)	var (1)
duruk	var	var (8)	yok
duruksun	var	yok	yok
durum	var	var (16538)	var (228)
durumsamak	yok	yok	yok
duruşma	var	var (332)	var (8)
duyar	yok	yok	yok
duyarga	var	var (4)	yok
duyarlı	var	var (1894)	var (13)
duyarlık	var	var (156)	var (1)
duyarlılık	var	var (527)	var (7)
duygan	var	yok	yok
duyganlık	yok	var (1)	yok
duygu	var	var (3799)	var (112)
duyguculuk	var	yok	yok
duygudaş	var	var (1)	yok
duygudaşlık	var	var (23)	yok
duygulandırmak	var	var (1)	yok

duygulanım	var	var (63)	yok
duygulanmak	var	var (1)	yok
duygulu	var	var (292)	var (1)
duygululuk	var	var (5)	yok
<i>duygun</i>	var	yok	yok
duygusal	var	var (2964)	var (26)
duysal	var	var (27)	yok
duyu	var	var (490)	var (4)
duyum	var	var (141)	yok
duyumsal	var	var (33)	yok
duyum yitimi	var	yok	yok
duyurmak	var	var (282)	var (5)
duyuru	var	var (174)	var (1)
duyuş	var	var (103)	yok
<i>dürtü</i>	var	var (203)	yok
düş	var	var (3194)	var (3)
<i>düşey</i>	var	var (672)	yok
düşgörü	yok	yok	yok
düşgücü	var	var (5)	yok
<i>düşkü</i>	var	yok	yok
düşlem	yok	var (21)	yok
düşlemek	var	var (39)	yok
düşsel	var	var (256)	yok
<i>düşük</i>	var	var (9)	yok
düş-ülke	yok	var (1)	yok
düşün	var	var (23)	yok
düşünce	var	var (7847)	var (121)
düşünceleme	yok	yok	yok
düşüncü	yok	yok	yok
düşüncülük	yok	yok	yok
düşündeş	var	yok	yok
düşünme	var	var (1807)	var (65)
düşünsel	var	var (1143)	var (11)
düşüntü	yok	yok	yok
düşünü	yok	var (2)	yok
düşünür	var	var (1964)	var (34)
düşüt	var	yok	yok
düz anlatış	yok	yok	yok
düz çizer	yok	yok	yok
düze	var	yok	yok
düzeç	var	var (4)	yok
düzelme	var	var (159)	var (1)
<i>düzelti</i>	var	var (4)	yok
düzeltilici	var	var (103)	yok
düzeltilme	var	var (905)	var (6)
düzeltilmen	var	var (13)	yok
düzen	var	yok	yok
düzence	var	var (2)	yok

düzengeç	yok	yok	yok
düzenlemek	var	var (614)	var (3)
düzenleşik	var	yok	yok
düzenli	var	var (3776)	var (34)
düzensiz	var	var (726)	var (6)
düzey	var	var (2305)	var (23)
düzgü	var	var (17)	yok
düzgöl	yok	yok	yok
düzgölü	var	var (6)	yok
düzgün	var	var (2011)	var (83)
düzgüsel	var	var (3)	yok
düzgüsüz	var	yok	yok
<i>düzlem</i>	var	var (214)	yok
düzlemek	var	var (2)	yok
düzme	var	var (5)	yok
düzmece	var	var (111)	yok
düzmecelik	yok	yok	yok
düzmece	var	yok	yok
düzmecilik	var	yok	yok
düzün	yok	yok	yok
düz yazı	var	yok	yok
eder	var	var (71)	yok
<i>edilgen</i>	var	var (209)	var (1)
edilgi	var	yok	yok
edilgin	var	var (114)	yok
edim	var	var (257)	var (17)
edimsel	var	var (86)	yok
edimselcilik	yok	yok	yok
edinç	var	var (9)	yok
edinik	yok	yok	yok
edinilmiş	var	var (161)	yok
edinmek	var	var (439)	var (4)
edinsel	yok	var (5)	yok
<i>edinti</i>	var	var (2)	yok
egemen	var	var (4313)	var (39)
egemenlik	var	var (1569)	var (34)
eğik	var	var (335)	yok
eğilim	var	var (1210)	var (19)
eğim	var	var (179)	yok
eğindirmek	yok	yok	yok
eğitbilim	var	var (3)	yok
eğitbilimci	yok	yok	yok
eğitbilimsel	yok	yok	yok
eğitçi	yok	yok	yok
eğitici	var	var (311)	var (3)
eğiticilik	var	var (7)	yok
eğitim	var	var (25068)	var (369)
eğitimci	var	var (261)	var (7)

eğitimcilik	var	var (14)	yok
eğitimsel	var	var (149)	yok
eğitken	yok	yok	yok
eğitmek	var	var (204)	yok
eğitmen	var	var (108)	var (2)
eğitsel	var	var (242)	yok
eğitsellik	var	yok	yok
eğreti (iğreti)	var	var (116)	yok
<i>eğretiden</i>	yok	yok	yok
<i>eğretileme</i>	var	var (37)	yok
eğri	var	var (1935)	var (4)
eğrilik	var	var (50)	var (4)
ek	var	var (4441)	var (53)
ekenek	var	yok	yok
<i>ekim</i>	var	var (4448)	var (53)
ekin	var	var (12)	yok
ekinç	yok	yok	yok
ekinli	yok	yok	yok
ekinlilik	yok	yok	yok
ekinsel	yok	var (49)	yok
ekinsiz	yok	yok	yok
ekinsizlik	yok	yok	yok
eklem	var	var (352)	yok
eklemek	var	var (479)	var (13)
eklemeli	var	var (37)	yok
eklenti	var	var (50)	var (1)
eksen	var	var (363)	yok
eksi	var	var (470)	var (60)
eksik	var	var (4010)	var (86)
eksiklik	var	var (671)	var (8)
eksikli	var	var (35)	yok
eksilme	var	var (47)	yok
<i>eksilti</i>	yok	yok	yok
eksiltme	var	var (28)	yok
<i>elcil</i>	yok	var (1)	yok
elçi	var	var (333)	var (4)
elçilik	var	var (150)	var (5)
elerki	yok	yok	yok
elerkli	yok	yok	yok
eleştirel	var	var (1038)	var
eleştiri	var	var (1652)	var (43)
eleştirici	var	var (83)	var (2)
eleştirimcilik	var	yok	yok
eleştirisel	var	var (15)	yok
eleştirme	var	var (95)	var (1)
eleştirmeci	var	var (4)	yok
eleştirmen	var	var (216)	var (1)
eleştirmenlik	var	var (10)	yok

elgin	var	yok	yok
elindelik	yok	yok	yok
eliyle	var	var (224)	var (3)
elverişli	var	var (1415)	var (6)
el yazması	var	var (34)	yok
el koyma	var	var (3)	yok
emek	var	var (3487)	var (44)
emekçi	var	var (787)	var (3)
<i>emekli</i>	var	var (3319)	var (127)
<i>emeklilik</i>	var	var (1290)	var (20)
en	var	var (1147)	var (11)
en az	var	var (21)	yok
en çok	yok	var (40)	yok
enez	var	yok	yok
<i>engebe</i>	var	var (42)	var (3)
<i>engebeli</i>	var	var (127)	var (5)
engel	var	var (4083)	var (30)
engellemek	var	var (886)	var (14)
engelleyici	var	var (281)	yok
engel olmak	var	var (2)	yok
engin	var	var (1225)	var (42)
enlem	var	var (56)	var (1)
er	var	var (2337)	var (8)
<i>erat</i>	var	var (30)	yok
<i>erdem</i>	var	var (988)	var (7)
<i>erdemli</i>	var	var (258)	var (1)
erden	var	yok	yok
erdenlik	var	yok	yok
erek	var	var (351)	var (1)
erem	yok	yok	yok
eremlemek	yok	yok	yok
eren	var	var (147)	var (4)
ergen	var	var (6)	yok
ergenlik	var	var (668)	var (3)
ergi	var	var (12)	yok
ergimek	var	yok	yok
ergin	var	var (424)	yok
erginlik	var	var (32)	yok
ergitmek	var	yok	yok
eril	var	var (229)	yok
erin	var	yok	yok
erinç	var	var (58)	yok
erinçsiz	var	yok	yok
erinlik	var	var (8)	yok
erişim	var	var (965)	var (6)
erişkin	var	var (402)	var (4)
erk	var	var (578)	var (2)
erke	var	var (1)	yok

<i>erkin</i>	var	yok	yok
<i>erkinçilik</i>	var	yok	yok
<i>ertelemek</i>	var	var (92)	yok
<i>esen</i>	var	yok	yok
<i>esenleşmek</i>	var	var (1)	yok
<i>esenlik</i>	var	var (70)	yok
esin	var	var (361)	var (1)
esindirmek	var	yok	yok
esinlemek	var	yok	yok
<i>esinlenmek</i>	var	var (5)	yok
<i>esirgemez</i>	var	var (4)	yok
<i>eski eserler</i>	var	yok	yok
eskil	yok	var (33)	yok
eskisel	yok	yok	yok
eskillik	yok	yok	yok
eslemek	var	yok	yok
<i>esnek</i>	var	var (1434)	var (4)
<i>esneklik</i>	var	var (585)	var (4)
<i>esrik</i>	var	var (76)	yok
<i>esriklik</i>	var	var (14)	yok
<i>esrimek</i>	var	var (1)	yok
<i>esritmek</i>	var	yok	yok
<i>esritici</i>	yok	yok	yok
<i>eş anlamlı</i>	var	var (116)	yok
<i>eş değerli</i>	var	var (18)	yok
<i>eş değerlilik</i>	var	var (36)	yok
eşey	var	var (143)	yok
eşeyssel	var	var (57)	yok
eşgüdüm	var	var (270)	yok
<i>eşit</i>	var	var (67)	var (67)
<i>eşitçe</i>	yok	var (20)	yok
<i>eşitlik</i>	var	var (1606)	var (10)
<i>eşitlikçi</i>	var	var (258)	var (1)
<i>eşitsiz</i>	var	var (336)	yok
<i>eşitsizlik</i>	var	var (388)	var (1)
<i>eşsesli</i>	var	var (3)	yok
<i>eş zamanlı</i>	var	var (330)	yok
<i>eş zamanlılık</i>	var	var (30)	yok
<i>etken</i>	var	var (1630)	var (13)
<i>etkenlik</i>	var	var (45)	yok
<i>etki</i>	var	var (4832)	var (33)
<i>etki yapmak</i>	yok	yok	yok
<i>etkilemek</i>	var	var (261)	var (2)
<i>etkilenmek</i>	var	var (30)	yok
<i>etkili</i>	var	var (8825)	var (92)
etkimek	var	yok	yok
<i>etkin</i>	var	var (5990)	var (41)
<i>etkinçi</i>	var	yok	yok

<i>etkincilik</i>	var	yok	yok
<i>etkinlik</i>	var	var (2034)	var (19)
<i>etkisiz</i>	var	var (628)	var (3)
etmen	var	var (275)	var (5)
<i>ettirgen</i>	var	var (2)	yok
<i>evcil</i>	var	var (342)	yok
<i>evcilleşmek</i>	var	var (1)	yok
<i>evcilleştirmek</i>	var	var (18)	yok
<i>evirmek</i>	var	yok	yok
evre	var	var (326)	yok
<i>evren</i>	var	var (1376)	var (15)
<i>evrenbilim</i>	var	var (2)	yok
evrensel	var	var (3324)	var (99)
<i>evrim</i>	var	var (887)	var (10)
<i>evrimcilik</i>	var	var (9)	yok
<i>eylem</i>	var	var (3475)	var (31)
<i>eylemli</i>	var	var (66)	yok
<i>eylemsiz</i>	var	var (25)	var (1)
<i>eytişim</i>	var	var (2)	yok
eytişimsel	var	var (12)	yok
<i>ezgi</i>	var	var (204)	yok
ezgisel	yok	var (6)	yok
<i>ezme</i>	var	yok	yok
<i>ezici</i>	var	var (340)	yok
<i>ezici çoğunluk</i>	yok	yok	yok
ezinç	var	var (7)	yok
<i>faydalanmak</i>	var	var (199)	var (4)
<i>felçli</i>	var	var (102)	var (3)
<i>fıkra</i>	var	var (502)	var (6)
<i>fizikötesi</i>	var	var (22)	yok
<i>fiziksel</i>	var	var (3739)	var (24)
<i>gecikme</i>	var	var (596)	var (3)
<i>geciktirme</i>	var	var (36)	yok
geçegen	yok	yok	yok
geçenek	var	var (1)	yok
<i>geçer</i>	var	yok	yok
<i>geçerlik</i>	var	var (138)	yok
<i>geçersiz</i>	var	var (443)	yok
<i>geçici</i>	var	var (3976)	var (37)
<i>geçiş</i>	var	var (3344)	var (37)
<i>geçişli</i>	var	var (70)	yok
<i>geçişmek</i>	var	yok	yok
<i>geçişsiz</i>	var	var (47)	yok
<i>geçmelik</i>	var	yok	yok
<i>geçmiş</i>	var	var (9412)	var (123)
<i>gedik</i>	var	var (383)	var (3)
<i>gelecek</i>	var	var (5970)	var (5)
<i>gelecekçi</i>	var	var (3)	yok

gelenek	var	var (1612)	var (23)
gelenekçilik	var	var (10)	yok
gelenekleştirmek	var	var (1)	yok
geleneksel	var	var (6087)	var (22)
<i>gelgit</i>	var	var (39)	yok
gelir	var	var (7706)	var (66)
gelişigüzel	var	var (466)	var (1)
gelişim	var	var (2234)	var (31)
gelişmek	var	var (72)	var (3)
geliştirmek	var	var (1493)	var (24)
<i>genel</i>	var	var (43148)	var (717)
<i>genelge</i>	var	var (258)	var (2)
<i>genellemek</i>	var	var (7)	yok
<i>genelleştirmek</i>	var	var (21)	yok
<i>genellikle</i>	var	var (10238)	var (82)
geniş zaman	var	yok	yok
<i>genlik</i>	var	yok	yok
<i>gensoru</i>	var	var (111)	yok
gerçek	var	var (18793)	var (213)
gerçekçi	var	var (2044)	var (37)
gerçekçilik	var	var (238)	yok
gerçeklemek	var	yok	yok
gerçekleşmek	var	var (18)	var (1)
gerçekleştirmek	var	var (1336)	var (15)
gerçeklik	var	var (1217)	var (20)
gerçekten	var	var (14705)	var (753)
gerçeküstücülük	var	var (22)	yok
gerçi	var	var (3334)	var (142)
gereç	var	var (248)	var (6)
gerek	var	var (18203)	var (308)
<i>gerekeçe</i>	var	var (1043)	var (12)
gerekli	var	var (13411)	var (133)
gereklilik	var	var (251)	var (2)
<i>gerekmek</i>	var	yok	yok
<i>gereksemek</i>	var	yok	yok
gereksinim	var	var (1335)	var (3)
gereksinme	var	var (266)	var (1)
gereksinmek	var	yok	yok
gereksiz	var	var (2099)	var (31)
gereksizlik	var	var (3)	yok
gerektirmek	var	var (1)	yok
geri almak	var	yok	yok
geri bırakmak	yok	yok	yok
geri çevirmek	var	yok	yok
geri istemek	yok	yok	yok
geri vermek	var	var (1)	yok
<i>gerici</i>	var	var (544)	var (3)
<i>gericilik</i>	var	var (217)	yok

gerilemek	var	var (7)	yok
gerilim	var	var (1104)	var (7)
gevşeklik	var	var (43)	var (1)
gezegen	var	var (487)	var (3)
gezgin	var	var (496)	var (3)
gezginci	var	var (34)	var (1)
gezi	var	var (827)	var (8)
gezici	var	var (205)	var (1)
gezicilik	var	var (1)	yok
gezmen	var	var (7)	yok
gider	var	var (1229)	var (4)
giderek	var	var (9857)	var (66)
gidermek	var	var (784)	var (5)
giriş	var	var (4278)	var (49)
girişik	var	var (6)	yok
<i>girişim</i>	var	var (6731)	var (72)
<i>girişmek</i>	var	var (122)	yok
girme	var	var (816)	var (4)
girmelik	var	yok	yok
<i>giysi</i>	var	var (520)	var (2)
giz	var	var (261)	var (1)
gizem	var	var (364)	var (15)
gizemci	var	var (36)	yok
gizemcilik	var	var (19)	yok
gizemli	var	var (1117)	var (4)
gizemsel	var	var (17)	yok
gizil	var	var (126)	yok
gizli	var	var (7761)	var (57)
göç	var	var (3125)	var (49)
göçmek	var	var (46)	yok
<i>göçmen</i>	var	var (1160)	var (7)
gökbilim	var	var (36)	yok
gökçe	var	var (9)	yok
gökçek	var	var (8)	yok
gökçül	var	yok	yok
göksel	var	var (84)	yok
gömmek	var	var (74)	yok
gömü	var	var (44)	yok
<i>gömük</i>	var	var (6)	yok
gömüt	var	var (21)	yok
gömütlük	var	var (2)	yok
göndermek	var	var (498)	var (5)
gönence	yok	yok	yok
gönenç	var	var (67)	yok
gönenmek	var	var (1)	yok
gönül hoşluğu	var	yok	yok
göre	var	var (77576)	var (880)
görece	var	var (862)	var (2)

görececi	yok	var (1)	yok
görececilik	var	var (2)	yok
görelî	var	var (646)	var (16)
görelilik	var	var (88)	yok
görenek	var	var (80)	yok
görev	var	var (8846)	var (138)
görevlendirmek	var	var (18)	yok
görevli	var	var (2470)	var (24)
görevliler	var	var (494)	var (5)
görevsizlik	var	var (51)	yok
görgü	var	var (509)	var (3)
görkem	var	var (39)	var (17)
görme	var	var (1960)	var (18)
görsel	var	var (1625)	var (36)
görü	var	yok	yok
görüm	var	var (27)	yok
görüntü	var	var (2435)	var (27)
görünü	yok	yok	yok
görünüm	var	var (886)	var (8)
görünüş	var	var (308)	var (1)
görünüşe göre	yok	yok	yok
görüŖ	var	var (4502)	var (51)
görüŖŖü	yok	var (17)	yok
görüŖme	var	var (2159)	var (55)
gösterge	var	var (649)	var (12)
gösteri	var	var (1189)	var (14)
gösteriŖsiz	var	var (111)	yok
göstermelik	var	var (237)	yok
gözbağcı	var	var (4)	yok
gözdağı vermek	var	var (249)	var (1)
göze	var	var (121)	yok
gözetim	var	var (405)	yok
gözgü	var	yok	yok
gözlem	var	var (1399)	var (32)
gözlemci	var	var (372)	var (9)
gözlemek	var	var (146)	var (2)
gözlemevi	var	var (54)	yok
gözlemlemek	var	var (101)	var (1)
gözükmek	var	var (43)	var (3)
gücenik	var	var (22)	yok
güceniklik	var	var (13)	yok
gücü yetmek	yok	yok	yok
güç	var	var (11072)	var (113)
güçlü	var	var (10813)	var (78)
güçsüz	var	var (823)	var (1)
güdü	var	var (68)	yok
güdüm	var	var (24)	yok
güdümlü	var	var (252)	yok

güldürmen	yok	yok	yok
güldürü	var	var (128)	var (2)
gülmece	var	var (108)	var (6)
günce	var	var (82)	yok
güncel	var	var (1649)	var (11)
güncelleşmek	var	yok	yok
güncellik	var	var (67)	yok
gündelik	var	var (1568)	var (9)
gündem	var	var (769)	var (19)
<i>gündüzlü</i>	var	var (84)	yok
güney	var	var (5266)	var (65)
<i>günlü</i>	var	var (182)	yok
günlük	var	var (7527)	var (90)
<i>gün-öte</i>	var	yok	yok
gürel	yok	yok	yok
gürelî	yok	yok	yok
gürellik	yok	yok	yok
<i>gürlük</i>	var	var (2)	yok
güven	var	var (4522)	var (55)
<i>güvence</i>	var	var (1340)	var (5)
güvenç	var	var (7)	var (21)
güvenilecek	var	var (30)	var (1)
güvenilir	var	var (1802)	var (18)
güvenli	var	var (1970)	var (25)
güvenlik	var	var (9732)	var (190)
güvensizlik	var	var (550)	var (9)
güzel sanatlar	var	yok	yok
haberleşme	var	var (1171)	var (2)
haktanır	var	var (2)	yok
hâldeş	yok	yok	yok
halkbilgisi	var	var (1)	yok
halk oyu	var	var (10)	yok
hammadde	var	var (959)	var (2)
hazırlık sınıfı	var	yok	yok
<i>hepten</i>	var	var (296)	yok
hiççilik	var	var (3)	yok
hoş görü	var	var (900)	var (8)
hoşgörücü	var	var (3)	yok
hoşgörür	yok	var (7)	yok
<i>ılgım</i>	var	yok	yok
ılım	var	var (8)	yok
ılıman	var	var (197)	var (1)
<i>ılımlı</i>	var	var (641)	var (6)
<i>ılımlılık</i>	var	var (17)	yok
ıra	var	yok	yok
ırakgörür	yok	yok	yok
ısı	var	var (1589)	var (10)
ısı ölçer	var	var (2)	yok

ısıtma	var	var (420)	var (8)
ışıklandırma	var	var (63)	var (1)
ışık ölçer	var	yok	yok
ışıldak	var	var (14)	yok
ışın	var	var (318)	var (3)
ışın ölçer	var	yok	yok
içbükey	var	var (70)	yok
içe bakış	var	var (4)	yok
içe dönük	var	var (71)	yok
içe dönüş	yok	var (1)	yok
içe kapanış	yok	yok	yok
içerik	var	var (1334)	var (8)
içermek	var	var (32)	yok
<i>içgüdü</i>	var	var (160)	yok
içişleri	var	var (1578)	var (19)
içitim	var	yok	yok
içitmek	var	yok	yok
<i>içken</i>	yok	yok	yok
içlek	yok	yok	yok
içlem	var	var (16)	yok
içlik	var	var (15)	yok
içrek	var	var (28)	yok
içsel	var	var (1259)	var (3)
içsellik	yok	var (14)	var (1)
içten	var	var (2020)	var (19)
<i>içtenlik</i>	var	var (144)	yok
<i>iç tepi</i>	var	var (7)	yok
içtüzük	var	var (72)	var (17)
iç uyum	yok	yok	yok
ikici	var	var (22)	yok
ikicilik	var	var (4)	yok
ikil	yok	var (1)	yok
ikilik	var	var (145)	var (1)
ikincil	var	var (1247)	var (5)
ikircim	var	var (8)	yok
ikircimli	var	var (4)	yok
il	var	var (4493)	var (98)
ilçe	var	var (2272)	var (26)
ilenç	var	var (12)	yok
ilenmek	var	var (1)	yok
ilerleme	var	var (1398)	var (23)
ilerici	var	var (560)	var (3)
ilericilik	var	var (86)	var (1)
iletim	var	var (500)	var (6)
iletişim	var	var (8062)	var (82)
iletken	var	var (123)	yok
iletkenlik	var	var (148)	yok
iletki	var	var (3)	yok

iletmek	var	var (230)	var (7)
ilgi	var	var (6759)	var (45)
ilgilendirmek	var	var (6)	yok
ilgilenmek	var	var (236)	var (5)
ilgili	var	var (41764)	var (918)
ilginç	var	var (6796)	var (115)
ilgisiz	var	var (658)	var (3)
ilgisizlik	var	var (157)	var (2)
ilinek	var	var (14)	yok
ilinti	var	var (42)	yok
ilintili	var	var (234)	var (6)
ilişik	var	var (18)	yok
ilişki	var	var (7550)	var (70)
<i>ilişkin</i>	var	var (17757)	var (130)
ilk çağ	var	var (87)	yok
ilke	var	var (2054)	var (33)
ilkel	var	var (1602)	var (19)
ilkelcilik	var	var (2)	yok
ilkeleşmek	var	yok	yok
ilkelleşmek	var	yok	yok
ilkellik	var	var (52)	var (1)
<i>ilksizlik</i>	yok	yok	yok
<i>im</i>	var	var (463)	yok
imge	var	var (619)	var (1)
imgencilik	yok	yok	yok
imgelem	var	var (122)	yok
imgeleme	var	var (45)	yok
imgelemek	var	var (1)	yok
imgesel	var	var (122)	yok
imleç	var	var (10)	yok
<i>imlemek</i>	var	var (15)	yok
imren	var	var (66)	yok
imrence	var	yok	yok
imsel	yok	yok	yok
inak	var	yok	yok
inakçı	var	var (2)	yok
inakçılık	var	yok	yok
inaksal	var	yok	yok
inan	var	yok	yok
inanca	var	yok	yok
inanç	var	var (2893)	var (65)
inançlı	var	var (346)	var (6)
<i>inanlı</i>	var	var (2)	yok
<i>inanlılık</i>	yok	yok	yok
<i>inansız</i>	var	yok	yok
<i>inansızlık</i>	var	yok	yok
incelem	yok	yok	yok
inceleme	var	var (2497)	var (17)

incelemek	var	var (1024)	var (9)
incelik	var	var (227)	var (7)
indirgeme	var	var (178)	yok
indirgemek	var	var (130)	yok
indirim	var	var (788)	var (18)
indirimli	var	var (176)	var (3)
indirimsiz	yok	var (5)	yok
indirme	var	var (197)	var (1)
inme	var	yok	yok
<i>insanbilim</i>	var	var (21)	yok
<i>insanbilimci</i>	var	var (5)	yok
insancı	var	var (20)	yok
insancıl	var	var (426)	var (7)
insancılık	var	var (15)	var (2)
insanüstü	var	var (127)	yok
irdeleme	var	var (58)	var (1)
irdelemek	var	var (158)	var (1)
istek	var	var (1341)	var (14)
istem	var	var (273)	var (4)
istemli	var	var (58)	yok
istemsiz	var	var (58)	var (1)
istenç	var	var (55)	yok
istençli	var	var (14)	yok
istençsiz	yok	var (2)	yok
ister	var	yok	yok
iş bırakımı	var	var (1)	yok
iş birliği	var	var (4630)	var (72)
iş bölümü	var	var (298)	yok
işçil	yok	yok	yok
<i>işgüder</i>	var	var (1)	yok
işitim	var	var (18)	yok
işitsel	var	var (212)	var (5)
işkil	var	var (1)	yok
işkillenmek	var	yok	yok
işkilli	var	var (10)	yok
<i>işlem</i>	var	var (4262)	var (31)
işlemez	yok	yok	yok
işlev	var	var (998)	var (6)
işlevsel	var	var (869)	var (5)
<i>işteşlik</i>	var	var (1)	yok
işyar	var	yok	yok
<i>itilim</i>	yok	var (11)	yok
itilme	var	var (7)	yok
itki	var	var (49)	yok
ivdirmek	var	yok	yok
ivecen	var	var (16)	yok
ivecenlik	var	var (2)	yok
ivedi	var	var (162)	yok

ivedilik	var	var (29)	yok
ivgen	yok	yok	yok
ivgenlik	yok	yok	yok
ivmek	var	yok	yok
iye	var	var (3)	yok
iyelik	var	var (24)	yok
<i>iyicil</i>	var	var (8)	yok
iyilikçi	var	var (6)	yok
iyimser	var	var (685)	var (8)
iyimserlik	var	var (230)	var (3)
iyi niyet	var	var (11)	yok
izdem	yok	yok	yok
<i>izdüşüm</i>	var	var (17)	yok
izinli	var	var (226)	var (3)
izlemek	var	var (1184)	var (18)
izlenim	var	var (449)	var (2)
izlenimci	var	var (38)	yok
izlenimcilik	var	var (11)	yok
izleyen	yok	yok	yok
kabarma	var	yok	yok
kaçak	var	yok	yok
kaçınık	yok	var (1)	yok
kaçınmak	var	var (354)	var (2)
kakışık	yok	yok	yok
kakışma	var	yok	yok
kalan	var	var (12681)	kalan (93)
<i>kaldıraç</i>	var	var (72)	var (1)
kalım	var	var (138)	var (1)
<i>kalımlı</i>	var	var (7)	yok
<i>kalımlılık</i>	var	var (3)	yok
<i>kalımsız</i>	var	var (4)	yok
<i>kalımsızlık</i>	yok	yok	yok
kalıntı	var	var (149)	yok
<i>kalıt</i>	var	var (18)	yok
<i>kalıç</i>	var	yok	yok
kalıtım	var	var (168)	yok
kalıtsal	var	var (284)	var (4)
kalkışma	var	yok	yok
<i>kamu</i>	var	var (14973)	var (93)
kamul	yok	var (1)	yok
<i>kamulaştırmak</i>	var	var (5)	yok
<i>kamuoyu</i>	var	var (1691)	var (19)
kamusal	var	var (2020)	var (5)
kamutanrıclık	yok	yok	yok
kamutay	var	var (5)	yok
kanı	var	var (3313)	var (8)
kanık (esk.)	var	yok	yok
<i>kanıklanmak</i>	var	yok	yok

kanıkmak	var	yok	yok
kanıt	var	var (740)	var (7)
kanıtlamak	var	var (457)	var (5)
kanıtlı	var	var (4)	yok
kanun koyan	yok	yok	yok
kanun koyucu	var	var (8)	yok
kapalı	var	var (5441)	var (131)
kapalılık	var	var (48)	var (2)
kaplam	var	var (19)	yok
kapsam	var	var (487)	yok
kapsamak	var	var (44)	yok
kapsar	yok	yok	yok
<i>karacı</i>	var	var (1)	yok
<i>karaduygu</i>	yok	yok	yok
<i>karaduygulu</i>	yok	yok	yok
karalama	var	var (10)	var (1)
karamsar	var	var (414)	var (5)
karamsarlık	var	var (131)	var (2)
kararlılık	var	var (367)	var (2)
karasal	var	var (203)	yok
kargaşa	var	var (405)	var (2)
kargaşacı	var	yok	yok
kargaşacılık	yok	yok	yok
kargaşalık	var	var (29)	yok
kargımak (esk.)	var	yok	yok
kargış (esk.)	var	var (13)	yok
karişmak	var	var (154)	var (3)
karişim	var	var (450)	var (9)
karma	var	yok	yok
<i>karmaşa</i>	var	var (321)	var (1)
karmaşık	var	var (2991)	var (16)
karmaşmak (esk.)	var	yok	yok
karmaştırmak (esk.)	var	yok	yok
karşı	var	var (49676)	var (445)
karşıcı	var	var (4)	yok
karşı duygu	yok	yok	yok
karşılaştırma	var	var (653)	var (21)
karşılaştırmak	var	var (191)	var (1)
karşılık	var	var (8501)	var (40)
karşılıklık	var	var (1)	yok
<i>karşın</i>	var	var (8208)	var (16)
karşınlık	yok	yok	yok
karşıt	var	var (1028)	var (13)
karşıtçı	var	yok	yok
karşıtlam	var	var (1)	yok
karşıtlaşmak	var	yok	yok
karşıtlık	var	var (277)	var (4)
kas	var	var (1105)	var (10)

kasıl	var	var (2)	yok
kasılım	yok	yok	yok
<i>kasım</i>	var	var (4421)	var (53)
<i>kasınç</i>	var	yok	yok
katılmak	var	var (1161)	var (14)
katışık	var	var (5)	yok
katışksız	var	var (39)	yok
katkı	var	var (2665)	var (76)
katma	var	var (1618)	var (12)
katman	var	var (158)	var (4)
katmanlaşmak	var	yok	yok
kavram	var	var (2955)	var (40)
kavşak	var	var (146)	var (1)
kayırmak	var	var (9)	yok
kayıtlamak	var	var (2)	yok
kayıtlı	var	var (1117)	var (17)
kayıtsız	var	var (905)	var (1)
kayıtsızlık	var	var (114)	yok
kaynak	var	var (26330)	var (62)
kayra	var	var (12)	yok
kayşa	var	var (2)	yok
kazanmak	var	var (1703)	var (28)
kazı	var	var (561)	var (9)
<i>kazıbilim</i>	var	var (1)	yok
kendi eliyle	yok	yok	yok
kendiliğinden	var	var (2387)	var (19)
kendince	var	var (616)	var (3)
<i>kent</i>	var	var (4612)	var (41)
<i>kentçilik</i>	var	var (5)	yok
<i>kentleşmek</i>	var	var (2)	yok
<i>kentli</i>	var	var (570)	yok
<i>kentsoylu</i>	yok	var (49)	yok
<i>kentsoyluluk</i>	yok	var (1)	yok
kerte	var	var (36)	yok
kesene	var	yok	yok
kesenek	var	var (7)	yok
kesenkes	var	var (13)	var (1)
kesik	var	yok	yok
kesiksiz	var	var (30)	yok
kesilmek	var	var (37)	yok
kesim	var	var (13216)	var (138)
kesin	var	var (398)	yok
kesinleme	var	var (4)	yok
kesinleşmek	var	var (2)	yok
kesinleştirmek	var	var (11)	yok
kesinlik	var	var (326)	var (1)
kesinti	var	var (169)	var (4)
kesintisiz	var	var (752)	var (7)

kesit	var	var (498)	yok
kestirme	var	yok	yok
kestirmek	var	var (245)	var (1)
keşik	var	var (1)	yok
keşikleme	var	yok	yok
kez (esk.)	var	var (31059)	var (195)
kılavuz	var	var (276)	var (5)
kılavuzluk	var	var (79)	yok
kılğı	var	var (4)	yok
kılğılamak	yok	yok	yok
kılğılı	var	var (1)	yok
kılğın	var	var (3)	yok
kılğısal	var	var (19)	yok
kınamak	var	var (45)	yok
kınamsımak	yok	yok	yok
kıpt	yok	yok	yok
kırılma	var	var (416)	var (1)
kırılmak	var	var (15)	yok
kırım	var	var (26)	yok
kırsal	var	var (2203)	var (9)
kısa	var	var (3963)	var (84)
kısaltış	var	yok	yok
kısıılma	var	yok	yok
<i>kısınmak</i>	var	yok	yok
kısıntı	var	var (37)	yok
kısır döngü	var	var (28)	yok
kısıt	var	var (56)	yok
kısıtlamak	var	var (75)	yok
kısıtlı	var	var (832)	var (15)
kısmak	var	var (67)	yok
kıstak	var	var (2)	var (1)
kışkırtı	var	var (1)	yok
kışkırtıcı	var	var (268)	var (2)
kışkırtma	var	var (81)	yok
<i>kıtık</i>	yok	var (1)	yok
kıvanç	var	var (192)	var (4)
kıvançlı	var	var (14)	yok
kıvanmak	var	yok	yok
kıya	var	var (1)	yok
kıyıcı	var	var (55)	yok
kıyıcılık	var	var (7)	yok
kıyım	var	var (468)	yok
kimi	var	var (16591)	var (119)
<i>kimlik</i>	var	var (4012)	var (109)
<i>kimyasal</i>	var	var (2911)	var (19)
kip	var	var (22)	var (1)
kiralama	var	var (342)	yok
kişi	var	var (21425)	var (523)

<i>kişilik</i>	var	var (5930)	var (86)
kişilik dışı	var	yok	yok
<i>kişiliksiz</i>	var	var (135)	yok
kişisel	var	var (5471)	var (63)
kişiselcilik	yok	var (6)	yok
koçak	var	yok	yok
koçaklama	var	var (2)	yok
kokusal	yok	var (3)	yok
kokuşmak	var	yok	yok
kokuşuk	var	var (2)	yok
kol	var	var (2)	yok
kolçak	var	yok	yok
kollamak	var	var (114)	yok
kolluk (esk.)	var	var (342)	var (2)
komut	var	var (207)	var (2)
komuta	var	var (467)	var (2)
<i>komutan</i>	var	var (893)	var (14)
<i>komutanlık</i>	var	var (67)	var (2)
konu	var	var (10758)	var (271)
konuk	var	var (3676)	var (30)
konukçu	var	yok	yok
konuk evi	var	var (9)	yok
konuklamak	var	yok	yok
konukluk	var	var (14)	yok
konuksever	var	var (38)	yok
<i>konum</i>	var	var (4983)	var (8)
konusma	var	var (4346)	var (138)
konusmacı	var	var (1494)	var (17)
konusu	yok	yok	yok
<i>konut</i>	var	var (2137)	var (18)
korucu	var	var (599)	var (1)
koruma	var	var (4261)	var (34)
korunak	var	var (19)	yok
<i>koruncak</i>	var	yok	yok
korunma	var	var (667)	var (3)
<i>korunum</i>	var	var (13)	yok
koruyucu	var	var (1340)	var (14)
koruyuculuk	var	var (38)	var (1)
koşa	yok	yok	yok
koşaç	var	var (1)	yok
koşuk	var	var (12)	yok
koşukçu	yok	yok	yok
koşuklama	yok	var (5)	yok
koşuklaşım	yok	yok	yok
koşuklu	yok	var (8)	yok
koşul	var	var (702)	var (3)
koşullar	var	var (2342)	var (16)
koşullandırılmak	var	var (1)	yok

koşullandırmak	var	var (1)	yok
koşullanmak	var	var (1)	yok
koşullu	var	var (260)	var (2)
<i>koşun</i>	var	yok	yok
koşut	var	var (425)	var (1)
koşutçuluk	var	yok	yok
koşutluk	var	var (57)	var (3)
kov	var	yok	yok
kovalama	var	var (25)	yok
kovma	var	var (40)	yok
kovumsama	yok	yok	yok
<i>kovuşturma</i>	var	var (110)	var (2)
koyak	var	var (108)	yok
köğ	yok	yok	yok
köğük	yok	yok	yok
kök	var	var (1846)	var (4)
<i>köken</i>	var	var (376)	var (3)
kökleşmiş	var	var (38)	yok
kökten	var	var (453)	var (13)
köktenci	var	var (128)	var (1)
köktencilik	var	var (17)	yok
körelmek	var	yok	yok
<i>kösnü</i>	var	var (6)	yok
kösnücül	yok	yok	yok
kösnük	var	var (3)	yok
kösnül	var	var (41)	yok
<i>kötücül</i>	var	var (101)	yok
kötümser	var	var (173)	yok
kötümserlik	var	var (67)	yok
kötü niyet	yok	yok	yok
kötüye kullanma	var	yok	yok
kullanılmış	var	var (960)	var (20)
kullanma	var	var (2374)	var (17)
kullanım	var	var (2948)	var (33)
kumla	var	var (2)	yok
kumul	var	var (24)	yok
<i>kural</i>	var	var (2103)	var (11)
<i>kurallaşmak</i>	var	yok	yok
<i>kurallaştırmak</i>	var	yok	yok
<i>kurallı</i>	var	var (82)	var (1)
<i>kuralsız</i>	var	var (87)	var (2)
kuram	var	var (540)	var (5)
kuramcı	var	var (38)	yok
kuramsal	var	var (1221)	var (5)
<i>kurgu</i>	var	var (566)	var (5)
kurgusal	var	var (179)	var (1)
kurma	var	var (1783)	var (12)
<i>kurmay</i>	var	var (607)	var (9)

kurtulma	var	var (347)	yok
<i>kurtulmalık</i>	var	yok	yok
kurtuluş	var	var (2954)	var (41)
kurucu	var	var (999)	var (83)
kurul	var	var (1730)	var (14)
<i>kurultay</i>	var	var (432)	var (13)
kuruluş	var	var (3234)	var (40)
kurum	var	var (4539)	var (65)
kurumlaşmak	var	var (2)	yok
kuruntu	var	var (67)	var (1)
kuşak	var	var (1362)	var (11)
kuşatma	var	var (286)	var (5)
<i>kuşku</i>	var	var (1463)	var (8)
<i>kuşkucu</i>	var	var (95)	yok
<i>kuşkulanmak</i>	var	var (15)	yok
<i>kuşkulu</i>	var	var (372)	var (1)
<i>kuşkusuz</i>	var	var (4392)	var (25)
kut (esk.)	var	var (11)	yok
kutlamak	var	var (304)	var (4)
kutlu	var	var (744)	var (1)
kutlulamak	var	yok	yok
<i>kutsal</i>	var	var (3476)	var (33)
<i>kutsallaşmak</i>	var	yok	yok
<i>kutsallık</i>	var	var (101)	var (1)
kutsamak	var	var (14)	yok
kutsuz	var	var (2)	yok
kuz	var	yok	yok
kuzey	var	var (6252)	var (84)
kuzey batı	var	var (136)	yok
kuzey doğu	var	var (163)	yok
<i>kuzeyssel</i>	yok	yok	yok
küçümsemek	var	var (63)	var (2)
küçültme	var	var (49)	var (2)
küskün	var	var (248)	yok
küşüm	var	yok	yok
küşümcülük	yok	yok	yok
küşümlenmek	var	yok	yok
mayası bozuk	var	yok	yok
memnunlukla	var	var (32)	yok
meydana çıkmak	var	yok	yok
meydana gelmek	var	yok	yok
meydana getirmek	var	yok	yok
<i>milletvekili</i>	var	var (4507)	var (165)
mirasçı	var	var (137)	yok
<i>muştu</i>	var	var (33)	yok
<i>muştucu</i>	var	var (3)	yok
<i>muştulamak</i>	var	var (2)	yok
mut	var	var (4)	var (2)

<i>mutlu</i>	var	var (8843)	var (127)
<i>mutluluk</i>	var	var (2851)	var (46)
<i>mutsuz</i>	var	var (1266)	var (5)
<i>mutsuzluk</i>	var	var (289)	var (2)
neden	var	var (51595)	var (430)
nedensel	var	var (212)	yok
nedensellik	var	var (431)	yok
nelik	yok	var (10)	yok
<i>nesne</i>	var	var (5539)	var (45)
nesnel	var	var (1653)	var (13)
nesnelcilik	var	var (6)	yok
<i>nesneleşmek</i>	yok	yok	yok
<i>nesneleştirmek</i>	yok	var (1)	yok
nesnelleşmek	var	yok	yok
nesnelleştirmek	yok	var (4)	yok
nesnellik	var	var (154)	var (1)
<i>ne yapıp yapıp</i>	var	yok	yok
<i>ne yazık ki</i>	yok	yok	yok
<i>nice</i>	var	var (2452)	var (13)
nicel	var	var (238)	yok
<i>nicelik</i>	var	var (330)	var (5)
niceliksel	yok	var (153)	var (1)
<i>nite</i>	var	var (1)	yok
nitel	var	var (184)	var (2)
<i>nitelemek</i>	var	var (95)	yok
<i>nitelik</i>	var	var (2036)	var (13)
<i>nitelikli</i>	var	var (1714)	var (16)
niteliksel	yok	var (215)	yok
<i>niteliksiz</i>	var	var (141)	var (3)
<i>niteliksizlik</i>	var	yok	yok
<i>nitesel</i>	yok	yok	yok
<i>noktalama</i>	var	var (113)	yok
<i>nüfusbilim</i>	var	var (1)	yok
<i>odak</i>	var	var (792)	var (6)
<i>okul</i>	var	var (8994)	var (214)
<i>okullu</i>	var	var (86)	var (3)
<i>okuma</i>	var	var (3611)	var (33)
<i>okur</i>	var	var (2430)	var (19)
<i>okutman</i>	var	var (11)	var (1)
<i>olabilir</i>	var	var (16818)	var (651)
<i>olabilirlik</i>	var	var (23)	var (1)
<i>olağan</i>	var	var (1369)	var (10)
<i>olağan dışı</i>	var	var (228)	var (4)
<i>olağan üstü</i>	var	var (3429)	var (28)
olanak	var	var (2864)	var (24)
olanaklı	var	var (985)	var (10)
olanaksız	var	var (1202)	var (10)
olası	var	var (2979)	var (13)

olasıcılık	var	yok	yok
olasılı	var	var (9)	yok
olasılık	var	var (701)	var (3)
<i>olay</i>	var	var (37747)	var (573)
<i>olaybilim</i>	var	yok	yok
<i>olaylı</i>	var	var (119)	var (1)
<i>olaysız</i>	var	var (75)	var (1)
oldu bitti	var	var (14)	var (1)
olgu	var	var (1969)	var (15)
<i>olguculuk</i>	var	var (9)	yok
olumlu	var	var (8214)	var (130)
olumluk	yok	yok	yok
olumsal	var	var (48)	var (1)
olumsallık	var	var (20)	yok
olumsuz	var	var (7775)	var (76)
olumsuzluk	var	var (238)	var (1)
oluş	var	var (630)	var (9)
oluşmak	var	var (16)	yok
oluşum	var	var (1129)	var (8)
omur	var	var (63)	var (2)
omurga	var	var (114)	var (8)
omurilik	var	var (78)	var (2)
omuzdaş	var	var (4)	yok
omuzdaşlık	var	var (1)	yok
onam	yok	var (11)	yok
onama	var	var (20)	yok
onamak	var	var (3)	yok
onarım	var	var (449)	var (5)
onarmak	var	var (66)	yok
onay	var	var (1077)	var (14)
onaylamak	var	var (81)	var (1)
onaylı	var	var (86)	yok
onaysız	var	var (1)	yok
ondalık	var	var (38)	yok
<i>ongun</i>	var	var (3)	yok
<i>ongunculuk</i>	var	yok	yok
<i>ongunluk</i>	var	yok	yok
onmak	var	yok	yok
<i>onur</i>	var	var (1372)	var (72)
<i>onurlandırmak</i>	var	var (15)	yok
<i>onurlu</i>	var	var (675)	var (9)
onursal	var	var (138)	yok
<i>onursuz</i>	var	var (71)	var (4)
oran	var	var (28145)	var (225)
oranlamak	var	var (5)	yok
oranlı	var	var (274)	var (2)
oransız	var	var (8)	yok
oranti	var	var (172)	yok

orantılı	var	var (873)	var (6)
orta	var	yok	yok
ortaç	var	var (3)	yok
orta çağ	var	var (708)	var (8)
ortak	var	var (13497)	var (166)
ortaklaşa	var	var (678)	var (7)
ortaklaşacılık	var	var (2)	yok
ortaklaşma	var	var (11)	yok
ortaklaşmak	var	var (3)	yok
ortaklık	var	var (1288)	var (13)
ortalama	var	yok	yok
ortam	var	var (19098)	var (268)
ortaşık	yok	yok	yok
<i>orun</i>	var	yok	yok
otlak	var	var (190)	var (2)
oturum	var	var (1163)	var (117)
<i>oy</i>	var	var (7410)	var (187)
oylamak	var	var (4)	yok
<i>oylum</i>	var	var (22)	yok
oymak	var	var (64)	var (3)
oyun	var	var (13025)	var (206)
oyuncu	var	var (3020)	var (61)
oyunculuk	var	var (264)	var (31)
oyunlaştırmak	var	var (2)	yok
ozan	var	var (1115)	var (7)
ozansı	var	yok	yok
öç	var	var (299)	var (2)
ödeme	var	var (2485)	var (29)
ödemek	var	var (762)	var (10)
ödence	yok	yok	yok
ödenek	var	var (795)	var (11)
ödenti	var	var (7)	yok
ödev	var	var (570)	var (23)
ödevli	var	var (6)	yok
ödevcil	var	yok	yok
ödül	var	var (1934)	var (21)
ödüllendirmek	var	var (46)	yok
ödün	var	var (575)	var (8)
ödünlemek	var	yok	yok
ödünlü	var	yok	yok
ödünsüz	var	var (71)	yok
<i>öğ</i>	var	var (171)	yok
öğrenci	var	var (6184)	var (212)
öğrencilik	var	var (278)	var (9)
öğrenim	var	var (1471)	var (8)
öğrenmelik	var	yok	yok
öğreti	var	var (191)	var (4)
öğretim	var	var (5902)	var (224)

<i>öğretmen</i>	var	var (6730)	var (123)
öğretsel	yok	var (2)	yok
öğür	var	var (6)	yok
öğüt	var	var (339)	var (3)
öğütlemek	var	var (4)	yok
ölçek	var	var (780)	var (1)
ölçü	var	var (1047)	var (6)
ölçülü	var	var (494)	var (2)
ölçüm	var	var (617)	var (8)
ölçün	var	yok	yok
ölçüsüz	var	var (208)	var (3)
<i>ölçüştürmek</i>	var	yok	yok
<i>ölçüt</i>	var	var (603)	var (7)
öldürüşme	yok	var (1)	yok
ölmez	var	yok	yok
ölüm	var	var (7891)	var (47)
ölümlü	var	var (301)	var (4)
ölümlülük	var	var (25)	var (1)
ölümsüz	var	var (507)	var (6)
ölümsüzlük	var	var (227)	yok
önce	var	var (63896)	var (1435)
öncel	var	var (2)	yok
<i>öncelemek</i>	var	var (2)	yok
öncelik	var	var (1372)	var (14)
öncesiz	var	var (40)	yok
öncesizlik	var	var (2)	yok
öncü	var	var (1060)	var (5)
öncül	var	var (146)	yok
<i>öndelik</i>	var	yok	yok
<i>önder</i>	var	var (661)	var (38)
önek	var	var (4)	yok
önel	var	yok	yok
önem	var	var (9282)	var (123)
önemli	var	var (59008)	var (1178)
önemsemek	var	var (29)	var (1)
önemsiz	var	var (997)	var (6)
önerge	var	var (189)	var (30)
öneri	var	var (946)	var (20)
önerme	var	var (560)	var (2)
önermek	var	var (93)	yok
öngörmek	var	var (67)	var(1)
öngörü	var	var (319)	var (3)
öngörülü	var	var (18)	yok
öngün	yok	yok	yok
önlem	var	var (1150)	var (12)
önlemek	var	var (1929)	var (7)
ön seçim	var	var (48)	yok
önsel	var	var (48)	yok

<i>önsezi</i>	var	var (39)	yok
ön söz	var	var (94)	yok
ön tasar	var	yok	yok
ön tasarı	yok	var (1)	yok
ön yargı	var	var (211)	var (1)
ören	var	var (9)	yok
örge	var	var (2)	yok
örge	var	var (1)	yok
örgencilik	yok	yok	yok
örgenleşmek	yok	yok	yok
örgenlik	yok	yok	yok
örgensel	var	var (5)	yok
örgensellik	yok	var (3)	yok
örgüt	var	var (3489)	var (22)
örgütçü	var	var (19)	yok
örgütçülük	var	var (17)	yok
örgütlemek	var	var (73)	var (1)
örgütlendirmek	var	yok	yok
örgütlenmek	var	var (37)	yok
örgütlü	var	var (751)	var (2)
örgütsel	var	var (1512)	var (1)
örgütsüz	var	var (75)	yok
örneğin	var	var (19229)	var (131)
örnek	var	var (10521)	var (229)
örneklendirmek	var	var (13)	yok
örneklik	var	var (22)	var (2)
<i>örnekseme</i>	var	var (3)	yok
örtülü ödenek	var	yok	yok
övgü	var	var (391)	var (3)
övmek	var	var (95)	var (1)
<i>övünce</i>	var	yok	yok
övünç	var	var (99)	var (1)
övünmek	var	var (73)	var (1)
öykü	var	var (2152)	var (12)
öykücü	var	var (63)	yok
öykücülük	var	var (2)	yok
öykülemek	var	var (2)	yok
öykünce	var	yok	yok
öykünmek	var	var (14)	yok
öyküsel	yok	var (12)	yok
öz	var	var (2762)	var (42)
<i>özdek</i>	var	var (14)	yok
özdekçi	var	var (4)	yok
özdekçilik	var	var (1)	yok
özdeksel	var	var (64)	yok
özdeş	var	var (395)	var (2)
özdeşlemek	var	var (1)	yok
özdeşlik	var	var (179)	yok

özdevim	yok	yok	yok
özdevimsel	yok	yok	yok
özdevimsellik	yok	yok	yok
öz deyiş	var	var (33)	yok
özel	var	var (30408)	var (385)
özelci	yok	yok	yok
öz eleştiri	var	var (156)	yok
özelik	var	var (11)	yok
özelleşmek	var	yok	yok
özelleştirmek	var	var (18)	yok
özellik	var	var (2202)	var (20)
özellikle	var	var (29535)	var (586)
özen	var	var (2142)	var (7)
özenci	var	yok	yok
özencilik	yok	yok	yok
özendirir	yok	yok	yok
özendirmek	var	var (97)	var (1)
özengen	var	yok	yok
özenli	var	var (315)	var (4)
özenmek	var	var (20)	yok
özensiz	var	var (96)	yok
özensizlik	var	var (15)	yok
özenti	var	var (105)	var (11)
özentici	var	var (1)	yok
özentili	var	var (27)	yok
özerk	var	var (1210)	var (8)
özerklik	var	var (768)	var (30)
özet	var	var (1375)	var (24)
özetlemek	var	var (278)	var (10)
özetleyiş	yok	yok	yok
özetleyim	yok	yok	yok
özge	var	var (106)	yok
özgeci	var	var (36)	var (1)
<i>özgecil</i>	var	var (1)	yok
özgecilik	var	var (17)	yok
<i>öz geçmiş</i>	var	var (58)	yok
özü	var	var (4345)	var (26)
özgül	var	var (734)	yok
özgülemek	var	var (2)	yok
özgüllük	var	var (15)	yok
özgün	var	var (2195)	var (5)
özgünlük	var	var (96)	yok
özgür	var	var (5402)	var (185)
özgürlük	var	var (3637)	var (65)
özgürlükçü	var	var (474)	var (9)
özgürlükçülük	var	var (16)	var(2)
özgürlüksüz	yok	var (7)	yok
özlem	var	var (1220)	var (27)

özleme	var	var (41)	yok
özlemek	var	var (72)	yok
özleşmek	var	yok	yok
özleştirme	var	var (20)	yok
özleştirmeci	var	yok	yok
özleştirmecilik	var	yok	yok
özleştirmek	var	var (2)	yok
özletmek	var	var (1)	yok
<i>özlük işleri</i>	var	yok	yok
özlülük	yok	var (2)	yok
özne	var	var (916)	var (86)
öznel	var	var (838)	var (6)
öznelcilik	var	var (5)	yok
öznellik	var	var (130)	yok
özel	var	var (179)	yok
<i>öz sevi</i>	yok	yok	yok
öz söz	yok	yok	yok
öz su	var	var (17)	yok
özümleme	var	var (57)	var (1)
özümlemek	var	var (8)	yok
özümseme	var	var (24)	yok
özümsemek	var	var (20)	var (1)
özümsemek	var	yok	yok
<i>özünlü</i>	var	yok	yok
öz veri	var	var (187)	var (7)
özverili	var	var (167)	var (5)
öz yaşam	var	var (32)	yok
<i>paralı</i>	var	var (464)	var (11)
parasız	var	var (650)	var (12)
parça	var	var (3946)	var (47)
parlamak	var	var (12)	yok
parmağı olmak	var	yok	yok
pay	var	var (2096)	var (26)
paydaş	var	var (134)	var (1)
pekin	yok	yok	yok
pekinlik	yok	yok	yok
pekiştirmek	var	var (129)	var (5)
pekitmek	var	yok	yok
püskürteç	var	yok	yok
rastlamak	var	var (350)	var (2)
<i>rastlantı</i>	var	var (700)	var (4)
rastlantısal	yok	var (175)	var (1)
<i>ruhbilim</i>	var	var (31)	yok
ruhbilimci	var	var (8)	yok
ruhbilimsel	var	var (19)	yok
ruh çözümcü	yok	yok	yok
ruh çözümsel	yok	yok	yok
ruhçözümü	yok	yok	yok

ruh hastası	var	yok	yok
ruhsal	var	var (1935)	var (10)
<i>sabuklama</i>	var	var (3)	yok
sağ beğeni	var	yok	yok
<i>sağ duyu</i>	var	var (277)	var (1)
sağ düşünce	yok	yok	yok
sağ görü	var	var (5)	yok
sağ görülü	var	var (3)	yok
sağ görüsüz	var	yok	yok
sağın	var	yok	yok
sağ istem	yok	yok	yok
sağlamak	var	var (5451)	var (58)
sağlık	var	var (8765)	var (376)
sağlıklı	var	var (5471)	var (83)
sağlıksal	var	var (3)	yok
sağlıksız	var	var (519)	var (3)
<i>sağ töre</i>	yok	yok	yok
<i>sakınca</i>	var	var (671)	var (4)
<i>sakıncalı</i>	var	var (537)	var (5)
<i>sakıncasız</i>	var	var (15)	yok
sakıngan	var	var (10)	yok
sakınmak	var	var (79)	var (1)
sakıntı	var	yok	yok
sakıntılı	var	var (1)	yok
sakıntısız	var	yok	yok
saldırgan	var	var (935)	var (2)
saldırganlık	var	var (355)	yok
saldırı	var	var (1920)	var (5)
saldırmak	var	var (151)	var (2)
saldırmazlık	var	var (38)	yok
salgı	var	var (256)	yok
salgılamak	var	var (5)	yok
salgın	var	var (421)	var (5)
salık	var	var (178)	yok
salıklamak	yok	yok	yok
salık vermek	var	var (178)	yok
salıverme	var	var (16)	yok
<i>salt</i>	var	var (2561)	var (7)
salt çoğunluk	var	yok	yok
saltçılık	var	yok	yok
saltık	var	var (27)	yok
saltın	yok	yok	yok
samanyolu	var	var (184)	var (4)
san	var	var (34)	yok
sanal	var	var (1425)	var (5)
<i>sanatçı</i>	var	var (2955)	var (55)
sanatlı	var	var (43)	yok
sançmak	var	yok	yok

<i>sanı</i>	var	var (247)	yok
sanık	var	var (945)	var (11)
sanrı	var	var (52)	yok
sapıklık	var	var (62)	var (1)
sapınç	var	yok	yok
saplantı	var	var (107)	yok
sapmak	var	var (19)	yok
saptamak	var	var (598)	var (3)
sarkaç	var	var (79)	yok
sarkıl	var	yok	yok
sarkıt	var	var (18)	var (1)
sarmal	var	var (172)	var (1)
satıcı	var	var (893)	var (3)
<i>sav</i>	var	var (1007)	var (9)
savaş	var	var (11519)	var (156)
savaşçı	var	var (676)	var (6)
savaşçılık	var	var (17)	var (1)
savaşım	var	var (197)	yok
savaşkan	var	var (8)	yok
savaşmak	var	var (312)	var (2)
<i>savcı</i>	var	var (1319)	var (8)
<i>savcılık</i>	var	var (267)	var (4)
<i>savlamak</i>	var	var (7)	yok
<i>savlı</i>	yok	var (1)	yok
savruk	var	var (56)	yok
savsak	var	var (1)	yok
savsamak	var	var (2)	yok
savsaklamak	var	var (8)	yok
savsaklık	yok	yok	yok
savunca	yok	yok	yok
savunma	var	var (4821)	var (42)
savunmak	var	var (611)	var (1)
savunu	var	var (10)	yok
savunucu	var	var (41)	yok
savunuculuk	var	var (9)	var (1)
<i>sayaç</i>	var	var (42)	yok
saydam	var	var (551)	var (3)
saydamlaşmak	var	var (2)	yok
saydamlık	var	var (270)	yok
saygı	var	var (4473)	var (110)
saygıdeğer	var	var (309)	var (24)
saygılı	var	var (1205)	var (11)
saygılılık	yok	yok	yok
saygın	var	var (823)	var (20)
saygınlık	var	var (233)	var (4)
saygısız	var	var (235)	var (2)
saygısızlık	var	var (359)	var (11)
sayı	var	var (34067)	var (423)

sayı sıfatı	var	yok	yok
<i>sayıbilim</i>	yok	yok	yok
sayılama	var	var (2)	yok
sayılı	var	var (6770)	var (134)
sayım	var	var (427)	var (11)
<i>sayın</i>	var	var (6398)	var (1778)
sayışmak	var	yok	yok
sayıştay	var	var (209)	var (1)
saylav	var	var (1)	yok
<i>saymaca</i>	var	var (24)	yok
saymak	var	var (511)	var (9)
sayman	var	var (92)	yok
saymanlık	var	var (61)	yok
<i>sayrı</i>	var	var (34)	yok
sayrıl	var	var (3)	yok
<i>sayrılar evi</i>	var	var (2)	yok
<i>sayrılanmak</i>	yok	yok	yok
<i>sayrılık</i>	var	var (20)	yok
sayrimsak	var	yok	yok
sayrimsamak	var	yok	yok
<i>seçenek</i>	var	var (979)	var (14)
<i>seçi</i>	var	yok	yok
<i>seçiciler kurulu</i>	var	var (36)	yok
seçilmek	var	var (73)	var (3)
seçim	var	var (7508)	var (222)
seçkin	var	var (1212)	var (5)
seçkinlik	var	var (24)	yok
seçme	var	var (1165)	var (3)
seçmeler	var	var (85)	yok
seçmece	var	var (14)	yok
seçmeci	var	var (40)	yok
seçmecilik	var	var (2)	yok
seçmek	var	var (565)	var (6)
seçmeli	var	var (332)	var (13)
<i>seçmen</i>	var	var (891)	var (36)
<i>seçmenlik</i>	var	var (8)	yok
<i>sekizgen</i>	var	var (121)	yok
sepettopu	var	yok	yok
sepi	var	var (4)	yok
sepici	var	yok	yok
sergen	var	yok	yok
sergi	var	var (1145)	var (7)
sergilemek	var	var (169)	var (1)
sergilik	var	yok	yok
serüven	var	var (328)	var (1)
sesbilgisi	var	var (6)	yok
<i>ses bilim</i>	var	var (2)	yok
sesçil	var	var (5)	yok

sesdeş	var	var (2)	yok
sesli	var	var (17)	yok
sessiz	var	var (28)	yok
sevecen	var	var (540)	var (7)
sevecenlik	var	var (67)	var (1)
sevi	var	var (64)	yok
sezdiri	var	yok	yok
sezdirmek	var	var (12)	yok
sezgi	var	var (318)	yok
sezgicilik	var	var (15)	yok
sezgisel	var	var (183)	var (4)
sezmek	var	var (34)	var (1)
sıcakölçer	var	yok	yok
sığa	var	var (1)	yok
sığınak	var	var (230)	var (1)
<i>sığınık</i>	var	var (17)	yok
sığınmak	var	var (188)	var (4)
sıkı düzen	var	var (4)	yok
sıkı yönetim	var	var (550)	yok
sinama	var	var (87)	var (1)
sınamak	var	var (131)	yok
<i>sınav</i>	var	var (1472)	var (132)
sınıf geçme	yok	var (1)	yok
sınıflama	var	var (153)	var (7)
sınıfta kalma	var	var (243)	var (4)
sınıflandırma	var	var (449)	var (2)
sınıf	var	yok	yok
sınır	var	var (3029)	var (19)
sınırdaş	var	var (13)	yok
sınırlamak	var	var (119)	var (4)
sınırlandırmak	var	var (63)	var (1)
sınırlayıcı	yok	var (197)	var (4)
sınırlı	var	var (5141)	var (38)
sınmak	var	var (1)	yok
<i>sıralaç</i>	var	yok	yok
SIVI	var	var (2047)	var (11)
<i>sim</i>	var	yok	yok
simge	var	var (367)	var (2)
simgeci	var	var (2)	yok
simgecilik	var	var (8)	yok
simgelemek	var	var (15)	yok
simgeleşmek	var	yok	yok
simgesel	var	var (475)	var (2)
simgesellik	yok	var (5)	yok
sin	var	var (2)	yok
sindirim	var	var (482)	yok
sindirimsel	yok	yok	yok
sindirmek	var	var (74)	yok

<i>sinirbilim</i>	var	var (13)	yok
<i>sinirce</i>	var	yok	yok
<i>sinlik</i>	var	yok	yok
siyasa	var	var (67)	yok
siyasal	var	var (14106)	var (141)
soğurmak	var	var (44)	yok
soğutkan	var	yok	yok
soğutmaç	var	yok	yok
soluk	var	var (4497)	var (3)
solungaç	var	var (30)	yok
solunmak	var	yok	yok
solunum	var	var (1291)	var (5)
somut	var	var (3781)	var (30)
somutlamak	yok	var (6)	yok
somutlaşmak	var	var (1)	yok
somutlaştırmak	var	var (24)	var (1)
somutluk	var	var (38)	yok
sona ermek	yok	var (1245)	var (32)
son deyiş	var	yok	yok
son ek	var	var (3)	yok
<i>sonlu</i>	var	var (248)	var (2)
sonrasız	var	var (31)	yok
sonrasızlık	var	var (5)	yok
son söz	yok	var (39)	yok
sonsuz	var	var (2788)	var (17)
sonsuzluk	var	var (357)	yok
sonuç	var	var (9821)	var (93)
sonuçlandırmak	var	var (46)	yok
sonuçlanmak	var	var (9)	yok
sorgu	var	var (507)	yok
sorgu hakimi	var	var (63)	yok
soru	var	var (7204)	var (311)
<i>sorum</i>	var	var (7)	yok
<i>sorumlu</i>	var	var (4559)	var (54)
<i>sorumluluk</i>	var	var (3095)	var (46)
<i>sorumsuz</i>	var	var (281)	var (6)
<i>sorumsuzluk</i>	var	var (111)	var (3)
sorun	var	var (9308)	var (244)
sorunsal	var	var (81)	yok
soruşturma	var	var (2049)	var (19)
soruşturmak	var	var (31)	yok
soy	var	var (1593)	var (21)
soya çekim	var	var (11)	yok
soya çekme	var	var (1)	yok
soy ağacı	var	var (54)	yok
soydaş	var	var (37)	yok
soy kırımı	var	var (237)	var (11)
soylu	var	var (814)	var (3)

soyluluk	var	var (70)	var (1)
soysuz	var	var (51)	var (2)
soysuzlaşma	var	var (7)	yok
soysuzlaşmak	var	yok	yok
soyut	var	var (1913)	var (16)
soyutçuluk	var	yok	yok
soyutlama	var	var (237)	var (1)
soyutlamak	var	var (46)	yok
soyutlanmak	yok	var (9)	yok
soyutluk	var	var (14)	yok
söbe	var	yok	yok
sömürge	var	var (522)	var (4)
sömürgecilik	var	var (174)	var (3)
sömürgeleşmek	var	var (3)	yok
sömürgeleştirmek	var	var (5)	yok
<i>sömürgen</i>	var	var (14)	yok
<i>sömürgenlik</i>	var	yok	yok
<i>sömürmek</i>	var	var (44)	var (1)
<i>sömürü</i>	var	var (548)	var (2)
<i>sömürücü</i>	var	var (60)	yok
<i>sömürücülük</i>	var	var (1)	yok
sönüm	var	var (15)	yok
sönümlemek	var	yok	yok
sövgü	var	var (30)	yok
söylem	var	var (1122)	var (20)
söylen	yok	var (20)	yok
söylenbilim	yok	yok	yok
söylence	var	var (55)	var (1)
söylenge	yok	yok	yok
söyleniş	var	var (20)	yok
söylenti	var	var (201)	var (2)
<i>söyleşi</i>	var	var (551)	var (4)
<i>söyleşim</i>	yok	var (23)	yok
söyleşmek	var	var (23)	yok
söylev	var	var (100)	yok
söyleyiş	var	var (88)	var (2)
söz	var	var (36148)	var (574)
sözcü	var	var (195)	var (5)
<i>sözcük</i>	var	var (1757)	var (15)
sözcülük	var	var (14)	yok
sözde	var	var (1542)	var (19)
söz dizimi	var	var (46)	yok
sözel	var	var (553)	var (13)
söz etmek	var	var (44)	yok
söz gelimi	var	var (968)	var (2)
söz gelişi	var	var (113)	yok
söz götürmez	var	yok	yok
söz konusu	var	var (1862)	var (24)

sözle	yok	var (57)	var (2)
sözleşme	var	var (2460)	var (18)
sözleşmek	var	var (2)	yok
sözlü	var	var (1589)	var (37)
sözlük	var	var (515)	var (6)
sözlükçü	var	var (3)	yok
sözü edilen	yok	var (5)	yok
sözü geçer	var	var (1)	yok
sözül	yok	yok	yok
<i>subay</i>	var	var (1246)	var (10)
<i>sucul</i>	var	var (90)	yok
suç	var	var (4933)	var (36)
suç atmak	var	yok	yok
suçbilimi	yok	yok	yok
suç işlemek	var	var (485)	var (5)
suçlamak	var	var (142)	var (3)
suçlanmak	var	var (19)	yok
suçlandırmak	var	var (1)	yok
suçlu	var	var (2034)	var (11)
suçsuz	var	var (362)	var (2)
suç üstü	var	var (236)	var (1)
<i>sungu</i>	var	yok	yok
sunmak	var	var (713)	var (25)
sunu	var	var (118)	var (1)
sunuş	var	var (197)	var (3)
<i>susku</i>	var	var (31)	yok
suskun	var	var (555)	var (3)
suskunluk	var	var (209)	yok
susturmak	var	var (82)	yok
sürdürmek	var	var (808)	var (10)
süre	var	var (22433)	var (205)
<i>süreç</i>	var	var (3945)	var (77)
süre duran	var	yok	yok
süre durmak	yok	yok	yok
süre durum	yok	var (1)	yok
<i>süreğen</i>	var	var (58)	yok
<i>süreğenleşmek</i>	var	yok	yok
<i>süreğenlik</i>	yok	var (2)	yok
sürek	var	var (50)	yok
sürekli	var	var (15980)	var (327)
süreklilik	var	var (790)	var (4)
süreksiz	var	var (26)	yok
süreksizlik	var	var (26)	yok
sürelî	var	var (2068)	var (26)
sürgün	var	var (1108)	var (9)
sürmek	var	var (515)	var (7)
sürüm	var	var (197)	yok
sürümlü	var	var (1)	yok

sürümsüz	var	yok	yok
sürünge	var	var (94)	var (1)
sürüp gitmek	var	var (723)	var (3)
şaka	var	var (1365)	var (39)
şakalaşmak	var	var (13)	var (1)
şakılamak	var	var (1)	yok
şarkiyatçı .	var	var (16)	yok
şaşkı	yok	yok	yok
şaşma	var	var (25)	yok
şaşmak	var	var (14)	yok
şaşılacak	yok	var (295)	yok
şenlik	var	var (451)	var (4)
şimdiki zaman	yok	var (358)	var (1)
şölen	var	var (203)	var (2)
<i>tadım</i>	var	var (50)	var (1)
<i>takmak</i>	var	var (209)	var (3)
takma ad	var	var (118)	var (1)
tamlama	var	var (25)	yok
tamlanan	var	var (1)	yok
tamlayan	var	var (1)	yok
tam sayı	var	var (62)	yok
<i>tamu</i>	var	var (10)	yok
<i>tanı</i>	var	var (931)	var (2)
tanık	var	var (2200)	var (17)
tanıklamak	var	yok	yok
tanıklık	var	var (649)	var (5)
tanılamak	var	var (2)	yok
tanım	var	var (1180)	var (11)
tanımlamak	var	var (609)	var (5)
tanıt	var	var (4)	yok
tanıtlamak	var	var (1)	yok
tanıtmak	var	var (364)	var (14)
<i>tanıtmalık</i>	var	yok	yok
tanlamak	var	yok	yok
tanmalı	yok	yok	yok
tanrı	var	var (4644)	var (49)
tanrıbilimi	var	var (5)	yok
tanrıcilik	var	var (5)	yok
<i>tanrıça</i>	var	var (411)	var (1)
tanrısai	var	var (513)	var (5)
<i>tanrı tanımaz</i>	var	var (20)	yok
<i>tanrı tanımazlık</i>	var	var (10)	yok
tansımak	yok	yok	yok
tansık	var	var (20)	yok
<i>tapı</i>	var	var (1)	yok
tapınak	var	var (319)	var (3)
<i>tapınç</i>	yok	var (2)	yok
tapınış	var	var (2)	yok

tapınmak	var	var (22)	yok
tapma	var	var (28)	var (1)
tapmak	var	var (47)	yok
<i>tarım</i>	var	var (6643)	var (66)
tarımsal	var	var (2554)	var (15)
tarihsel	var	var (4816)	var (54)
<i>tartışı</i>	yok	yok	yok
<i>tartışma</i>	var	var (3536)	var (65)
<i>tartışmak</i>	var	var (496)	var (10)
tasarı	var	var (642)	var (23)
tasarım	var	var (1366)	var (10)
tasarımlamak	var	var (5)	yok
tasarlamak	var	var (84)	var (1)
tasım	var	var (7)	yok
tasımlamak	var	yok	yok
taslak	var	var (294)	var (5)
taşıl	var	var (4)	yok
taşım	var	var (1629)	var (9)
taşınır	var	var (432)	yok
taşınır mal	var	var (52)	yok
taşınmaz	var	var (391)	yok
taşıt	var	var (444)	yok
taşlama	var	var (54)	yok
taşlamak	var	yok	yok
tecim	var	var (5)	yok
tecimen	var	var (5)	yok
tecimevi	var	var (3)	yok
tecimsel	yok	var (59)	yok
teğet	var	var (116)	var (5)
<i>teğmen</i>	var	var (236)	var (9)
tek başına	var	var (21)	yok
tek düze	yok	var (306)	yok
tek düzen	yok	var (22)	yok
tek düzelik	yok	var (27)	var (1)
tek düzenlik	yok	yok	yok
<i>tekel</i>	var	var (628)	var (7)
<i>tekelci</i>	var	var (315)	yok
<i>tekelcilik</i>	var	var (10)	yok
<i>tekelleştirmek</i>	var	var (2)	yok
tekellik	yok	yok	yok
tekil	var	var (734)	var (11)
tekilleştirmek	yok	yok	yok
tekillik	var	var (26)	var (1)
tektanrıci	var	var (9)	yok
tektanrıcılık	var	var (3)	yok
tensel	yok	var (56)	yok
tepke	var	var (8)	yok
<i>teпки</i>	var	var (4510)	var (44)

tepkili	var	var (1)	yok
tepkimek	var	yok	yok
<i>terim</i>	var	var (4411)	var (83)
terimsel	yok	var (15)	var (2)
<i>ters orantılı</i>	var	var (1)	yok
tike	var	var (6)	yok
tikel	var	var (241)	var (3)
tiksinç	yok	var (11)	yok
tiksinçlik	yok	yok	yok
<i>tin</i>	var	var (244)	var (3)
tin çözüm	yok	yok	yok
tin çözümsel	yok	yok	yok
tinsel	var	var (265)	yok
tinselci	yok	var (4)	yok
tinselcilik	var	var (2)	yok
tinsellik	yok	var (9)	yok
<i>titrem</i>	var	yok	yok
titreşim	var	var (234)	var (3)
titreşmek	var	yok	yok
tolunay	yok	yok	yok
toplam	var	var (12529)	var (102)
toplama	var	var (1325)	var (18)
toplamak	var	var (843)	var (9)
<i>toplanak</i>	yok	yok	yok
toplanma	var	var (160)	yok
toplanmak	var	var (53)	var (8)
toplantı	var	var (2491)	var (44)
toplar damar	var	var (14)	yok
topluluk	var	var (2010)	var (11)
<i>toplum</i>	var	var (11554)	var (187)
toplum bilim	var	var (13)	yok
toplumbilimci	var	var (32)	yok
toplumbilimsel	var	var (64)	yok
toplumcu	var	var (459)	yok
toplumculuk	var	var (44)	yok
toplumsal	var	var (17063)	var (76)
toplumsallaştırma	var	var (25)	yok
toplumsallaştırmak	var	var (1)	yok
toplumsallık	yok	var (46)	var (2)
toplu tartışma	var	yok	yok
tortu	var	var (71)	yok
töre	var	var (332)	var (14)
<i>törebilim</i>	var	var (2)	yok
töreci	var	yok	yok
törecilik	var	yok	yok
töre dışı	var	yok	yok
töredışı	yok	yok	yok
töredışıılık	var	yok	yok

törel	var	var (36)	yok
tören	var	var (842)	var (16)
töz	var	var (131)	var (1)
tözcülük	var	var (1)	yok
<i>tuğay</i>	var	var (280)	var (6)
<i>tuğbay</i>	var	yok	yok
<i>tuğgeneral</i>	var	var (192)	var (5)
tutak	var	var (1)	yok
tutamak	var	var (48)	yok
<i>tutanak</i>	var	var (173)	var (5)
tutar	var	var (2763)	var (8)
tutarlı	var	var (1236)	var (9)
tutarlılık	var	var (275)	var (2)
tutarsız	var	var (230)	yok
tutarsızlık	var	var (141)	yok
tutku	var	var (587)	var (2)
tutkulu	var	var (325)	yok
tutkun	var	var (147)	yok
tutkunluk	var	var (29)	yok
tutkusallık	yok	var (12)	yok
tutsak	var	var (619)	yok
tutsaklık	var	var (69)	yok
<i>tutu</i>	var	yok	yok
tutucu	var	var (582)	var (5)
tutuculuk	var	var (61)	yok
tutuk	var	var (128)	var (1)
tutuklama	var	var (337)	var (2)
tutuklamak	var	var (24)	yok
<i>tutuklu</i>	var	var (829)	var (4)
<i>tutukluluk</i>	var	var (74)	var (1)
tutulu	var	yok	yok
tutum	var	var (2478)	var (21)
tutumlu	var	var (134)	var (1)
tutumluluk	var	var (40)	yok
tutumsuz	var	var (1)	yok
tutumsuzluk	var	var (1)	var (1)
tüketici	var	var (2546)	var (14)
tüketim	var	var (3637)	var (25)
tüm	var	var (38844)	var (355)
tümce	var	var (275)	var (1)
tümdengelim	var	var (35)	yok
tümdengelimsel	yok	var (14)	yok
tümel	var	var (306)	var (22)
tümevarım	var	var (58)	var (2)
tümevarımsal	yok	var (25)	yok
tümleç	var	var (14)	yok
tümlemek	var	var (1)	yok
tümlenmek	var	yok	yok

tüm	var	var (1)	yok
tüm sayı	var	yok	yok
tür	var	var (16684)	var (131)
<i>türdeş</i>	var	var (130)	var (3)
<i>türdeşlik</i>	var	var (16)	var (3)
türe	var	var (14)	yok
türel	var	yok	yok
<i>türeti</i>	yok	yok	yok
türetici	var	var (1)	yok
türetme	var	var (60)	yok
türetmen	yok	yok	yok
türen	yok	yok	yok
türsel	yok	var (62)	yok
türsellik	yok	var (1)	yok
türüm	var	var (1)	yok
tüze	var	var (31)	yok
tüzeci	yok	yok	yok
tüzel	var	var (1033)	var (6)
tüzel kişi	var	var (6)	yok
<i>tüzük</i>	var	var (438)	var (4)
uçak	var	var (2213)	var (25)
uçucu	var	yok	yok
uçuculuk	var	var (1)	yok
uğramak	var	var (73)	yok
uğraş	var	var (844)	var (7)
uğraşı	var	var (227)	var (1)
uğraşmak	var	var (393)	var (7)
uğraştas	yok	yok	yok
uğurlama	var	var (51)	yok
ulaç	var	yok	yok
<i>ulam</i>	var	var (27)	yok
ulama	var	var (6)	yok
ulamak	var	yok	yok
ulaşım	var	var (1420)	var (21)
ulaştırma	var	var (1047)	var (6)
ulu gönüllü	yok	var (1)	yok
ululamak	var	var (2)	yok
ulular sözü	yok	yok	yok
<i>ulus</i>	var	var (1706)	var (51)
ulusal	var	var (11269)	var (144)
ulusallaştırmak	var	var (2)	yok
ulusalık	var	var (24)	yok
ulusçu	var	var (100)	yok
ulusçuluk	var	var (146)	var (2)
uluslararası	var	var (15828)	var (149)
umar	var	var (115)	yok
umarsız	var	var (187)	yok
umarsızlık	var	var (26)	yok

ummak	var	var (73)	var (1)
umut	var	var (3079)	var (53)
umutlu	var	var (359)	var (5)
umutluluk	yok	yok	yok
umutsuz	var	var (713)	var (7)
umutsuzluk	var	var (356)	var (5)
uruk	var	var (3)	yok
us	var	var (192)	yok
us alır	yok	yok	yok
usa vurmak	var	var (8)	yok
<i>usçu</i>	var	var (7)	yok
<i>usçuluk</i>	var	var (4)	yok
<i>usdışı</i>	var	var (20)	yok
<i>usdışılık</i>	var	var (2)	yok
uslamlama	var	var (21)	var (2)
uslamlamak	var	yok	yok
ussal	var	var (167)	var (2)
ussallaştırma	var	var (2)	yok
ussallık	var	var (20)	yok
<i>utku</i>	var	var (172)	var (2)
<i>uyak</i>	var	var (40)	yok
<i>uyaklı</i>	var	var (17)	yok
<i>uyaksız</i>	var	var (1)	yok
uyanca	yok	yok	yok
uyaran	var	var (283)	var (4)
uyarı	var	var (998)	var (15)
<i>uyarılgan</i>	yok	yok	yok
uyarılmak	var	var (5)	var (1)
<i>uyarlama</i>	var	var (154)	var (3)
<i>uyarlamak</i>	var	var (45)	yok
uyarlık	var	var (27)	yok
uyarma	var	var (103)	var (1)
uyartı	var	var (6)	yok
<i>uydu</i>	var	var (899)	yok
<i>uyducu</i>	yok	yok	yok
<i>uydulaşmak</i>	var	yok	yok
<i>uyduluk</i>	var	var (13)	yok
uyduruk	var	var (211)	var (1)
uygar	var	var (736)	var (6)
uygarlaşmak	var	var (5)	yok
uygarlaştırmak	yok	var (2)	yok
uygarlık	var	var (1010)	var (16)
<i>uygu</i>	yok	var (2)	yok
<i>uygulama</i>	var	var (5851)	var (70)
<i>uygulamak</i>	var	var (765)	var (11)
<i>uygulanalı</i>	var	var (499)	var (8)
<i>uygulanmak</i>	var	var (117)	yok
uygulayım	var	var (1)	yok

uygulayım bilim	var	yok	yok
uygulayimbilimsel	yok	yok	yok
uygulayımsal	yok	var (6)	yok
uyruk	var	var (25)	yok
uyrukluk	var	var (26)	yok
uyum	var	var (4860)	var (70)
uyumlu	var	var (2135)	var (22)
uyumluluk	yok	var (88)	yok
uyumsuz	var	var (354)	var (2)
uyumsuzluk	var	var (245)	var (2)
<i>uyuntu</i>	var	var (1)	yok
uyurgezer	var	var (39)	yok
uyuşmazlık	var	var (230)	yok
uyuşum	var	var (28)	var (3)
<i>uz</i>	yok	var (3)	yok
uzaduyum	var	var (6)	yok
uzam	var	var (246)	var (6)
uzamak	var	var (2)	yok
uzatmak	var	var (258)	var (7)
<i>uzay</i>	var	var (1619)	var (5)
uzaysal	yok	var (46)	yok
uz bilim	yok	yok	yok
uz görü	yok	var (1)	yok
uz görür	var	var (1)	yok
<i>üziletişim</i>	var	var (2)	yok
üzlaşım	yok	var (26)	yok
üzlaşma	var	var (1052)	var (28)
üzlaşmacı	var	var (163)	var (8)
üzlaşmacılık	var	var (8)	yok
<i>uzluk</i>	var	yok	yok
<i>uzman</i>	var	var (2093)	var (54)
<i>uzmanlaşmak</i>	var	var (20)	var (2)
<i>uzmanlık</i>	var	var (743)	var (10)
uzunkafalı	var	yok	yok
<i>üçgen</i>	var	var (621)	var (8)
üçleme	var	var (38)	yok
üleşmek	var	var (2)	yok
üleştmek	var	yok	yok
ülke	var	var (13144)	var (200)
ülkü	var	var (589)	var (62)
ülcücü	var	var (655)	var (3)
ülcüçülük	var	var (49)	yok
ülcüleştmek	var	yok	yok
ülcüsel	var	var (31)	yok
ülcüselleştmek	yok	yok	yok
ün	var	var (1143)	var (7)
ünlem	var	var (73)	var (3)
ünlü	var	var (8320)	var (73)

ünsüz	var	var (40)	var (2)
<i>ürem</i>	var	var (1)	yok
üreme	var	var (825)	var (2)
üremek	var	var (34)	var (2)
üreteç	var	var (13)	yok
üretici	var	var (1525)	var (9)
üretim	var	var (13421)	var (119)
üretmek	var	var (909)	var (38)
üretmen	yok	var (1)	yok
<i>ürkü</i>	var	var (39)	yok
ürperiş	var	var (11)	yok
<i>ürün</i>	var	var (5925)	var (60)
üst	var	var (13918)	var (183)
üstelemek	var	var (5)	yok
üstenci	var	yok	yok
üstenme	var	yok	yok
üstenmek	var	yok	yok
<i>üstlenmek</i>	var	var (175)	var (1)
üstü kapalı	var	var (172)	var (3)
<i>üye</i>	var	var (5195)	var (71)
<i>üyelik</i>	var	var (1506)	var (30)
<i>üzgü</i>	var	var (3)	yok
<i>üzünç</i>	var	var (14)	yok
varlık	var	var (4155)	var (33)
<i>varlıkbilim</i>	var	var (5)	yok
varlıklı	var	var (540)	var (7)
varlıksız	var	var (5)	yok
varmak	var	var (745)	var (6)
var oluş	var	var (644)	yok
var oluşçu	var	var (109)	yok
var oluşçuluk	var	var (61)	yok
var sayım	var	var (380)	var (11)
var sayış	yok	yok	yok
var saymak	var	var (75)	yok
varsıl	var	var (58)	yok
varsillaşmak	var	yok	yok
vazgeçme	var	var (129)	var (1)
verecek	var	yok	yok
verecekli	var	var (5)	yok
vergici	var	yok	yok
veri	var	var (4355)	var (29)
verim	var	var (833)	var (11)
verimli	var	var (2868)	var (42)
verimlilik	var	var (1833)	var (8)
verimsiz	var	var (347)	var (1)
verimsizlik	var	var (44)	yok
vurgu	var	var (805)	var (14)
vurgun	var	var (187)	yok

vurguncu	var	var (16)	yok
vurgunculuk	var	var (3)	yok
vuru	var	yok	yok
vuruş	var	var (140)	var (2)
yaban	var	var (603)	var (1)
yabancı	var	var (1)	yok
yabancıllık	var	yok	yok
yabanıl	var	var (169)	yok
yabanıllık	var	var (6)	yok
yabansı	var	var (36)	yok
yabansılık	var	yok	yok
yabansımak	var	yok	yok
yad	var	var (60)	yok
yadsıl	yok	yok	yok
yadsıma	var	var (50)	yok
yadsımak	var	var (59)	var (1)
yadsın	yok	yok	yok
yadsınlık	yok	yok	yok
yağı	var	yok	yok
yağmurluk	var	var (38)	yok
yakarı	var	var (10)	yok
yakariş	var	var (61)	yok
yakarmak	var	var (11)	yok
yakınma	var	var (103)	yok
yakınmak	var	var (23)	yok
yakınsak	var	var (14)	yok
yakınsamak	var	var (8)	yok
yakıt	var	var (1188)	var (68)
yaklaşık	var	var (11187)	var (192)
yaklaşım	var	var (3392)	var (31)
yaklaşma	var	var (218)	var (6)
yakmaç	var	yok	yok
yalanlama	var	var (31)	yok
yalanlamak	var	var (21)	yok
yalaza	var	yok	yok
yalgın	var	yok	yok
yalın	var	yok	yok
yalın	var	var (1152)	var (13)
yalıncak	var	yok	yok
yalınç	var	var (11)	yok
yalınçlık	yok	yok	yok
yalınlaştırma	yok	var (7)	yok
yalınlık	var	var (49)	yok
yalıtım	var	var (106)	yok
yalıtımcı	yok	yok	yok
yalıtkan	var	var (23)	yok
yalıtmak	var	var (6)	yok
yalman	var	yok	yok

<i>yalnızculuk</i>	var	var (1)	yok
yaltakçı	var	var (1)	yok
yaltaklanmak	var	var (4)	yok
yaltaklık	var	var (2)	yok
yalvaç, yalavaç	var	var (6)	yok
yalvaçlık	var	var (1)	yok
yamılmak	yok	yok	yok
yamuk	var	var (161)	var (16)
yamukluk	var	var (9)	yok
<i>yanal</i>	var	var (213)	yok
yanışlık	var	yok	yok
yanay	var	yok	yok
yan bölüm	yok	yok	yok
yandaş	var	var (142)	var (1)
yandaşlık	var	var (8)	var (2)
yangı	var	var (14)	yok
yangılanmak	var	yok	yok
yangılı	var	var (6)	yok
<i>yanıkçı</i>	yok	yok	yok
<i>yanıkmak</i>	yok	yok	yok
yanılgı	var	var (252)	yok
yanılma	var	var (178)	var (3)
yanılsama	var	var (206)	var (2)
yanılmaz	yok	yok	yok
yanıltı	var	var (1)	yok
yanıltmaca	var	var (6)	var (1)
yanıltmaç	var	yok	yok
<i>yanıt</i>	var	var (4930)	var (25)
yanıtlamak	var	var (140)	yok
yanıtlanmak	var	var (1)	yok
yankı (yanku)	var	var (388)	var (7)
yankılanmak	var	yok	yok
<i>yanlı</i>	var	var (447)	var (8)
yansı	yok	yok	yok
<i>yansılama</i>	var	var (14)	yok
<i>yansılama (yansımak)</i>	var	var (1)	yok
yansıma	var	var (210)	yok
yansımak	var	yok	yok
yansıtma	var	var (162)	var (2)
<i>yansız</i>	var	var (174)	yok
<i>yansızlık</i>	var	var (27)	yok
yantutar	yok	yok	yok
<i>yantutarlık</i>	yok	yok	yok
<i>yantutmaz</i>	var	var (1)	yok
<i>yantutmazlık</i>	var	yok	yok
yapay	var	var (1697)	var (9)
yapaylık	var	var (33)	yok
yapı	var	var (8182)	var (60)

<i>yapıbilim</i>	var	yok	yok
<i>yapıbilgisi</i>	var	yok	yok
<i>yapım</i>	var	var (1139)	var (32)
<i>yapımcı</i>	var	var (279)	var (5)
<i>yapımcılık</i>	var	var (13)	yok
<i>yapım evi</i>	var	var (2)	yok
<i>yapın</i>	yok	yok	yok
yapıntı	var	var (45)	yok
yapısal	var	var (3129)	var (11)
yapısalcı	var	var (65)	yok
yapısalcılık	var	var (49)	yok
yapıt	var	var (635)	var (1)
<i>yapma</i>	var	yok	yok
<i>yapmacık</i>	var	var (228)	var (3)
<i>yapmacıklı</i>	var	var (16)	yok
<i>yapmacıksız</i>	var	var (21)	yok
<i>yaptırım</i>	var	var (447)	var (18)
<i>yaradılış</i>	var	var (107)	yok
<i>yarar</i>	var	var (3220)	var (23)
<i>yararcı</i>	var	var(28)	var (1)
<i>yararcılık</i>	var	var (7)	yok
<i>yararlanma</i>	var	var (807)	var (7)
<i>yararlanmak</i>	var	var (791)	var (8)
<i>yararlı</i>	var	var (2960)	var (32)
<i>yararlık</i>	var	var (8)	yok
<i>yararlılık</i>	yok	var (28)	yok
<i>yararsız</i>	var	var (130)	yok
<i>yararsızlık</i>	var	var (2)	yok
<i>yaraşık</i>	var	var (2)	yok
<i>yaratı</i>	var	var (88)	var (1)
<i>yaratık</i>	var	var (546)	var (2)
<i>yaratım</i>	var	var (109)	var (1)
<i>yaratımcılık</i>	yok	yok	yok
<i>yaratış</i>	var	var (25)	var (2)
<i>yargı</i>	var	var (3466)	var (27)
<i>yargıcı</i>	var	var (19)	yok
<i>yargıç</i>	var	var (1071)	var (2)
<i>yargıçlık</i>	var	var (36)	yok
<i>yargılamak</i>	var	var (95)	var (1)
<i>yargıtay</i>	var	var (898)	var (4)
<i>yarı</i>	var	var (4653)	var (71)
<i>yarıyıl</i>	var	var (63)	var (2)
<i>yarım</i>	var	var (5624)	var (126)
<i>yariş</i>	var	var (769)	var (9)
<i>yarişçı</i>	var	var (16)	var (2)
<i>yarişma</i>	var	var (864)	var (8)
<i>yarişmacı</i>	var	var (96)	var (1)
<i>yarlıgamak</i>	var	yok	yok

yarlık (yarlığ)	var	var (2)	yok
yas	var	var (330)	var (1)
yasa	var	var (4618)	var (96)
yasal	var	var (5064)	var (55)
yasalaşmak	var	var (2)	yok
yasalaştırmak	var	var (6)	yok
yasallaştırmak	yok	var (6)	yok
yasama	var	var (1482)	var (30)
yasamak	var	yok	yok
yaşam	var	var (11325)	var (90)
yaşam öyküsü	var	var (43)	var (2)
yaşam öyküsel	yok	yok	yok
yaşamsal	var	var (650)	var (4)
yaşamsallık	yok	var (2)	yok
yaşantı	var	var (354)	var (3)
yaşdaş	yok	var (1)	yok
yatay	var	var (1584)	var (3)
yatılı	var	var (575)	var (12)
yatırım	var	var (6734)	var (95)
yatırımcı	var	var (386)	var (8)
yayılma	var	var (431)	var (2)
yayım	var	var (144)	yok
yayımcı	var	var (18)	yok
yayımcılık	var	var (12)	yok
yayımlamak	var	var (63)	yok
yayımlanmak	var	var (18)	yok
yayımlatmak	var	var (5)	yok
yayın	var	var (5250)	var (64)
yaymaç	yok	yok	yok
yaymak	var	var (292)	var (2)
yayman	yok	yok	yok
yazak	yok	yok	yok
yazar	var	var (9709)	var (79)
yazarlık	var	var (259)	var (5)
yazgı	var	var (193)	yok
yazgıcı	var	var (3)	yok
yazgıcılık	var	var (1)	yok
yazı bilimi	var	yok	yok
yazıbilimci	var	yok	yok
yazıcı	var	var (97)	var (2)
yazık	var	var (4840)	var (150)
yazıklanmak	var	var (4)	yok
yazım	var	var (159)	yok
yazın	var	var (119)	yok
yazıncı	var	var (2)	yok
yazıncılık	yok	yok	yok
yazıneri	var	yok	yok
yazınsal	var	var (618)	yok

yazınsallık	yok	var (25)	yok
yazışma	var	var (136)	var (1)
yazışmak	var	var (6)	yok
yazıt	var	var (53)	yok
yazman	var	var (8)	yok
yazmanlık	var	var (1)	yok
yeğ	var	var (94)	yok
yeğin	var	var (15)	yok
yeğînleşmek	var	yok	yok
yeğînlik	var	var (1)	yok
yeğlemek	var	var (13)	yok
yeğni	var	var (5)	yok
yeğnilik	var	var (2)	yok
yeğnilmek	var	yok	yok
yengi	var	var (20)	yok
yenik	var	var (761)	var (1)
yenilgi	var	var (412)	var (2)
yenilmek	var	var (54)	var (1)
yenilik	var	var (1090)	var (5)
yenmek	var	var (211)	var (5)
yerbilimi	var	var (1)	yok
yerbilimci	var	var (7)	yok
yer çekimi	var	var (174)	var (1)
yerel	var	var (8581)	var (42)
yerellik	yok	var (62)	var (2)
yerey	var	yok	yok
yeri	var	var (56)	yok
yerici	var	var (2)	yok
yerinç	yok	yok	yok
yerinmek	var	var (2)	yok
yerme	var	var (26)	yok
yermece	var	yok	yok
yerme	var	var (29)	var (2)
yermele	var	yok	yok
yer öte	var	yok	yok
yer yuvarlağı	var	yok	yok
yetenek	var	var (1028)	var (30)
yetenekli	var	var (1072)	var (17)
yeteneksiz	var	var (129)	var (1)
yeteneksizlik	var	var (8)	yok
yeter	var	yok	yok
yeterli	var	var (8607)	var (92)
yeterlik	var	var (282)	yok
yeterlilik	var	var (271)	var (3)
yetersiz	var	var (2918)	var (19)
yetersizlik	var	var (292)	var (3)
yeti	var	var (72)	var (2)
yetingen	var	var (2)	yok

<i>yetingenlik</i>	var	var (2)	yok
<i>yetinmek</i>	var	var (258)	var (1)
yetişek	var	yok	yok
yetke	var	var (44)	yok
<i>yetki</i>	var	var (2440)	var (36)
<i>yetkili</i>	var	var (2568)	var (18)
<i>yetkililik</i>	var	var (1)	yok
<i>yetkin</i>	var	var (602)	var (14)
<i>yetkinlik</i>	var	var (129)	yok
<i>yetkisiz</i>	var	var (89)	yok
<i>yetkisizlik</i>	var	var (15)	yok
<i>yetmezlik</i>	var	var (62)	yok
<i>yığılışma</i>	var	yok	yok
<i>yığmak</i>	var	var (69)	yok
<i>yığışım</i>	var	yok	yok
<i>yıgmak</i>	var	var (19)	yok
<i>yıkı</i>	var	yok	yok
<i>yıkık</i>	var	var (268)	yok
<i>yıkım</i>	var	var (464)	var (6)
<i>yıkıntı</i>	var	var (101)	yok
<i>yıkkın</i>	var	var (19)	yok
yılçağı	yok	yok	yok
yıldalık	yok	yok	yok
<i>yıldırak</i>	var	yok	yok
<i>yıldırı</i>	yok	var (5)	yok
<i>yıldırımsavar</i>	var	yok	yok
<i>yıldızbilimi</i>	var	var (2)	yok
<i>yıldızbilimci</i>	var	var (1)	yok
<i>yılgı</i>	var	var (16)	yok
<i>yıllık</i>	yok	yok	yok
<i>yır</i>	var	yok	yok
yinelem	yok	yok	yok
yineleme	var	var (77)	var (1)
yinelemek	var	var (83)	var (1)
<i>yitik</i>	var	var (291)	var (3)
<i>yitim</i>	var	var (5)	yok
<i>yitirme</i>	var	var (131)	yok
<i>yitirmek</i>	var	var (140)	yok
<i>yitmek</i>	var	var (7)	yok
<i>yoğalmak</i>	var	yok	yok
yoğaltıcı	var	yok	yok
yoğaltım	var	var (2)	yok
<i>yoğaltmak</i>	var	yok	yok
<i>yoğrum</i>	var	yok	yok
<i>yoğun</i>	var	var (8113)	var (115)
<i>yoğunlaşmak</i>	var	var (50)	yok
<i>yoğunlaştırmak</i>	var	var (35)	yok
<i>yoğunluk</i>	var	var (583)	var (4)

yoksul	var	var (2249)	var (15)
yoksullaşmak	var	var (61)	yok
yoksullaştırmak	var	var (3)	yok
yoksulluk	var	var (1349)	var (12)
yoksun	var	var (2274)	var (6)
yoksunluk	var	var (172)	yok
yoksunmak	var	yok	yok
yoksuzluk	var	yok	yok
yokumsamak	var	var (2)	yok
yoldüzer	yok	var (2)	yok
yol açmak	var	var (1)	yok
yollamak	var	var (82)	var (3)
yolluk	var	var (77)	yok
yolsuz	var	var (55)	var (1)
yolsuzluk	var	var (1003)	var (5)
yontu	var	var (56)	var (1)
yontucu	var	var (12)	yok
yontuculuk	var	var (1)	yok
yordam	var	var (52)	yok
yorgu	yok	yok	yok
yormak	var	var (10)	yok
yoru	yok	yok	yok
yorum	var	var (2166)	var (44)
yorumcu	var	var (200)	var (1)
yorumculuk	var	var (11)	yok
yorumlamak	var	var (292)	var (2)
yoza	var	var (85)	yok
yozaşma	var	var (217)	yok
yozaşmak	var	var (4)	yok
yön	var	var (1893)	var (14)
yönelim	var	var (286)	yok
yönelmek	var	var (245)	var (1)
yönelti	yok	var (1)	var (1)
yöneltmek	var	var (114)	var (3)
yönerge	var	var (107)	yok
yönetici	var	var (2579)	var (23)
yöneticilik	var	var (320)	var (2)
yönetim	var	var (12164)	var (106)
yönetimevi	yok	yok	yok
yönetimsel	var	var (79)	var (1)
yönetmek	var	var (405)	var (4)
yönetmelik	var	var (870)	var (8)
yönetmen	var	var (1457)	var (27)
yönetmenlik	var	var (89)	var (2)
yönseme	var	var (7)	yok
yöntem	var	var (3795)	var (41)
yöntembilim	var	var (18)	yok
yöntembilimsel	var	var (30)	yok

<i>yöntemli</i>	var	var (36)	yok
<i>yöntemlilik</i>	var	var (1)	yok
yöntemsel	yok	var (87)	yok
<i>yöntemsiz</i>	var	var (3)	yok
<i>yöntemsizlik</i>	var	yok	yok
<i>yöre</i>	var	var (655)	var (12)
yöresel	var	var (315)	var (7)
yöresellik	var	var (1)	yok
yörünge	var	var (160)	var (2)
<i>yurt</i>	var	var (4149)	var (96)
<i>yurtlandırmak</i>	var	yok	yok
<i>yurtlanmak</i>	var	yok	yok
<i>yurtluk</i>	var	var (13)	yok
yurtsama	var	var (5)	yok
yurtsamak	var	yok	yok
<i>yurtsever</i>	var	var (236)	var (3)
<i>yurtseverlik</i>	var	var (125)	var (1)
<i>yurttaş</i>	var	var (719)	var (11)
<i>yurttaşlık</i>	var	var (366)	var (4)
<i>yutak</i>	var	var (23)	yok
<i>yuvak</i>	var	yok	yok
<i>yuvar</i>	var	var (2)	yok
<i>yücelik</i>	var	var (70)	yok
<i>yüceltmek</i>	var	var (93)	yok
<i>yüklem</i>	var	var (99)	var (2)
<i>yükleme</i>	var	var (509)	var (1)
<i>yükselteç</i>	var	var (6)	yok
<i>yükselti</i>	var	var (62)	var (4)
<i>yükseltme</i>	var	var (9)	var (1)
yüküm	var	var (60)	yok
yükümlenmek	var	var (1)	yok
yükümlü	var	var (589)	var (3)
yükümlülük	var	var (331)	var (1)
<i>yükünme</i>	var	yok	yok
<i>yükünmek</i>	var	yok	yok
<i>yüreklendirmek</i>	var	var (30)	yok
<i>yüreklenmek</i>	var	var (1)	yok
<i>yürekli</i>	var	var (620)	var (6)
<i>yüreklilik</i>	var	var (45)	yok
<i>yüreksiz</i>	var	var (21)	yok
<i>yüreksizlik</i>	var	var (4)	yok
<i>yürürlük</i>	var	var (106)	var (2)
<i>yürütme</i>	var	var (1330)	var (29)
<i>yürütmek</i>	var	var (383)	var (8)
<i>yürütmenin durdurulması</i>	yok	var (56)	yok
<i>yürütülmek</i>	var	var (12)	yok
<i>yürütüm</i>	var	var (2)	yok

yüzey	var	var (1461)	var (1)
yüzeysel	var	var (698)	var (2)
yüzeysellik	yok	var (17)	yok
yüzgeç	var	var (39)	yok
yüz kıztartıcı	var	var (3)	yok
yüzlemece	var	yok	yok
yüzleşim	yok	yok	yok
yüz ölçümü	var	var (94)	var (2)
yüzünden	var	var (6732)	var (77)
yüz yıl	var	var (3352)	var (58)
yüz yıllık	var	var (214)	var (2)
yüzyüze	var	var (317)	var (8)
zaman aşımı	var	var (149)	yok
zamandizin	var	yok	yok
zamansıra	yok	yok	yok
zamansırasal	yok	yok	yok
zincirleme	var	var (182)	var (4)
zoralm	var	var (8)	yok
zorba	var	var (192)	yok
zorbalık	var	var (101)	yok
zorlayıcı	var	var (309)	var (1)
zorunlu	var	var (5416)	var (41)
zorunluk	var	var (31)	yok
zorunluluk	var	var (859)	var (13)